

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

RİSÂLE-İ TEVHÎD VE MENÂKİB-I MANŞÛR
(GİRİŞ- METİN- İNCELEME- DİZİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEMRA TOPCU

AĞUSTOS 2019

T.C.
ABANT İZZET BAYSAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI
TÜRK DİLİ BİLİM DALI

RİSÂLE-İ TEVHİD VE MENÂKİB-I MANŞÛR
(GİRİŞ- METİN- İNCELEME- DİZİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Semra TOPCU

Danışman
Prof. Dr. Erol ÖZTÜRK

BOLU 2019

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE ,

Semra TOPCU' a ait "RİSÂLE-İ TEVHİD VE MENÂKİB-I MANŞÜR (GİRİŞ- METİN-İNCELEME-DİZİN)" adlı çalışma, jürimiz tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim/ Ana Sanat Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak oy birliğiyle / oy çokluğuyla kabul edilmiştir.

01/08/2019

Unvan, Adı, Soyadı	İmza
Üye (Tez Danışmanı) : Prof. Dr. Erol ÖZTÜRK	
Üye : Dr. Öğr. Üyesi Zeki GÜREL	
Üye : Dr. Öğr. Üyesi Hamdi BİRGÖREN	

Sosyal Bilimler Enstitüsü Onayı

Doç. Dr. Yaşar AYYILDIZ

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK UYGUNLUK BEYANI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “RİSÂLE-İ TEVHİD VE MENÂKİB-I MANŞÛR (GİRİŞ-METİN-İNCELEME-DİZİN)” başlıklı çalışmanın yazılmasında, bilimsel ve etik kurallara uyulduğunu, başvuru kaynaklardan yapılan alıntılar bilimsel kurallara uygun olarak metin içinde ve kaynaklarda gösterildiğini, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin tamamının ya da bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitede bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Semra TOPCU

01/08/2019

ÖN SÖZ

Anadolu’da oluşan yazı dilinin temelini Eski Anadolu Türkçesi oluşturur. Bu yazı dili XIII. ve XV. yüzyıllarda kullanılmıştır. Batı Türkçesinin son halini aldığı Türkiye Türkçesinin temellerini anlamak için bu dönemin dil özelliklerine bakmamız gerekiyor.

Yüksek lisans tez çalışmamızda, İstanbul’ da bulunan Hacı Selim Ağa Yazma Eser Kütüphanesinin Kemankeş Emir Hoca Koleksiyonu’na ait olan Risāle-i Tevhīd ve Menākīb-ı Manşūr adlı eserin metin transkripsiyonu yapılmış, dil özellikleri ve dizini ortaya konulmuştur. Eser dil özellikleri bakımından Eski Anadolu Türkçesi özellikleri gösterir. Hacı Selim Ağa Yazma Eser Kütüphanesinde 275 numarasıyla kayıtlıdır. Tasnif bilgilerinde müellifinin belli olmadığı ve kitabın sarı mukavva ciltli, dip etrafı sarı meşin olduğu bilgisi vardır.

Eserin Kemankeş Abdülkadir Efendi (ö. 1152/1738-1739) tarafından vakfedildiği bilinmektedir. Eser Risale-i Tasavvuf olarak kayda geçmiş olup metnin ilk sayfasında (mührün bulunduğu sayfada) kitabın adı Risāle-i Tevhīd ve Sırruhū Mūte‘allik ve Menākīb-ı Manşūr olarak yer alır. Biz de eser için Risāle-i Tevhīd ve Menākīb-ı Manşūr adını kullanmayı tercih ettik. Eser kayıtta 106 varak olarak görülmekte fakat bazı varaklar mükerrer numaralandırıldığından elimizde 108 varak olarak bulunmaktadır. Çalışmamız ilk 50 varaklık kısım üzerinedir.

Bu çalışma giriş, inceleme, metin ve dizin olmak üzere dört bölümden oluşmaktadır. Giriş bölümünde eserin yazıldığı dönem, eser, yazar hakkında bilgi verilmiştir.

İnceleme bölümünde yazılış özellikleri, ünlü ve ünsüzlerin yazımı, bazı edat ve bağlaçların yazılış şekilleri verilmiştir. Ses bilgisi bölümünde metindeki ses olayları, şekil bilgisi bölümünde de eserin şekil özellikleri ortaya konulmuştur. Son kısımda metnin analitik dizini yapılmıştır.

Tez çalışmamın tamamlanması sırasında bana yol gösteren ve desteğini her zaman hissettiren çok kıymetli tez danışmanım, lisans eğitimimde de hocam olan Prof.

Dr. Erol ÖZTÜRK' e, çalışmamı tamamlarken elinden geldiğince yardımcı olan eşim Yahya TOPCU' ya, sabrından dolayı oğluma çok teşekkür ederim.

Semra TOPCU

01/ 08/ 2019

ÖZET

RİSÂLE-İ TEVHÎD VE MENÂKİB-İ MANŞÛR

(GİRİŞ- METİN- İNCELEME- DİZİN)

Semra TOPCU

Yüksek Lisans Tezi

Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Profesör Dr. Erol ÖZTÜRK

Ağustos, 2019

Eski Anadolu Türkçesi 13.-15. yy’ da Anadolu’da oluşan yazı dilinin adıdır. Anadolu’ya gelen Oğuz boylarının oluşturduğu bu dil daha sonrasında Osmanlı Türkçesinin oluşmasını sağlamıştır. Bu yazı dili ile birçok eser verilmiştir. Bu dönemin dilinin özellikleri eserler sayesinde ortaya çıkmaktadır. Biz de bu amaçla Eski Anadolu Türkçesine ait olduğunu düşündüğümüz bir eseri inceledik.

Bu tez çalışması Risâle-i Tevhîd ve Menâkıb-ı Manşûr adlı eserin transkripsiyonlu metni, dil özellikleri ve dizininden ibarettir. Hacı Selim Ağa Yazma Eser Kütüphanesinin Kemankeş Emir Hoca Koleksiyonu’na ait olan eser dil özellikleri bakımından Eski Anadolu Türkçesi metnidir. Eserin yazarı belli olmayıp Kemankeş Abdülkadir Efendi’ nin (ö. 1152/1738-1739) vakfettiği kütüphanesine aittir.

Hacı Selim Ağa Yazma Eser Kütüphanesinde 275 numarasıyla kayıtlıdır. Eser Risâle-i Tasavvuf olarak kaydedilmiştir. Metnin ilk sayfasında (mührün bulunduğu sayfada) kitabın adı Risâle-i Tevhîd ve Sırruhû Müte‘allik ve Menâkıb-ı Manşûr olarak geçmektedir. Biz çalışmamıza Risâle-i Tevhîd ve Menâkıb-ı Manşûr adını verdik.

Eserde Hallac-ı Mansur olarak bilinen Ebü’l-Mugis el-Hüseyn b. Mansur el-Beyzavi’ nin (ö.309/922) “Ene’l Hak” sözü üzerine nasıl tutuklandığını ve idam edildiğini anlatmaktadır.

Eser kayıta 106 varak olarak görölse de 108 varaktan ibarettir. Çalışmamız eserin 50 varaklık kısmını kapsamaktadır. Bu çalışma giriş, metin, inceleme, dizin, sözlük bölümlerinden oluşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eski Anadolu Türkçesi, Risāle-i Tasavvuf , Hallac-ı Mansur, Mansurname

ABSTRACT

RİSÂLE-İ TEVHÎD VE MENÂKİB-I MANŞÛR (INTRODUCTION- TEXT- ANALYSIS- INDEX)

Semra TOPCU

Master's Thesis

Department of Turkish Language and Literature

Thesis Advisor: Proffesor Dr. Erol ÖZTÜRK

August, 2019

Old Anatolian Turkish is the name of the written language formed in Anatolia in the 13.-15. century. This language, which was formed by the Oghuz tribes who came to Anatolia, enabled the formation of Ottoman Turkish. Many works have been given this written language. The characteristics of the language of this period are revealed thanks to the works. Fort his purpose, we analyzed a work that we think belongs to Old Anatolian Turkish.

This thesis study consists of the transcribed text of Risâle-i Tevhîd ve Menâkıb-ı Manşûr, language features and index. The work belonging to Kemankeş Emir Hoca Collection of Hacı Selim Ağa Manuscript Library is Old Anatolian Turkish text in terms of language features. The author of the work is unknown and the work belongs to the library of Kemankeş Abdülkadir Efendi (d. 1152/1738-1739).

The work is registered in the Hacı Selim Ağa Manuscript Library with the number 275 and is recorded as Risale-i Tasavvuf. On the first page of the text (the page on which the seal is located) the name of the book appears as Risâle-i Tevhîd ve Sırruhû Mûte'allik ve Menâkıb-ı Manşûr. We named our work Risâle-i Tevhîd ve Menâkıb-ı Manşûr.

The work describes how Ebü'l-Mugis el-Hüseyn b. Mansur el-Beyzavi (d. 309/922), known as Hallac-ı Mansur, was arrested and executed on the saying "Ene'l-Hak".

Although the work is seen as 106 folios in the record, it consists of 108 folios. Our study covers the 50 folios part of the work. This study consists of introduction, text, analysis, index and dictionary sections.

Keywords: Old Anatolian Turkish, Risāle-i Tasavvuf , Hallac-ı Mansur, Mansurname

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI	ii
ETİK UYGUNLUK BEYANI.....	iii
ÖN SÖZ	iv
ÖZET	vi
ABSTRACT	viii
İÇİNDEKİLER	x
ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ	xv
KISALTMALAR LİSTESİ	xvi

GİRİŞ	1
-------------	---

I. BÖLÜM

1. İNCELEME	5
1.1. Yazılış Özellikleri	5
1.1.1. Ünlülerin Yazılışı	5
1.1.1.1. a ünlüsünün Yazılışı	5
1.1.1.2. e ünlüsünün Yazılışı	5
1.1.1.3. ı ünlüsünün Yazılışı.....	6

1.1.1.4. i ünlüsünün Yazılışı	6
1.1.1.5. o ünlüsünün Yazılışı	6
1.1.1.6. ö ünlüsünün Yazılışı	7
1.1.1.7. u ünlüsünün Yazılışı	7
1.1.1.8. ü ünlüsünün Yazılışı	7
1.1.2. Ünsüzlerin Yazılışı	8
1.1.2.1. b ve p ünsüzünün Yazılışı	8
1.1.2.2. c ve ç ünsüzünün Yazılışı	8
1.1.2.3. k-g ve k-ğ ünsüzlerinin Yazılışı	9
1.1.2.4. t, t-d ünsüzlerinin Yazılışı	9
1.1.2.5. ñ ünsüzünün Yazılışı	10
1.1.2.6. s ünsüzünün Yazılışı	10
1.1.3. Bazı Ek ve Şekillerin Yazılışı	10
1.1.3.1. dağı Edatının Yazımı	10
1.1.3.2. kim Edatının Yazımı	10
1.1.3.3. ki Edatının Yazımı	11
1.1.3.4. ile Edatının Yazımı	11
1.1.3.5. için Edatının Yazımı	11
1.1.3.6. Ek Fiilinin Yazımı	11
1.1.3.7. İkili Kullanımlar.....	12
1.2. Ses Bilgisi	12

1.2.1. Ünlüler	12
1.2.1.1. Ünlü Değişmeleri	12
1.2.1.2. Ünlü Uyumları	13
1.2.1.2.1. Kalınlık- İncelik Bakımından Ünlü Uyumu	13
1.2.1.2.2. Düzlük-Yuvarlaklık Bakımından Ünlü Uyumu.....	14
1.2.1.3. Ünlü Düşmesi	16
1.2.1.4. Ünlü Birleşmesi.....	16
1.2.2. Ünsüzler.....	17
1.2.2.1. Ünsüz Değişmeleri	17
1.2.2.1.1. k>ğ değişmesi	17
1.2.2.1.2. k > g değişmesi.....	17
1.2.2.1.3. t >d değişmesi.....	18
1.2.2.1.4. b>v değişmesi	18
1.2.2.2. Ünsüz Türemesi.....	18
1.2.2.3. Ünsüz Uyumu	19
1.2.2.4. Ünsüz İkizleşmesi	20
1.2.2.5. Ünsüz Düşmesi	20
1.3. Şekil Bilgisi	20
1.3.1. Yapım Ekleri	20
1.3.1.1. Sıfat- Fiil Ekleri.....	21
1.3.1.2. Zarf- Fiil Ekleri.....	21

1.3.2. Çekim Ekleri	21
1.3.2.1. İsim Çekim Ekleri.....	21
1.3.2.1.1. Çokluk Ek.....	21
1.3.2.1.2. İyelik Ekleri	22
1.3.2.1.3. Hal Ekleri.....	22
1.3.2.1.4 Soru Eki.....	23
1.3.3. Fiil Çekimi.....	23
1.3.3.1. Şahıs Ekleri.....	23
1.3.3.2. Bildirme Kipleri.....	24
1.3.3.2.1. Görülen Geçmiş Zaman Kipi.....	24
1.3.3.2.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman Kipi.....	24
1.3.3.2.3. Geniş Zaman Kipi.....	24
1.3.3.2.4. Gelecek Zaman Kipi.....	25
1.3.3.2.5. Şimdiki Zaman Kipi.....	25
1.3.3.3. Tasarlama Kipleri	25
1.3.3.3.1. İstek Kipi	25
1.3.3.3.2. Şart Kipi	25
1.3.3.3.3. Gereklilik Kipi	26
1.3.3.3.4. Emir Kipi	26

II. BÖLÜM

2. METİN	27
-----------------------	-----------

III. BÖLÜM

3.DİZİN.....	56
---------------------	-----------

3.1. Arapça ve Farsça ibareler.....	291
-------------------------------------	-----

IV. BÖLÜM

4. SONUÇ	293
-----------------------	------------

KAYNAKLAR	294
------------------------	------------

ÇEVİRİ YAZI İŞARETLERİ

Tablo 1: Kullanılan çeviri yazı (transkripsiyon) işaretleri

ا(ā)	a, ā	ص	ş
ا(ā)	a, e, ı, i, u, ü	ض	ž, đ
ب	b,p	ط	ṭ
پ	p	ظ	ẓ
ت	t	ع	‘
ث	s	غ	ġ
ج	c,ç	ف	f
چ	ç	ق	k
ح	ḥ	ك	k, g, (ñ)
خ	ḫ	ك	ñ
د	d	ل	l
ذ	z	م	m
ر	r	ن	n
ز	z	و	v, u, ū,ü, o,ö
ژ	j	ه	h, a, e
س	s	لا	la,lā
ش	ş	ی	y, ı,î, î
		ء	’

KISALTMALAR LİSTESİ

Ar. : Arapça

Ar.+Far. :Arapça+ Farsça

bk. : Bakınız

c. : Cilt

Hız. : Hazreti

Far. : Farsça

TDK : Türk Dil Kurumu

Yun. :Yunanca

GİRİŞ

Türkiye Türkçesinin tarihi devresinin ilkinin Eski Anadolu Türkçesi teşkil etmektedir. Selçuklu devri Türkçesini de içine alan bu devre XIII. asırdan XV. asrın sonuna kadar devam etmiştir (Timurtaş, 1976:331). Anadolu’da Türk yazı dilinin oluşması XIII. yüzyıla rastlar ve Türkiye Türkçesinin tarihsel gelişiminde, XIII-XV. yüzyıllar arasını dolduran ilk dönem olarak Eski Anadolu Türkçesi veya Eski Türkiye Türkçesi diye adlandırılır (Korkmaz, 2009-II: 61).

XV. asrın ikinci yarısı bir geçiş devri olmakla beraber, Eski Anadolu Türkçesinin hususiyetleri, bütün XVI. asır boyunca devam etmiş, hatta XVII. asırda da kendisini göstermiştir.

Selçuklu devrinden bugüne pek az eser kalmıştır. Bunların büyük bir kısmı, daha sonraki yüzyıllarda istinsah edilmiş metinlerdir. Bunlar Sultan Veled, Ahmed Fakih, Şeyyad Hamza ve Dehhânî’ ye ait bulunmaktadır. XIII. asrın sonuyla XIV. asrın başında yaşamış olan Yunus Emre de Selçuklu devrinden sayılabilir (Timurtaş, 1976: 331). Eski Oğuz Türkçesinin kullanıldığı coğrafi alan sadece Anadolu değildir. Kuzey ve Güney Azerbaycan ile Irak ve Suriye de Eski Oğuz Türkçesinin kullanıldığı alanlardır. 14. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Balkanlarda da kullanılmıştır. Siyasi olarak Anadolu Selçukluları Dönemini, Beylikler Dönemini, Karakoyunlu ve Akkoyunlu Dönemleriyle, Osmanlı İmparatorluğunun ilk dönemini içine alır (Ercilasun, 2006: 438).

Eski Anadolu Türkçesi yabancı unsurlar bakımından Batı Türkçesinin en temiz devridir. Bu devrenin sonlarına doğru Türkçeye Arapça ve Farsça unsurların girmesi hızlanmıştır. XV. yüzyılın ikinci yarısından sonra Eski Anadolu Türkçesi yerini Osmanlı Türkçesine bırakır.

Eski Anadolu Türkçesinin tarihi kesin olarak tam olarak bilinen ilk müellifi Mevlana’nın oğlu Sultan Veled’ dir (Ercilasun, 2006: 439). Oğuz ağzıyla ilk eserlerini veren Oğuz Türklerinin dili, XV. yüzyıla kadar süren Beylikler devri Türkçesiyle gelişimini devam ettirmiştir (Öztürk, 2008: 11). Osmanlı Türkçesi ve ardından Türkiye Türkçesinin temeli olan Eski Anadolu Türkçesi dönemi üzerinde durulması gereken bir dönemdir.

Risāle-i Tevhīd ve Menākīb-ı Manşūr

Üzerinde çalıştığımız eser Risāle-i Tevhīd ve Menākīb-ı Manşūr adlı eser İstanbul'da bulunan Hacı Selim Ağa Yazma Eser Kütüphanesinde 275 numarada kayıtlıdır. Risāle-i Tevhīd ve Menākīb-ı Manşūr olarak kaydedilen metnin ilk sayfasında (mührün bulunduğu sayfada), eserin adı Risāle-i Tevhīd ve Sırruhū Mūte'allik ve Menākīb-ı Manşūr olarak geçmektedir. Eser tasnif kaydında “sarı mukavva ciltli, dip etrafı sarı meşin” olarak geçmektedir. Eserin müellifi belli değildir. Eser kayıтта 106 varak olarak görülmekte fakat bir varak mükerrer numaralandırıldığından gerçekte 108 varaktır.

Eser Hallac-ı Mansur olarak bilinen Ebü'l-Mugis el-Hüseyn b. Mansur el-Beyzavi' nin (ö.309/922) “Ene'l Hak” sözü üzerine mahkeme edilmesini ve işkence ile idam edilmesini anlatır.

Hallac-ı Mansur (858) İran'ın Fars eyaletinde bulunan Beyzâ' nın kuzeydoğusundaki Tûr' da doğdu. Gezdiği yerlerdeki halk için eserler yazarak İslâm'a girmelerinde etkili oldu. Onun tesiriyle Müslüman olanlara Mansûrî deniliyordu. Bu durum kendisini büyük bir üne kavuşturdu.

Bazı âlimler onu sahte kerametler gösteren bir hokkabaz şeklinde tanıtmıştı. Cezalandırılması yönündeki taleplerin artması üzerine Vezir Hâmid b. Abbas tarafından idam isteğiyle tekrar hâkimler heyetinin önüne çıkarıldı. Delillerin yetersiz olduğunu söyleyen hâkimler idamı için hüküm vermekten kaçındıklarından mahkeme uzun sürdü. Fakat Vezir Hâmid' in ısrarlı takibi karşısında bir oldubittiyle karşı karşıya kalan Mâlikî kadısı Ebû Ömer Muhammed b. Yûsuf el-Ezdî idamına hükmetti. Hallâc, 24 Zilkade 309 (26 Mart 922) tarihinde Bağdat'ın Bâbüttâk denilen semtinde önce kırbaçlandı; burnu, kolları ve ayakları kesildikten sonra idam edildi. Baş kesilerek Dicle üzerindeki köprüye dikildi; gövdesi yakılıp külleri nehrin sularına savruldu (Hatîb, VIII, 127). Kesik başı iki gün köprüde dikili bırakıldıktan sonra Horasan'a gönderilerek bölgede dolaştırıldı (Uludağ, 1997: 373). Tezkiretü'l-Evliyâ, Kuşeyrî Risâlesi, Nefehâtü'l-Üns Tercümesi; Vefeyâtü'l-A'yân, Târih-i Bağdâd, Hikâyetü'l- Mansur, Hallâc-ı Mansûr; Ali Emirî, Tabakât-ı Ensârî; Tabakâtü'l-Evliyâ gibi eserler Hallac-ı Mansur hakkında bilgi ve rivayetler vermektedir.

Eserin Müellifi

Eserin müellifi belli değildir. Eseri Emir Hoca'nın kütüphane oluşturmak için topladığı diğer eserler arasından bulmaktayız. Hallac-ı Mansur' un anlatıldığı dini bir eserdir.

Eser Emir Hoca ismiyle şöhret bulmuş Kemankuş Abdülkadir Efendi'nin vakfettiği kütüphanesine aittir. Abdülkadir Geylani'nin sülalesinden gelen Kemankuş Abdülkadir Efendi (ö. 1152/1738-1739) Üsküdar Valide Atik (Nurbanu Sultan) Medresesi'nde müderrislik yapmıştır ve kitaplarını Valide-i Atik Camii kitap dolabına vakfetmiştir. Bu kütüphanenin matbu fihristi bulunmamaktadır. Kemankuş Abdülkadir Efendi 1698-1699 senesinden itibaren kitap toplamaya başlamıştır. Koleksiyonda toplam 696 eser bulunmaktadır.

Eser harekeli nesih hattıyla yazılmıştır. Eserin en önemli tarafı mensur olmasına rağmen cümlelerin secili olmasıdır.

İlk dönem eserlerine oranla Arapça ve Farsça kelimelerin yoğunlukta olduğu metinde Eski Anadolu Türkçesine ait ses ve şekil özellikleri belirgindir. Metinde zarf-fiil eki -UbAn, emir kipinde II. teklik şahıs -gil, -gil, gelecek zaman kipi -IsAr, çokluk 1. şahıs eki -vUz gibi Eski Anadolu Türkçesine ait şekil özellikleri dikkat çekmektedir. Eserin imlası karışık özellikler gösterir. İkili şekiller söz konusudur.

Mansurnameler

Menkabe- Menkıbe, bazı din büyüklerinin veya kahramanlıklarıyla meşhur kişilerin hayatları etrafında teşekkül eden metinler olarak kabul edilir. Öncelikle dört halifeyle birlikte bazı sahabelerin hayat hikâyelerini ve kahramanlıklarını konu edinmiş, sonraki dönemlerde de bazı din ve tarikat büyüklerini ve toplum hayatında iz bırakmış önemli şahsiyetleri de içine almaya başlamıştır (Kuzubaş 2009: 752). Tasavvufi menakıbnameler, İslam ve Türk kültür tarihiyle ilgili araştırmalarda başvurulacak ilk kaynaklarındandır. Bizde menakıpname edebiyatı, Arap ve İran kültürünün etkisiyle teşekkül etmiştir. Bununla birlikte en güzel menakıbnameler Türk Edebiyatı bünyesinde yazılmıştır (Tatçı 2018: 9). Divan edebiyatı çerçevesi içinde kaleme alınmış hikâyeler konularına ve niteliklerine göre ayrılabilir. Dini konular, evliya ve enbiya menakıbnameleri: Şeyh San'an, Camasb-name, Mansur-name, Kıssa-i Musa ve Hızır (Levend, 1988:124). "Menakıpname-i Hallac-ı Mansur" Eski Türkiye Türkçesiyle yazılan ilk menakıbnamelerdendir (Tatçı, 2018: 10).

Hallac-ı Mansur, İslam Tasavvuf Tarihi'nin en meşhur ve etkisi en yaygın olan simalarından biridir. "Mansur-name, isminden de anlaşılacağı üzere, Hallac-ı Mansur'un hayatı ve kerametlerini işleyen mesnevi nazım şekliyle yazılan tahkiyevi bir türdür. Kaynaklarımızda, mansur-name yazan dört ayrı şairden bahsedilmektedir. Niyazî (14-15 yy.), Ahmed-i Daî (?-1421), Müridi-i Aydınî (XIV-XV. yy.), Niyazi-i Mısri (1697-1694) (Tatcı 2018: 75).

I. BÖLÜM

I. İNCELEME

1.1. Yazılış özellikleri

1.1.1. Ünlülerin Yazılışı

1.1.1.1. a Ünlüsünün Yazılışı:

Metinde a ünlüsü için ön seste; üstünlü elif (ا) veya medli elif (آ), iç seste; üstünlü elif (ا) veya üstün, son seste; elif (ا), üstün veya üstünlü he (ه), veya medli elif (آ) kullanılmıştır.

Ön seste üstünlü elif ile yazılışı: ağzıñı (أَغْزِي) (7a/10), aldı (أَلِي) (46a/5)

Ön seste medli elif ile yazılışı: aşan (أَشَن) (37b/4), anı (أَنِي) (2b/1)

İç seste üstünlü elif ile yazılışı: armağan (أَرْمَغَان) (17a/11), bayık (بَايِق) (15a/6)

İç seste üstün ile yazılışı: anlara (أَلْدَرَة) (30b/10), aňladı (أَكْلَدِي) (16a/10)

Son seste üstünlü elif ile yazılışı: bağa (بَقَا) (15a/5)

Son seste üstün veya üstünlü he ile yazılışı: olsa (أَوْسَه) (6a/11)

Son seste medli elif ile yazılışı: baňa (بَكَا) (6b/6)

1.1.1.2. e Ünlüsünün Yazılışı:

Metinde Türkçe kelimelerindeki e ünlüsü ön seste; üstünlü elif (ا) , iç seste; üstün, son seste; üstünlü he (ه) ile karşılanmıştır.

Ön seste üstünlü elif (ا) ile yazılışı: el (أَل) (21a/5), erenler (أَرَنْدَر) (3b/4)

İç seste üstün ile yazılışı: yârenlere (يَارَنَلَرَة) (30b/10), sencileyin (سَنَجَلِيْن) (43a/3)

Son seste üstünlü he ile yazılışı: bize (بِيْزَه) (18b/4), tenüme (تَنْدُمَه) (11a/11)

1.1.1.3. ı Ünlüsünün Yazılışı:

Metinde Türkçe kelimelerin ı ünlüsü için ön seste; esreli elif ve ye ile esreli elif, iç seste; esre, esre ve ye, son seste; esre veya esreli ye kullanılmıştır.

Ön seste elif, esre ve ye ile yazılışı: ırmağ (اِيْرْمَاع) (46a/2)

Ön seste esreli elif ile yazılışı: ıışısı (اِصْيِيسِي) (48a/9)

İç seste esre ile yazılışı: ancılayın (اَنْجَلَايْن) (44a/10), anıñıla (اَنْكِيْلَه) (2b/8)

İç seste esre ve ye ile yazılışı: ayırmağıl (اَيْرَمَغْل) (20a/6), didiler (دِيْدِيلِر) (45a/10)

Son seste esre ile yazılışı: şalını (صَالِيْن) (31b/4),

Son seste esreli ye ile yazılışı: başını (بَاشِيْنِي) (48a/4), oldu (اُولْدِي) (10a/7)

1.1.1.4. i ünlüsünün yazılışı:

Metindeki Türkçe kelimelerin i ünlüsü için ön seste; esreli elif ve esreli elif ye, iç seste; esre veya esreli ye, son seste; esreli ye, esreli he kullanılmıştır.

Ön seste esreli elif ile yazılışı: imdi (اِمْدِي) (12a/12), iñledi (اِيْغْلَدِي) (32a/4)

Ön seste esreli elif ye ile yazılışı: ikilik (اِيْكِيْلِيْك) (9b/12), iken (اِيْكِيْن) (15b/9)

İç seste esre ile yazılışı: işid (اِيْشِيْد) (43a/10), itdiñ (اِيْتِيْدِيْڭ) (26b/9)

İç seste esreli ye ile yazılışı: isteriseñ (اِيْسْتَرِيْسِيْڭ) (3a/11), işim (اِيْشِيْم) (10b/2)

Son seste esreli ye ile yazılışı: seni (سَنِي) (25a/4), sezmedi (سَرْمَدِي) (12b/9)

Son seste esreli he ile yazılışı: şanki (صَانْكِه) (35b/5)

1.1.1.5. o Ünlüsünün Yazılışı:

Metindeki Türkçe kelimelerin o ünlüsü için ön seste; ötreli elif vav, iç seste; ötreli vav, son seste; ötreli vav kullanılmıştır.

Ön seste ötreli elif vav ile yazılışı: okudı (أَوْقُودِي) (10a/11), olan (أُولُنْ) (11b/8)

İç seste ötreli vav ile yazılışı: tokunan (طُوقُ نَنْ) (10a/8), tonını (طُونِي) (33a/10)

Son seste ötreli vav ile yazılışı: ko (قُو) (3a/10)

1.1.1.6. ö Ünlüsünün Yazılışı:

Metindeki Türkçe kelimelerin ö ünlüsü için ön seste; ötreli elif vav, iç seste; ötreli vav veya ötre kullanılmıştır.

Ön seste ötreli elif vav ile yazılışı: öksüz (أَوْسُوزُ) (11b/10), ölem (أُولَمْ) (10a/1)

İç seste ötreli vav ile yazılışı: gözedeñ (كُوزْدَكْ) (26b/5), görülmez (كُوزْمَرْ) (40b/6)

İç seste ötre ile yazılışı: töküli (تُكُولِي) (32a/10), götürdiler (كُنُورِدِيرْ) (46b/6)

1.1.1.7. u Ünlüsünün Yazılışı:

Eserdeki Türkçe kelimelerin u ünlüsü için ön seste; ötreli elif vav, iç seste; ötreli vav veya ötre, son seste; ötreli vav kullanılmıştır.

Ön seste ötreli elif vav ile yazılışı: uğurlayavuz (أَوْغُرْلَايَهَوْزُ) (9a/2), urduğı (أُورْدُوغِي) (10a/7)

İç seste ötreli vav ile yazılışı: uykusından (أُيْفُوسُكَنْ) (7b/12)

İç seste ötre ile yazılışı: buldum (بُولْدَمْ) (10a/1), uğurlayavuz (أَوْغُرْلَايَهَوْزُ) (9a/2)

Son seste ötreli vav ile yazılışı: ulu (أُولُو) (10b/8) kuru (قُرُو) (31a/4)

1.1.1.8. ü Ünlüsünün Yazılışı:

Eserdeki Türkçe kelimelerin ü ünlüsü için ön seste; ötreli elif vav, iç seste; ötreli vav veya ötre, son seste; ötreli vav kullanılmıştır.

Ön seste ötreli elif vav ile yazılışı: üşenmezem (اُوْشَمَزَم) (15a/12), üstine (اُوْسْتِنَه) (12b/6)

İç seste ötreli vav ile yazılışı: gördüğümünden (كُورْدُوْكُمْدَنْ) (42a/2), göturdiler (كُتُورْدِيلَنْ) (46b/6)

İç seste ötre ile yazılışı: görölmez (كُورْلَمَز) (40b/6), gözüm (كُوزُمْ) (39b/7)

Son seste ötreli vav ile yazılışı: görüklü (كُورْكُلُو) (47a/5), gözlü (كُوزْلُو) (16a/12)

1.1.2. Ünsüzlerin Yazılışı

1.1.2.1. b ve p Ünsüzünün Yazılışı:

Metinde Türkçe kelimelerde ön seste b (ب) ünsüzü kullanılmaktadır. Metinde p sesi başta sadece Arapça ve Farsça kelimelerde görülmektedir. İç seste hem b hem de p ünsüzü görülmektedir. Kelimenin son sesinde ise b ünsüzü görülmektedir. Eski Anadolu Türkçesi özelliği olarak p sesini karşılamaktadır.

Ön seste: ben (بَنْ) (10a/1), buyruğı (بُوْرُغِي) (49b/9), bütün (بُوْتُوْن) (18a/8)

İç seste: oluben (اُولُوْبَنْ) (31b/2), kaplayupdur (قَپْلَهْ يُوْبْدُر) (2b/9)

Son seste: varup (وَاْرُبْ) (31a/2), deyüp (دِيُوْبْ) (44b/3), taşımayup (طَائِمَيُوْب) (29b/2)

1.1.2.2. c ve ç Ünsüzünün Yazılışı:

Metinde Türkçe kelimelerin ön sesinde c ünsüzü görülmemekte ve ç (چ) ünsüzü bulunmaktadır. Kelimelerin iç seslerinde hem c hem de ç ünsüzü görülmektedir. Son seste ise ç (چ) ünsüzü görülmemektedir.

Ön seste: çağrışup (چَاْغْرِشُوْبْ) (10b/8), çaldı (چَالْدِي) (21a/8), çekildi (چَكْلِيدِي) (46a/9)

İç seste: içre (اِيْچَرَه) (2b/3), açmış (اَچْمِشْ) (14b/10), saçar (صَاْچَرْ) (43a/12), nice (نِيْجَه) (11b/11)

Son seste: aç (اَچْ) (7a/10), şuç (صُوْچْ) (47a/6), üç (اُوْچْ) (46b/12)

1.1.2.3. k-g ve k-ğ Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde k ve g ünsüzleri ön, iç ve son seslerde kef (ك) harfiyle yazılmıştır. Metinde ön sesteki k ünsüzü (ق) ile g ünsüzü ise (غ) ile gösterilmiştir. Fakat g (غ) ünsüzü ile başlayan Türkçe kelimeye metnimizde rastlanmamıştır. Arapça ve Farsça örnekler oldukça fazladır. Metinde iç seste k ve g ünsüzünün görüldüğü örnekler de mevcuttur.

k ve g ünsüzleri ön, iç ve son seste: kendi (كَنْدِي) (26a/7), kesildi (كَسِلْدِي) (11a/6), gidelüm (كِيدَه لُمْ) (14a/10), gice (كِيْجِه) (18a/7)

k ve g ünsüzleri başta: kırklar (قِرْقَار) (42b/11), kızmadı (قِرْمَدِي) (12b/9), kuru (قُرُو) (31a/4), gam (غَمْ) (31b/7)

k ve g ünsüzleri iç seste: korku (قُورْقُ) (49b/2), tokunan (طُوقُنَان) (10a/8) toğrı (طُغْرِي) (21a/5), toğradıram (طُغْرَادِيرَمْ) (6a/12)

k ve g ünsüzleri son seste: kulluk (قُولُكْ) (11b/12), yakınlık (يَقْدَلِكْ) (40b/12), bağımı (بَاغْمِي) (34a/10)

1.1.2.4. t, t-d Ünsüzlerinin Yazılışı:

Metinde Eski Türkçedeki ön seste t (ط), t (ت) ünsüzlerinin devam ettiği örnekler görülür. Metnimizde iç ve son seslerdeki t (ت) ünsüzü genellikle t harfi ile yazılmıştır.

Ön seste: töküli (تُكُولِي) (32a/10), tüter (تُوتَر) (12b/8), tütılağıl (طُوتِيلَه غِل) (41a/5), toyurdılar (طُويُورْدِيلَر) (46b/12)

İç ve son seste: tatlı (طَدْلِي) (31b/9), gitdi (گِتْدِي) (14b/8), şatma (صَاتْمَه) (32b/13), yaratdı (يَارَاتْدِي) (3a/2)

Eski Türkçede ön ses durumundaki kalın ve ince sıradan t' lerin bir kısmı Eski Anadolu Türkçesinde sedahlılaşarak d' ye dönmüştür (Özkan, 2019: 95). Metinde bunların örneklerine rastlamaktayız.

Kelime başında d sesi: ditredi (32b/2), dirilüp (46b/3), diri (18a/4), diñle (10a/3), dütüni (12b/8), dükeli (41b/12)

1.1.2.5. ñ Ünsüzünün Yazılışı:

Metinde ñ ünsüzü iç ve son seslerde kef (ك) harfiyle gösterilmiştir.

şoñra (صُكْرَه) (10b/11), iñledi (اِكْلَدِي) (32a/4), göñül (كُوْكُل) (9a/2), gidüñ (كِيْدُكْ) (14b/7), kıłarsañ (قِيْلَرْسَاكْ) (6a/8), şorsañ (صُوْرْسَاكْ) (22b/9)

1.1.2.6. s Ünsüzünün Yazılışı:

Metinde Türkçe kelimelerde ön, iç ve son seste s ünsüzü için ince ünlülü kelimelerde sin (س), kalın ünlülü kelimelerde sad (ص) harfi kullanılmıştır. Kalın ünlülü kelimelerde sin (س) ile yazılan örnekler de görülmektedir. Arapça kelimelerde de s (ث) harfi görülmektedir.

Kalın ve ince ünlülü kelimelerde sin ve sad harfi: sekiz (سَكْز) (18a/1), söyle (سُوَيْلَه) (22a/2), söz (سُوْز) (8a/6), şu (صُو) (12b/7), şoyı (صُوِي) (49b/10), şıgımaz (صِغْمَز) (10b/7)

Kalın ünlülü kelimelerde sin harfi: saña (سَا) (6b/6), saçıldı (سَاچِلْدِي) (14a/12), kıorsun (قُوْرْسُوْن) (10b/12)

Arapça kelimelerde: ħadīşde (حَدِيْثَه) (21a/7), mılşı (مِلْشِي) (37a/4)

1.1.3. Bazı Ek ve Şekillerin Yazılışı

1.1.3.1. Dağı Edatının Yazımı:

Metinde dağı edatı, kendisinden önce gelen kelimedenden ayrı yazılmıştır. Metnimizde bu edatın yazımı (دَاخِي) ve (دَاخِي) olmak üzere iki şekilde karşımıza çıkmaktadır.

dağı (دَاخِي) (15a/9), (35b/6)

dağı (دَاخِي) (12b/8), (5a/7), (15a/2)

1.1.3.2. Kim Edatının Yazımı:

Metinde kim edatının hem ayrı hem de bitişik yazıldığı örnekler görülmektedir.

Ayrı yazılışı: biliñ kim (بِلَيْك كِم) (10b/6), şöyle kim (شَوَيْلَه كِم) (11a/5), didiler kim (دِيدِيلَر كِم) (12a/9), niçe kim (نِيچَه كِم) (22a/6)

Bitişik yazılışı: ne kim (نَكِم) (21b/12), kimiñkim (كِمَكِم) (5a/7)

1.1.3.3. Ki Edatının Yazımı:

Metinde bağlama görevinde kullanılan ki edatının hem ayrı hem de bitişik yazıldığı örnekler görülmektedir.

Ayrı yazılışı: didiler ki (دِيدِيلَر كِه) (10b/1), Manşūr ki (مَنصُورَه كِه) (10b/9), sözi ki (سَوُزِي كِي) (31a/10)

Bitişik yazılışı: buyurdı ki (بُوُورْدِيَكِه) (17a/7), imdi ki (اِمْدِيَكِه) (32b/8)

1.1.3.4. İle Edatının Yazımı:

Metinde ile edatı kendisinden önce gelen kelimeyle genellikle birleşir. Birleştiği kelimenin ünlüsü kalın ise ona uyum sağlar. İle edatının birleştiği kelime ünlü harfle bitiyorsa araya y yardımcı sesi girer. Metinde birleşik olmayan örnekler de oldukça fazladır.

Bitişik yazılışı: irşādıyla (اِرشَادِيْلَه) (24a/8), kaniyla (قَانِيْلَه) (36b/10), başıyla (باشِيْلَه) (25a/1), birbiriyle (بَرَبِرِيْلَه) (31a/1), cānıyla (جَانِيْلَه) (10a/4)

Ayrı yazılışı: divler ile (دِيُولَر اِيلَه) (10b/1), varlık ile (وَارَلِيقْ اِيلَه) (3a/8)

1.1.3.5. İçün Edatının Yazımı:

Metinde içün edatı kendisinden önce gelen kelimeye ayrı ve bitişik olarak yazılmıştır. Metinde daha çok ayrı yazılışa örnek vardır. Bu edatın birleştiği kelime ünlü harfle bitiyorsa araya y yardımcı sesinin geldiği görülmektedir.

Ayrı yazılışı: dost için (دُوستْ اِيچُون) (11a/7), bunlar için (بُونْلَر اِيچُون) (14a/5), olduğum için (اولدوغۇم اِيچُون) (15b/11),

Bitişik yazılışı: hürmetçün (حُرْمَتچُون) (42a/9), señiçün (سَكِيچُون) (21a/3), seniñiçün (سَنگِيچُون) (18a/5)

1.1.3.6. Ek Fiilin Yazımı:

Metinde ek fiilin hem ayrı hem bitişik yazıldığı örnekler görülmektedir. Kelimenin ünlüsü kalın ise uyuma girer. Birleştiği kelime ünlü ile bitiyorsa araya y yardımcı sesi girer. Ünsüzle bitiyorsa ya ek fiil olduğu gibi yazılır ya da ek fiilin düştüğü görülür.

Ayrı yazılışı: vakti idi (وَقْتِي ايدى) (11b/4), var idi (وَار ايدى) (13a/13), olmuş idi ((اُولَمِش ايدى) (16a/2), cāzu imiş ((ايمش جازو) (10b/1), hār iken ((حَار ايكُن) (4a/8),

Bitişik yazılışı: gelmişdüm ((كَلَمِشْدُمْ) (37a/10), olmuşıdı ((اُولَمِيدى) (4b/5), irmişıdı ((ايرْمِشِيدى) (4b/8)

1.1.3.7. İkili Kullanımlar

Metinde aynı kelimenin farklı yazılışlarının olduğunu tespit ettik.

şuc (صُوح) (47a/6), şuçlarına (صُوحْرَيْن) (42a/10); anıñıla (اَنكِيلَه) (2b/8), añuñla (اَكُوڭله) (19a/1); benlikde (بَنَلِكْدَه) (6a/1) beñligi (بَنَلِكِي) (39a/5); boynına (بُونِينَه) (11b/2), boynuma (بُونُونَه) (42b/3)/ hāzretünden (حَازَرَتُونْدَنْ) (42a/10), hāzretinden (حَازَرَتِينْدَنْ) (6a/6); içeri (اِيْچَرِي) (28a/12) içerü (اِيْچَرُو) (14b/10); menzilün (مَنْزِلُون) (25a/3) menziliñ (مَنْزِلِيڭ) (35a/12); nedir (نَدِر) (21a/6) nedür (نَدُر) (25a/5); kendü (كَنْدُو) (30b/12) kendi (كَنْدِي) (33a/11); niydelim (نِيْدَه لِم) (36a/2), niydelüm (نِيْدَه لُم) (14a/10); öñinde (اَوْنِدَه) (37b/11) önine (اُونِنَه) (42b/8); okıdılar (اَوْقُودُغِي) (11a/12); üstüne (اُوسْتِنَه) (35b/4), üstüne (اُوسْتِنَه) (35b/4); zuhır (ظُھُر) (11b/5) zuhur (ظُھُر) (11b/4); kāmūrān (كَامُرَان) (19a/4), kāmīrān (كَامِيرَان) (27a/5)

1.2. Ses Bilgisi

1.2.1. Ünlüler

1.2.1.1. Ünlü Değişmeleri

a) i>e ve e>i Değişmesi

Bugün yazı dilinde ilk hecesinde e ünlüsü ile kullanılan birçok kelime metinde

i ünlüsü ile kullanılmaktadır.

yir “yer” (28b/1), yit- “yetmek” (13a/10), gice “gece” (18a/7), dinil- “denilmek” (4b/6), di- “demek” (36b/11), ir- “ermek” (13b/6), iyle- “eylemek” (42b/7), iy “ey” (10b/8), it- “etmek” (11a/3), iriş- “erişmek” (13b/8), giri “geri” (14b/8)

Metinde e>i değişmesinin örneklerini de görmekteyiz.

emti>imdi (12a/12), eşit->işit (10a/4)

b) ü>i ve u>ı değişmesi

Eski Anadolu Türkçesinde düzleşme ü>i, u>ı yönünde olup daha çok Eski Türkçede dar yuvarlak ünlülü kelimelerin (u,ü) Eski Anadolu Türkçesinde dar düz (ı,i) ünlülere dönüşmesi şeklinde görülür (Öztürk, 2017: 51). Metinde yuvarlaklaşmanın devam ettiği örnekler karşımıza çıkmaktadır. Aynı zamanda aynı kelimenin hem düz hem yuvarlak ünlülü şeklide metinde kullanılmıştır.

Yuvarlaklaşmanın devam ettiği örnekler: için “için” (11a/7), kapu “kapı” (14a/10), demür “demir” (12a/12), gerü “geri” (27b/10), getir- “getirmek” (38b/8), yatur- “yatırmak” (13a/13), yazu “yazı” (32a/6), kayğu “kaygı” (13b/2)

Düz ve yuvarlak ünlülü kelimeler: ileri (32a/13), ilerü “ileri” (37b/8), içeri (28a/12), içerü (19a/4)

c) u>o ve ö>ü değişmesi

Arap harfli yazıda Türkçenin yuvarlak ünlülerini göstermek için farklı işaretler mevcut değildir. Bu bakımdan ilk hecelerdeki yuvarlak ünlülerin dar mı yoksa geniş mi oldukları yazılışlarından belli olmamaktadır. Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde, Eski Türkçe devresine paralel olarak geniş ünlülü okumak daha uygun görünmektedir (Özkan, 2009: 100).

Dar ve geniş ünlülü örnekler şunlardır: uğramışsın (11a/1), uyandı (39b/8), oynamaz (44a/10), yürü- (3b/2)

1.2.1.2. Ünlü Uyumları

1.2.1.2.1. Kalınlık- İncelik Bakımından Ünlü Uyumu

Metinde geçen kelimelerin incelik-kalınlık bakımından ünlü uyumuna büyük ölçüde uyduğu söylenebilir. Bu durum Arapça ve Farsçadan geçen kelimelerin bir kısmında da görülür. Fakat Türkçe ekler aldıktan sonra uyum dışı olduğu örneklerde mevcuttur.

ikilik (12a/2), tağıldı (25b/6), taşmayup (29b/2), mihmānlık (48b/11), sebķlik (13a/8), ħāldür (10a/11)

-ken zarf-fiil ekinin eklendiğı kelimeleri uyum dışı bıraktığı örneğe de rastlıyoruz.

-(i)ken: otur-urken (36b/3)

1.2.1.2.2. Düzlük- Yuvarlaklık Bakımından Ünlü Uyumu

Eski - Anadolu Türkçesi metnlerinin ses bilgisi bakımında n gösterdiği en dikkat çekici hususiyet, yuvarlaklık-düzlük bakımından ünlü uyumunun zayıf olması: ünlüler de umumiyetle bir yuvarlaklaşma temayülünün bulunmasıdır. Birçok eklerin ünlülerinde bir yuvarlaklaşma görölmektedir (Timurtaş, 1976: 332)

Kök Kelimelerde yuvarlaklaşma:

Eski Anadolu Türkçesinde düz ünlü taşıyan kelime tabanlarına yuvarlak olarak gelen pek çok ek vardır. Bunların bir kısmı aslında yuvarlak ünlölüdür; bir kısmı ise sonradan yuvarlaklaşmıştır (Özkan, 2009: 102). Bazı yapım eklerindeki ünlüler, Eski Türkçe devrinden beri yuvarlak olarak görölmektedir. Eski Anadolu Türkçesi metnlerinde de bu yuvarlaklık devam etmektedir (Timurtaş, 1976: 335)

-ğaru/-gerü:

ilgerü > ilerü “ileri” (37b/8), içgerü > içerü “içeri” (14b/10),

-up/-üp;

Eski Türkçede -p şekli de bulunan bu zarf- fiil ekinin yardımcı ünlüsü (u,ü) Eski Anadolu Türkçesinde eke dâhil olmuştur (Öztürk, 2017: 49).

geçüp (25b/7), eyle-yüp (18b/3), söyledüben (42a/1), idüben (43a/11)

-uban -üben:

söyledüben (42a/1), idüben (43a/11)

-duķ/-dük sıfat-fiil eki: Bu ekin ünlüsü yuvarlaktır.

alduķuñ (17b/3), sürdügi (41b/2) gördüğüm-den (42a/2)

-ur/-ür ettirgenlik eki:

yaturdı (13a/13)

-dur/-dür ettirgenlik eki: Fiillerin üzerine eklenen kuvvetlendirme ve ihtimal eki daima yuvarlaktır (Öztürk, 2017: 48).

anduram (34a/7), güldürdiler (41a/6), ulaşıruñ (11a/11), unutturdu (49a/9), indirem (6a/6)

-alum/-elüm emir eki: 1.çokluk şahıs ekinin ünlüsü Eski Türkçede olduğu gibi metinde de yuvarlaktır.

yalvaralum (8b/11), varalum (8b/11) nidelüm (14a/10),

-sun/-sün; -sunlar/-sünler emir eki: Teklik ve çokluk 3. şahıs emir eklerinin ünlüsü Eski Türkçede olduğu gibi metindeki örneklerde de yuvarlaktır.

gelsün (25b/5), alsun (39a/8), görmesün(14b/7)

-dur/-dür bildirme eki: Eski Türkçedeki tur- fiilinden türemiştir. Hem ekleşmiş hem ekleşmemiş şekli metinde karşımıza çıkar.

ayrıdur (28b/2), gözidür (39b/10), günüdür (7a/5), haqdandurur (39a/3)

-gu, -gü, -ku, -kü fiilden isim yapma eki:

ķayķudan (13b/9), ķayķu (13b/2)

-lu, -lü isimden isim yapma eki:

gizlü (42a/1), görklü (47a/5)

-suz, -süz isimden isim yapma eki:

ķabersüz (45b/10)

Bir sebebe baēlı olmadan yuvarlak ünlü taşıyan ekler:

kendü “kendi” (29a/11), yazu “yazı, kader” (32a/6), ķayķu “kaygı, keder” (13b/2)

Ünlüsü sonradan yuvarlaklaşmış ekler:

-m; -muz/-müz teklik ve çokluk 1. şahıs iyelik ekleri:

‘ aklımız (36a/1), şuçumuz (45a/10), sözümüz (9b/4)

Bu ekler dar ünlülü olarak da metinde görülmektedir.

diliñden (4a/9), eliñ (35a/12), feraħıñ(31b/6), zātıñ (41a/8)

-uñ,-üñ;-nuñ,-nüñ ilgi eki: İlgi hal eki Eski Anadolu Türkçesinde daima yuvarlaktır.

erüñ (24b/11), senüñ (33a/1), benüm (37b/1), deryānuñ (20a/12)

-a-vuz/-e-vüz çokluk 1. şahıs eki: Bu ek metinde hep yuvarlak ünlölüdür.

bulavuz (9a/2), tıtavuz (34b/6), uğurlayavuz(9a/2)

1.2.1.3. Ünlü Düşmesi

İkiden fazla heceli gramer birliklerinde sonunda ünsüz olmayan orta hece ünlüsünün çok defa düştüğü görülür (Ergin, 2006: 51). Metinde ünlü düşmeleri genellikle zayıf olan ı sesinde görülür. Bunun yanında diğer i,u,ü dar seslerinde de ünlü düşmeleri görülmektedir.

Eklerin sebep olduğu ünlü düşmeleri

bağrımız (25b/1), beynimde (24a/11), boynına (11b/2), buyrığı (49b/9), ağızıma (29a/10), göñlümüz (44b/1), şimden (10b/11)

i- fiilinin neden olduğu ünlü düşmeleri:

idi: gelmişdüm (37a/10)

ise: dirsem (34a/11), dilerseñ (17b/3)

1.2.1.4. Ünlü Birleşmesi

Ünlüyle biten bir kelimedenden sonra ünlüyle başlayan bir kelime veya ek geldiği zaman ünlülerden birinin düşerek iki kelimenin birleşmesi hadisesidir (Timurtaş, 1994: 42). Metinde ünlü birleşmesi ile ilgili örnekler aşağıdaki gibidir:

niçün (31b/9), nidelim (36a/2), kend'özi (38a/7), noliserdür (13b/5), nider (30b/6), nidüp (14a/10), şol (17a/6), şimdi (16b/5)

1.2.2. Ünsüzler

1.2.2.1. Ünsüz Değişmeleri

Metindeki ünsüz değişimleri $k > h$, $k / k > g / ğ$, $t > d$, $b > v$ başlıkları altında incelenmiştir. Metinde Eski Anadolu Türkçesindeki değişimlere uygun örnekler mevcuttur. Fakat bu değişimlere uygun olmayan istina örneklerde vardır.

1.2.2.1.1. $k > h$ Değişmesi

Türkçede h sesi olmadığı malumdur. h sesi sonradan ortaya çıkan bir sestir. Bugün h ile başlayan birkaç kelime Eski Türkçe devresinde k sesini ihtiva etmektedir (Timurtaş, 1994: 48). Metinde k' nın korunduğu örnekler mevcut olduğu gibi $k > h$ değişmesi sonucu h şekline dönüşmüş olduğu örnekler de vardır.

k'lı örnekler : kanı “hani” (12a/8), kanda “ nerede” (36b/1)

h'lı örnekler : koḡulı “kokulu” (15b/4), aḡşām “akşam” (13b/6)

1.2.2.1.2. $k > g$ Değişmesi

Tonsuz seslerin genellikle kendine denk tonlu seslere dönüşmesi olarak tanımlanabilecek olan tonlulaşma olayı ünlülerin ünsüzlere etkisi ve ünsüzlerin birbirine etkisi gibi sebeplerle ortaya çıkmaktadır (Öztürk, 2008: 21). Eski Türkçe'deki k' lerin Eski Anadolu Türkçesinde g olarak inkişâf ettikleri görülmektedir. Fakat bu genel ve kesin değildir, k olarak kalanlar da vardır (Timurtaş, 1973: 342).

Eski Türkçede k' lı olan örneklerin g' ye dönmüş, tonlulaşmış şekilleri vardır. Örnekleri aşağıdaki gibidir.

gice (18a/7), giri (29b/10), getür (38b/8) , göz (37a/1), git (15a/9) , gönül (9a/2), gizlü (42a/1), gün (42a/1), giydi (33b/10), gerek (49b/1),

Metinde bazı kelimelerde k sesinin devam ettiği görülmektedir.

kendü (29a/11), kimse (12b/9), kişi (10b/1)

Aynı kelimenin hem k' lı hem ğ'lı şekillerinin olduğu örnekler vardır.

ķayġumañ (44a/6), ķayķudan (13b/9)

1.2.2.1.3. t > d Değişmesi

Eski Türkçe' de kalın ve ince sıradan bütün kelimelerin başında t/d ayrımı yapılmadan hep t' li şekiller bulunmaktaydı. t olan bu fonemin d şeklinde gelişmesi Eski Türkçe devresinin sonlarında başlamıştır (Özkan, 2009: 107) Metinde t' nin korunduğu örnekler olduğu gibi d' ye dönen örneklerde mevcuttur.

t' yi muhafaza eden örnekler: ıaġa “daġa” (8b/10), ıāġıldı “daġıldı” (25b/6), ıaġladılar “daġladılar” (13b/1), ıalmışam “dalmışam” (11a/8), ıaşra “dışarı” (15b/4), ıoġar “doġar” (16a/11), ıoġrañ “doġrañ” (33b/5), ıoġru “doġru” (14a/6), ıoķun- “dokun-” (10a/8), ıol- “dol-” (18b/6), ıolı “dolu” (10a/5), ıuy- “duy-” (3a/11)

d'ye dönmüş örnekler: demür (12a/12), degil (12a/7), deġer (11a/1), dilek (10b/7), diñle- (10a/3), diril- (46b/3), doġrı (41a/4), dol- (9b/6), dut- (40b/9), düün “tütün” (12b/8), daķ- (28a/10), dad- (4b/4), ditre- (32b/2)

1.2.2.1.4. b > v Değişmesi

b > v değişikliġi bazı b' lerin v olmsıdır. Kelime başındaki b > v değişikliġi Eski Türkçe ile Batı Türkçesi arasında olmuştur (Ergin, 2006: 84). Bu olay kelimelerin sadece baş seslerinde deġil, iç ve son seslerinde de görülmektedir. Metnimizdeki örnekleri ařaġıdaki gibidir:

varalum (8b/11), virdigüñ (17b/2), varıdı (10a/4), evindür (15a/6), sevdüyüñi (12a/2)

Metinde bir örnekte (birmekse 5a/1) vir- fiili bir- şeklinde kullanılmıştır.

1.2.2.2. Ünsüz Türemesi

Eski Anadolu Türkçesinde ünsüz türemesi örnekleri fazla deġildir (Öztürk, 2017: 60). Metinde ünsüz türemesi olarak Ø > n, Ø > y olayları vardır.

Türkçenin yapısı gereği iki ünlü yan yana bulunamayacağı için araya bu seslerin yardımcı ses olarak girmesi sonucu gerçekleşir.

eyleyem (24b/10), yuyanlar (4a/4), yolcuyam (16a/8), dileyen (4a/1), fenâyı (23a/4)

-n sesi ise 3. şahıs iyelik eklerinden sonra isim çekim eklerinden birisi gelince araya girerek türer.

evinde (45b/5), ağzından (27a/4), kâmusına (41a/5), kânına (43b/9)

1.2.2.3. Ünsüz Uyumu

Tonsuz ünsüz ile biten kök ve gövdelere getirilen eklerin başındaki ünsüzlerin kaideye uyararak tonsuz halde bulunması gerekirken, Eski Anadolu Türkçesinde bu sesler bazı eklerde tonlu halde bulunmaktadır (Timurtaş, 1994: 58). Aşağıdaki ekler tonlu olarak karşımıza çıkar.

-da, -de bulunma eki:

gökde (44b/9), benlikde (27a/3), ahretde (35a/7), çanakda (29b/2)

-dan, -den ayrılma eki:

ucdan (33a/2), başdan (6b/5), benlikden (36a/6), aşkıdan (48a/2)

-dı, -di görülen geçmiş zaman eki:

ağlaştılar (42b/2), çekdiler (41a/11), çıkdı (12b/6), kıpdı (33b/10), nitdiler (32b/8), tağıdı (42b/8)

-duğ, -dük sıfat-fiil eki:

girişdüğü (44a/7)

-dur, -dür (durur-dürür) bildirme eki:

varlıkdur (17b/3), çokdur (13b/4), muılağıdur (21b/2), şüretdurur (20b/5)

-dur/dür ettirgenlik eki:

unutdurdı (49a/9), yıldıurur (4a/12), anduram (34a/7)

Metinde bu ekin düz ünlülü örneği de vardır.

ulaşdıruñ (11a/11)

1.2.2.4. Ünsüz İkizleşmesi

Bazı seslerin düşmesi ya da değişmesi sonucu birkaç kelimede -ss- ikizlenmesi görülür (Özkan, 2009: 109).

issi (30a/8)

1.2.2.5. Ünsüz Düşmesi

Eski Anadolu Türkçesinde ünsüz düşmesi olarak karşımıza çıkan ses olayları l> Ø, b> Ø, y>Ø şeklindedir. Bu ses olaylarının belli örneklerde ortaya çıktığı görülür. Metnimizde de örnekleri vardır.

otururken (36b/3), ırak (47a/5), ağladı (21b/8), ol- (8a/6)

1.3. Şekil Bilgisi

Metindeki şekil bilgisi yapısı Eski Anadolu Türkçesiyle paralellik gösterir. Ama Metindeki ikili kullanımlar da fazla olduğundan karşımıza farklı örneklerde çıkmıştır.

1.3.1. Yapım Ekleri

-cı, -ci: Daima düzdür. zindāncı (14b/7), da' vācı (35a/7)

-lık, -lik; -luğ, -lük: EAT döneminde yuvarlak ünlülü olan bu ekler metinde hem düz hem de yuvarlak ünlülü karşımıza çıkar. yokluğ (13a/2), dirlik (32b/10), ikilik (12a/2), kulluğ (11b/12), varlık (17a/12), yakınlık (40b/12)

-lu, -lü: İsimlerden sıfat yapan bu ekin ünlüsü metinde hem yuvarlak biçimde hem de düz ünlülü biçimde bulunmaktadır. işlü (13a/12), suçlılar (13a/13), қоғулу (15b/4), қанлу (18b/6), gizlü (42a/1), görklü (47a/5)

Ayrıca istisnai bir durum olarak ekin hem düz hem yuvarlak ünlülü hali üst üste gelmiştir. gizlilüler (40a/7)

-rak: yigrek (50a/2)

-ga, -ge: özge (11a/8)

-cılayın, -cileyin: sencileyin (43a/3), ancılayın (44a/10)

-cuğaz, -cügez: güncegez (24b/2)

-suz, -süz: Metinde hem düz hem yuvarlak şekli vardır. habersüz (45b/10)

şeksüzün (42a/11), hağksız (44a/5)

-ı, -i, -u, -ü: yazu (32a/6), kapu (14a/10), korku (49b/2),

-ur, -ür: yaturdı (13a/13)

-dur, -dür: kanduruñ (34b/2), yıldurur (4a/12),

1.3.1.1. Sıfat- Fiil Ekleri

Sıfat-fiil ekleri Eski Anadolu Türkçesinin genel durumuna uygundur. Farklı bir durum söz konusu değildir.

olacağın (46a/1), gelecek (24b/3), girişdügi (44a/7), sevdügiçün (9a/3), yuyanlar (4a/4), gözedeñ (26b/5)

1.3.1.2. Zarf- Fiil Ekleri

Metindeki zarf-fiil ekleri Eski Anadolu Türkçesinin genel durumuna uygundur.

otururken (36b/3), sürüp (46b/7), uyanup (7b/1), çağıruben (10b/2), çıkuben (13b/9), derleyüben (12b/9), dutuben (14a/9), olmadan (46a/4), olmadın (14b/7), görmedin (47b/9), irmedin (47b/9), gidicek (37a/7), gör -icek (40b/9), deyü (18a/8)

1.3.2. Çekim Ekleri

1.3.2.1. İsim Çekim Ekleri

1.3.2.1.1. Çokluk Eki

-lar, -ler

yıldırımlar (45a/7), sözlerden (47a/12), suçlular (13a/13), gözler (15a/5), kanlar (46b/5)

1.3.2.1.2. İyelik Ekleri

1. Teklik Şahıs: -m olup yardımcı ünlüsü genellikle yuvarlaktır. Metinde hem düz hem yuvarlak ünlülü örnekler karşımıza çıkmaktadır. sözüm (18b/11), gözlerümi (34a/11), hâcatum (34a/12), gönülüm (5a/4), gözüm (39b/7), başım (33b/1), beynimde (24a/11), adım (17b/12),

2. Teklik Şahıs: -ñ olup yardımcı ünlüsü genellikle yuvarlaktır. Bazı örneklerde yardımcı ünlü düz olarak kullanılır.

atañ (4b/6), ‘akluñ (31b/12), dostuñ (7a/12), esrāruñ (35b/12), fażluñ (41b/11), hâcatuñ (18a/5), ağzıñ (7a/3), derdiñ (22a/5)

3. Teklik Şahıs: -ı/-i; -sı/-si şeklindedir.

belinde (10a/4), arasında (48b/8), altına (12b/1), ayağını (19b/7), dilegi ni (49b/2), tonını (33a/10), soyı (49b/10)

1. Çokluk Şahıs: -muz/-müz; -mız/-miz şeklindedir. suçumuz (45a/10) bağrımız (25b/1), du‘āmuz (47a/7)

2. Çokluk Şahıs: -ñuz, -ñüz şeklindedir. cāññuz (40a/10) suçñuz (13b/8)

3. Çokluk Şahıs: -ları, -leri şeklindedir. gözleri (25a/1), yirleri (39a/7), yolları (48a/10), yüzlerini (46b/6)

1.3.2.1.3. Hal Ekleri

İlgi hali eki ünsüzlerden sonra -un, -ün, ünlülerden sonra -nun, -nün biçimindedir. Yuvarlak olan bu ekin ünlüsüne metnimizde düz şekilli olarak da rastlıyoruz.

-uñ, -üñ, -iñ, -nuñ, -nüñ, -niñ, -niñ

erüñ (24b/11) kimüñ (29a/12), benüm (37b/1), başıñuñ (32a/6), anuñ (2b/5), senüñ (33a/1), kuşıñuñ (40a/8), kimiñ (11a/6), seniñ (4a/7)

Metinde yükleme hal eki -ı, -i, ekleriyle yapılmıştır.

tağı (34b/9), ağacı (21b/6), sizi (14b/7), haberi (39a/7), anı (7b/3), ‘âşıkı (28a/8)

Bulunma ve ayrılma hali ekleri da, de; dan, den‘ in tonsuz şeklleri yoktur. Karşımıza tonlu olarak çıkar.

evde (17a/7), gönlümde (5a/11), gökde (44b/9), anda (10a/11), ‘aşkıdan (48a/2), andan (22b/3), gördüğümde (42a/2) gökden (48a/12) fitneden (8b/2)

Yön gösterme hali ekleri -ra, -re, -aru, -erü, -rü, -arı, -eri’ dir.

içerü (19a/4), gerü (27b/10), ilerü (37b/8), beri (31b/9), içeri (28a/12), ileri (32a/13)

Vasıta hali ekleri -la, -le’dir.

aññıla(19a/1), diliyle (9a/2) kanıyla (36b/10), sırrıyla (25a/7)

Eşitlik hali ekleri -ca, -ce, -ça, -çe’ dir. Bu ek kalıplaşmış örneklerde karşımıza çıkar.

nice (11b/11), niçe (22a/6)

1.3.2.1.4 Soru Eki

Soru eki mı, mi şeklinde daima düz ünlülüdür.

mı-mi soru eki: olur mı (13a/4), bozılı mı (19a/5), açmadı mı (21a/10), ola mı (29b/2)

Ayrıca metinde mı soru ekinin birleşik yazıldığı örneklerde tespit edilmiştir.

hāzıkmıdır (26b/12), lāyıkımdır (26b/12)

1.3.3. Fiil Çekimi

1.3.3.1. Şahıs Ekleri

Metnimizde kullanılan şahıs ekleri Eski Anadolu Türkçesinin genel durumuna uygundur. Öğrenilen geçmiş zaman, görülen geçmiş zaman, geniş zaman, gelecek

zaman, istek ve emir eklerinde Eski Anadolu Türkçesinin özel ekleri metinde karşımıza çıkmaktadır. Zamir kökenli, iyelik kökenli şahıs ekleri ve emir çekiminde kullanılan şahıs eklerinin Eski Anadolu Türkçesindeki öne çıkan eklerine örnekler aşağıdaki gibidir.

bulavuz (9a/2), tutavuz (34b/6), uğurlayavuz (9a/2), bulasız (34a/12), kalasız (39a/5), didüm (15a/12), kodum (22b/11), eyle-dün (19a/6), yemedük (44b/2), göreyim (22a/1), varayım (22a/1), eylegil (45b/2), turmağıl (39b/11), diyelim (47a/11), varalum (8b/11), eylemeñ(21b/6). eylesünler (29b/11), itsünler (28a/4)

1.3.3.2. Bildirme Kipleri

1.3.3.2.1. Görülen Geçmiş Zaman Kipi

Ekin ünsüzü daima tonludur. 1. ve 2. teklik şahısta ünlüsü yuvarlak, 3. şahıslarda düzdür.

aldum (14b/12), bildün (17b/1), aldı (46a/5), girdük (43b/9), bildiñüz (10b/7), ağlaşdılar (42b/2)

1.3.3.2.2. Öğrenilen Geçmiş Zaman Kipi

Öğrenilen geçmiş zaman kipi çekimi miş, -miş ekleriyle yapılır. Ekin ünlüsü daima düzdür. Yuvarlaş ünlülü şekilleri bulunmadığından düzlük yuvarlaklık uyumu bozulur. Bu çekim zamir kökenli şahıs ekleriyle yapılır (Öztürk, 2017: 77) Metinde de düz ünlülü olarak karşımıza çıkar.

bilmişem (13a/5), bulmışsın (21b/11), bilmiş (11a/3), olmuşuz (47a/4), bilmemişsiz (31a/7), irmişler (36a/10)

1.3.3.2.3. Geniş zaman Kipi

Metinde geniş zaman -r, -ar/-er, ekleriyle yapılmaktadır.

bilürem (6b/3), bozarsın (20a/2), çevirür (20a/3), diriz (35b/12), alursız (36a/9), bilürler (30b/11)

Geniş zamanın olumsuz -maz, -mez ekleri ile yapılmaktadır.

aldanmazam (9b/7), dönmezseñ(26a/11), bulunmaz (3a/12), komazuz (32a/1)

1.3.3.2.4. Gelecek zaman Kipi

Eski Anadolu Türkçesinin karakteristik gelecek zaman eki -IsAr' dır. Tek tük rastlanan bir gelecek zaman eki de -AcAk' tır (Korkmaz,2013: 100). Metinde gelecek zaman eki olarak -IsAr eki görülmektedir. Bugün kullanılan gelecek zaman eki olan -ecek, -acak eki de metinde karşımıza çıkmaktadır.

3. teklik şahıs: geliserdür (24b/10), idiserdür (25b/4), noliserdür (13b/5), ol-iser (22a/7)

söyleşecek (26b/4), olacıkdur (24b/6), gelecekdür (24b/6)

1.3.3.2.5. Şimdiki zaman Kipi

“Eski Türkiye Türkçesinde şimdiki zaman için özel bir ek yoktur. Bugün kullanılan ve -yor fiilinden gelen -yor eki henüz metinlerde görülmemektedir (Timurtaş 1994: 126). Ancak geniş zaman çekiminin özellikle 3. şahıslarında süreklilik için kullanılan dur- ve yoru- tasvir fiilleri şimdiki zaman anlamı vermektedir (Öztürk, 2017: 79)

olmışdurur (20a/11), seyrimdurur(33a/2)

1.3.3.3. Tasarlama Kipleri

1.3.3.3.1. İstek kipi

Eski Türkçedeki gelecek zaman eki durumundaki -ğa, -ge Eski Anadolu Türkçesinde ön sesteki ğ, g ünsüzlerinin eriyip kaybolması ile -a, -e şekline dönüşmüştür (Özkan 2009: 139)

bulam (34a/9), bulasın (6b/9), bula (42a/11), bulavuz (9a/2), bulasız (34a/12)

1.3.3.3.2. Şart kipi

Şart tarzının basit şeklidir, manasında şartla birlikte dilek anlamı taşır. Dilek-şart eki -sa, -se'dir. Şahıs eklerinden teklik 1. ve 2. şahısla, çokluk 2. şahıs ekleri iyelik ekinden inkişaf etmiştir (Timurtaş 1994: 131). 1. ve 2. çokluk ekinin örneğine rastlanmamıştır.

istersem (36b/1), şorsañ (22b/9), ursa (22b/7), kılsalar (15a/12)

1.3.3.3.3. Gereklilik kipi

Eski Anadolu Türkçesinde gereklilik kipi için müstakil bir ek yoktur. Bu kip için daha çok -a, -e istek kipi ve -sa, -se şart kipi eklerine gerek, gerekdür gibi kelimeler eklenerek yapılan kalıplar kullanılmaktadır (Öztürk 2017: 80)

döndürmek gerek (49b/1), eylesem gerek (26b/5),

1.3.3.3.4. Emir kipi

Her şahıs için ayrı asıldan gelen ekler kullanılmıştır. Teklik 1. şahıs eki -ayın, -eyin' dir. Teklik 2. şahıs eki bazen eksiz, bazen - gıl, -gil eki ileler. Teklik 3. şahıs eki -sun, -sün' dür. Çokluk 1. Şahıs eki -alum, -elüm; 2.şahıs eki -ñ; 3. çokluk şahıs eki -sunlar, -sünler'dir (Timurtaş 1994: 129)

göreyim (22a/1), varılğıl (38a/6), gelsün (25b/5), varalum (8b/11) eylemeñ (21b/6), itsünler (28a/4)

II. BÖLÜM

2. METİN

[2a]

1 Bismillāhi'r-raḥmani'r-raḥīm

[2b] 1 Evvel anı eyidelim kim Hākdur ol ḥayy-i bāki vāhid-i muṭlaḳdur ol. 2 Ol kim ʿālem yoḡiken var eyledi. Ḳudretin ʿālemde izḥār eyledi. 3 Cāna ol virdi kemāl-i ḳudretin hem göñüller içre ḳazdı ḥikmetin. 4 Ḳudretinden zāhir oldu cümle iş ḥikmetiyle buldı ʿālem perver pes. 5 Mülk anuñdur ḳul anuñdur cān anuñ her maḥluḳdan görünen cünbüş anuñ. 6 Zāhir oldur bāṭın oldur bī-gümān zātı ile memlü olmuş dü-cihān. 7 Hem cihāna faḥr-i Muḥammed Muştafā mazḥarı zātiyullāh hem ḳāni vefā. 8 Anıñıla taʿmīr oldu bu cihān anıñıla izḥār oldu her nihān. 9 Muştafādur iki cihān serveri ḳaplayupdur şerʿ-i nūrı her yeri. 10 Muştafā ve müctebā şadrü'l-emīn ol vefā kāni şefīü'l-müznibīn. 11 Rūḥına yüz biñ şalavātıyla selām hem devri aşḫāb ve ālīne tamām.

[3a] 1 Diñle imdi bir ḳavl-i muʿteber derūnuñ bir ḳavli eyler münevver. 2 Hāḳ Taʿālā çün yaratdı ʿālemi ḥalīfe itdi ʿālem içre Ādemi. 3 Çüñki virdi ḥilāfeti Ādeme her umūr oldu munḥaşır Ādeme. 4 Virdi ʿaḳlıyla aña hem kerāmet hem gözine nice andan muʿcizāt. 5 Ādemüñ sırrını aña bil nedür el-insānı sırrı didi Hāḳ nedür? 6 Ḳalma şüret ʿāleminde gel aḫi ḳalma kim buḥl ʿaleminde ol saḫī. 7 Varlıḡuñ bezl eyleyüben Hāḳḳa gel. Böyle irdi hep irenler Hāḳḳa bil. 8 Bu varlıḡuñ olupdur bil saña sed varlıḳ ile Hāḳḳı görmezsin ebed. 9 Şüretine Ādemüñ ḳılan naḳar şeyṭān veşdür dergāhda ol ider güzār. 10 Ādem ol ādemüñ sırrını fehm it şüreti ḳo. Sīreti bilmege saʿy it. 11 Gel Ādem ol Hāḳ rumūzın aña tıy Hāḳḳı bilmek isteriseñ ʿaşḳa uy. 12 Ādem oldur kim anda ʿaşḳ ola Hāḳ bulunmaz gerçi illā ʿaşḳıyla. [3b] 1 ʿAşḳ rehber olmayıcak ʿaşıḳa okuyup yazmaḡıla irmez maʿşūḳa. 2 ʿAşḳ olupdur Rāh-ı Hāḳḳuñ rehberi ʿaşḳa uymayan gezer yürür serseri. 3 ʿAşḳa uyanlar oldu vāsilı Ḥudā irciʿī ilā Rabbike geldi nidā. 4 ʿAşḳa uyan irdi buldı menzīlin vardı buldı ol erenler maḥḫilin. 5 Baḡlamasun yolıñı bu āb ve

hāk aşıña dön aşıña iy cān-ı pāk. 6 Şād olasıñ vuşlatıyla cānānuñ her nazarda dost vechi ola seyrānuñ. 7 Gitmeyince aradan bu mā ve men bil görünmez vech-i Hāk iy cān-ı men. 8 Kim ref itdi benlik zārın aradan tecelli ider taḥḫīḳ aña yaradan. 9 Benlik hicābdur. Yetmiş hicāb nice ḳalkar vech-i Hākdan yā niḳāb. 10 Bulmaḳ isterseñ sa‘ādet menzilin māyıl olma ḳo bu ‘ādet menzilin. 11 Ten tılsım olmayınca ḥur-i ḥām cān gencinde kimse dutmadı maḳām. 12 Hāk yolına cānuñ imdi ḳıl fedā cān başa ḳılmadı merdi Hūdā. [4a] 1 Şıdḳla dileyen hiç red olmadı sālīk-i Hāk ola ne sed olmadı 2 cān ve başın ol ḥazreteger sed ola ger Bayezid-ivaḳti olursa red ola. 3 ‘Aşḳıyla serbāz olan buldı Hākḳı varlığından geçmeyen oldı şaḳī. 4 Varlığından el yuyanlar muḥāḳḳaḳ virdi varın oldı Hākḳıyla ol Hāk. 5 Kendi özünde el yuyanlar bī-riyā vardı rāhı vāşıl oldı Tañrıya. 6 Sende senlik hezār hezār perdedür āferīnem bunda geçen merdedür. 7 Senlik saña güyā seniñ ḥārdur mürşidlere tebdīl etmek ḳolaydur. 8 Señi ḥār ikendür ider vücūduñ saña sende gösterirler ma‘būdun. 9 Tūş it ‘aşḳı mürşidi cām elinden ṭabl-ı ene’l-Hāk şadā vire diliñden. 10 Tā göre cānuñ gözi envār-ı ‘aşḳ hem diliñde diñle esrār-ı ‘aşḳ. 11 Gel çāre ḳıl cān gözi gün jengine düşmeyesin nefsi şūmuñ bendine. 12 Geḥ hevādan ‘aşḳa döndür yüzüñi yıldurur ‘aşḳ saña hem kendü özüñi.

[4b] 1 Tūt kulaḡuñ ṭalib-i ‘aşḳ aḥvāline idḡāl eyle özüñ ‘aşḳuñ yolına. 2 Cān ḳulaḡın tūt sözüñ esrārına bilesin kim söz nedür esrārı ne? 3 Diñle imdi ‘aşḳılardañ birini fehmi eyle sen ḥālını tedbīrini. 4 Şol şehri Bağdadda varıdı bir er her ‘ulūmdan dadmışıdı mu‘teber. 5 On iki ‘ilme ‘ālim olmuşıdı hem ‘ilminüñ ‘amelin ḳılmış idi. 6 Dinilmişıdı atañ adına Mañşūr beyne‘l-‘ulemā ol ‘ilmiyle ma‘mūr. 7 Mest-i Hāk olmuş idi ol merd-i Hāk oḡumışıdı ‘aşḳ kitābında sebk. 8 ‘İlm-i ledün ḥāşıl olmuşıdı aña irmişıdı Hākdan cānına nidā. 9 Bir nuṭuḳ içün ḳıldı cānını fidā iy yaradır sende ḥāşıl ḳıl saña. 10 Dost ḳudret aña şunmuşıdı nevāl bulmuşıdı ḥākḳıyla ol ḳurb-u vişāl. 11 ‘Aşḳ-ı Hāk ṭolmuşıdı anuñ sırrına diñle imdi kendi kimdür sırrına. 12 ‘Ālim rü‘yādan ol cānı ve cihān Hāk Ta‘ālā ḥazretin görür ‘ayān. [5a] 1 Eyder iy ḳalmışlara feryād-reş dergāhuñ ḥūnunda cānım birmekse. 2 Ḳalmışam ḥayretde ben müflis-i gedā ḥācetüm var sen ḳabūl it iy Hūdā. 3 Dilerem göñlümde miḥmān olasıñ raḥm idüp cānıma cānān olasıñ. 4 Bir nefes bu bendeki şād idesin hem virān göñlim abād idesin.

5 Didi Mañşūra Hūdāyı lem yezel miḥmānkim tā ebed vü tā ezel. 6 Señliginden saña ben görünmeyem varlık içün ben bu ḥālḳa bilinmiyem. 7 Kimiñkim varlığı muẓmahil ola ben ol olam ol daḡi hem bir olam. 8 Göñlüñ evinde ne var miḥmān içün ne ziyāfet ḳılasın cānān içün. 9 Didi Mañşūr iy Hūdāvendü cihān saña her gizlüler ‘ayān ender ‘ayān. 10 Hōş ben ḳuluñ ḳapuñda bir çākerim ḳamusundan ḡayrıda el çekerim. 11

Gersenî gönülümde mihmân eyleyem yoluna terk-i ser-cân eyleyem. 12 Cāndan özge nesnem yokdur pā ile kabûl eyle lutf idüp iy pâdişāh.

[5b] 1 Hâk didi yâ Manşûr cān senüñmidür cānum taḥḳīḳ it kelāmuñ cān benümdür. 2 Kanda bulduñ cānı ve başı yâ Manşûr cānım fidā kılam dirsıñ ya ma' zûr. 3 Her eşyāda görünen varlık benüm sen seni bir görme yâ Manşur birlik benüm. 4 Didi Manşûr iy kerem kâni ğanî cān senüñdür kanda buldum ben cānı. 5 Yâ Manşûr henüz daḥı söylemedüñ birliğimi daḥı şimdi birledüñ. 6 Didi Manşûr ḥāne senüñ mihmānsın melik senüñdür ḥüküm eyleyen sultānsın. 7 Ḥaḳā itdüm gerçi yārabbî söyledüm 'afv eyle günāhım tevbe eyledüm. 8 Ḥaber almaḳ idi maḳşûdum senden sen göründüñ fānî oldum ben. Senden 9 kanda buldum cānı başı ben yâ Rab görünen varlık senüñdür, ḳamu hep. 10 Dîlḥānesinde mihmân ol göreyim varlığını yine saña vireyim. 11 Hâk didi varlığım vir imdi baña maḥrem olam ben daḥı her dem saña. 12 Beni sevenleri ben öldürürem andan soñra zātımı bildürürem. [6a] 1 Beñliginden olmayan bulmaz beni, ben sevmezem beñlikde ḳalanı. 2 Nefsün ḥaḳīḳatin bildüñse Manşûr ne söyler iseñ 'indimde ma' zûr. 3 Kıl 'ubûdetiyle münâcâtını kabûl idem bende her ḥacâtını. 4 'Ubûdiyet lisāniyladur Manşûr bir sözüm var saña diñle yâ Ğafûr. 5 Ḳomuşam yoluñda baş ve cānımı toprağa döksünler iy Hâk ḳanımı. 6 Ḥazretinden ḥaşā ki yüz döndürem her ne emrûñ olursa baş indirem. 7 Ne yüzden emir iderseñ fermān senüñ, cismimi şad pāre kıldı cān senüñ. 8 Hâk Ta'ālā didi iy Manşûr eger ger kılarıñ cānı ve başında göz. 9 Gönülün evinde senüñ mihmân olam şöyle kim cānun içinde cān olam. 10 Ger ziyāfet kılar iseñ cānını ḥoşnûd eyledüñ sen bil mihmānını. 11 Zirā baña 'aşık olsa bir kişi terk-i cān itmekdür anuñ işi. 12 Pāre pāre toğradıram cismini maḥv iderem ismini ve resmini. [6b] 1 Öldür direm külliyyetile ben anı öldürüp virem diyet ve ḳanını. 2 Zātum dirür diyet ve ḳan behāsı benümle olur anuñ dāim beḳāsı. 3 'Āşık iseñ seni şöyle kılıram kimse bilmez ḥikmetüm ben bilürem. 4 Her ne kim dilerseñ kıl didi Manşûr ben saña teslīmim didi yâ Ğafûr 5 Cān-ı başdan geçdüm āḥir niderem seni senden şeydalillah iderem. 6 Buyurdı Hâk ḳünkü teslīmiseñ baña neler kılam bende daḥı gör saña. 7 Ḳünkü sen varlığıña kılduñ emîn saña bende senden olam gör yaḳīn 8 uş seni bir cür'adan mest eyleyem nistilikden kurtarup hest eyleyem. 9 İrişe saña ḥabībüm Muştafa sürürıyla bulasın andan şafā. 10 Ağzı yārinden anuñ tüş idesin kendi özüñ şol dem ferāmuş idesin. 11 Ben sen olam sen ben olasın şu dem vücud ile bir ola saña 'adem. 12 Kıldı ḳün ḥaḳḳıyla bazarın tamām efendile böyle gerek bil gūlām.

[7a] 1 Diñle imdi Hâk Manşûra neyledi ne sebebden ol ene'l-Hâk söyledi. 2 Hâk Ta'ālā emir eyledi Aḥmede tîz yetiş ḥabībüm ol derd-i mende. 3 Vir ağzıñ yāriniñ zerresin aña vāşıl olsun tîzcek derd-i mend baña. 4 İrdi şol sa'at Muḥammed Muştafa

faḥr-i ‘ālem ma‘denī şıdk-ı şafā. 5 Ḥaḳdan ırgürdi Manşūra selām tırma ḳalk vuşlat
günüdür iy hümām. 6 İmdi tır eyle yaraḡuñ şöyle bil lā-mekān oldu tıraḡuñ şöyle bil. 7
‘Aşk yolında sen ki ber-dār olasın Ḥaḳḳa ırüp ḥaḳḳıyla yār olasın. 8 Şerḥa şerḥa
idiserlerdür tenüñ da‘vet ider zātına cānun senün. 9 Sen ene‘l-Ḥaḳ darına aḡsañ gerek
‘aşk ḥabliyle boḡazlansañ gerek. 10 Geldüm saña emr-i Ḥaḳıla ‘ayān aḡzıñı aç imdi
gör Ḥaḳ’dan nişān. 11 Açdı Manşūr aḡzını şol dem şafā aḡzı yārın şundi aña Muştafayı.
12 Dost aḡzından içdi dostuñ cür’asın ‘ömrüñ itdi ol cān ḳoḡasın. [7b] 1 İçdüḡi dem
bileki anı gör nider menāmından uyanup feryād ider. 2 Gördi Aḥmed nūrına ḡarḳdır özi
hemān ol dem bu kelām oldu sözi. 3 Nūr-ı vaḥdet ḳıldı ānı müstaḡrak lisānından şadır
oldı ana elḥāḳ. 4 Şöyle vuşlat buldı ol Allah ile vāḥid oldu sırrı sırrı şāhile. 5 Hemān
dem cüş eyleyüp itdi fiḡān. Didi Ḥaḳ benüm eya ḥalıḳ-ı cihān. 6 Ḥalvetinden taşra urdı
ol ḳadem. Çaḡıruben dir dāim Ḥaḳ benem. 7 Ḥaḳ benem. Ḥaḳ bendendür. Yā ḳavm dün
biliñ kim Ḥaḳ oldu baña reh-nümün. 8 Kā’inātuñ zübdesi ve ḥāşıyam. Hemçü vaḥdet
baḥrinüñ ḡavvāşıyam. 9 Ki bilüñ benüm bilünmezi Ḥudā dost yoluna cānile başım fidā.
10 Ḥaḳḳa irdüm başı ve cānı neylerem. Ḥaḳḳile Ḥaḳ oldum ben ḥaḳḳı söylerem. 11
Ḥaḳdur benden Ene‘l-Ḥaḳ diyen biliñ ben Ḥaḳ oldum sözüm ḥaḳdur ḥaḳ bilüñ. 12
Çünki Manşūr ol zamān zār ileder uyḡusundan ḥalkı bizār eyledi. [8a] 1 Şubḥ olunca
nāliš itdi bil hemān rüşen oldu hem zemīn ve āsımān. 2 Ḥalk işitdi Manşuruñ sözün
ḳamu diñle imdi nice oldu ‘amū. 3 Çünki Manşuruñ bu ḥālin bildiler ehl-i Bağdād bir
yere cem‘ oldılar. 4 Geldiler ‘ālimleri bir araya. Didiler noldıki bunu çāreye kim 5
Ene‘l-Ḥaḳ sırrını fāş eyledi kendü ḳanın kendüye ateş eyledi. 6 Bu resme söz ḳaçan ola
taḥḳīḳ bu kızıpür ne mümkün ola taşdıḳı. 7 Enbiyādan hiç Ene‘l-Ḥaḳ gelmedi bir
velīden böyle söz söylenmedi. 8 Cem‘ olup ḥalk re‘y-i tedbīr ḳıldılar. Cumhūr ile
ḥalīfeye geldiler. 9 Didiler kim iy ḥalīfe ḥālī gör işbu Manşūr söyledüḡi ḳālī gör. 10 Ki
deli olmuş Ene‘l-Ḥaḳ çaḡırur Ḥaḳ benem dir na‘rā urur baḡırur. 11 Ki ‘aceb mecnūn
olupdur ol ḳişi lāyık oldu aña Ḥaḳḳuñ ateşi. 12 Şormaduk anuñ ḥālını neydüḡin Ene‘l-
Ḥaḳ demekden maḳşūd neydüḡün.

[8b] 1 Bu sözi kim işitdi iy ḥōş nihād. Ḳılmaḳ ister şer‘ bazarın kesād. 2 İmdi
Manşūra ki ölem ölmeye ḥalıḳ-ı ‘ālem fitneden ḳurtulmaya. 3 Didiler çün gitdi şer‘ iyle
edeb. Ḳatli için ḳıldılar fetvāya taleb. 4 ‘Ulemādan üç yüz altmış kimseler Manşuruñ
ḳatliçün imzā urdılar. 5 Yā ehl-i dīn bilmiş oluñ didiler. Kāfirdür muḥaḳḳaḳ Manşūr
didiler. 6 Hep biliñ Ḥallāc kāfirdür yaḳīn sa‘y idüñ öldürmege iy ehil-i dīn. 7 Ger rücu‘
iderse küfrinden ‘ayān ḳılıñ. Telḳīn-i şehādet ile imān 8 muzur olursa küfrine bī-gümān
döküñ ḳanın virmeñüz herḡiz emān. 9 Böyle didi üç yüz altmış ‘ulemā zāhidān ve
‘ābidān ve ḥükemā. 10 Ehl-i Bağdad ḳalḳdı cümle ayaḡa. Neşr oldu ḥaberler bāḡa ve
taḡa. 11 Ḥalīfe dir ḳalkuñ ḳamu varalum. Ḳakımayup Manşūra yalvaralum. 12 Zīrā

Allah velisidür muḥaḳḳak bulmuşdur ‘ilimile kemāl revnaḳ. [9a] 1 Zīrā ḳavī ‘ulemādur. Zāhirde bilmeziz ḥālını nedür bātında? 2 Tatlı diliyle gönül uğurlayavuz. Ḥālını evvel ki ḥālde bulavuz. 3 Muḥabbet itdi ḡāyet ile ḥalīfe sevdügiçün varmaḳ diler ḥalīfe. 4 İ‘rāz idüp ol sözünden geçe geçmez ise ecel cāmın ol içe. 5 Çün Manşuruñ ayağına varmağa rāzı olmadı ḳamu yalvarmağa. 6 Ḥalīfe gördiki nāsı ḡulūvde hiç kelām itmedi. Vardı sūkūta. 7 Oḳumışdı ḥalīfe yüz bir kitāb bundan ma‘dā Manşürdan bir niçe yār. 8 Üstādı didi ḥalīfenüñ bil Manşür her vechile ma‘mūr idi hem Manşür. 9 Nās gözüyle ḥalīfe oldu. Maḥzūn dutdı ḥalīfenüñ cümlesi sözün. 10 Ḥalīfeyle ma‘ān ḳalḳdı ehl-i şer‘ geldiler Manşūra ḳamu muḳadder. 11 Didi Manşūra ḥalīfe iy ölü hem vilāyet taḥtı üzere baḥtlu. 12 ‘Aḳlını cem‘ eyle iy cān-ı cihān perde içün ḳıl bu esrārı nihān. [9b] 1 Gel Ene’l-Ḥaḳ remzini fāş eyleme. Sen bu ḥūbı ‘āmmeye iş eyleme. 2 ‘İlm içinde Rabbāni sensin. Ḥaḳīḳat ‘ilminüñ ‘ummānı sensin. 3 Bu da‘vāya hergiz size lāyık degil bu sözün maḳhūmı hem yayık degil. 4 Gerekdür bu esrārı kim idesin. Bu arada sözümüz ḥatim idesin. 5 Didi Manşür iy ḥalīfe geçmezem ben bu cāmuñ ḡayrı cāmı içmezem. 6 İçim taşındoldı çün Ḥaḳdan benüm. Rücū‘um yoḳdur Ene’l-Ḥaḳdan benüm. 7 Gördüm Ḥaḳḳı. Toldı gönüm nūrıyla. Aldanmazam şūreti Manşūrıyla. 8 Ben ene’l-Ḥaḳ şūretin terk itmezem. Bil bu meydānda tırdum gitmezem. 9 Çünki Ḥaḳdan baña irdi bu cānım, gitdi fırḳat, irdi rüz-i vuşlatum. 10 Her yaña baḳsam baña Ḥaḳ görünür ḡayrısı yoḳdur zāt-ı muṭlaḳ görünür. 11 Şeb-ḥūn itdi şabrımı Ḥaḳ ol benüm. Tāḳatüm tāḳ oldu uş muṭlaḳ benüm. 12 Şöyle tāledem vaḥdetün deryāsına. Baḳmazam bu ikilik ḡavḡasına. [10a] 1 Bī-nişānı buldum ol nişān. Ol ben öldüm ben ölem biliñ ‘ayān. 2 Didiler ḳanıñı dökeriz senün. Tenünı ateşe yaḳaruz senün. 3 Zāhir oldu diñle yine kirāmet. Zuhūr itdi ḥalīfeye ḳarşu bir ḥālet. 4 Belinde Manşuruñ varıdı divid. Tut ḳulaḡuñ cānıyla diñle işit. 5 İçi tolı mürekkebdür māl-a māl ‘āḳıl iseñ gel bu ḥālden ḥişşe al. 6 Ol dividi saḳfa urdı bir gözin. Gör ne ḥikmet gösterir şāhı gözin. 7 Ḥurde ḥāş oldu divid. Urduḡı dem mürekkebiñi deyerdi her yirde nişān. 8 Her nereye ol mürekkeb toḳundu toḳunan yerde ene’l-Ḥaḳ oḳındı. 9 Her yirde yazıldı ḳamu ene’l-Ḥaḳ oḳuyanlar oḳıdılar ene’l-Ḥaḳ. 10 Manşür gerçi oḳuyupdur ene’l-Ḥaḳ. Yazılana baḳan didi ene’l-Ḥaḳ. 11 Ene’l-Ḥaḳ oḳıdı anda ḥaḳ-ı ‘ām. Bu ne ḥaldür didi cümle ḥāş-ı ‘ām. 12 Düşdiler ḥaḳ anı görüp ḥayrete. ‘Aḳılları irmedi bu ḥikmete.

[10b] 1 Didiler ki cāzu imiş bu kişi dīvler ile işlermiş her işi. 2 Çaḡıruben didi Manşür yā racul ḳamu işim ḳılpudur Ḥaḳ ber-kemāl. 3 Ḥaḳ benem Ḥaḳ bendedür Ḥaḳ söylerem. Zāt-ı ḥayyam benki muṭlaḳ söylerem. 4 Vācib-i mümkin benem. Zātımdadır hem şūr-u isrāfīl ehvānımdandır. 5 Bendedür Ḥaḳ āşikāre ve zebān cān-ı ‘ālem. Benem

ahir bî-gümân. 6 Ki biliñ kim Haq benümle. Ben Haqqam bî-tereddüd ol vücudı muṭlaqam. 7 Bu araya tercimân şıgmaz biliñ. Bildiñüz mi remzini işbu dilek?

8 Çün bu sözi halk işitdi iy ulu her biri eyledi çağrısup. 9 Didiler Manşūra ki iy mürdikâr seni maḥbûs eylerüz bil âşikâr. 10 Bil koruz zindâna bendiyle seni. Şöyle bilkim anda iderisen meskeni. 11 Katlüñ senüñ bize oldı bil helâk şimden soñra saña ḥalâş maḥâl. 12 Esâs-ı şer‘iden kıoparduñ taşı taş yerine kıorsun yâ Manşür başı. [11a] 1 Cin fi‘îline uğramışsın sen meger bu sözüñ bil saña zararı deger. 2 ‘Aqlıñı cem‘ eyle var iy âdemi rücū‘ it bu kıatdanvarma sen daḡı. 3 Soñ nedâmet ıssı itmez bilmiş ol ‘aqlıñı. Cem‘ it sözünden dönmüş ola.

4 Na‘râ urdı yine Manşür. Der işit kıulaḡuñ varısa tır diñle işit. 5 Şöyle kim ben mest-i ‘aqlam bâ şafâ lâ yezâli mey içirdi Muḥammed Muştafâ. 6 Kimiñ Haq peymânesinden esirdi. Kıamu Haqquñ ġayrıdan ol kesildi. 7 Cânı ve başı fidâ eyler dost içün söz gevheri ġarc eylemek mest içün. 8 Baḡr-i vaḡdet içre çün ben talmışam. Bu ḡayâtıdan özge ḡayât bulmuşam. 9 Her kim ol deryâda ġarķ oldı tamâm. Cân ve başı fark eylemez iy hümâm. 10 Çün Ene’l-Haq didüm Haqdan dönmezem. Şüreti fâniye baş indirmezem. 11 Bildüñüz cevri idüñ tenüme. Ulaşdıruñ tezcek beni Rabbime.

12 Gördiler Manşūra söz kâr eylemez. Okuduḡu sözünü inkâr eylemez. [11b] 1 Hep kıamu ‘âlemler ġulûv itdiler. Tütuben Manşürü çün bend itdiler. 2 Tütüñ bunu virmeñ emân didiler. ‘Aşk ipin boynına taķur yetdiler. 3 Çün boynuna ipi taķup yetdiler. Aluben ol şâḡı kıamu gitdiler. 4 Zuhûr vaķtı idi ol vaķtıñi meger cân kıulaḡın tüt bu söze al ḡaber.

5 Bir minâre üzere mü‘ezzîn ol zamân çıķmışdı zuhır içün vire ezân. 6 Çün didi mü‘ezzîn Allah-u ekber. Didi Manşür yalan söyledi ol er. 7 Taşdıķ yokdur inanmañuz sözinde. Haqqı şuhûd itmemişdür özünde. 8 Bî-ḡaberdür söylediḡi sözde. Ol kâzib olan Haqķa bulmaz ebed yol. 9 Ger ḡalıķıñ şuhûd itmese bir kıul ḡıķbir ‘ibâdetin Haq kıılmaz kıabûl. 10 Ḥâlile dimeşe Allah-u ekber müşrik-i ḡedâdur ol öksüz muķarrer. 11 Haqquñ ġayrı görür dâ‘im ol özin nice şâdıķ olur öyle mü‘ezzîn. 12 Kim irmedi zât-ı Haqķa. Haqqıyla Haqķa kıulluk idemez ol şıdkıla. [12a] 1 Hep riyâdur okuması yazması, kıamu kıtâbı te‘lif idüp düzmesi. 2 Hep ikilik üzredür hep düzdüḡi. ‘İnd-i Haqķda bâtıldur Haq sevdüyüñi. 3 Her nuṭuķda nuṭuķ ideni bilmeyen ġavvâş olup Haq baḡrine talmayan. 4 Ol Kıur‘ânuñ ḡaķîķatin bilmedi ellerini hem rasûlin bilmedi. 5 Lâyık olmaz Allah-u ekber dimege kıâdir olmaz hem Haqqı birlemege. 6 Allah-u ekber diyen ikilik ile cân virür ‘âķıbet müşriklik ile. 7 Dili Allah demek lâyık deḡil siz aña şâdıķ demek lâyık deḡil. 8 Dil gerek Allah-u ekber dimege. Kıanı aḡzı şeker ve sükker yemege. 9 Didiler

kim urmağıl biyhüde lāf, Allah diyen olur ‘azābdan mu‘āf. 10 Didi Manşūr Allah ile Allah diyen işide oldur ‘azābda mu‘āf. 11 Biliñ ben Allah ile Allah direm Allah disem hadīd eridirem. 12 İmdi benüm kim olduğumı siz biliñ varuñ. İmdi demür örsi buluñ. [12b] 1 Ayağım altına koñ örsi tamām siz temāşā eyleñ ol-dem ve’s-selām. 2 Her sözlerim sizlere taşdıķ ola hem ene’l-Haķ diledigim taķķıķ ola. 3 Göresiz kim benüm hālīm ne imiş eger hālīm eger kālīm ne imiş. 4 Çün bu sözi kamosı işitdiler. Bir kaç ādem şehir içine gitdiler. 5 Çün buluben getürdiler bir örsi, gel yā Manşūr erid didiler örsi. 6 Çıkdı Manşūr örs üstine ol zamān, didi diñleñ şıdkıyla budur ezān. 7 Şöyle bir kez Allah-u ekber didi ol eriyüben vallahi çün şu oldı. Ol 8 şu olup aķdı. Hem dütüni tüter issilikde hem daķı otdan biter. 9 Hem ayağı derleyüben kızmadı. Kudretini kimse Haķķuñ sezmedi. 10 Yer yüzüne şöyle kim aķdı revān, gördiler bu hālī hep pīr ü cüvān. 11 Çün Manşūruñ haķdur sözi bildiler her birisi şol-dem mülzem oldılar.

12 Didi Manşūr: İş benem hikmet benem milke hākim uş benem kudret benem. [13a] 1 Haķīķat bulmuşam haķķıyla vişāl. Haķ benem kim irgürür yaña zevāl. 2 Olur şanmak siz ger beni iy maķlūk hāşıl olur anca baña bir yokluk. 3 Ten hāķīdür otur yine hāķīyle. Cānum bunda yaķa buldı haķķıyla. 4 Haķķa zevāl olur mı hiç iy maķlūk ? Siz siz şanmañbeni siz maķlūk. 5 Nefsimi ve Rabbimi ben hāķīķat bilmişem anuñçün haķķıyla Haķ olmuşam. 6 Ben ezel peymānesinden içmişem. Cānı ve serden daķı ol-dem geçmişem. 7 Bu şüretten siz beni azād idüñ cānımı ol cānān ile şadān idün. 8 Sebklik sırruñ gitsün şüreti sīreti buldum niderem şüreti.

9 Getürüp gitdiler haķķ. Manşūrı çün işidenler kaşd itdi Manşūra. Çün 10 ‘aşķ ipin boynına taķup gitdiler. Varup zindān kaposına yitdiler. 11 Kōdılar Manşūrı zindāna. Şu dem kaldı zindān içre mīr-i muķterem. 12 Muķkem zindān kaposını yapıdılar. Maķlūk yine işlü işine gitdiler. 13 Var idi zindānda nice suçlılar nice yıl bendile yaturdı bular. [13b] 1 Gözin Manşūrı çün aģladılar. Āh zārıyla ciger taģladılar. 2 Didikim Manşūr siz kaygumayıñ zindānda ebedi biz kaldıķ dimeñ. 3 Zārı kılmañ Haķ Çalap hāzırdur hulāşa cümle gözi kādirdür. 4 Raķmeti çokdur anuñ hem bi‘adı elem çekmek irişür size meded.

5 Şād itdi çün Manşūr anları kamos. Diñle imdi noliserdür iy ‘amū. 6 Çünki aķşām irdi iy peder görķi niçe zuhūr itdi muķadder. 7 Didi Manşūr anlara iy merdimān kurtarur haķ sizi itmeñüz gümān. 8 Vaķit irişdi ol Çalap luţf işleye suçunuñz‘afvidüp bağışlaya. 9 Bend içinden çıkuben şād olasıñ fi‘l-cümle kaykudan azād olasıñ. 10 Çün işitdi ehl-i zindān bu sözi. Kōdılar türāba her biri yüzi. 11 Çünki bunlar kıldı ol zamān sücüd. Didiler ihsān senüñ yā ehl-i cūd. 12 Luţfuña had yok senüñ iy merd-i. Haķ elüñ

ḥaḳḳuñ ḳudreti olupdur muṭlaḳ. [14a] 1 Ḥaḳ Ta‘ālā saña virmiş ḳudreti. Sende derc olmuş çünki ḥikmeti. 2 Ger bizi sen gül verüp şād idesin. Virān göñülümüz ābād idesin. 3 İy birāder diñle imdi cānıyla görüncedür ḳurb-u ḥaḳ insānile. 4 Bir kerāmet gör ki yine Mañşürdan cānıki işrāk ide ol nurdan.

5 Ḳıldı bunlar içün Mañşür bir du‘ā. Ḥaḳ Ta‘ālā ḳıldı du‘āsın revā. 6 Bir du‘ākim şıdkıla cāndan toḡar ḳabül olur şüphe yokdur muḳarrer. 7 Cān içinde çün işāret eyledi, ehl-i zindāna beşāret eyledi. 8 Bend içinde ḳamu azād oldılar. Ğuşşadan ḳurtıluben şād oldılar. 9 Gördiler ḳapuyı bağludur olar. Dutuben Mañşūra yine geldiler. 10 Ḳapu bağlu yā biz nice gidelüm. Emir eyleñüz bize nidüp nidelüm. 11 Didi Mañşür ḳapuya: İy mübārek açıl! Bunlar ḳapudan çıḳmaḳ gerek. 12 Ḥaḳ emir itdi ḳapu ol-dem açıldı. Hem ehl-i zindāna nurlar saçıldı.

[14b] 1 Ehl-i zindān gördi bu kerāmet didiler ki sende Ḥaḳḳuñ ḳudreti. 2 Düşüp ayaḡına yüzler sürdiler. Ḥaḳḳile Ḥaḳsın bilā-şek didiler. 3 Biz senüñ ḥaḳ ile Ḥaḳ olduḡuña inanduk da‘vāy-ı ḥaḳ ḳılduḡuña. 4 Ḥaḳsın ol ḥaḳḳile yā Mañşür! Şeksiz imān itdük senüñ ḥaḳ olduḡuña biz. 5 Çün bizi bu varṭadan ḳılduñ emin. Her ḥalūñde Ḥaḳ senüñ olsun mübīn. 6 Didi Mañşür varuñ şafā geldiñiz ḥamd eyleñ Allaha ḥalāş buldıñız. 7 Varıñ gidüñ görmesün kimse sizi. Düş olmadın size zindāncı gözi. 8 Her biri bir yaña gitdi maḥbūslar. Diñle imdi giri varısa ḥulūşuñ.

9 Geldi zindāncı ḳapuya. Ol zamān gördi pāre pāre ḳapuyı hemān. 10 Girdi içerü. Gördi maḥbūslar ḳaçmış. Didi ‘aceb bendleri kim açmış. 11 Gördi Mañşürıki ḡarḳ olmuş nura. Bundan olmuşdur didi anlara çāre. 12 Didi Mañşürüñdur bu iş muḳarrer bi-ḥamdillāh aldum ḥālinden ḥaber. [15a] 1 Mañşürüñ ḥāline imān itdi ol. Didi göster baña sultānım bir yol. 2 Ol yol üzre gideyim daḡı Ḥaḳḳa. Bir daḡı baḳmayam rāh-ı Ḥaḳḳa. 3 Sensin ol ‘uşşāk içinde bā-şafā. Görinür nuruñda nur-u Muşṭafa. 4 İy mürüvvet kāni hem baḥr-i kerem ‘inde Ḥaḳda sensin ḥāş-ı muḥterem. 5 İy sa‘ādet gülüstānı ḥōş lıḳā! Çıḳsun ol gözler kim saña egri baḳa. 6 Bend-i zindān pes saña lāyık degil. Ḥon evidür bu saña bayık degil. 7 Dest-i ḳudret rüze ḳılmış ḥōş saña. Saña virmiş varlıḡın muṭlaḳ saña. 8 Yüzüñ sürdi ayaḡına zindāncı. Gördi toz olmuş Mañşür Ḥallācı.

9 Didi şeyḡ-i kebīr-i sa‘ādet ol maḥbūslar gibi sen daḡı var git. 10 Baña olsun ne ḥaḳāret olursa. Rāzı oldum Ḥaḳdan her ne gelürse. 11 Didi zindāncıya Mañşür-ı ‘aşıḳ tazarru‘uñı ḳabül itdüm iy şādık. 12 Velākin Ḥaḳ didüm Ḥaḳdan dönmezem. Yüz bin cefā ḳılsalar üşenmezem. [15b] 1 Meyil itmezem aşla ben ḳurtulmaḡa emr-i Ḥaḳ var

baña ber-dâr olmağa. 2 Didikim zindancı iy şeyh-i ulu sa'âdet vâsıl olmuş bahtlu. 3 Yerüñ degil senüñ bu zindân içi. Mesken olsa saña hoşdur cân içi. 4 İşbu çirkin қоһulu yirden тұruñ lutf idüp bir қadem таşра varuñ. 5 Döndi Manşür aña didi İy cüvân ben râzıyam her hâlime külli ân. 6 Haq sa'âdet birle açdı fâlımı. Cümle teşhîş eyledüm ahvâlimi. 7 Emir eyledi baña dâr için Rahmân berdâr olıram muhaqqak bî gümân. 8 Buldum yâri ayrılmazam yârimden. Dönen dönsün ben dönmezem varîdden. 9 Haq iken haqqıyla degilem demek Haqqı hüd inkârdan yegdür ölmek. 10 Haq zuhûr idüpde inkâr eyleyen odur maqâmını pür nâz eyleyen. 11 Külliyyetle virdi varın baña Haq. Haq olduğum için direm ene'l-Haq. 12 'Âlemi şüretde asânım Manşür sîretde bil menem Kerîm ve Ğafûr.

[16a] 1 Şüret-i ifnâ bulup sîretüm buldum. Anıñçün iddi'â-yı haq kıldum. 2 Muhtefîken şüret içre sîretüm 'ayân olmuş idi 'ubüdiyyetüm. 3 Zâ'il oldu bu dem 'ubüdiyyetüm. Zuhûr itdi haqqıyla haqîkatüm. 4 Haqîkatüm durur iyitdigim izhâr biliñ olmuşam ben müstaḥik dar. 5 Şerî'at ki şüretimdi bozuldı. Haqîkatüm ma'mûr olup düzeldi. 6 Naḫil kıldum virânedan ma'mûre anıñçün şâḫib oldum bu tura. 7 Genüzüm tâliblere fetih eyledüm. Ba'dehu ben aşılmağa naḫil eyledüm. 8 Yolcuyam yolumdan yok baña dönmek. Yokdur baña aşlâ söz te'sîr etmek. 9 İzḫâr için gelmiş idüm kendimi. 'Âqıl olan fehm eyledi pendimi. 10 Fetḫ eyledüm nem varısa gözgümü. Haqqı bilen haq aḫladı sözimi.

11 Benüm mişlim beñzer ayile güne. Her gün toğar yine gider aşlına. 12 Gözlü olan görür anlaruñ nurın. 'Amâdan olanlar görmez zuhûrın. [16b] 1 Tâ şabâḫdan aḫşama dek iy gider. Menâzil-i nûrın kaṭ'ider. 2 On beşe varınca ziyâda olur. On beşinden soñra noḫşanda olur. 3 On beşe varınca gösterdi kemâl-i her kemâle vardır 'âkıbet zevâl. 4 Kemâl için itdi benüm zevâlim. Kemâlimi naḫil eyledi maḫâlim. 5 İzḫâr itdüm şimdi ḫalka kemâlim. Aşla rücû' için vardır zevâlim. 6 Şimden soñra baña dönmüş yokdur dârdan ḫaber geldi baña kül içinden. 7 Kemâliñi izḫâr itdi gel didi. Kemâliyle gelüp kemâl bulduydı. 8 İzḫâr itmeyince gelme kemâlün. İzḫâr itdüm Ene'l-Haqdur kemâlim. 9 Her cân toğar evvel iy gibi hilâl ba'zı irer Haqdan haqqıyla kemâl. 10 Kim hilâle gelür hilâle gider haqqıyla haq olmaz zevâle gider. 11 İfnâ itmekdür kemâli varını ifnâ itmeyenler bulmaz yarını. 12 Haqquñ zâtını kim haqqıyla bilmez dünyâda 'uḫbâda ol haqqı görmez. [17a] 1 'İlm-i zâhirden fazlıda olursa zât-ı ḫaqdan câhil olup olursa. 2 Haq yolu şorarsañ benden iy kişi nasîḫatlerümle ol 'âmil arayışı. 3 Zindancı ağlayup feryâd eyledi. Zindânda Manşürdan bi'ât eyledi. 4 Didi yarın beni unutma şehâ Haq virmiş saña şafâ neder şafâ. 5 vidalaşup taşра çıқdı. Zindancı qodı zindânda yalıñuz Ḥallâcî.

6 Kaldı Manşūr ol arada bî-hicāb irdi şol sa‘at hîṭāb-ı seṭṭar. 7 Hāḫ Ta‘ālā buyurdi ki Manşūra evde mihmānîñüñ ḥāṭırını şor. 8 Kōduñ orta yerde başı ve cānıñı. Rāzı itdūñ taḥḫīḫ sen mihmānıñı. 9 ‘Āşık olan ma‘şūḫa ḫurbān gerek cānı terk itsün kime cānān gerekse. 10 ‘Āşık olan virmek gerek başı. Cān bil visāli dosta budurur nişān. 11 Didi Manşūr: İy Hudāyı müte‘āl nem var benüm senüñ içün armağan. 12 Kūlda olan varlık pādīşāhuñdur zāhire bātına ḫamu şāhuñdur. [17b] 1 Ben ḫıyās iderdüm varlık benimdür iḥsān-meşām itdük bildüñ senüñdür. 2 Virdigüñ cān ve baş senüñdür saña ba‘de’l-visāl anı virmişdūñ baña. 3 Virdügüñ varlıḫdur alduguñ yine diledüñ virdüñ dilerseñ al yine. 4 Virdüñ baña varlıḫdan bir zamān sen ben olduñ ben sen oldum gümān. 5 Varuñ ile var eyledüñ çün beni ḫazretiñe lāyık oldum yā Ğani. 6 İy kerīm ve kār-sāz lem yezel ḫudretüñ ḫabzandadır ‘aḫd u ḫāl. 7 Sensin ol darend-i ‘arş-ı mecīd sensin iden ḡayrıdan beni ba‘īd. 8 Sensin ol levḫ ve ḫalemi icād iden hem ‘Ademden ‘ālemi bünyād iden. 9 Senden irdi cümle eşyā-yı vüçüd senüñ içün ḫıyāmetile sücūd. 10 Luṭfuña yoḫdur şümarınla ‘aded. Senden irer ḫamu maḫluḫa meded. 11 Kimse olmaz ḫapuñda ḫiç bî-murād. Senden alur ḫabz cümle mevcūdād. 12 Yoḫiken bu ‘ālemi var eyledüñ. ‘Ālem içün adım izḫār eyledüñ. [18a] 1 Maḫzar itdūñ zātuñ içün Ademi. Sır virdüñ on sekiz biñ ‘ālemi. 2 ḫudretüñle iy gün tābāndur. Raḫşa girmiş çerḫ-i felek sergerdāndur. 3 Kāḫıyü’l-ḫacāt sensin bî-gümān. Ancaḫ vaşluñ gerek yā Raḫmān. 4 İy Hudā cān tuḫfesin ma‘zūr ḫıl bu şüretten sīretimi sen diri ḫıl. 5 Hāḫ didi:Ḥacātuñ ma‘mūr eyledüm raḫmetüm seniñiçün bol eyledüm. 6 Hāḫ Ta‘ālā ḫacetin eyitdi Manşūruñ ḫabūl diñle imdi sen daḫı ḫul iseñ ḫul.

7 Nāliş eyitdi anda Manşūr ol gice şabāḫ olup ref‘ olunca çün gice. 8 Çaḫırdı bütün gice Ene’l-Hāḫ deyü yer gök bile çaḫırdı Hāḫ deyü. 9 Şöylekim na‘rā ururdi ol zamān. Ğaş olurdi işide ḫayvān. 10 Şubḫa dek ḫıldı münācāt ehile bi‘at-ı şubḫ eyledi ol şāhile. 11 Na‘rāsından ‘ācizoldı ḫāş-ı ‘ām yine Bağdad ehli cem‘ oldı tamām. 12 Şāf-ber-şāf oldı ‘ālimler şu dem şeyḫ Şiblīyle ol şāḫīb-i ḫādem. [18b] 1 Gördi ḫālī Şeyḫ Şiblī görindi. Şeyḫ Cüneyde vardı ol 2 didi iy şeyḫ-i kebīr yā şafā nāgehān Manşūra ḫılurlar cefā. 3 İmdi sen luṭf eyleyüp Manşūra var diki ḫılmasun ene’l-ḫaḫ āşıkār. 4 Kimseye esrārını bildirmesün. Bu cihān ḫalkın bize güldürmesün. 5 Bir naşīḫat vir aña iḫlāşıyla işbu ḡavḡabelik şāyed bāsıla. 6 Şeyḫ-i Cüneyd işitdi işbu dem bu sözi ṭoldı ḫanlı yaşıle iki gözi. 7 Ṭurdi yerinden revān olup gelür cümle Bağdad ehli cem‘ olmış görür. 8 Görüp Cüneyde ḡulūv itdiler. Elbette bize fetvā virdiler. 9 Vācibü’l-ḫatlı oldı Manşūr iy ulu mademki ene’l-ḫaḫ söyledi dili.

10 Şeyḫ Cüneydi anlara eydür: Varayın bir naşīḫat virüben yalvarayım. 11 Ola ki sözüñ ṭutaydı ol ḫişi. Ara yerden def‘ ideydi teşvīşi. 12 Didiler Cüneyde şāḫīb-i

başîret var lutf idüp aña eyle naşîhat. [19a] 1 Çün Cüneyd huzûrı Manşûra geldi. Diñle Manşûr aña neler kıldı. 2 Cân kulağın tut sözün esrârına cânun ire tã ki ‘aşk envârına. 3 Şeyh Cüneyd ki irdi şol dem zindâna vâsıl oldı ol keşşâf-ı zamâna. 4 Açdılar bâb-ı zindânı bî-gümân girdi içerü ol şeyhi kâmurân. 5 İ‘zâzile virdi Manşûra selâm. Didi: Yâ Manşûr bozılı mı nizâm? 6 Zâhir itdün sen Ene’l-Hağ sırrını neşr eyledün baħr-ı vahdet durrını. 7 Vaz‘-ı esrâr eyledün nâ-maħreme. Düşdi ‘âlem halkına bu zenzeme. 8 İttifâk itdiler hep pîr ü cüvân ihrağ idiserler seni bî-gümân. 9 Sâkin olmayup ene’l-Hağ söyledün gevheri nâdâna isrâf eyledün. 10 Yâ kim irdi bu rumûzun gavrina kim qadem qodı bu sırrun tûrına.

11 Geldi cümle enbiyâ ve evliyâ Hağ yolında güşiş itdi riyâ. 12 Hiç birisi keşf-i esrâr itmedi ħinzır boynuna ħiçdür tağmadı. [19b] 1 Şâdir olmadı bir kimseden bu esrâr keşf iden ‘âkıbet olısar berdâr. 2 *Pîşvâ-yı evvelin ve âhîrin ol ħabîb-i rahmeten lil-‘âlemîn.* 3 Aña zâhir olmışdı her nihân. Ol nihân sırrın kılmadı ‘ayân. 4 Şerî‘atile örtüldi bu sırrı ol ‘âkıllar bulmasun için buña yol. 5 Her vücûddan enel’-Hağdan var eşer. Söyleyen şerî‘at seyf-i keşer. 6 Saña revâ oldı imdi Seyfullah. Ebed bulmazsın sen bundan kulağ. 7 Ger ihânet iderise yine dâr keserler elini bil anuñ ayağını. 8 Hem ihraç iderler ol dârdan anı isrâf itdüğüñ ol ħâne-i mâni. 9 Ĥazînedâr olan gerekdür emîn. Emîn olan görmez hiç cihân ħamın.

10 Nebîde bu esrâr-ı ħatîm olmuş idi hem yine anlarda ketim olmuş idi. 11 Her ‘ulûmun mebd’yi idi Rasûl. Zâhir ve bâtın aña olmışdı nüzûl. 12 Ebed ol bir resme ħüftâr itmedi ħıfzıitdi zühûrâtı izhâr itmedi. [20a] 1 Gel sen dağı lutf eyle gel yâ Manşûr ene’l-Hağ vechini sitr-i niğâb ur. 2 Ger niğâb urmazsañ vechine anuñ bozarsın veznini sen bu cihânun. 3 Yüz çevirür senden ol Rasûlullah ħarâb olur bil râh-ı ‘ibâdullah. 4 İddi‘â-yı ħağ ider fi’l-cümle nâs hep müsâvî olur ‘avâm ve ħavâş. 5 Ĥavfi ve recâ beyn’el-nâs ref‘ olur ‘avâm’il-nâs iddi‘â-yı ħağ kılar. 6 İhsân eyle nuğk itme sen bu sözi şerî‘atdan ayırmağıl hiç özin. 7 Sözüñü itme red iy cânımız biz ħuluz sensin bizüm sulţânımız.

8 Cüneydün her sözün diñledi Manşûr söz özge eylemedi bu kerre mürûr. 9 Didi Manşûr yâ şeyh diñledüm sözün ħalâş itmeme belki ben bundan özüm. 10 Diñle sende beni iy cân-ı cihân baħr-i zât düşdüm ol-dem ben nihân. 11 Cânım ol deryâda ħarğ olmışdurur mevc ile deryâ bir olmışdurur. 12 Mevc idüm ol deryânun evvel ben görinürdi ol zamânda sen ve ben. [20b] 1 Sâhilindendür deryâ mevcin cezim itdi deryâ bâki qaldı mevc ħarğ itdi. 2 Görünen deryâdur şanmañuz emvâc ene’l-ħağ diyen Ĥağdur degildür Ĥallâc. 3 Ĥağdurur ħağîğat Ene’l-Hağ diyen zâtını ħalkına izhâr eyleyen. 4

Bende benlik kalmadı hiç bil ‘ayān işbu dilden söyleyen oldur hemān. 5 Söyleyen ma‘nīdur şüret degil maḥv olan şüretdurur sīret degil. 6 Esir olsa bende şüretde kişi olmaya bu ma‘nīden bahşayışi. 7 Şüret ehl-i ma‘nī yüzün görmeye ehl-i ma‘nī Hakkdan yüz döndürmeye. 8 Kimki ma‘nīden haberdār olmadı naķış içinde naķķāşı bulmadı. 9 Her kim şüret-i ‘āleminden geçmedi ol vaşl-ı haķ hāmından içmedi. 10 Hakkā nāzır olmasan ger cān gözi dilde zāhir mi olur cānān sözi? 11 Ger beķā ister iseñ imdi ol fenā şüret yüzinden hāķīķat görine. 12 Kim *saķāhūm Rabbūhūm* hamrın içe cānından başından lā-cerema gece. [21a] 1 Var esir olma bu kuñ şüret o nide kaydına. 2 Seni sende sen giriftār eyleme bu fenā bazar eyleme. 3 Hāķīķatden bilmeziseñ var yazık haķ saña señiçün olmamış hāzık. 4 *Ve naḥnū aķrabū ḥūkminin* fehm it yolda sende ilāhi senligün maḥv it. 5 Lī me‘allah tekyesinden el sebaķ açılıñ cān gözüñ Hakkā toĝrı yaķ. 6 Men rāyi didi ol Rasūlullah nedir bunda olan murād sırrullah. 7 Bu ḥadīşde Hāķ olduğın keşf itdi fehim itmedi kimse ḥalkā neşir itdi. 8 Beni gören Hāķķı görür didi ol Ene’l-Hāķ ṭablını ḥalkā çaldı ol. 9 Ğāfiller ma‘nā-yı ĝayrı verdiler ol sulṭānı Hāķķuñ ĝayrı bildiler. 10 Rasūlullah açmadı mı bu remzi sırdır sır ki kimler açdı bu remzi. 11 Baña lāzım ol sulṭāna uymaķdur anuñ nuṭķu ile ‘āmil olmaķdur. 12 Men Rabbinden pezerden bil mirār kim bu sırrı bilür meķşūf eṭvār-ı zāt.

[21b] 1 Her kime kim irse nidā-yı irci‘i zāt-ı heydūr taḥķīķ anuñ merci‘i. 2 Uş mülāzım melce‘im Hāķdur benüm cümle sözüm ḥāķķı muṭlaķdur benüm. 3 Cāniyla baş oynadıram bu ‘arzada baña düzaḥ durur cāy-ı maĝzada. 4 Ben bu meydān içre gerçi ‘āşıkam kāzib degil Ene’l-Hāķ şādıkam. 5 Hāķ geldüm ben hem Hāķ deyü giderem şimden şoñra kendütimi berdār iderem. 6 Baña mi‘rācdurur ol dār ağacı men‘ eylemeñ siz mi‘rācda Ḥallācı. 7 Ya şeyḥ baña hiç naşīḥat itmez kār mi‘rācımdur benüm şimden şoñra dār. 8 Çün Şeyḥ Cüneyd bu cevābı diñledi aĝlayuben zārı zārı aĝladı. 9 Ne var elimüzde ya Mañşūr bizüm ḥālūñ ziyāde olsun yokdur sözüm. 10 Sözüñ ḥāķdur āyā iy kān-i kerem Hāķ Ta‘ālā seni kılmiş muḥterem. 11 ‘Aşķ deryāsından bulmuşsın murād her söziñ dürdānedür iy ḥōş nihān. 12 İmiş senüñ fermān senüñ iy sırr-ı Hāķ her ne kim söylerseñ mā şadak. [22a] 1 İmdi desturūñla ṭaşra varayım ehl-i Baĝdad ne kılurlar göreyim.

2 Didi Mañşūr imdi var iy kāmıyāb söyle ḥalkā baña kılunlar ‘itāb. 3 Çün Şeyḥ Cüneyd oldu ol an revān gelüp ḥalkā dāḥil oldu bī-gümān. 4 Hergiz cevāb virmedi kimseye ol şeyḥ Şiblī ḥücesine ṭutdı yol. 5 Geldi Şiblī katına ol merd-i dīn bu derdiñ bulmadum didi merhem. 6 Niçe kim söz söyledüm kār itmedi her dem iķrār itdi inkār itmedi. 7 Beni ilzām itdi Mañşūr iy ulu çäre senden oliser iy baḥtlu. 8 İmdi luṭf it sen daḥı var ol ere vir naşīḥat sen daḥı ol servere. 9 Söyle aña bizi maĝbūn itmesün bu

dünyādan gül cemālî gitmesün. 10 Tırdı şol dem Şeyh Şiblî pāk-i dīn cevherine derleridi hezār āferīn. 11 Geldi zindān çün ol ‘ālî maḳām girdi şol dem virdi Maṣṣūra selām. 12 Didi iy ‘uşşak içinde ser bülend tapuña kim virebilür nuş ve bend. [22b] 1 Mest-i ḥaḳ olmışsın iy şāh cihān anıñçün terk idersin başı cān. 2 Ki ‘aşḳ deryāsı ‘aceb cūş eylemiş seni senden ‘aceb bīhōş eylemiş. 3 Her kaçan cūş eylese deryā-yı zāt münfek olmaz andan emvāc şıfāt. 4 Bu Ene’l-Ḥaḳ ol deryānuñ mevcidür ‘aynı deryādur ki anuñ fevcidür. 5 Biz tenüz yā Maṣṣūr sen cānımızsıñ biz ḳuluz sen bizüm sultānımızsın. 6 Hüb vechiñden bizi Ḥaḳ ayırmazsun cānumuz sensin cihānda tırmazsun.

7 Didi Maṣṣūr aña iy rūḥ-u revān her kaçan mevc ursa baḥrını pāyān. 8 Ol vaḥīd ol dem muḥīṭi ḡarḳ ider cism ve rūḥı anda yā kim fark ider. 9 Ol deryānuñ sāḥili nāsūt olur ger şorsañ ḳa‘rını lāḥūt olur. 10 Bir ucu anuñ ezel biri ebed düşdüm ol deryāya ḡarḳ oldu cesed. 11 Bu vücūdum ḳaṭresin anda ḳodum ya‘ni şüret-i ‘āleminde el yudum. 12 Bī-ser ü pā olmışam iy ‘aşḳı eri pes mücerred ḳılur āḫir ‘aşḳ eri. [23a] 1 Cān virüben bulmışam çün cānānı ‘aşḳ elinden içmişem ben peymānı. 2 Mest-i ‘aşḳam ben ene’l-ḥaḳ söylerem Ḥaḳḳı buldum baş ve cānı neylerem. 3 Çün beni ḡarḳ eyledi deryā-yı ‘aşḳ işde oldum bī-serv-ü bī-pāy-ı ‘aşḳ. 4 Şüreti Maṣṣūrı ḳoram giderem beḳā içün fenāyı terk iderem. 5 Tırdı el-ān zāḫir oldu maḥşerim ol cemāle yokluk oldu rehberüm. 6 Baḳmaz bu ‘ālemi nāsüte ben çünki irdüm ‘ālemi lāḥüte ben. 7 Bu ḳafesden isterem ṭayrān idem lāḥūt ‘āleminde ḥōş cevelān idem. 8 Şeş cihānum ṭolıdur Allah ile cem‘e irdüm vāḫid oldum şāḫile. 9 Dü-cühānuñ serveri benüm ‘ayān benden açıldı rumūzı kün feḳān. 10 Cenneti ve ḥūr veḥavz-ı kevşer benem zāt-ı baḥrinde bahālu gevher benem. 11 Çünki buldum naḳşımuñ naḳḳāşını pādīşāham neyler ferāşını. 12 Verṭadan gitdi aradan ḳaldı Ḥaḳ zāḫir oldu çün ki açıldı ṭabaḳ.

[23b] 1 Gelmişem Ḥaḳḳı bu gün taḳrīr idem sırrını cān levḫine taḫrīr idüm. 2 Tā ebed ‘āşıḳlara ola nişān ol nişānıyla biline bī-nişān. 3 ‘Aşḳ-ı Ḥaḳdur ‘āşıḳuñ ḥumḥānesi cāndurur ol bādenüñ peymānesi. 4 Her kim anı içdi heşyār olmadı virdi cānı hiç ḥazīnedār olmadı. 5 Nār-ı ‘aşḳa yanmayan nur olmaya mademki ol kendüden dūr olmaya. 6 İşbu şürettünki ben dūr olmışam gör ne divānımkı ma‘mūr olmışam. 7 Maḥv olupdur ḳamu eczām-ı ‘aşḳıyla ḳalmadı hiç şād ve ḡuşşam ‘aşḳıyla. 8 Bildüğüñ Maṣṣūr degilem iy ‘azīz evvelki ḥālde ayırmañ beni siz. 9 Evvelīn ve āḫirīn ben olmışam zāḫirīn ve bāṭının ben olmışam. 10 Ben bu gün bu çeşm-i berdār eylerem tā ebed bu ism-i aşar eylerem. 11 ‘Āşıḳ olan alā bu ḥālden ḥaber murādımdur ḳomaḳ tā ebed eşer. 12 Men berāy-ı cümle ‘āleme gelmişem lā ceremder naḳş-ı ādeme gelmişem. [24a] 1 Ben göründüm ez- berāy-ı ḥameltān gösterirem sırr-ı Ḥaḳḳı der cihān. 2 Ben berāy-ı cümle eşyā gelmişem lā cereme der-‘ayn-ı taşdıḳ gelmişem. 3 Ben şarāb-ı āb-ı cām-ı

Ahmed içmişem mest-i Hakkam bu varlıktan geçmişem. 4 Ahmed eyitdi baña bu hâli telkîn-i Ahmed ile buldum ben Hakk'el-yakîn. 5 Kamu hâli baña ol iytdi tefhîm gönderipdür baña anı ol Raḥîm. 6 Çünkü baña mürşid oldı Muştafâ cânıma andan irişdi bu şafâ. 7 Ağzı yârın ben anuñ nûş itmişem taşuben deryâ gibi cûş itmişem. 8 Anuñ irşâdıyla irdüm ben Hakk'a bu ene'l-Hak andan oldı muṭlaḳa. 9 Senden olsun didi 'ayân sırr-ı Hak ol telkîn idipde didi ene'l-Hak. 10 Hâşâ anuñ telkîninden dönmezem anuñ sözünüñ gayrısın söylemezem. 11 Ben bu yolda dönmezem merdâne var beynimde hakkıyla kalmadı ağyâr. 12 Berdâr olmak 'âşıklara mi' râcdur hâlikdan armağan hil'at ve tâcdur.

[24b] 1 Bilmiş ol şeyh-i cihân hâlimi takdîr itdüm hep saña ahvâlimi. 2 Ta'lim it hâlimi var halka hemân bir güncegez baña virsünler amân. 3 İrdi Hakdan baña bir şâfi haber gayb erenlerinden gelecek bir er. 4 Hak Ta'âlâ böyle emir itdi baña şol kûṭb-u cihânum geliserdür baña. 5 Anıñla hâliñi hâlâdlaşasın ba' de- zân gelüp baña ulaşasın. 6 Emr-i Hakla ol baña gelecekdür andan sonra ne olursa olacaktadır. 7 Ol gelecek baña bil kûṭb-u şâhdur her cânıma ol er benüm âgâhdur. 8 Ol bilür ancak bu hâlün tavrını fehim itmişdür ol bu remzün gavrını. 9 Yarın ki gün geliserdür ol hemân oliserdür ol cânıma rehnümâ. 10 Geliserdür gördüm çün didârını söyleye gûş eyleyem güftarını. 11 Mürde cânıma hayâtdır bil sözi bilâ-şek Hakdur ol erün sözi.

12 Didi yâ Şiblî baña virsünler amân yarın gelince ol kûṭb-u şâhib-i zamân. [25a] 1 Şeyh Şiblî diñleyüp bu sözleri ṭoldı kan başıyla iki gözleri. 2 Didi iy 'âşıklarun pervânesi sensiñ ol cân baḥrının dördânesi. 3 Menzilün 'uşşâk içinde hōş 'âli i'lâm itmiş Hudâ saña her hâli. 4 Sırrın ifşâ için ol Kerem-kâni ene'l-Hak dârına şalb itdi seni. 5 Neyleyelüm emir anuñ fermân anuñ nedür ara yirde medḥalün senün. 6 İfşâ itmiş murâd-ı sırrını senden Ene'l-Hak söyleyen oldur bu dîlde. 7 Muḥarrik ol her vücûdda kemâ-kân anuñ sırrıyla söyler her lisân. 8 Murâdullah bu imiş hōş nidelüm ayrılmayup Hak yoluna gidelüm. 9 Düstürünla ben varayım bir halka maḥşûdını 'arz ideyim ben halka. 10 Bir günlicecek mühlet virsünler sizesin degil bu işi Hak eyitdi bize. 11 Âh ve zârıyla şeyh oldı bil revân 'âşıkların hâlin sem' eyle iy cân.

12 Geldi halk içine gör şeyh neyledi gözlerinden yaşın ceyhûn eyledi. [25b] 1 Didi Manşûr eyitdi bağrımız kebâb diñleñ sözüm nedür yâ şeyh ü şâb. 2 Gel virün Manşûra siz bir gün hemân tâ ki Raḥmet kıla size müste'ân. 3 Yârın aña geliserdür bir kişi Manşûrun anuñla vardur nice işi. 4 Hâlini 'arz idiserdür ol ere amân virün yarın irsin ol ere. 5 Râzı olup virdiler hep mühlet görelim gelsün o şâhib-i devleti. 6 Amân

virüp t̄āğıldı halk işine. Diñle imdi kudretüñ gör işine. 7 Ol gün geçüp irtesi oldu şabāḥ fehim it nedür ḥikmet-i ḥaḳ iy Ḥallāc. 8 Muḳadderden nedür kılduḡuñ ḥazer red itmez ḳazā-yı ḳadri ḥazer. 9 Taḳdīr-i ezel Mañşūra bu idi anıñçün ol Ene'l-Ḥaḳ söyledi. 10 Ne ḥaṭ oldu ise 'abdüñ ḳalbine vaḳit oldukda ol feyz olur dīline. 11 Ger bir ḳalbe 'ilm ḳondıysa ezel zuhūr ider elbetde bī-iḥtimāl. 12 Gerek cehile ve gerek 'ilmi herkese ezelde olupdur her ḳula ḥişşe. [26a] 1 Faḳr ve ğına daḡı ḳamu böyledür her bir imiş Tañrınıñ taḳdīriyledür. 2 Taḳdīr oldu ezel Mañşūra bu ḥāl muḳadder olanı nuṭḳ itdi maḳāl. 3 Bu iş içün geldi cehāne Mañşūr andan izhār eyitdi sırrını Ğafūr. 4 Her bir maḥlūk bir imiş içün halk oldu gelüp bunda ol izhār kıldı. 5 Gösterür fi'lini Ḥudā maḥlūḳdan her iş ḥālıḳdur şanma maḥlūḳdur. 6 Gönderdi Allah ol ḥabībini ta' līm içün meyl Mañşūra sırrını. 7 Söyledi Mañşūr kendi re'yiyle Ene'l-Ḥaḳ didi Mañşūruñ re'yiyle. 8 Rasūl daḡı Allah emriyle geldi bu ḥāl Mañşūra ta' līm eyledi.

9 Ehl-i Bağdad ğāfil idi bu ḥālden rasūl ta' līm eylediği aḥvālden. 10 Mañşūra didiler gel dön bu sözden saña irişmesün ḥaṭa hiç bir yirden. 11 Bu sözden dönmezseñ seni öldürürüz. Vücūduñ 'āleminden sektesin ḳaldırız. 12 Hele bir gün daḡı amāndur saña yārın hele gör neylerüz biz saña. [26b] 1 Ol gün ol gice geçüp oldu şabāḥ ne yüzden olur gör taḳdīrullah. 2 Çün güneş toḡdı cihāna virdi tāb-ı cem' oldu yine hep şeyḫ ve şāñ. 3 'Ulemāsı hep bir yeri geldiler bir ulu meydānda şāf şāf oldılar. 4 Dimiş idi Mañşūr bir er gelecek bu aḥvāl benümle söyleyecek. 5 Gözedeñ ol eri geliserdür baña 'arz eylesem gerek aḥvālüm saña. 6 'Ālemüñ ḳuṭbıdur ol gelecek er bugün gelür gözedeñ ol muḳarrer. 7 Baḳdılar halk yola gelince ol er zāhir oldu hemān ol şāhib-i nazar. 8 Ayaḡına yüz sürdiler hep maḥlūk didiler siziñdür sultānum buyuruḳ. 9 Sizüñ gelmeñüze itdiñ intizār kılduḳ Mañşūr içün müheyyā berdār. 10 Bize fetvā sen vir iy 'ālī maḳām kim şerī'at gitdi bozuldı niẓām. 11 İrte gice çağırur ki ḥaḳ benem benden özge kimse yok muṭlak benem. 12 Ene'l-Ḥaḳ dimesi ḥazıḳmıdır ḳul ola ne bu söz hiç lāyıḳmıdır? [27a] 1 Bizüm ki bu söze inkārımız var bu sözleri kim söyler ḳıluruz berdār. 2 Buyurıñuz anı berdār idelüm aramızda muşalli ḳıldırılum.

3 Şabr eyleñüz didi ol ğāyib eri bende daḡı göreyim varup Mañşūrı. 4 Kendi aḡzından işidem bu sözi ḳatlı olunsun ba' de anuñ özi. 5 Didiler fermān senüñ iy kāmīrān sen imişsin bildüñ bir ḳuṭb-u cihāñ. 6 İ' lām iyitdi Mañşūr ḥālīñüz bize tütüyādur ḥaḳ-ı pāyīñüz bize. 7 Cān atup irişdi ol dem Mañşūra vāşıl oldu şol nūr-u Ḥaḳ yüze. 8 Virdi ta' zīmiyle Mañşūra selām-ı ḥuzūr Mañşūrda güyā ḡulām. 9 Fetḥ itdiler birbirine ḡoş bālām ḥaber tuymaz zerresinden ḥāş-ı ve 'ām. 10 İki deryā bir yire ḳavuşırdılar birbirinüñ ayaḡına düşdiler. 11 Diñle imdi cānla iy berkedem söze geldi ol ḡayb eri muḥterem.

12 Didi kim Manşūra iy māhu lıķā şıḥḥat olsun cānıña irmiş beķā. [27b] 1 Ğālib erleriyle oturmuş idüm cenābuña muntazır tırmuş idüm. 2 İrdi ‘aşķuñ elçisi çapūk süvār ben hemān dem şöyle oldum bī-ķarār. 3 Hālını ‘arz eyledi yārenlere mācerañı taķdīr kıldı anlara. 4 Taḥsīn okıdılar hep ğayb-i ricāl ķamu senüñ için iy şāḥib-i cemāl. 5 Didiler mi‘rācuñ mübārek olsun miḥmānuñ dā‘imā zāt-ı pāk olsun. 6 Ben ķulını eylediler ihtiyār tapuña irişdüm şāḥib-i esrār. 7 Cān atuben ‘azm-i didār eyledim ḥüb cemālüñ deryāsını boyladum. 8 Ğünkü ‘aşķuñ çekmedi ben muḥtācını geldüm ķutlulayam Ğün mi‘rācını. 9 Sen sen ol keşşāf-ı esrār-ı Ḥudā keşf için ḥaķ sırrına kılduñ cān fidā. 10 Ğünkü kılduñ gizlüyi sen āşikār saña mi‘rāc oldu şimden gerü er. 11 Maḥbūb ve maṭlūbı sensin Tañrınıñ terk urduñ zirā tatlı cānıñuñ. 12 ‘Āşıkıları için kılduñ bezl-i cān ‘aşķuñ meydānında sensin pehlivān.

[28a] 1 Genc-i maḥfīdurur Ḥaķķuñ sırrı Ğün cān gerek şükrāne ol esrār için. 2 Sır şaķınan sırrını pinhān ider. Perde aķan cānını ķurbān ider. 3 Her kim virdi bī-nişāndan Ğün nişān ehl-i şer‘ olurlar hep aña düşman. 4 bī-nişānı bī-mekān bilenler Ḥaķķı nice ḥazīm itsünler ene’l-Ḥaķ. 5 Her kimki Ğeçmeye ger bu varlıķdan ḥaber almaz şāḥib-i vücūd ḥiç Ḥaķdan. 6 Ğünkü sen ene’l-Ḥaķ sırrın okuduñ ‘āşıkılar beyninde bir nişān ķoduñ. 7 Bu nişāndan alā tālibler nişān dā‘ī ola cānuñ için ‘āşıkān. 8 Ḥaķdan virdüñ Ğün iy ‘āşıkı sen nişān me‘vā oldu saña lā-būd lā-mekān. 9 Her kaçankim cūş eyler baḥr-i zāt ğarķa varur ‘āşık-ı pürşafā. 10 Ğün ene’l-Ḥaķ remzin itdüñ şikār ‘aşķ ḥablini daķ boynuña dāra var. 11 Lā-mekān deryāsı mevc bī-girān deryāyla cünbüş ider mevc her ān. 12 Deryā atar emvācını ṭayı şeri bil ‘āķıbet çekerek yine içeri.

[28b] 1 Ķamu maḥlūk baḥr-i Ḥaķķuñ mevcidür her yir emvāc yine baḥre rācı‘dur. 2 Baḥr aşla her mevc vāşıl olmadı aşlından ayrıdur aşlın bulmadı. 3 Bu ‘ālemde bulan buldı aşlın bulmayanlar ebed bulmaz aşlını. 4 Ğünkü bulduñ yā Manşūr sen aşlını intizārda ķoma ṭırma dostuñı. 5 Bu fenādan yuduñ Ğünkü dest-i rüy sende taşdīķ oldu işbu ğüft ü ğüy. 6 Bu kenūzuñ kimse bābın açmadı kimse bozup bu sırrı öte Ğeçmedi. 7 Bu ṭılsımı kimse bozmadı ebed tā size gelince dururdu bu sır. 8 İzn-i Ḥaķ olmadı kimseye zirā tā gelince senüñ gibi bir ara. 9 Şeri‘ atile ma‘mūr oldu peyğambere virmedi maḥlūķa bu sırdan ḥaber. 10 ‘Ālemi intizām bulsun dirdi ol Ḥaķķı şoñra bulan bulsun derdi ol. 11 Ğihar yārdan ğayrıya virmedi ḥaber ḥıfz itdi ğayrıdan bunu peyğamber. 12 Ğünkü saña andan oldu işāret irdi saña Ḥaķdan yüz biñ beşāret .

[29a] 1 Ğāib eri tamām itdi sözini diñle imdi cāndan Manşūr sözünü. 2 Didi Manşūr aña iy şāḥib-i lıķā sözlerinden irdi cānıma şafā. 3 Sensiñ ol keşşāf remz-i müşkilāt cānıma irişdi luṭfuñdan necāt. 4 Ma‘rifet deryāsınıñ ğavvāşısın Ḥaķ Ta‘ālā

geldi yerine iy pāk-i rūḥ. 10 Vaḳit iriṣdi varasın yārenlere selāmımı teblīḡ eyleyesin anlara. 11 Şerḥ idesin anlara aḥvālîmî ḥōd bilürler cümle ḳālî ve ḳıyamı. 12 Luṭîf idüp irişeler meydānıma ḡarḳ eyleyem ḳanum kendü ḳanıma.

[31a] 1 Vidalaşdı birbiriyle iki er ayrılup Maṣṣûrdan gitdi o server. 2 Varup ḥalka virdi ḡayb eri ḥaber. Öldürün Maṣṣûrî ol ölem diler. 3 Didiler fetvā vir imdi gel bize ḥōd ḥālîmüz ma‘lûm olmuşdur size. 4 Ḳātl idelûm anı ol fetvāyla durmasun ḳuru sevdâyıla. 5 Ḳayb eri buyurdi iy ḥalk-ı cihān Maṣṣûr için ne lâzımdur tercimān. 6 Kendi özine fetvā virdi kendüsi kendü kendin ḳatlı ider ol kendüsi. 7 Bilmemişsiz kim olduğun siz anı ḳuru ḡavḡa ider şanursız anı. 8 Böyle didi ḡayb eri oldı nihān gitdi ol ḡayb ricāle ol zamān. 9 Ḳalk içinde düşdi şoldem ḡulḡule ḡül zārıḡı neler ḳılur bûlbûl. 10 Diñle imdi bu sözi ki mu‘teber bil Maṣṣûrî ḳatlı oldı muḳarrer. 11 Ḳayb erinden çünki aldılar sözi ṭoldı maḥlûḳ ile meydānuñ yüzi. 12 Ḳat ḳat olup çünki bağladılar şāf eylediler dürlü dürlü lâf-ı ḡüzāf.

[31b] 1 Şalb için ḥükûm itdi ‘ālimler ol an dār ağacın ḥāzır ḳıldılar hemān. 2 Cem‘ oluben geldiler zindāna çün kini vardur ḳamunuñ ol cāna. 3 Bî-ḥad maḥlûḳ ṭurmuşıdı bîşümār Maṣṣûrî gelsün için ḥalk yola baḳar. 4 Şalını şalını geldi meydāna ‘azîz cānın virmek için cānāna. 5 Bî-ḡam gördi cümle maḥlûḳ Maṣṣûrî didiler ki nedür bunuñ sürürü? 6 Nāzik refṭarıyla geldi bu dāra. Didiler bu feraḥıñ nedür bîçāre? 7 Didi Maṣṣûr ‘aşıklara olmaz ḡam. Bî-ḥüzün mi olur ‘aşık olanlar her dem? 8 Didi ben mi‘rāc-ı merdān olmuşam vaşl-ı Ḳudāyla ḥandān olmuşam. 9 Didiler Maṣṣûra yā ‘aşḳ eri niçün olduñ ṭatlı cānuñdan beri. 10 Hiç Ene’l-Ḳaḳ şüretin terk itmedün şer‘ içinde ayaḡun berk itmedün. 11 Muḥaḳḳaḳ bil seni berdār iderüz bu söz için cānuñ inşār iderüz. 12 Pāre pāre ḳılaruz nāzik tenün saña yār olmadı çün ‘aḳluñ senün. [32a] 1 Bu söz için imdi bilkim biz seni ḳomazuz dünyāda hiç diri seni. 2 Şevḳe gelüp Maṣṣûr āḥ eyledi Ene’l-Ḳaḳ hem mükerrer eyledi. 3 Şöyle çaḡırdı Ene’l-Ḳaḳ deyü cān-ı pāk işiden maḥlûḳuñ oldı zehresi çāk. 4 Na‘rāsından belki zindān inledi ṭaşı ṭopraḡı Ene’l-Ḳaḳ söyledi. 5 Didi benüm Ḳayy ve Bāḳi cāvidān bilmişem oluñ zāhidān ve ‘ābidān. 6 Didiler vaḳtidür imdi ṭurasın başıñuñ yazusın şuki göresin. 7 Secde ḳılup ṭurdi Maṣṣûr yerinden Ene’l-Ḳaḳ dir dönmedi hiç sözünden. 8 Demîdem çalar Ene’l-Ḳaḳ sazını iḥrāk ider işidenün özini.

9 Dutuben ḥalk boynına ip etdiler. Dar dibine ṭoḡrı yedüp gitdiler. 10 Getürdiler dar önüne Maṣṣûrî itmedi hiç ol sözünden töküli. 11 Ol dem Maṣṣûr yüreyin görenler ‘ayān düşdiler ḡayra ḳaldı pîr ü cüvān. 12 Şād ve ḥurremligin Maṣṣûruñ gören ne ḥāldür bu deyü oldılar ḡayrān. 13 Vardı vara ol ḥurrem ileri didikim dostıla ol dem rü-

be-rū. [32b] 1 Çün naşīb oldı baña meydān-ı ‘aşk. Başımı top eylesün çevkān-ı ‘aşk. 2 Her kaçan Ene’l-Haḡ diseydi ol cān cānı ḡalkuñ ḡavfdan ditredi hemāñ. 3 Sālik olan bulur ol demdenfenā vaşla irenler bulur ‘aynı ve ‘īnā. 4 Zāhid oldem zūhdini terk eyledi ‘āşık olan varlığın terk eyledi. 5 Müftīler ol dem fiḡān eylediler hep şeyḡleri ḡalka uruñ didiler. 6 Her şeyḡ olan bu da‘ vāyı ider hep Ene’l-Haḡ der her sözleri rūz-i şeb. 7 Bi’l-ittifāḡ uruñ şeyḡlere taşdı da‘ vā-yı ḡaḡdur ḡamunuñişi. 8 Gör imdi ki ol ‘avānı nitdiler cümle şeyḡler üzerine taşlar atdılar. 9 Didi iy zāhidān ve ‘ābidān ḡaḡḡkatden ḡāfil olan ‘ālimān. 10 Ḳayd-ı şūret baña delim olmışdur bu yalan dirlik ḡarām olmışdur baña. 11 Milk-i şūret fitne ve ḡavḡa itmiş bundan geḡen kāmīl ve dānā imiş. 12 Ṭālib olan şūretuñ ma‘ nāsine ma‘ rifetsiz şūretuñ ma‘ nāsına.

13 Didiler Mañşūra kim iy ‘aşk eri şatma senden alur yokdur gevheri. [33a] 1 Ṭopraḡa dökerüz ḡanıñı senüñ. Yaḡaruz āteşe tenüñi senüñ. 2 Didikim ṭopraḡ benüm ‘arşımdurur ne felek ucdan uca seyrimdurur. 3 ‘Āşika‘arş-ı ‘azīm oldı turāb. Secde idün deyü geldi türāba ḡıṭāb. 4 Bu envārdan ḡıḡ size feyz irmedi ‘aşk rumūzın ḡıḡ cānuñuz ṭutmadı. 5 Baña ki sırrın vāḡıf oldum bir zamān anıñçün terk eyledüm başı ve cān. 6 Cān ‘urūc itdi bu dem mi‘rācına bu fenā şūretde pes muḡṭāc ne. 7 Didiler Mañşūra niḡe bir ḡıl ve ḡāl senüñ ḡatlün bize olmışdur ḡelāl. 8 Virdi müftiler ḡatliñe fetvā niḡe bir yā Mañşūr bu yalan da‘ vāya. 9 Didi Mañşūr uş Ḳaḡḡa şundum elüm öyle biliñ kim baña yokdur elem. 10 Ardıma etdüm bu şūret ṭonını zirā cānım ḡördi devlet ḡunını. 11 Kendi özinden her kim oldı fenā Ḳaḡ ḡatından yarın ol herkes utana. 12 ‘Aşḡ içinde çün yükün oldum şehīd ṭālī‘im baḡtum benüm oldı sa‘id. [33b] 1 Benüm ol sırr-ı himmetüñ ‘uşşāḡ-ı cihān cānıla başım ki ḡıldum dermiyān. 2 Ben özümnden fānī oldum muṭlaḡa rāḡımı ṭoḡrı iletdüm ol Ḳaḡḡā. 3 Uş vūcūdum cūbbesin pāk eyledüm Ḳaḡḡa vāşıl oldum ene’l-Haḡ söyledüm. 4 Ḳaḡḡıyla ṭoldı içim taşım şafā ‘ayn-ı luṭf oldı baña ḡahır ve cefā. 5 Ṭoḡrañ imdi pāre pāre eylen bu tenüm vāşıl ola ol ḡazrete bu cānum. 6 Ḳazret ehli bu fenāyı istemez ḡaḡ olur medḡ ü şenāyı istemez. 7 Yine diñle iy birāder cānıyla müşḡülü fark eyle gel āsānıyla. 8 Çünki Mañşūr işbu sözi söyledi ol ḡalāyık aḡlaşup āḡ eyledi. 9 zāhidān ve ‘ābidān şeyḡ-i kibār aḡlaşup ḡamusı oldı bī-ḡarār. 10 Bir ḡarı ḡopdı şu yirde nāḡehān ḡaralar giydi zemīn ve āsımān. 11 Demīdem Mañşūr ene’l-Haḡ ḡaḡırur dār öñünde diz ḡöküp na‘rā urur. 12 İrişdi ol ḡālde hep ḡayīb ricāl buldılar Mañşūra hep ḡurb-ı visāl.

[34a] 1 Dara ḡarşu ṭurdılar şāf baḡlayup cümle ricāl-i ḡayb aḡlayu hem inleyü. 2 Didiler olsun mübārek bu sefer budurur mi‘rācuñ senüñ didiler. 3 ‘Aşḡuñ meydānında olduñ pāk. Yaz birlige irişdi hem nāz u niyāz. 4 Çünki Ḳaḡdan cānıña irdi nevāl ḡaḡḡıyla bulduñ vişāli ender vişāl. 5 İşidüben yine Mañşūr ehl-i ḡavz ḡayb erenlere şol

dem kıldı sücüd. 6 Yine çağırdı ene'l-Haḫ şol zamān vecde geldi şöyle kim pīri ve cūvān. 7 Şaḡiken kim yeni yüzüm döndürem dār-ı ḫarfinden maḥluḫa yüz anduram. 8 Rāzımı bir eyledüm cānānıyla anıñçün dāra geldüm cānıyla. 9 Şerḫa şerḫa pāreleñ işbu teni bu libāsdan şavur bulam ben beni. 10 Kesüñ imdi elimi ayaḡımı tā ki çözem bendümi ve baḡımı. 11 Görmez olsun çıkaruñ gözlerümi her dirsem tutuñuz sözlerümi. 12 Hācatum budur ki şöyle kılasız siz daḡi hep ḫācetler bulasız. [34b] 1 Şoñra 'aşḫ ipin taḫup berdār idüñ yoḡluḡımdan ḫalāş idüp var idüñ. 2 Anduruñ bu cism-i āḡir yandıruñ. Cānımı āb-ı ḫayāta ḫanduruñ. 3 Bādeyāda ḫarşu şavuruñ külüm revān tā ki benden ḫōşnūd ola müste'ān. 4 Ger varısa Ḥaḫdan ricāñuz biliñ her nekim dir isem anı siz ḫabülüñ. 5 Didiler Manşūra kim iy mest-i 'aşḫ işbu ḫahrı saña kıldı dest-i 'aşḫ. 6 Her nekim dirseñ tutavuz bellü bil çünki oldı ḫatlüñe sözüñ delīl. 7 Yine cūşa geldi Manşūr iy kibār-ı 'aşḫıla kıldı ene'l-Haḫ āşikār. 8 Çün ene'l-Haḫ taḫlını ḫaldı ḫatī diñle imdi iy ḫatī gör ḫudreti. 9 Ol şadādan ḫoldı 'ālem ser-te-ser 'arşı ve kürsi taḡı ve şaḫra baḫr u ber. 10 Bī-hōş oldı cümle maḥlūḫ ol zamān hep Ene'l-Haḫ oḫudılar bī-gümān. 11 Didi Manşūr iy ḫalāyık n'olduñuz her biriñüz dālle-i ḫayrān olduñuz. 12 Gelüñ imdi kesüñ evvel elümi bilesiz ki nedür 'āşık ḫālını. [35a] 1 Fehm idesiz 'āşıḫuñ remzi nedür 'aşḫ içinde işlenen kārındur. 2 Göresiz kim 'āşıḫuñ yararını niçe ister ma'sūḫuñ didārını. 3 Çünki Manşūr anlara virdi rızā nice ider kendi özine ol cezā.

4 Geldi cellād ileri ender zamān didi ol Manşūra iy şāḫ-ı cihān. 5 Ḥoldı göñlüme ḫücre si nuruñ ile ḫat' idem elüñi destüruñ ile. 6 Luṭıf it imdi ḫanıñı eyle ḫelāl yarınki gün olmasun saña vebāl. 7 Āḡiretde olma da'vācı baña ḫālīm evvel 'arz eyledüm uş saña. 8 Didi Manşūr iy cūvān olsun ḫanım ḫelāl. Kılmaya Ḥaḫ bunı sende ḫiç su'āl. 9 Ḥatlüm içün izin virdüm ben saña. Kes elüm ayaḡum yoḡ su'āl saña. 10 Budur ḫükmüm saña iy cūvān benüm kes ellerim bilmegimden tā benüm. 11 Yer yüzüne tā ki ḫanım şaḫıla ene'l-Haḫ gel bābları hep açıla. 12 Didi cellād iy şāḫ imdi şun eliñ ḫaḫ mübārek eylesün çün menziliñ.

[35b] 1 Şaḡ elini şunı virdi ol hemān bileğinden kesdi cellād bī-gümān. 2 revān oldı ḫan çün yer yüzine Ene'l-Haḫḫuñ sırrı yerden görine. 3 Oldı ol ḫandan ene'l-Haḫ āşikār gördiler bu ḫālī şaḡīr ve kibār. 4 Ḥaḫ yazıldı ḫandan türāb üstüne güyā kātīb yazmış aḫ levḫa üstine. 5 Aḫduḡınca ḫan ene'l-Haḫ yazılır şanki mermer üzere sengi ḫazılır. 6 Yine dir cellāda Manşūr iy kişi gel şol elüm daḡı ḫat' it iy kişi. 7 Şundı şolin daḡı kesdi ol zamān andan daḡı aḫup revān oldı ḫan. 8 Yazıldı ḫan bil ene'l-Haḫ hem-çünān fehm-i esrār itmedi ḫiç cāḫilan. 9 Oldı bu imiş muḫaḫḫaḫ vallahi billahi bil asla yoḡdur Ḥudā ḫaḫḫı ḫālīü ḫīl. 10 Hep ene'l-Haḫ oldı toprak iy püser ḫayret içre ḫaldı idenler naḫar. 11 Didiler kim iy kemāl-i zü'l-celāl bu ne sırdur bu ne vecd bu ne ḫāl. 12

‘Aqla şıgmaz hiç esrârũñ iy şayur biz diriz ki kâfir oldu bu Manşûr. [36a] 1 ‘Aqlımız kâşırdur bizüm imiş ki vâkıf olmaz hiç beşer cin bu işe. 2 Her mevcûdda zâtuñ ma‘â ya ehad ya nidelim birlik bize oldu sır. 3 Ma‘lûm degil bize Manşûruñ hâli da‘vâmuz bizüm hep şer‘ iatũñ kavli. 4 Biz vâkıf degilüz haķîķat hâle vâcib oldu buña şer‘ an izâle.

5 Didi halka iy halk-ı cihân bu sırrı Haķ size kılmadı ‘ayân. 6 Benlik size ‘azîm sed olmuştur benlikden geçenler haķ olmuştur. 7 Ben benlikden geçüp biliñ oldum Haķ. Benüm ol vâhid-i ve kâdir-i muṭlaķ. 8 Siz bu sırra vâkıf olmazsınız biliñ ‘aķîdesi düşvârdur ki bu müşkilũñ. 9 Siz bu sırdan kaçan alursız haber. Bu envârdan size yokdurur eşer. 10 Hâlim benüm âşınalar hâlidür işbu hâle irmişler hâlidür. 11 Didi Manşûr biliñ iy maḥlûķ hâlim kaṭ‘ oldu cesedden bu zâhir elüm. 12 Hüküm olındı zâhir elim kesmege kâdir oluñ bâṭın elüm kesmege. [36b] 1 Yed-i kudretdurur bâṭın elim kanda istersem uzadıram ol elüm. 2 Gel çıkar yâ cellâd gözlerim daḥı bunuñ ile bir cân görmez Allahı. 3 Otururken levḥ-i kâlemi bir nazarda on sekiz biñ ‘âlemi. 4 Hôş bâṭın gözi çıkmadı ṭurur haķîķatüm anuñla görür. 5 Gel yâ cellâd ayaklarım kes imdi ḥalâş olam bu benden pes imdi. 6 Baṭnımda iki ayak vardurur kanda istersem beni anda irgürür. 7 Bir kademde on sekiz biñ ‘âlemi ‘arşı kürsi ve hem levḥ-i kâlemi. 8 Diñle imdi iy birâder bir daḥı Haķ bulmaz kaṭ‘ itmeyen biri daḥı. 9 Neyler imdi yine Manşûrı görũñ ne yüzden remz ider ol nurın görũñ. 10 Ṭutdı düşen ellerini kolıyla hep boyadı yüzini kanıyla. 11 Şordılar yâ Manşûr bundan murâd ne bu fi‘îlũnden di bize işâret ne. 12 ‘Âşıķuñ vuzũ‘ kanıyla olur taķarrüb bil Haķķa cânıyla olur.

[37a] 1 El gitdi çün ayak gitdi göz ‘aķluñuza şıgmaz sizũñ bu söz. 2 Güyâ ben bir ağac idüm budaklı. Budagım kesilüp kaldı bil aşlı. 3 Aşıl haķîķatüm benüm Haķdurur el ayak göz emsâli budakdurur. 4 Budakları şıfatdur ağac mişli zât budaklar gitse kaldı bâķi zât. 5 Ol zât olan ağac olduķda bahâr nice budak kılur çoğundan izhâr. 6 Benüm mişlim buña beñzer bilũñüz ‘aķluñuz irdükce haber alıñuz. 7 Zâtım daḥı ğayb ider şimdicek ğayrı beni görmezsiñüz gidicek. 8 Şekil-i insan üzre gösterdim zâtım şıfatumdur zâtım içün mir‘atım. 9 Zâhir oldum bu şûretde bir zamân ne yüzden dilersem olurum nihân. 10 Gelmişdüm ben nihândan ‘ayâne oluram ‘ayândan yine nihâne. 11 Siz şanursız beni ölmüş olam ben aşla râci‘ olur cânıya bütün. 12 Zâhir ve bâṭınuñ hâkimiyem ne yüzden dilersem olurum nihân. [37b] 1 Haberdâr degilsün hâlimden benüm Hudadur söyleyen dilimden benüm. 2 Hep küfür görünür sözlerim size. Haber verilmedi birlikden size. 3 İmdi işimden benüm itmeñüz su‘âl hâşıl olmaz size bu işden me‘âl. 4 Cân içinde aķan ırmaķdur kanım kanıyla maķbûldur vuzũ‘m benüm. 5 Şormañ size mekrûh olan ef‘âlden bî-ḥabersiz zirâ sizler bu hâlde. 6 Böyle didi hôş şafâ erkânıyla yudı şol dem kıllarını kanıyla.

7 Dir saña varınca qanıyla yudı manzûr olup Şeyh Şiblî tırımışdı. 8 Geldi ilerü didigim iy cān qanıyla qullaruñ bu yumak nedür? 9 Bize bildir bu işi iy şîr-i hüner dilerüz kim viresin bundan haber. 10 Didi Manşûr fehmi eyle iy pāk bāz-ı ‘aşq dārında budur haqīkat namāz. 11 Budur ‘āşıklara çün erkān-ı hū dār öninde qanıyla almak vužu’. 12 Ben kılmak isterem yā Şiblî namāz. Qandan abdest aldum şāhib-i niyāz. [38a] 1 Zāhide qanıyla mekrūhdur vužu’ ‘āşığa cāizdür qanıyla vužu’. 2 Her kime kim mürşid oldı Muştafa zāhir ve bātin aña oldı şafā. 3 Şeyh Şiblî didi iy cānı cihān kim yolunda başı ve cānım dermiyān. 4 Dilerem sükker sözüñi güş idem kim ‘amel kılop anuñla iş idem. 5 Bu şıfātuñ men’ inden vir cevāb da’ vetüñ luţfiyla eyle müstecāb. 6 Didi Manşûr aña iy ehl-i yakīn varılğıl şehrine kılmaduñ aqın. 7 Kend’özüñden kim mücerred olasin bu şıfātuñ hālin ol-dem bilesin. 8 Kend’özünden kim mücerred olmadı zāt-ı yektā ülfetini bulmadı. 9 Vaḥdet ırmağında herkim yunmaya dost kudret aña cür‘ a şunmaya. 10 İmdi binligi saña putdurki ‘aẓīm cem’-i vaḥdetde olmazsın hiçbir adım. 11 Ger kılsa bu yola cānuñ heves ḥōdhāş olsun bu cismāni kafes. 12 İhtiyār vir bu cismi Haqqā sen keşf ola cānuña bu esrār-ı fen. [38b] 1 Bu şafā aşlın dilerseñ yāre gel Manşûr gibi sende kaşd it dāra gel. 2 Bu şafāya vuşlat isterseñ şāh Haqqı Haqdan eyle sende şey’ullah. 3 Çünki Şiblî aındı bu resme cevāb. İrdi anuñ cismine yüz biñ şavāb. 4 Baş uruben gitdi Şiblî şol zamān naşīhatle oldı ‘āmil kemā-kān.

5 İşt yine göre Manşûruñ bir hālin bezl itdi Mevlā içün ol cānım. 6 Didi cellāda imdi iy cüvān kes iki ayağım hiç virme emān. 7 Dizlerimden anı şöyle kes ‘āşıklarūñ hālin görsün cümle nās. 8 Yine cellād geldi ol-dem ilerü getür imdi ayağıñı al beri. 9 Sağ ayağın şundi ol şāh-ıgüzin ‘āşıkları gör ne kılar kend’özin. 10 Kesdi cellād sağ ayağın bî- amān revān oldı yer yüzine qan. 11 Didi şolın dağı kes iy ademi revān olsun yer yüzine çün demi. 12 Şol ayağın dağı kesdi şol zamān. Çeşme gibi ağıdı yire şöyle qan. [39a] 1 Yazdı Ene’l-Haqq her aqan qan naqşını zirā Haqdan bulmuş idi yahşıyı. 2 Didi Manşûr ayā iy ehl-i Bağdādi ene’l-Haqq nuţkundan olıñuz irşād. 3 Çünki benden zāhir oldı bu nidā Haqhdandırur biliñ size bu nidā. 4 Sizden sizligiñüz bātıldur kamu benlik içün size vācibdür tāmı. 5 Beñligi mahv idüp ger haqq olası Cennet-i zātı muḥalled qalasız. 6 Cismüm Haqdur qanım Haqdur cānum Haqq anıñçün yere yazar qanım Haqq. 7 Qandan elüñ Haqlığımdan haberi, Haqq Haqq yazar düş oldığı yirleri. 8 Esrār-ı Haqq ifşā oldı çün benden tālib olan sebaqq alsun bu qandan. 9 Gördiler halk aqan qan Haqq yazılır baqduğunca tālib olan qalb yazılır. 10 Didiler yā Rab ne ḥikmetdür bu iş ya bu cünbüş qandan oldı berü reş.

11 Şād gelüp tırdı Manşûr şol zamān didi qanım virdi ol Haqdan nişān. 12 Öyle biliñ Haqq benümle ben Haqqüm lā yezālî ol vücūd-u muṭlaqam. [39b] 1 Siz baña luţıf

itdiñüz yā ehl-i dīn biriñüze dutmazam ben buğız kin. 2 Eyleyüpdür beni maḥbūbum taleb belā ālet eyler beni taleb. 3 ‘Āşık olan eli ayağı nider dost giden aliser ayaqsız gider. 4 Hāq yolında dost-ı pāy ve baş-ı cān ‘āşıklara bār-ı ‘azīmdür hemān. 5 Menzili alır yüklü olan ‘aşk eri yektā gerek ‘āşık olan ‘aşk eri. 6 Hep ḳamudan ben mücerred olmışam. Envārı zātıyla maḥlūt olmışam. 7 Derūnımdan fetih oldu çün ‘ayn-ı cān zāhir gözüüm virmeñ çıkariñ emān. 8 Cān gözi uyandı mişl-i māh-ı tāb ḡam degil ten gözi olursa ḡarāb. 9 Bu ḡarābuñ şun ki ma‘mūr olısar ḡulmātdan geçüp pūr-nur olısar. 10 Gözi degildür ten gözi birdür hemān cān gözidür viren ol Hāḡdan nişān. 11 Tırmağıl iy cellād gel baña yakın sözünü red itme Mañşuruñ şaḡın. 12 Gel çıkar bu gözlerimi imdi sen tā ki yārin Hāḡ cemālin göresin.

[40a] 1 Geldi cellād ilerüyeneylesünsözimi red itme didi neylesün. 2 Tutdı çıkardı mübārek gözlerin der itmedi cellād daḡı sözlerin. 3 Didi Mañşūr iy ḡalāyık şād oluñ her biriñüz ḡuşşadan azād oluñ. 4 Ten gözini virdüm uş Hāḡ yolına cān göziyle baḡam ḡaḡḡuñ vechine. 5 Ki bilüñ kim cān gözi görür Hāḡḡı. Hāḡḡı bunda görmeyen oldu şaḡı. 6 Didi şol gözüm görür didarı yārehl-i cennetdür o kişi degil nār. 7 Hāḡḡıyla gördüm Hāḡḡı ben bī-gümān oldu baña ḡamu gizlilüler ‘ayān. 8 Her ki şūret dāmına düşdi ḡalur cān ḡuşınuñ dānesin ḡanda bulur. 9 Ten ḡafesden per ider simurḡ cān ten ḡatından ḡayrı tutmaz hiç mekān. 10 Koyup taḡtın güç eyledi şāhiñüz ya‘ni tenden iḡrāc olur cāniñüz. 11 Simurḡı cān çıḡmazdan yā ehl-i dīn sa‘y eyleyüp oluñ Ḥudāya yakın. 12 Cān göziyle bunda görmeyen Hāḡḡı vallāhi billāhi ol görmez Hāḡḡı. [40b] 1 Kör olursa bunda kimüñ cān gözi anda daḡı kördür anuñ gözi. 2 Ten gözi degildür Hāḡḡı gören göz cān gözidür bunda anda gören göz. 3 Ten göziyle görilür ḡıyās itmeñ bu görür deyü i‘timād itmeñ. 4 Hāḡ cānlar cānidur cān görür cānı açiñüz bunda iken siz ‘ayn-ı cāñ. 5 Yārin ḡıyāmetde Hāḡḡı gören göz ten gözi degildür taḡḡıḡ bilüñüz. 6 Açılmazsa bunda iken ‘ayn-ı ḡalb vallāhi billāhi görölmez ten göziyle Rab.

7 Didi Mañşūr biliñ yā ehl-i Baḡdad siziñiçün dilerem Rabbümden hācat. 8 Ḳamuñuzu maḡfıret ide Ġafūr dünyāda ‘uḡbāda bulasız ḡuzūr. 9 Göricek Mañşürdan bu kerīme ḡaḡḡ hep pīr cüvānı dutdı aḡlamaḡ. 10 Didiler yā Mañşūr fermān senüñdür ger du‘ā ḡılırsañ iḡsān senüñdür. 11 Tutdı yüz dergāha ol kerem-kāni baña ḡaşd idenlere eyle iḡsān. 12 Didi yā Allah yā rabb’ül-‘allām senden irdi bu yakınlık ben ḡula. [41a] 1 Yoḡiken çünkim beni var eyledüñ ḡudretüñ dilimde iḡhār eyledüñ. 2 İy Ḥudā sensin baña söz söyleden ḡudretin feyzindedür bu cān-ı ten. 3 Her kim baña ḡaşd eyledi yā mu‘īn āfātuñdan ḡıl anları sen emīn. 4 Raḡmetüñden ḡılma maḡrūm anları dergāhiña doḡrı vara cānları. 5 Ḳamusına luṭıf ve iḡsān eylegil didār Cennetiyle hem tūtılağıl. 6 Vaşluñ ile uş beni öldirdiler. Ḳuvvetüñle şād idüp güldürdiler. 7 Bencileyin ḡıl bunları

şādīmān. Kıyās yokdur luṭfuñla yā müste‘ān. 8 İy kerīmullah’ur-raḥman’ür-raḥīm zātın nuri ḥürmetçün yā ḥalīm. 9 Sa’y –i meşkür it bularuñ sa’yını āşına kıl ḥazretile var mı cümlesine. 10 Vuşlatuñdan bunlara da vir naşīb. Kāmusını eyle zātıyla qarīb. 11 Çok çekdiler benüm için zaḥmeti kıl bunlara yā ilahi raḥmeti. 12 Ene’l-Ḥaḫ dilimde itdün āşikār sensin beni ḥalkā itdire berdār. [41b] 1 ‘Aṭā itdün sen baña ḥaḫīḳati bunlara virdün ḥükm-i şerī‘ati. 2 Bunlaruñ sürdügi ḥükm-i şerī‘at benüm söyledüğüm ḥükm-i ḥaḫīḳat. 3 Yoktur aşlā hiç bunlaruñ töhmeti icrā itmek dilerler şerī‘ati. 4 Şerī‘at ‘amelin sen bunlara virdün kuvvet virüp icrāsını kıldırduñ. 5 Ḥükmüñ için kuvvet viren ḥalkā sen beni daḫı berdār iden dāra sen. 6 Baña benden gösterdün āḫir lıḳā lıḳāñ için kıldum el ayak fidā. 7 Virdüm gözlerimi hem cānım daḫı senüñ şehān ile oldum ben saḫī. 8 Zāḫir ve bāṭın senüñdür kimse yok kātıl maḳtül senüñdür kimse yok. 9 Kāmusı sendendür iy Rab illā nām senden ḡayrı kimse yokdur ve’s-selām. 10 İy şıfātı *kul hüvallahu eḫad* ḡayy-i bāḳi sensin *Allah’üş-şamed*. 11 İy ḥudāvend ilāhi Rabbenā ben kuluñ faẓluñ ile kıl āşına. 12 Ḥavl-i kuvvet dükeli ‘izzet senüñ ‘ālem içre görinen ḥikmet senüñ.

[42a] 1 Gizlü gencük baña izḫār eyledün söyledüben āḫir berdār eyledün. 2 Ḥicābuñ ref‘ idüp gösterdün seni gördüğümde sonra öldürdün beni. 3 Sensin āḫir iş içinde iş iden. Ene’l-Ḥaḫ didürüp hem teftiş iden. 4 Ol āḫir zāḫir ve bāṭın hemān her kim lā yezāl sensin iy sübhān. 5 Ḥudā sensin hep kāmusın yaradan saña irdi çıkdı ḡayrı aradan. 6 Ben yöneldüm ḥazretiñe giderem beḳā için fenāyı terk iderem. 7 Cānımı şükrāne virdüm vaşluña ḳur‘amı irgürdüm āḫir aşıma. 8 Çün senüñ dergāḫıña kıldum niyāz müstecāb kıl da‘vetüm iy bī-niyāz. 9 Faẓl-ı ‘izzün ḥürmetçün iy celīl imdi āḫir bunları kılma zelīl. 10 Ḥazretünden kıl du‘āmı müstecāb işbu ḥalkuñ suçlarına vir şavāb. 11 Çünki Mañşūr kıldı bu resme du‘ābu du‘ādan şeksüzin raḥmet bula.

12 Du‘ādan sonra Mañşūr vecde geldi na‘rā urup bir kez ene’l-Ḥaḫ didi. [42b] 1 Söyle çağırdı vecdile bir kezün unuttılar ehl-i Bağdād kendözin. 2 İşlerine hep pişman oldılar zārı zārı ağlaşdılar cümle efḡān kıldılar. 3 Didi Mañşūr imdi tīz oluñ gelün ip koyup boynuma dāra ḳaldıruñ. 4 ‘Aşḳıla geldümene’l-Ḥaḫ dārına aşuñ imdi vara yarı yārına. 5 Gelün imdi cānum oldı bī-ḳarār niçe olam bu dāra intizār. 6 Ḥadden işidi intizārım gibi bilün ‘aşḳ ipini boynuma ṭaḳuñ gelün. 7 Şöyle vālā ṭurmuşdı ḥāş-ı ‘ām geldi cellād iyler şol dem hemān. 8 ‘Aşḳ ipini ṭaḳdı Mañşūr boynına. Sen nazar kıl ḥāş erenler önine. 9 Ṭurmuş idi ḳarşu hep ricāl-i ḡayb didiler ki şaddaḳ yā şāḫib-i kemāl. 10 Çevre almışlar didi ricāl Mañşūrı olmadı anlara ḥalkuñ manzūrı. 11 Bedelā nücebā evtād u aḳṭāb ḥazırdı cümle yediler kırklar hep. 12 Görmedi bir kimse ḥalkdan anları evliyādan ḡayrı görmez anları. [43a] 1 Ḥalk içinde ḥaḳḳuñ dostları gezer bilmezler

anları kılmazlar nazar. 2 Velinüñ gayrı velî bilinmez velî halka kendin hiç izhâr kılmaz. 3 Ricâlullah didi Manşûra iy yar görmedüñ sencileyin birer. 4 Bi-hamdillah gördük uş mi' racîñi ferâmuş itme gel biz muhtâcîñi. 5 Baş koyup önünde kıldılar selâm cân içinde kıldı Manşûr ihtirâm. 6 Maḥzûn olup gitdi çün gayb-ı ricâl. İşide şimden soñra neye varur hâl. 7 Çünki 'aşk ḥablini aña taḳdılar kamu maḥlûḳ ağlaşuben baḳdılar.

8 Çekdiler Manşûrî dâra ol zamân yer gök ehli mâtem itdi gümân. 9 Ağdı Manşûr ol ene'l-Haḳ dârına. Vâsıl oldu Haḳkuñ ol didârına. 10 İşid imdi halkı nider nitdiler Manşûr için kamu efgân itdiler. 11 Şaḡîr kebîr şoldem oldu bî-ḳarâr ye's idüben ağladılar zârı zârı. 12 Şeyḥ Cüneyd ve Şeyḥ Şiblî baş açu gözlerinden yaş yerine kan saçar. [43b] 1 Zâhidi 'âbid ârif efgân itdiler. Mâtem idüp kamu ḳara giydiler. 2 Kamusı Manşûra ḥayfâ didiler. İşlerine hep nedâmet yediler. 3 Bir ḡurre ḳopdı şu sa' at nagehân çûşa geldi hep zemîn-i âsıman. 4 Yâsin idüben gu felekler ağladı ḥur ü ḡılman hep melekler ağladı. 5 Şöyle zârı kıldılar maḥlûḳ o dem yaş yerine gözlerinden akdı dem. 6 Cümle toprak saçdılar başlarına hep pişmân oldılar işlerine. 7 Cem' olup 'âlimler ol-dem iy 'amû hep ḥalîfe ḳatına geldiler kıldı kamu. 8 Yâ ḥalîfe didiler biz nidelüm biz bu ḥâle nice tedbîr idelüm. 9 Kanına girdük şu gerçec 'âşîḳuñ Haḳ yolında ḳâim tûran şadıḳuñ. 10 İşbu ḥabere cümlemüz ḡarḳ eyledi nârı Manşûr bizi iḥrâḳ eyledi. 11 Ger yârın bize şûretle bu ḥisâb nice mümkün olur su'âle cevâb. 12 İmdi bize ḥaber vir iy ulu iy me'ânî taḥtî üzere baḥtlu.

[44a] 1 Didi ḥalife anlara bir ḡuzin cümle işidüñüz Manşûruñ sözün. 2 Kendünüñ murâdî üzere itdüñüz öyle olsa pes aña siz nitdüñüz. 3 Kendüsinden kendüye oldu rızâ ki aña muḳadder olmuşıdı ḳazâ. 4 Her dilek Ḥudânuñ emiriyle olur muḳadder olan şey 'âḳıbet olur. 5 İzini ḥaḳsız olmaz 'âlemde dilek ol dilege mâni' olmaz ne ḳalañ. 6 Siz varuñ Manşûr için ḳayḡumañ ol diridür siz anı öldi diyiñ. 7 Ḥâline Manşûruñ kimse irişmeye ol girişdüḡi yire kimse girişmeye. 8 Aña yeksân olmuşıdı balı ve zehir anıñçün bir göründi luṭf-u ḳahır. 9 Size ma' lûm olmaz esrârı anuñ ki daḳîḳ olmuşdur efkârı anuñ. 10 Manşûruñ oyunun kimse oynamaz ancılayın cüş eyleyüp ḳaynayamaz. 11 Vâḥ ḥasret vâḥ fırḳata nidelüm çâresiz ḳaldıḳ ne tedbîr idelüm. 12 Fehm itmedük biz anuñ esrârını görmedük cân mihrinüñ envârını. [44b] 1 İşbu 'aḳde bize âsân olmadı ḡöñlümüz derdine dermân olmadı. 2 Luṭfî ḥönından yemedük mâ'ide şoḥbetinden aḥîz itmedik fâ'ide. 3 Böyle deyüp ağladılar zârı zârı şöyle kim oldu kamusı bî-ḳarâr. 4 O yanan od sâkin oldu şol zamân dâr önüne geldiler pîr ü cüvân. 5 Cism-i Manşûrî kül olmuş gördiler cem' idüp bir yire külün dirdiler. 6 Bir yüce yire ḳıḳdılar iy 'amû bâde virdiler o dem küli kamu. 7 Ḳudret-i Haḳ ol küli gör neyledi ḳanda irdiyse ene'l-Haḳ söyledi. 8 Her yire kim düşdi ise ol külden çağırıp didi ene'l-Haḳ bî-gümân. 9 Gök ağdı gökde

hem ol köyler didi bu kelāmı görince muğlak didi. 10 Yine diñle bir beşāret cānıyla kurb-u Hāk gör nicedürāsānıla. 11 Ki işit bu remzi iy püser göge ağan külden neler olısar.

12 Dicle ırmağına ol geldi meger düşmişidi bir zerre kül çün meger. [45a] 1 Düşdügi sa‘at ene’l-Hāk didi kül kamu şey’ Hāk dandurur ayrı degil. 2 İşit imdi Dicle ırmağın nider mevce geldi deryā gibi cüş ider. 3 Çün ene’l-Hāk sırrı irdi Dicleye sırrı ene’l-Hāk Dicleye n’ışledi. 4 Dicle şuyı taşuben cüş eyledi kamu halkı hemen bî-huş eyledi. 5 Kamu şahra güyā ‘ūmmān oldı şandılar kim baħr-i payān oldılar. 6 Ehl-i Bağdad içre düşdi bir fiğān ol fiğāndan tıldı güyā āsımān. 7 Yağdı yaran yıldırımlar şakıdı Manşūr içün Tañrı halkuñ başına kıyāmet kıparır şandılar. 8 Neylesünler çār-nā-çār oldılar nagihān derde geriftār oldılar. 9 Gör ki Manşūr içün Tañrı bize ne işledi ehl-i Bağdad yüzlerin yere kıyup hep niyāza başladı. 10 Didiler senden ‘İnāyet yā ilāhi suçumuz bağışlağıl iy pādīşāh. 11 Biz günahkārız İlāhi sen Kerīm bu belāya çāre senden yā Raḥīm.

12 Gitmegi yüz tıtdı saña buldı murād. Yā ilāhi kıılma bizi nā-murād. [45b] 1 Evvel āħir iş senūñdür yā Celīl lıṭfuñ irmez ise olduķ biz zelīl. 2 Uş za‘if olduķ bize lıṭuf eylegil. Raḥmet idüp suçumuzu ‘afv eylegil. 3 Bu resme üzre kamu zārı kııldılar itdikleri fi‘ile nādim oldılar. 4 Az kıaldı Bağdadı ol şu ğarķ ide Hūdānuñ fi‘ilini kimler fark ide. 5 Şöyle ‘āciz kıaldı ol halk iy cüvān āh evinde göklere kııķdı fiğān. 6 Her biri ğarķ oldı kıanlı yaşına şačdı toprak hep kamu halk başına. 7 Bunlara şu resme düşdi ki fiğān yaş yerine gözlerinden aķdı kıan.

8 Yine diñle bir beşāret bu gözin söz kıuyarsın ger ačar señ cān gözin. 9 Cān göziyle göresin ‘ibret nedür cān sem‘ ile diñle kim hikmet nedür. 10 Sözi cāndan diñleyen alur ħabersüz añlayan bil olur ehl-i nazar. 11 Manşūruñ varıdı bir kāmīl mürīdi Hākdan olmışıdı ol ferīd. 12 Manşūr ānı kıılmışıdı ber murād evliyāya iren olmaz nā-murād. [46a] 1 Şöylemişidi aña Manşūr ol zamān cümle olup olacağın bildirmiş idi ol zamān. 2 Külüm düşünce ırmağ içre taşā ol Bağdad ehlin ğarķ içün cüşā ol. 3 Hırķamı kim ol zamān şuya varup batırasın tesķin olup Dicle inüp tıra. 4 Ğarķ olmadan ħalāş ola bu maḥlūk. Hāk dır benüm bu sözümē bil nāṭık. 5 Çünki mürīd vāķıf oldı bu hāle ta‘zīm ile aldı hırķa ile hırķa. 6 Hürmetiyle çün getürdi hırķa bilün ehl-i Bağdad sizler ğarķdan ħalāş içün getürdim. 7 Şu kıatına irdi mürīd ehl-i Bağdad ile ol zamān hırķanuñ yañların batırdı hemen. 8 Emr-i Huda ile gör imdi n’oldı şu çekilüp ol an gel evvelki gibi oldı. 9 Çekildi şu şol bayağı hāline gel nazar kııl fā‘ilün ef‘āline. 10 Emir anuñdur iş anuñ kıudret anuñ kıādir oldur her işē kıudret anuñ. 11 Hırķa Manşūr idi gerçi sebeb

sebebiyle işler işin müsebbeb. 12 Sebeb ile gör müsebbeb neyledi çūşa gelen bahri teskīn eyledi.

[46b] 1 Cümle halk buldılar ğazabdan necāt kulüblerden def‘ oldı hep müşkilāt. 2 ‘Aklı olanlar bildi Manşūruñ hālin Hāk bildiler anuñ hālin ve kālın. 3 Halk dirilüp bir yere geldiler hırka-i Manşūra yüzler sürdiler. 4 Mürīd elinden hırkayı aldılar Şeyh Şibli ve Cüneyde geldiler. 5 Firāk-ı Manşūrdan ağladı anlar gözlerinden akar dāimā kanlar. 6 Hırkayı halk şeyhlere götürdiler āh idüben yüzlerini sürdiler. 7 Halk ta‘zīm itdiler hırkaya tamām yüze sürüp hep kıldılar ihtirām. 8 İşlerine hep pişmān oldılar ağlaşuben zār ve giryān oldılar. 9 Tevbe ırmağında yundılar kamu diñle imdi neylediler iy ‘amū. 10 Ehl-i Bağdad anda kıldı ittifāk cem‘ itdiler. 11 Zāhidān ve ‘ābidan şeyh imām cem‘ oldılar bunlar bir yere tamām. 12 Üç gün üç gice ziyāfet kıldılar ol diyāruñ halkını toyurdılar. [47a] 1 ‘Ālim ve ‘ābid tutuben şāfları çok tilāvet kıldılar muşhafları. 2 Zikir ve tesbīh ve münacāt itdiler tevbe kılup ‘arz-ı hācat itdiler. 3 Āh evinde yanuben şeyb ve vaktā didiler Manşūr için vāh hasrete didiler. 4 Didiler ki iy kerem kāni Hudā olmuşuz Manşūrdan çün biz cüdā. 5 Görklü yüzünden çün olduk biz irak cānımız yakar kıyamete dek firāk. 6 Biz suç itduk sen esirge yā kerīm faḫluñ ile kıl ‘īnāyet yā Raḫīm. 7 Raḫmetüñ hūy-ı bezm için bī-hisāb yā ilāhi kıl du‘āmuz müstecāb. 8 Kāfir deyü ol fetvā virdiler muṭṭali‘ olup hāline soñra bildiler. 9 Hāk ile Manşūr Hāk olmuş didiler cümlesi inkārdan Hākka döndiler. 10 Manşūruñ sözleri daḫāyık imiş hāzret-i Manşūr demek lāyık imiş. 11 Müşāvire kıldı cümle ‘ulemā hāzret-i Manşūr diyelim biz aña didiler. 12 Evvelki sözlerden nādīm oldılar kamusı hāzret-i Manşūr didiler.

[47b] 1 İmdi gör ‘aşıklaruñ burhānını niçe virür Hāk yolında cānını. 2 Hāḫkı bilenüñ maḫāmı nicedür cān göziyle gör ki ‘arşdan yücedür. 3 Hākīkat Manşūra dāir mi‘rācıdı nur-u Hāk başına tahḫīk tacıdı. 4 Hāk idi Manşūra Hāḫkı söyleden Hāk idi lisān-ı Manşūrdan diyen. 5 Qalmamışıdı anda hergiz ihtiyār varlığın almışıdı fā‘īl-i muḫtar. 6 Sāḫī şunmış idi aña vaşl-ı cām açup anı cilve kıldı hōş ḫarām. 7 Geldi ‘aşkuñ meydānına cānıyla virdi Hākka cānın Hāk erkānıyla. 8 Hāḫkıla didi eyitdi bā-safā aña tiryāk olmuşıdıher cefā. 9 Tutdı yüzün hāzrete göz görmedin sem‘ine kimse kelāmı irmedin. 10 Girdi ‘aşk meydānına merdāne var mi‘rāc dārını kıldı ihtiyār. 11 Bir ‘aşk için terk eyledi ol teni irmedi sırrına ne anuñ her denī. 12 İkilikde qalup ārām eyleme bu senligi saña gel dām eyleme.

[48a] 1 ‘Aşқа vāşıl olmayınca ādemi kaçan olur ol ḫarīmüñ maḫremi. 2 Her kim ‘aşqdan ger ḫaberdar olmadı bil kim anı ehl-i dīdār olmadı. 3 Mā‘i menden geçmeyince iy püser kimse ol dergāha qılmağı sefer. 4 Mezheb-i merdāne budur cān evine ṭop idüp

başını çevgān evine. 5 ‘Aqıl irmez bu ‘aşkuñ esrārına ‘aşk tavrından bu ‘aqluñ kārı ne. 6 ‘Aqıl ma‘āş ile bilinmez Hudā ma‘āşdan ma‘āddan gerekdür cüdā. 7 İşniyyet ‘aqlı ile birlik vāşıl olmamışdur bir kimse birlik. 8 İşniyyet ‘aqlı degildür ‘aqlı bu ‘ağıldur maqbūl olmayan ‘aqlı. 9 ‘Aqluñ tarıqları gāyetde çokdur hiç ‘āşıkā anuñ işsısı yoqdur. 10 Yine hissūñ dahı vardur yolları diñle imdi şerh ideyim bunları. 11 ‘Aşk nurdur ‘aqlı nurdur his nurdur kimi bunuñ Haqqā qarīb kimi dūr. 12 Nuri hissūñ gökden yıldız nurıdır öyle bilkim yolları mestürdur.

[48b] 1 Anuñıla yol bulunmaz iy fenā yolını toğrı eylemez hāzrete. 2 Geldiñ imdi ‘aqlı nurı görincedür his nurından bunuñ kadri yücedür. 3 Ay nurına beñzer bil nurı ‘aqlı zihniñe kuvvet virdir bu naqıl. 4 Bunuñ ile yollar ayırur cennet cürüm gider kâbil olur rahmet. 5 Güneş nurı lāzım oldu pes bize şu‘lıyla ire ‘āşık Haq yüze. 6 Güneş nurı ya‘nı kim ‘aşk nurıdır ‘aşk tecellisi ‘aqlı anuñ devridür. 7 Haq cemālin ‘aqlı nurı hiç görmez ‘aşk tūrına hiç ‘aqlıyla irilmez. 8 ‘Aşkıla ‘aqlı arasında görince diñle imdi cenklerini görince. 9 ‘Aşk ider ki ‘aqla nādān olmağıl ‘aqlı idersen perişān olmağıl. 10 ‘Aqlı ider milke benüm kethudā ‘aşk iderki benümdür ol Hudā. 11 ‘Aqlı ider aşinālık bendedür ‘aşk dir haqqıyla mihmānlık bendedür. 12 ‘Aqlı ider ki bendedür şek ve yakīn ‘aşk ider ki bende yeksān küfür diyen. [49a] 1 ‘Aqlı eyder ki cübbe ve destārı gör. ‘Aşk eyder ki hāne-i hışmarı gör. 2 ‘Aqlı ider benüm āhir ser-firāz. ‘Aşk ider ki ben muqaddesipāk-i yaz. 3 ‘Aqlı ider kim bende olan nenk ve nāmdur. ‘Aşk ider nāmıyla şān baña dāmdur. 4 İmdi gör ‘aqluñ maqāmı nicedür ‘aşkuñ şadrı peyk peyk andan yücedür. 5 ‘Aşk bahrine hiç nihāyet olmadı ırmeyen ‘aşka hidāyet bulmadı. 6 Her kişi kim ‘aşka ol hemrāh ola lā-cerem ol vāşıl dergāh ola. 7 ‘Aşk olupdur vech-i Haqquñ rehberi ‘aşka uyan oldu kamudan yeri. 8 Kāni sende kāni ol ‘ahdini gest niçün olduñ gayr-ı hubb ile mest. 9 Neyledüñ ol qalū-belā ‘ahdini unutturdı hubb-ı gayr saña seni. 10 Saña senlik oldu bil ulu hicāb pes kaçan ref‘ oldu ol yüzden niqāb. 11 Her kaçankim sen seni elden koduñ Haqqı bulduñ senlikden el yuduñ. 12 Enāniyetden geç azād ol yūri Haqqıla birlik bulup şād ol yūri. 13 Ehl-i Haqquñ yolu budur iy hümām oldu hikāyemüz bil bunda tamām. 14 Kim mü‘ellif haqqına kılsa du‘ā ırme anı rahmetiñden iy Huda. 15 Okuyanı diñleyeni yazanı rahmetüñle yarlıga ya Gani.

[49b] 1 Pes imdi şüret-i haq diliñe döndürmek gerek. 2 Zirā edeb dileğini korku sever korku dileğini. 3 Perhīzkārlık sever perhīzkārlık dileğini şabır. 4 Sever şabır dileğini od sever od dileğini cömerd 5 lik sever cömerdlik dileğini. ‘İlim sever ‘ilim dileğini. 6 Ma‘rifet sever ma‘rifet dileğini cān sever cān 7 dileğini. İmān sever imān dileğini. ‘Aqlı sever ‘aqlı 8 dileğini. Haq sever anuñ içün Haq Ta‘ālā başa. 9 Ret buyruğı bu on iki sülūk üze müvekkel 10 dūr. İmān şoyı yaşnuñ serverleri bulardur. 11

İmdi ki sakınmak gerek kim bulardan birisi eksik. [50a] 1 Olsa kalanı dağı dürüst olmaz. Zira kim maḳāmlar 2 gibidür yigrek maḳāmlar ḥöd bulardur. İmdi bunları 3 sakınmayan Ḥaḳ bilmekden ırāḳ olurlar. İmdi bilgilik 4 maḣaralık dilegini. Gülmek sever gülmek dilegini. Ğaybet 5 sever ğaybet dilegini. Eyüge sever eyüge dilegini. Ṭama‘ 6 sever ṭama‘ dilegini. Buḣul sever buḣul dilegini. Ḥased 7 sever ḣased dilegini. Kibir sever kibir dilegini. Ten sever 8 ten dilegini. Hevā sever hevā dirligini. Nefes sever nefes 9 dirligini. İblis sever iblis dirligini. Ḥod Ḥaḳ 10 sevmez zirā bu on iki dağı on iki sülük 11 üzere müvekkeldür. İmdi bu on iki yañılup [50b] 1 ol on iki Raḣmān yerine gelmeyince ḳula Ḥaḳdan 2 yaña yol yokdur. Zirā bu on iki kim didüñ cümlesi 3 ma‘rifetüñ ve imānuñ düşmanlarıdır. İmdi ‘aḳıl yardım 4 cissi ve şeyṭān yardım cissi bir birini yeñdügi 5 bu kelimelerdür. Kim didüñ imdi bulardan ma‘lumdur 6 kim. Her kim mecāzi ‘aşḳı sever azād olmak nişāndur. 7 Ol kim Raḣmān ‘aşḳı sever ol azād olmak nişāndur. 8 İmdi kend’özin bilmegi bunda yād ḳıldıḳ. 9 Anıñçün kim Raḣmānıla şeyṭān seçildüginı bildürür. 10 Her kim Raḣmānıla şeyṭān seçildügi bilmese kendi 11 bilmez. Her kim Raḣmānla şeyṭān seçildüginı bilse kendi bilür.

III. BÖLÜM

3. DİZİN

A

āb (Ar.)	Su (3b/5), (34b/2).
ābād (Far.)	Mamur, ŧen, bayındır (14a/2), (5a/4).
‘abd (Ar.)	Kul, köle. -ün (25b/10)
abdest (Far.)	Abdest (37b/12).
‘ābid (Ar.)	İbadet eden (43b/1), (47a/1).
‘ābidān (Ar.)	İbadet eden (32a/5), (32b/9), (33b/9), (46b/11), (8b/9).
‘aceb (Ar.)	Acaba (22b/2), (22b/2), (8a/11), (14b/10).
‘āciz (Ar.)	Aciz (18a/11), (45b/5).
aç-	Açmak (7a/10). -an (28a/2) -ar (45b/8) -ın (31b/1) (38a/6) -ıñuz (40b/4) -mıŧ (14b/10)

	-u (43a/12)
	-up (47b/6)
açıl-	Açılmak (14a/11).
	-ıla (35a/11)
	-dı (14a/12), (23a/12), (23a/9)
	-mazsa (40b/6)
	-siñ (21a/5)
ad	İsim.
	-ım (17b/12), (38a/10)
	-ına (4b/6)
‘aded (Ar.)	Sayı (17b/10).
ādem (Ar.)	Dünyada yaratılan ilk adam (12b/4), (3a/10), (3a/11), (3a/12).
	-üñ (3a/10), (3a/5), (3a/9)
	-e (3a/3), (3a/3) (23b/12)
	-i (11a/2), (18a/1), (38b/11), (48a/1), (3a/2)
‘adem (Ar.)	Yokluk (6b/11).
	-den (17b/8)
‘ādet (Ar.)	Görenek (3b/10).
āfāt (Ar.)	Belalar, musibetler.
	-uñdan (41a/3)
āferīn (Far.)	Beğenme, alkış (22a/10).

-em (4a/6)

‘afv eyle (Ar.+ eyle-) Suçunu bağışlamak (5b/7).

-gil (45b/2)

‘afv id- (Ar.+ et-) Affetmek.

-üp (13b/8)

ağ- Akmak.

-dı (43a/9), (44b/9)

ağan Yükselmek (44b/11).

ağac Ağaç (37a/2), (37a/4), (37a/5).

-ı (21b/6)

āgāh (Far.) Bilgili, haberli, uyanık.

-dur (24b/7)

ağla- Ağlamak.

-dı (21b/8), (43b/4), (43b/4), (46b/5)

-mağ (40b/9)

-yu (34a/1)

-yuben (21b/8)

-yup (17a/3)

ağlaş- Ağlaşmak.

-dılar (42b/2)

-uben (43a/7), (46b/8)

	-up (33b/8), (33b/9)
ağyār (Ar.)	Gayrılar, başkalar, yabancılar (24a/11).
ağız	Ağız.
	-ı (12a/8), (24a/7), (29a/10), (29a/11), (6b/10), (7a/11)
	-ñ (7a/3)
	-ndan (27a/4), (7a/12)
	-ñı (7a/10), (7a/11)
āh	İlenme, beddua (13b/1), (25a/11), (32a/2), (33b/8), (45b/5), (46b/6), (47a/3), (29b/6).
‘ahd (Ar.)	Söz verme.
	-ini (49a/8), (49a/9)
aḥız (Ar.)	Alma, kabul etme (44b/2).
aḥi (Ar.)	Ahiliğe, ahilik ocağına mensup kimse (3a/6).
āḥir (Ar.)	Son, nihayet, son olarak (10b/5), (22b/12), (29a/12), (41b/6), (42a/1), (42a/3), (42a/4), (42a/7), (42a/9), (45b/1), (49a/2), (6b/5) (34b/2).
ahret (Ar.)	Öbür dünya.
	-de (35a/7)
āḥirîn (Ar.)	Sonrakiler (23b/9).
Aḥmed (Ar.)	1. Daha, pek, çok, methedilmiş olan, Hz.Muhammed’i isimlerinden (24a/4), (7b/2) (24a/4).
aḥşām (Ar.)	Akşam (13b/6).
	-a (16b/1)

aḥvāl (Ar.)	Oluşlar, bulunuşlar, durumlar. -den (26a/9) -i (26b/4) -im (26b/5) -imi (15b/6), (24b/1), (30b/11) -ine (4b/1)
aḳ	Beyaz (35b/4).
aḳ-	Akmak. -an (37b/4), (39a/1), (39a/9) -ar (46b/5) -dı (12b/10), (12b/8), (38b/12), (43b/5), (45b/7), (15b/6), (21a/10), (7a/11) -dılar (13b/1), (43a/11), (44b/3), (19a/4) -up (35b/7)
‘aḳd (Ar.)	Bağlama, düğümlenme (17b/6). -e (44b/1)
‘āḳıbet (Ar.)	Son (12a/6), (16b/3), (19b/1), (28a/12), (44a/4).
‘aḳıl (Ar.)	Akıl, düşünme (48a/11), (48a/5), (48a/6), (48a/8), (48a/8), (48b/10), (48b/11), (48b/12), (48b/2), (48b/3), (48b/6) (48b/7, (48b/8), (48b/9), (49a/1), (49a/2), (49a/3), (49b/7), (49b/7). -dur (48a/8)
‘āḳıl (Ar.)	Akıllı kimse (10a/5), (16a/9).

	-lar (19b/4)
	-ları (10a/12)
‘akīde (Ar.)	İman.
	-si (36a/8)
‘akl (Ar.)	Akıl, düşünme.
	-a (35b/12), (48b/9)
	-am (11a/5)
	-ı (46b/2), (48a/7), (48a/8)
	-ımız (36a/1)
	-ıñı (11a/2), (9a/12), (11a/3)
	-ıyla (3a/4), (48b/7)
	-uñ (31b/12), (48a/5), (48a/9), (49a/4)
	-uñuz (37a/6)
	-uñuza (37a/1)
al-	Almak (10a/5), (11b/4), (17b/3), (38b/8).
	-dı (46a/5)
	-dılar (31a/11), (46b/4)
	-duğñ (17b/3)
	-dum (14b/12), (37b/12)
	-iñuz (37a/6)
	-ıser (39b/3)

âlet (Ar.)	Vasıta, âlet (39b/2).
‘ālī (Ar.)	Yüksek, yüce (22a/11), (25a/3), (26b/10).
ālī (Ar.)	Yüce, ulu. -ne (2b/11)
‘ālim (Ar.)	Bilen, bilici (3a/2), (47a/1, (4b/12), (4b/5). -ler (18a/12), (31b/1), (43b/7) -leri (8a/4)
‘ālimān (Ar.)	Alimler (32b/9).
Allah (Ar.)	Tanrı (12a/10), (12a/10), (12a/11), (12a/11), (12a/11), (12a/7), (12a/9), (23a/8), (26a/6), (26a/8), (40b/12), (7b/4), (8b/12). -a (14b/6) -ı (36b/2)
alt	Alt. -ına (12b/1)
altmış	Altmış sayısı (8b/4), (8b/9).
amān (Ar.)	1.eminlik, korkusuzluk. 2.bağış, bağışlanma (24b/12), (24b/2), (25b/4), (25b/6). -dur (26a/12)
‘amel (Ar.)	İş, amel (38a/4). -in (41b/4), (4b/5)
‘āmil (Ar.)	Amel eden (17a/2), (21a/11), (38b/4).
‘āmme (Ar.)	Kamu.

	-ye (9b/1)
‘amū (Ar.)	Amca (13b/5), (43b/7), (44b/6), (46b/9), (8a/2).
ān (Ar.)	Lahza, pek az bir zaman (15b/5), (22a/3), (28a/11), (31b/1), (46a/8).
añ-	Anmak.
	-dı (38b/3)
aña	Ona (12a/7), (15b/5), (18b/12), (18b/5), (19b/11), (19b/3), (22a/9), (22b/7), (25b/3), (28a/3) (29a/12), (29a/2), (30a/8), (38a/2), (38a/6), (38a/9), (3a/4), (3b/8), (43a/7), (44a/2), (44a/3), (44a/8), (46a/1), (47a/11), (47b/6), (47b/8), (4b/10), (4b/8), (7a/11), (7a/3), (8a/11).
anca	Böylece (13a/2).
ancağ	1. yalnızca 2. olsa olsa, en çok (18a/3), (24b/8).
ancılayın	Ona göre (44a/10).
anda	Onda (10a/11), (10b/10), (18a/7), (22b/11), (22b/8), (29b/2), (36b/6), (3a/12), (40b/1), (40b/2), (46b/10), (47b/5).
andan	Ondan (22b/3), (24a/6), (24a/8), (24b/6), (26a/3), (28b/12), (35b/7), (3a/4), (49a/4), (5b/12), (6b/9).
andur-	Andırmak.
	-am (34a/7)
	-uñ (34b/2)
anı	Onu (7b/3), (24a/5), (27a/2), (2b/1), (2b/1), (31a/4), (31a/7), (31a/7), (34b/4), (38b/7), (44a/6), (45b/12), (47b/6), (48a/2), (49a/14), (6b/1), (7b/1), (7b/3), (17b/2), (19b/8), (23b/4), (24a/5), (27a/2), (2b/1), (2b/1), (31a/4), (31a/7), (31a/7), (34b/4), (38b/7),

(44a/6), (45b/12), (47b/6), (48a/2), (49a/14), (6b/1), (7b/1), (7b/3), (10a/12).

anıñ

Onun.

-ıla (2b/8), (2b/8), (24b/5)

anıñçün

Onun için (16a/1), (16a/6), (22b/1), (25b/9), (33a/5), (34a/8), (39a/6) (44a/8).

añla-

Anlamak (3a/11), (3a/5).

-dı (16a/10)

-yan (45b/10)

anlar

Onlar (46b/5).

-a (30b/10), (13b/7), (14b/11), (18b/10), (27b/3), (30b/11), (35a/3), (42b/10), (44a/1)

-da (19b/10)

-ı (13b/5), (41a/3), (41a/4), (42b/12), (42b/12), (43a/1)

-uñ (16a/12)

anuñ

Onun (2b/5), (2b/5), (13b/4), (19b/7), (20a/2), (21a/11), (21b/1), (22b/10), (22b/4), (24a/10), (24a/10), (24a/7), (24a/8), (25a/5), (25a/5), (25a/7), (27a/4), (29a/11), (2b/5), (2b/5), (38b/3), (40b/1), (44a/12), (44a/9), (46a/10), (46a/10), (46a/10), (46b/2), (47b/11), (48a/9), (48b/6), (49b/8), (4b/11), (6a/11), (6b/10), (6b/2), (8a/12), (44a/9).

-çün (13a/5)

-dur (2b/5), (2b/5), (2b/5), (2b/5), (46a/10)

-ıla (48b/1)

	-la (19a/1), (25b/3), (36b/4), (38a/4)
‘amā (Ar.)	Kör.
	-dan (16a/12)
ara	İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık (18b/11), (25a/5), (30b/1), (28b/8).
	-da (17a/6), (9b/4)
	-dan (23a/12), (3b/7), (3b/8), (42a/5)
	-muzda (27a/2)
	-sında (48b/8)
	-ya (10b/7), (8a/4)
ārām (Ar.)	Sahrada, çölde mahsus konuşulan nişan (47b/12).
arayış	Arayış.
	-ı (17a/2)
‘arş (Ar.)	Arş, en uç nokta (17b/7).
	-dan (47b/2)
	-ı (34b/9), (36b/7)
	-ımdurur (33a/2)
art	Arka, geri.
	-ıma (33a/10)
ārif (Ar.)	Bilen, bilgili, irfan sahibi (43b/1).
armağan	1.Hediye, ödül, bağış (17a/11), (24a/12).

‘arz (Ar.) Sunma, verme (47a/2).

-da (21b/3)

‘arz id- (Ar.+et-) Sunmak.

-eyim (25a/9), (29a/6)

-iserdür (25b/4)

‘arz eyle- (Ar.+ eyle-) Arz eylemek.

-di (27b/3)

-sem (26b/5)

-düm (35a/7)

aş- Asmak.

-uñ (42b/4)

āsān (Far.) Kolay (44b/1).

-ım (15b/12)

-ıla (44b/10)

-ıyla (33b/7)

aşhāb (Ar.) Sahipler, malik ve mutasarrıf olanlar, Peygamberimizi görmek ve sohbetine ermek şerefini kazanmış olanlar (2b/11), (2b/11).

aşıl (Ar.) Asıl, kök, temel, esas (37a/3), (37a/2).

aşıl- Asılmak.

-mağa (16a/7)

āsimān (Far.) Gök, sema (33b/10), (45a/6), (8a/1) (43b/3).

aşla (Ar.)	Hiç bir vakit (15b/1), (16a/8), (16b/5), (28b/2), (29b/9), (35b/9), (37a/11), (41b/3).
aşlı (Ar.)	Asıl, kök, temel, esas. -n (28b/2), (28b/3), (38b/1), (29b/8) -na (16a/11) -ma (42a/7) -nı (28b/3) -ña (3b/5), (3b/5) -ndan (28b/2) -ñı (28b/4)
‘āşık (Ar.)	Tutkun, meftun (17a/10), (17a/9), (23b/11), (31b/7), (32b/4), (34b/12), (39b/3), (39b/5), (48b/5), (6a/11), (6b/3), (28a/9) (15a/11) (34b/5). -a (33a/3), (38a/1), (3b/1), (48a/9) -am (21b/4) -ı (28a/8) -lar (28a/6) -lara (23b/2), (24a/12), (31b/7), (37b/11), (39b/4) -lardañ (4b/3) -ları (27b/12), (38b/9) -ların (25a/11) -laruñ (25a/2), (38b/7), (47b/1)

	-uñ (21a/1), (23b/3), (35a/1), (35a/2), (36b/12), (43b/9)
‘āṣikān (Ar.)	Aşıklar (28a/7).
āṣikār (Far.)	Belli, açık, meydanda (10b/9), (18b/3), (27b/10), (34b/7), (35b/3), (41a/12).
	-e (10b/5)
āṣina (Far.)	1. Bildik, tanıdık, bilen, tanıyan (41a/9), (41b/11).
	-lar (36a/10)
	-lık (48b/11)
‘aşk (Ar.)	Aşk, sevgi (11b/2), (13a/10), (19a/2), (21b/11), (22b/12), (22b/2), (23a/1), (28a/10), (30a/9), (31b/9), (32b/13), (33a/12), (33a/4), (34b/1), (35a/1), (39b/5), (39b/5), (3a/12), (3b/1), (42b/6), (42b/8), (43a/7), (47b/10), (47b/11), (48a/5), (48b/10), (48b/11), (48b/12), (48b/6), (48b/6), (48b/7), (48b/9), (48a/11) (23a/3) (34b/5) (4b/1) (49a/1), (49a/2), (49a/3), (49a/5), (49a/7), (4a/12), (4b/7), (7a/7), (7a/9) , (3b/2) (32b/1) (4a/10) (32b/1) (37b/10).
	-a (3a/11), (3b/2), (3b/3), (3b/4), (48a/1), (49a/5), (49a/6), (49a/7), (4a/12) (23b/5)
	-am (23a/2)
	-dan (48a/2)
	-ı (22b/12), (4a/9)
	-ıla (42b/4), (48b/8) (34b/7)
	-ıyla (3a/12)
	-ıyla (23b/7), (4a/3) (23b/7)
	-um (29a/11)

	-uñ (27b/12), (27b/2), (27b/8), (34a/3), (47b/7), (48a/5), (49a/4), (4b/1)
‘aşk-ı hâk (Ar.)	Allah’ın aşkı (4b/11), (23b/3).
at-	Atmak.
	-ar (28a/12)
	-dılar (32b/8)
	-uben (27b/7)
	-up (27a/7)
ata	Baba, dedelerden ve büyüklerden biri.
	-ñ (4b/6)
‘atā (Ar.)	Cömertçe verme, ihsan (29a/7), (41b/1).
ateş (Far.)	Od, hararet, kızgınlık (8a/5).
	-e (10a/2), (33a/1)
	-i (8a/11)
‘avām (Ar.)	Halkın alt tabakası (20a/4).
‘avān (Ar.)	Yardımcılar.
	-ı (32b/8)
ay	Dünyanın uydusu (48b/3).
	-ile (16a/11)
āyā (Far)	Şüphe ve tereddüt bildiren edat (21b/10), (39a/2).
ayağ (k)	Ayak (36b/6), (37a/1), (37a/3), (41b/6).

-a (8b/10)

- ı (12b/9), (39b/3)

-ım (12b/1), (38b/6)

-ımı (34a/10)

-in (38b/10), (38b/12), (38b/9),

-ına (14b/2), (15a/8), (26b/8), (27a/10), (9a/5)

-ını (19b/7)

-iñi (38b/8)

-larım (36b/5)

-um (35a/9)

-un (31b/10)

ayağısız

Ayaksız (39b/3).

‘ayān (Ar.)

Aşık (4b/12), (10a/1), (16a/2), (19b/3), (20b/4), (23a/9), (24a/9), (30a/3), (32a/11), (36a/5), (40a/7), (5a/9), (5a/9), (7a/10), (8b/7).

-dan (37a/10)

-e (37a/10)

ayır-

Ayırmak.

-mağil (20a/6)

-mañ (23b/8)

-masun (22b/6)

-ur (48b/4)

‘ayn (Ar.)	Göz (33b/4), (39b/7), (40b/4), (40b/6).
‘aynı (Ar.)	Tıpkısı (22b/4), (32b/3).
ayrı	Başka türlü (45a/1).
	-dur (28b/2)
ayrık	Ayrık (30b/6).
ayrıl-	Ayrılmak.
	-mayup (25a/8)
	-mazam (15b/8)
	-up (31a/1)
az	Nitelik, nicelik bakımından eksik (45b/4).
‘azāb (Ar.)	Izdırap.
	-da (12a/10)
	-dan (12a/9)
azād (Far.)	Kurtulmuş, serbest olan (13a/7), (13b/9), (14a/8), (30a/1), (40a/3), (49a/12).
‘azīm (Ar.)	Büyük (36a/6), (38a/10) (3b/5), (32a/3).
	-dür (39b/4)
‘azīz (Ar.)	Yüce (23b/8), (31b/4).
‘azm (Ar.)	Azim, niyet (27b/7), (30a/9).
B	
bāb (Ar.)	Kapı (19a/4).

	-ın (28b/6)
	-ları (35a/11)
bāde (Far.)	1.Şarap, içki. 2. Allah sevgisi (34b/3), (44b/6).
	-dendür (29a/12)
	-nüñ (23b/3)
ba' de -zān (Ar.)	Bundan sonra (27a/4), (24b/5).
ba' dehu (Ar.)	Andan sonra (16a/7).
bāğ (Far.)	Bağ, büyük bahçe.
	-a (8b/10)
bağ	İp, sicim, sargı.
	-ımı (34a/10)
	-lu (14a/10)
	-ludur (14a/9)
Bağdad (Ar.)	Bağdat şehri (18a/11), (18b/7), (46a/2) (8a/3) (22a/1), (26a/9), (40b/7), (42b/1), (45a/6), (45a/9), (46a/6), (46a/7), (46b/10), (8b/10), (39a/2) (8b/6) (39b/1), (40a/11), (8b/5), (49a/13), (20b/7), (20b/7), (45b/10) (28a/3), (9a/10) (38a/6) (13b/10), (14b/1), (14a/12), (14a/7).
	-da (4b/4)
	-ı (45b/4)
bağır-	Bağırmak.
	-ur (8a/10)
bağışla-	Bağışlamak.

	-ğıl (45a/10)
	-ya (13b/8)
bağla-	Bağlamak.
	-dılar (31a/12)
	-masun (3b/5)
	-yup (34a/1)
bağrı	Göğüs.
	-muz (25b/1)
bahālu (Far.)	Pahalı (23a/10).
bahār (far)	Kışla yaz arasındaki mevsim (37a/5).
baḥr (Ar.)	Deniz, büyük göl veya nehir (28b/2), (34b/9) (19a/6), (11a/8), (29b/1) (29b/4) (15a/4) (15a/4) (45a/5), (20a/10), (28a/9).
	-e (28b/1)
	-edür (29b/5)
	-ını (22b/7)
	-inuñ (25a/2)
	-i (46a/12), (46a/12)
	-iden (29b/5), (29b/5)
	-nde (23a/10)
	-ine (12a/3), (49a/5) (12a/3), (49a/5)
	-inüñ (7b/8), (7b/8)

baħr-i Hakk(Ar.)	Allah'ın denizi (28b/1).
baħşayıř (Far.)	Bağışlayış. -i (20b/6)
baħt (Far.)	Talih, kader, kısmet. -um (33a/12)
baħtlu (Far.)	Bahtlı (30b/3), (15b/2), (22a/7), (43b/12) , (9a/11).
ba'İd (Ar.)	Uzak, ırak (17b/7).
baķ-	Bakmak. -a (15a/5) -am (40a/4) -an (10a/10) -ar (31b/3) -dılar (26b/7), (43a/7) -duğunca (39a/9) -mayam (15a/2) -maz (23a/6) -mazam (9b/12) -sam (9b/10)
bāķi (Ar.)	Tanrı, daimi, kalıcı (20b/1), (32a/5), (37a/4).
bal	Bal. -ı (44a/8)

bālā (Far.)	Yüksek, yukarı, üst. -m (27a/9) -ı (44a/8)
baña	Bana (13a/2), (15a/1), (15a/10), (15b/1), (15b/11), (15b/7), (16a/8), (16a/8), (16b/6), (16b/6), (17b/2), (17b/4), (21a/11), (21b/3), (21b/6), (21b/7), (22a/2), (24a/4), (24a/5), (24a/5), (24a/6), (24b/12), (24b/2), (24b/3), (24b/4), (24b/4), (24b/5), (24b/6), (24b/7), (26b/5), (29a/7), (29a/8), (29b/9), (30a/9), (32b/1), (32b/10), (32b/10), (33a/5), (33a/9), (33b/4), (35a/7), (39b/1), (39b/11), (40a/7), (40b/11), (41a/2), (41a/3), (41b/1), (41b/6), (42a/1), (49a/3), (5b/11), (6a/11), (6b/6), (7a/3), (7b/7), (9b/10), (9b/9).
bār (Far.)	Tanrı, Allah, yük (39b/4). -ından (29a/10) -ını (29a/11)
bāri (Far.)	Hiç olmazsa, bir kere (30a/12).
başîret (Ar.)	İdrak etme (18b/12).
bas-	Basmak. -ıla (18b/5)
bā- şafā	Safalı (11a/5) , (15a/3), (47b/8).
baş	Vücudun üst veya önünde bulunan kısım, kafa (17b/2), (21b/3), (23a/2), (30b/7), (38b/4), (43a/12), (43a/5), (6a/6), (39b/4). -a (3b/12) (49b/8) -dan (6b/5)

-ı (11a/10) (10b/12), (11a/7), (11a/9), (17a/10), (17a/8), (22b/1), (33a/5), (38a/3), (5b/2), (5b/9), (7b/10)

-ım (33b/1), (7b/9)

-ımı (32b/1)

-in (4a/2)

-ına (45a/7), (45b/6), (47b/3)

-iñda (6a/8)

-ından (20b/12)

-nı (48a/4)

-iñuñ (32a/6)

-ıyla (25a/1)

-larına (43b/6)

başla-

Başlamak.

-dı (45a/9)

bāṭıl (Ar.)

Boş, beyhude.

-dur (12a/2), (39a/4)

bāṭın (Ar.)

1.iç, iç yüz. 2. gizli görünmeyen nesne (19b/11), (2b/6), (2b/6), (30a/2), (36a/12), (36b/1), (36b/4), (38a/2), (41b/8), (42a/4).

-a (17a/12)

-da (9a/1)

-in (23b/9)

-uñ (37a/12)

baṭın (Ar.)	Karın, nesil, soy. -ımda (36b/6)
baṭır-	Batırmak. -asın (46a/3) -dı (46a/7)
bayāğ	Sıradan, farklı olmayan (46a/9).
Bayezid	Özel isim, Beyazıd-ı Bestami Fars İslam alimi ve mutasavvuf (4a/2).
bayık	Açık, belli, aşikar (15a/6).
bāz (Far.)	Doğan, şahin, kuş (37b/10).
bāzar (Far.)	Pazar, çarşı (21a/2). -ın (6b/12), (8b/1)
baʿzı (Ar.)	Birazı, bir kısmı (16b/9).
behā (Ar.)	Güzellik. -sı (6b/2)
beḳā (Ar.)	Devam, sebat, evvelki hal üzere kalmak (20b/11), (23a/4), (27a/12), (30a/1), (42a/6), (6b/2), (39b/2).
bel	Bel. -inde (10a/4)
belā (Ar.)	Gam, keder, musibet. -ya (45a/11)
belki (Ar.)	Olabilir (20a/9), (32a/4).

bellü

Belli olan (34b/6).

ben

Ben (10a/1), (10a/1), (10b/6), (11a/5), (11a/8), (12a/11), (13a/5), (13a/6), (15b/1), (15b/5), (15b/8), (16a/4), (16a/7), (17b/1), (17b/4), (17b/4), (20a/10), (20a/12), (20a/12), (20a/9), (21b/4), (21b/5), (23a/1), (23a/2), (23a/6), (23a/6), (23b/10), (23b/6), (23b/9), (23b/9), (24a/1), (24a/11), (24a/2), (24a/3), (24a/4), (24a/7), (24a/8), (25a/9), (25a/9), (27b/2), (27b/6), (27b/8), (30a/5), (30a/5), (31b/8), (33b/2), (34a/9), (35a/9), (36a/7), (37a/10), (37a/11), (37a/2), (37b/12), (39a/12), (39b/1), (39b/6), (40a/7), (40b/12), (41b/11), (41b/7), (42a/6), (49a/2), (5a/10), (5a/2), (5a/6), (5a/6), (5a/7), (5b/11), (5b/12), (5b/4), (5b/8), (5b/9), (6a/1), (6b/1), (6b/11), (6b/11), (6b/3), (6b/4), (7b/10), (7b/11), (9b/5), (9b/8).

-de (27a/3), (48b/11), (48b/12), (49a/3), (6a/3), (6b/6), (6b/7)

-dedür (10b/3), (10b/5), (48b/11), (48b/12), (48b/11)

-deki (5a/4)

-den (17a/2), (23a/9), (26b/11), (34b/3), (36b/5), (39a/3), (39a/8), (41b/6), (7b/11)

-dendür (7b/7)

-em (10b/3), (10b/4), (10b/5), (12b/12), (12b/12), (12b/12), (12b/12), (13a/1), (23a/10), (23a/10), (26b/11), (26b/11), (7b/6), (7b/7), (8a/10)

-i (41a/1), (11a/11), (13a/2), (13a/4), (13a/7), (17a/4), (17b/5), (17b/7), (20a/10), (21a/8), (22a/7), (23a/3), (23b/8), (29b/11), (34a/9), (36b/6), (37a/11), (37a/7), (39b/2), (39b/2), (41a/12), (41a/6), (41b/5), (42a/2), (5b/12), (6a/1)

-imdür (17b/1)

-ki (10b/3)

-üm (37b/1), (5b/3), (12a/12), (12b/3), (16a/11), (16b/4), (17a/11), (21b/2), (21b/2), (21b/7), (23a/9), (24b/7), (30a/11), (32a/5), (33a/12), (33a/2), (33b/1), (35a/10), (35a/10), (36a/10), (36a/7), (37a/3), (37a/6), (37b/1), (37b/3), (37b/4), (41a/11), (41b/2), (46a/4), (48b/10), (49a/2), (5b/3), (7b/5), (7b/9), (9b/11), (9b/11), (9b/6), (9b/6)

-ümdür (48b/10), (5b/1)

-ümle (10b/6), (26b/4), (39a/12), (6b/2)

bencileyin

Bana göre (41a/7).

bend (Far.)

Bağ, yular, bağlanma (11b/1), (13b/9), (14a/8), (22a/12), (20b/4), (15a/6).

-de (30b/6), (20b/6)

-esine (30b/6)

-ile (13a/13)

-ine (4a/11), (21a/1)

-iyle (10b/10)

-leri (14b/10)

-ümi (34a/10)

beñlig

Benlik, hal.

-i (39a/5)

-liginden (6a/1)

benlik

Benlik (20b/4), (36a/6), (39a/4), (3b/8), (3b/9).

-de (6a/1)

-den (36a/6), (36a/7)

beñzer	Nitelik, görünüş ve yapı bakımından bir başkasına benzeyen, veya ona eş olan (16a/11), (37a/6), (48b/3).
ber (Far.)	1.Göğüs. 2. Kucak. 3. Yaprak (34b/9), (45b/12) (39a/10).
berāy (Far.)	İçinde (23b/12).
berdār (Far.)	Dar ağacına çekmek, asmak (15b/1), (15b/7), (19b/1), (21b/5), (24a/12), (27a/1), (27a/2), (30b/2), (31b/11), (34b/1), (41a/12), (41b/5), (42a/1), (7a/7), (26b/9).
beri	İki uzaklıktan kendisine daha yakın olan (31b/9), (38b/8).
berk	Katı, sert (31b/10).
berk et-	Güçlendirmek (27a/11).
ber-kemāl (Far.)	Mükemmel (10b/2).
beşāret (Ar.)	1. Müjde, muştı. 2. Çirkin kıyafet (14a/7), (28b/12), (44b/10), (45b/8).
beş	Beş sayısı. -e (16b/2), (16b/3) -inden (16b/2)
beşer (Ar.)	İnsan oğlu (36a/1).
beyn (Ar.)	Ara, aralık (20a/5) (4b/6).
beyni	Beyin, muhakeme. -mde (24a/11) -nde (28a/6)
bezl (Ar.)	Bol bol verme, saçma (38b/5), (3a/7) (27b/12).
bezm (Far.)	Meclis (47a/7).

bī-amān (Far.)	Amansız (38b/10).
bī'āt (Ar.)	Bir hükümdarın hakimiyetini tasdik edip ona tabi olma merasimi (17a/3).
	-ı (13b/4)
bī-çāre (Far.)	Çaresiz (31b/6).
bī-gümān (Far.)	Şüphesiz (15b/7), (10b/5), (18a/3), (19a/4), (19a/8), (22a/3), (2b/6), (2b/6), (34b/10), (35b/1), (40a/7), (44b/8), (8b/8).
bī-ğam	Gamsız (31b/5).
bī-girān	Kıymetsiz (28a/11).
bī-ğaberdür	Habesizdir (11b/8).
bī-ğabersiz	Habersiz (37b/5).
bī-ğad	Hadsiz (31b/3).
bī-ğicāb	Utanmaz (17a/6).
bī-ğisāb	Hesapsız (47a/7).
bīhōş	Hoş olmayan (22b/2), (34b/10).
bī-huş	Akılsız (45a/4).
bī-hüzün	Hüzünsüz (31b/7).
bī-ihtimāl	İhtimalsız (25b/11).
bī-ğarār	Kararsız (27b/2), (30a/10), (33b/9), (42b/5), (43a/11), (44b/3).
bil-	Bilmek (3a/7), (10b/10), (10b/11), (10b/9), (11a/1), (15b/12), (17a/10), (19b/7), (20a/3), (20b/4), (21a/12), (24b/11), (24b/7), (25a/11), (28a/12), (30a/2), (31a/10), (31b/11), (34b/6), (35b/8), (35b/9), (36b/12), (37a/2), (3a/5), (3a/8), (3b/7), (45b/10),

(46a/4), (48a/2), (48b/3), (49a/10), (49a/13), (6a/10), (6b/12),
(7a/6), (7a/6), (8a/1), (9a/8), (9b/8).

-di (46b/2)

-diler (12b/11), (21a/9), (46b/2), (47a/8), (8a/3)

-diñüz (10b/7)

-dir (37b/9)

-dirmesün (18b/4)

-dirmiş (46a/1)

-dügüñ (23b/8)

-düñ (17b/1), (27a/5)

-düñse (6a/2)

-düñüz (11a/11)

-dürürem (5b/12)

-e (18a/8)

-eki (7b/1)

-en (16a/10)

-enler (28a/4)

-enüñ (47b/2)

-esin (38a/7)

-esinkim (4b/2)

-esiz (34b/12)

-iñ (10a/1), (10b/6), (10b/7), (12a/11), (12a/12), (16a/4), (33a/9), (34b/4), (36a/11), (36a/7), (36a/8), (39a/12), (39a/3), (40b/7), (7b/11), (7b/7), (8b/6)

-ine (23b/2)

-inmez (43a/2), (48a/6)

-inmiyem (5a/6)

-kim (10b/10), (32a/1), (48a/12)

-medi (12a/4), (12a/4)

-mege (3a/10)

-megimden (35a/10)

-mek (3a/11)

-memişsiz (31a/7)

-meyen (12a/3)

-mez (16b/12), (6b/3)

-meziseñ (21a/3)

-meziz (9a/1)

-mezler (43a/1)

-miş (11a/3), (24b/1), (8b/5)

-mişem (13a/5), (32a/5)

-üñ (40a/5), (42b/6), (46a/6), (7b/9), (7b/11)

-ünmezi (7b/9)

-üñüz (37a/6), (40b/5)

	-ür (21a/12), (24b/8)
	-ürem (6b/3)
	-ürler (30b/11)
bileg	Bilek.
	-inden (35b/1)
billahi (Ar.)	Allah hakkı için anlamında bir yemin sözü (35b/9), (40a/12), (40b/6).
bilā-šek (Ar.)	Şüphesiz (14b/2), (24b/11).
bī-mekān (Far.+Ar.)	Mekansız (28a/4).
bī-murād (Far.+Ar.)	Muratsız (17b/11).
biñ	Bin, sayı (18a/1), (15a/12), (28b/12), (2b/11), (2b/11) (36b/3), (36b/7), (38b/3).
bī-nişān (Far.)	Nişansız (23b/2), (28a/3), (10a/1), (28a/4).
bī-niyāz (Far.)	Niyazsız (42a/8).
bī-pāy (Far.)	Payı olmayan (23a/3).
bir	Bir sayısı (14a/5), (10a/3), (10a/6), (11b/5), (11b/9), (12b/5), (12b/7), (13a/2), (14a/4), (14a/6), (14b/8), (15a/1), (15a/2), (15b/4), (17b/4), (18b/10), (18b/5), (19b/1), (19b/12), (20a/11), (22b/10), (24b/2), (24b/3), (24b/3), (25a/10), (25a/9), (25b/11), (25b/2), (25b/3), (26a/1), (26a/10), (26a/12), (26a/4), (26a/4), (26b/3), (26b/3), (26b/4), (27a/10), (27a/5), (28a/6), (28b/8), (29b/2), (29b/4), (29b/6), (30a/5), (33a/5), (33a/7), (33a/8), (33b/10), (34a/8), (36b/2), (36b/3), (36b/7), (36b/8), (37a/2), (37a/9), (38b/5), (3a/1), (3a/1), (42a/12), (42b/1), (42b/12), (43a/3), (44a/1), (44a/8), (44b/10), (44b/12), (44b/5), (44b/6), (45a/6), (45b/11), (45b/8), (46b/11), (46b/3), (47b/11), (48a/7),

(4b/4), (4b/9), (5a/10), (5a/4), (5a/7), (5b/3), (6a/11), (6a/4), (6b/11), (6b/8), (8a/3), (8a/4), (8a/7), (9a/7), (9a/7).

-dür (39b/10)

bir- Vermek.

-mekse (5a/1)

birāder (Far.) 1.Erkek kardeş. 2.Dost (14a/3), (33b/7), (36b/8).

birbiri Birbiri.

-ne (27a/9)

-nüñ (27a/10)

-yle (31a/1)

biri Belgisiz zamir (10b/8), (13b/10), (14b/8), (22b/10), (36b/8), (45b/6).

-n (14b/5)

-ni (4b/3)

-ñüz (34b/11), (40a/3)

-ñüze (39b/1)

-si (12b/11), (19a/12), (49b/11)

bī-riyā (Far.+Ar.) Riyasız, yalansız (4a/5).

birkaç Birkaç, belgiz sıfat (12b/4).

birle Birlikte (15b/6).

birle- Bir etmek, bir duruma getirmek.

-dün (5b/5)

	-mege (12a/5)
birlik	Birlik. (36a/2), (48a/7), (48a/7), (49a/12), (5b/3)
birliğ	Birlik.
	-e (34a/3)
	-imi (5b/5)
	-den (37b/2)
bī-ser (Far.)	Başsız (22b/12).
bī-serv (Far.)	Servisiz (23a/3).
bīşümār (Far.)	Sayısız (31b/3).
bit-	Bitmek.
	-er (12b/8)
bī-tereddüd (Far.+Ar.)	Tereddütsüz (10b/6).
biyhūde (Far.)	Boş, gereksiz (12a/9).
biz	Biz (14b/4), (13b/2), (14a/10), (14b/3), (20a/7), (22b/5), (22b/5), (26a/12), (30a/7), (32a/1), (35b/12), (36a/4), (43a/4), (43b/8), (43b/8), (44a/12), (45a/11), (45b/1), (47a/11), (47a/4), (47a/5), (47a/6).
	-e (10b/11), (14a/10), (18b/4), (18b/8), (25a/10), (26b/10), (27a/6), (27a/6), (31a/3), (33a/7), (36a/2), (36a/3), (36b/11), (37b/9), (43b/11), (43b/12), (44b/1), (45a/9), (45b/2), (48b/5)
	-i (14a/2), (22a/9), (22b/6), (43b/10), (45a/12)
	-üm (20a/7), (21b/9), (22b/5), (27a/1), (30a/7), (36a/1), (36a/3)
bī-zār (Far.)	Rahatsız, bıkmış (7b/12).

boğazlan-	Boğazlanmak. -sañ (7a/9)
bol	Bol (18a/5).
boya-	Boyamak. -dı (36b/10)
boyla-	Boylamak. -dum (27b/7)
boyın	Boyun. -ına (11b/2), (13a/10), (32a/9), (42b/8) -uma (42b/3) (42b/6) -una (11b/3), (19a/12) -uña (28a/10)
boz-	Bozmak. -arsın (20a/2) -ılı (19a/5) -madı (28b/7) -uldu (16a/5), (26b/10) -up (28b/6)
böyle	Bunun gibi (24b/4), (31a/8), (37b/6), (3a/7), (44b/3), (6b/12), (8a/7), (8b/9). -dür (26a/1)

bu

Bu (işaret sıfatı) (3a/8), (10a/11), (10a/12), (10a/5), (10b/1), (10b/7), (10b/8), (11a/1), (11a/2), (11a/8), (11b/4), (12b/10), (12b/4), (13a/7), (13b/10), (14b/1), (14b/12), (15a/6), (15b/3), (16a/3), (16a/6), (17b/12), (18a/4), (18b/4), (18b/6), (19a/10), (19a/10), (19a/7), (19b/1), (19b/10), (19b/4), (20a/2), (20a/6), (20a/8), (20b/6), (21a/1), (21a/10), (21a/10), (21a/12), (21a/2), (21a/7), (21b/3), (21b/4), (21b/8), (22a/5), (22a/9), (22b/11), (22b/4), (23a/6), (23a/7), (23b/1), (23b/10), (23b/10), (23b/10), (23b/11), (24a/11), (24a/3), (24a/4), (24a/6), (24a/8), (24b/8), (24b/8), (25a/1), (25a/10), (25a/6), (25a/8), (25b/9), (26a/10), (26a/11), (26a/2), (26a/3), (26a/8), (26a/9), (26b/12), (26b/4), (27a/1), (27a/1), (27a/4), (28a/5), (28a/7), (28b/3), (28b/5), (28b/6), (28b/6), (28b/7), (28b/7), (28b/9), (29a/7), (29a/9), (29b/1), (29b/10), (29b/11), (29b/3), (29b/5), (2b/8), (2b/8), (30a/1), (30b/1), (31a/10), (31b/11), (31b/6), (31b/6), (32a/1), (32a/12), (32b/10), (32b/6), (33a/10), (33a/4), (33a/6), (33a/6), (33a/8), (33b/5), (33b/5), (33b/6), (34a/2), (34a/9), (34b/2), (35b/11), (35b/11), (35b/11), (35b/12), (35b/3), (35b/9), (36a/1), (36a/11), (36a/5), (36a/8), (36a/8), (36a/9), (36a/9), (36b/11), (36b/5), (37a/1), (37a/9), (37b/3), (37b/5), (37b/8), (37b/9), (38a/11), (38a/11), (38a/12), (38a/12), (38a/5), (38a/7), (38b/1), (38b/2), (38b/3), (39a/10), (39a/10), (39a/3), (39a/3), (39a/8), (39b/12), (39b/9), (3b/10), (3b/5), (3b/7), (40b/12), (40b/3), (40b/9), (41a/2), (42a/11), (42a/11), (42b/5), (43b/11), (43b/8), (44b/11), (44b/9), (45a/11), (45b/3), (45b/8), (46a/4), (46a/4), (46a/5), (47b/12), (48a/5), (48a/5), (48a/8), (48b/3), (49b/9), (5a/4), (5a/6), (7b/2), (8a/3), (8a/6), (8a/6), (8b/1), (9a/12), (9b/1), (9b/12), (9b/3), (9b/3), (9b/4), (9b/4), (9b/5), (9b/8), (9b/9).

bu

İşeret zamiri.

-dur (12b/6), (29b/9), (34a/12), (35a/10), (37b/10), (37b/11), (48a/4), (49a/13)

-ur (17a/10), (34a/2)

-lar (13a/13)

-lardan (49b/11)

-lardur (49b/10), (50a/2)

-laruñ (41a/9)

-ña (19b/4), (36a/4), (37a/6)

-nda (13a/3), (21a/6), (26a/4), (40a/12), (40a/5), (40b/1), (40b/2), (40b/4), (40b/6), (49a/13), (4a/6)

-ndan (14b/11), (19b/6), (20a/9), (32b/11), (36b/11), (37b/9), (9a/7)

-nı (11b/2), (29a/8), (35a/8)

-nlar (13b/11), (14a/11), (14a/5), (46b/11)

-nlara (41a/10), (41a/11), (41b/1), (41b/4), (45b/7)

-nları (41a/7), (42a/9), (48a/10)

-nlaruñ (41b/2), (41b/3)

-nu (28b/11), (8a/4)

-nuñ (31b/5), (36b/2), (48a/11), (48b/2), (48b/4)

-nuñla (29a/9)

budak

Ağacın dal olan sürgünü (37a/5).

-ım (37a/2)

-durur (37a/3)

-lar (37a/4)

-ları (37a/4)

budaklı

Budaklı (37a/2).

buğız (Ar.)	Kin besleme, nefret (- 39b/1).
bugün	Bugün (26b/6).
buhl (Ar.)	Hasislik, pintilik (3a/6).
bul-	Bulmak.
	-a (42a/11)
	-am (34a/9)
	-an (28b/10), (28b/3)
	-asın (6b/9)
	-asız (34a/12), (40b/8)
	-avuz (9a/2)
	-dı (13a/3), (28b/3), (29a/5), (2b/4), (2b/4), (3b/4), (3b/4), (45a/12), (4a/3), (7b/4)
	-dılar (33b/12), (46b/1)
	-dığınız (14b/6)
	-dum (10a/1), (13a/8), (15b/8), (16a/1), (23a/11), (23a/2), (24a/4), (5b/4), (5b/9)
	-duñ (28b/4), (34a/4), (49a/11), (5b/2)
	-duydı (16b/7)
	-madı (20b/8), (28b/2), (38a/8), (49a/5)
	-madum (22a/5)
	-mağ (3b/10)
	-masun (19b/4)

-mayanlar (28b/3)

-maz (11b/8), (16b/11), (28b/3), (36b/8), (6a/1)

-mazsıñ (19b/6)

-mış (39a/1)

-mışam (13a/1), (23a/1) (11a/8)

-mışdur (8b/12)

-mışıdı (4b/10)

-mışsın (21b/11)

-sun (28b/10), (28b/10)

-uben (12b/5)

-uñ (12a/12)

-unmaz (3a/12), (48b/1)

-up (16a/1), (49a/12), (32b/3), (32b/3), (40a/8)

burhān (Ar.)

Kanıt, delil.

-ını (47b/1)

buyruğ

Buyruk, emir.

-ı (49b/9)

buyur-

Buyurmak.

-dı (17a/7), (31a/5), (6b/6)

-iñuz (27a/2)

buyuruk

Buyruk, emir (26b/8).

bülbül (Far.)	Sesinin güzelliğiyle meşhur küçük kuş (31a/9).
bülend (Far.)	Yüksek, yüce, ulu (22a/12).
bünyād (Far.)	1.Esas. 2. Yapı (17b/8).
bütün	Eksiksiz, tam (37a/11), (18a/8).

C

cāhil (Ar.)	1.Bilgisiz. 2.Tecrübesiz (17a/1).
cāhılan (Ar.)	Cahilce (35b/8).
cāiz (Ar.)	Olabilir, olur. -dür (38a/1)
cām (Far.)	Sırça, cam, kadeh (4a/9) (47b/6). -ı (9b/5) -ın (9a/4) -uñ (9b/5)
cān (Far.)	Ruh, hayat (11a/9), (11b/4), (12a/6), (14a/7), (15b/3), (16b/9), (17a/10), (17b/2), (18a/4), (19a/2), (20b/10), (21a/5), (22b/1), (23a/1), (23b/1), (23b/3), (25a/11), (25a/2), (27a/7), (27b/7), (27b/9), (28a/1), (29a/5), (29b/8), (2b/5), (2b/5), (30a/9), (30b/5), (32b/2), (33a/5), (33a/6), (36b/2), (37b/4), (37b/8), (39b/10), (39b/8), (3b/11), (3b/12), (3b/7), (40a/11), (40a/12), (40a/4), (40a/5), (40a/8), (40a/9), (40b/1), (40b/2), (40b/4), (43a/5), (44a/12), (45b/8), (45b/9), (45b/9), (47b/2), (48a/4), (49b/6), (49b/6), (4a/11), (4a/2), (4b/2), (5b/1), (5b/1), (5b/4), (6a/7), (6a/9), (7a/12), (39b/7), (40b/4), (39b/4), (10b/5) (20a/10), (9a/12) (3b/5), (32a/3) (41a/2) (29b/7) (27b/12). -a (2b/3), (2b/3), (31b/2)

-dan (14a/6), (29a/1), (45b/10), (5a/12)

-i (11a/7), (13a/6), (17a/9), (23a/2), (23b/4), (32b/2), (38a/3),
(40b/4), (4b/12), (5b/2), (5b/4), (5b/9), (6a/8), (7b/10)

-idur (40b/4)

-iki (14a/4)

-ila (27a/11), (33b/1)

-im (20a/11), (33a/10), (38a/3), (41b/7), (5a/1), (5b/2), (9b/9)

-ima (24a/6), (24b/11), (24b/7), (24b/9), (29a/2), (29a/3), (30b/9),
(5a/3)

-imı (13a/7), (29b/12), (30a/4), (34b/2), (42a/7), (6a/5)

-imuz (20a/7), (47a/5)

-imuzsiñ (22b/5)

-in (31b/4), (38b/5), (47b/7)

-iña (27a/12) (34a/4)

-ina (4b/8)

-indan (20b/12)

-iñı (17a/8), (6a/10)

-inı (28a/2), (47b/1), (4b/9)

-iñuñ (27b/11)

-iñuz (40a/10)

-ıya (37a/11)

-ıyla (10a/4), (14a/3), (21b/3), (33b/7), (34a/8), (36b/12),
(44b/10), (47b/7)

-ile (7b/9)

-lar (40b/4)

-ları (41a/4)

-um (33b/5), (13a/3), (29b/6), (39a/6), (42b/5), (5b/1)

-umuz (22b/6)

-uñ (19a/2), (28a/7), (30a/11), (31b/11), (38a/11), (3b/12),
(4a/10), (6a/9)

-un (7a/8)

-uña (38a/12)

-uñdan (31b/9)

-uñuz (33a/4)

cānān (Far.)

Sevgili, gönül verilmiş (13a/7), (17a/9), (20b/10), (5a/3), (5a/8),
(30b/5).

-a (31b/4)

-ı (23a/1)

-ıyla (34a/8)

-uñ (3b/6)

cāvidān (Ar.)

Ebedi, sonsuz (32a/5).

cāzu

Cadı (10b/1).

cefā (Ar.)

Eziyet, sıkıntı (33b/4), (15a/12), (18b/2), (47b/8).

cehān (Far.)	Dünya. -e (26a/3)
cehil (Ar.)	Cahil (25b/12). -e
celīl (Ar.)	Çok yüce, ulu (42a/9), (45b/1).
cellād (Ar.)	İdam hükmünü yerine getirmekle görevli kimse (35a/12), (35a/4), (35b/1), (36b/2), (36b/5), (38b/10), (38b/8), (39b/11), (40a/1), (40a/2), (42b/7). -a (35b/6), (38b/6)
cem^c (Ar.)	Toplanma (11a/2), (11a/3), (18a/11), (18b/7), (31b/2), (43b/7), (44b/5), (46b/10), (46b/11), (8a/3), (8a/8), (9a/12) (26b/2).
cemāl (Ar.)	Güzellik, yüz güzelliği (29a/7) (27b/4). -e (23a/5) -i (22a/9) -in (39b/12), (48b/7) -üñ (27b/7) -e (23a/8)
cem^c -i vahdet (Ar.)	Bir olanda toplanmak. -de (38a/10)
cenāb (Ar.)	Hazret anlamında kullanılan saygı sözü. -uñā (27b/1)
cenk (Far.)	Savaş, harp.

	-lerini (48b/8)
cennet (Ar.)	İmanlı ve iyi kimselerin ölümden sonra Allah tarafından mükafat olarak konulacakları yer (48b/4), (39a/5) (40a/6).
	-i (23a/10)
	-iyle (41a/5)
cesed (Ar.)	Cansız, ölü (22b/10).
	-den (36a/11)
cevāb (Ar.)	Karşılık verme, yanıt (22a/4), (38a/5), (38b/3), (43b/11).
	-ı (21b/8)
cevelān (Ar.)	Dolaşma, gidip-gelme (23a/7), (29b/7).
cevher (Ar.)	Bir şeyin özü, esası.
	-ine (22a/10)
cevr (Ar.)	Haksızlık,eza, eziyet.
	-i (11a/11)
ceyhūn	Ceyhun Nehri (25a/12).
cezā (Ar.)	Ceza, karşılık (35a/3).
cezim (Ar.)	Kesin karar (20b/1).
ciger (Far.)	Organ, yürek (13b/1).
cihān (Far.)	Evren (18b/4), (19b/9), (22b/1), (24a/1), (2b/8), (2b/8), (2b/9), (2b/9), (38a/3), (4b/12), (5a/9) (20a/10), (9a/12) (30b/8) (27a/5) (33b/1) (35a/4) (24b/1) (7b/5).
	-a (26b/2), (2b/7), (2b/7)

	-da (22b/6)
	-um (23a/8) (24b/4)
	-uñ (20a/2)
cilve (Far.)	Naz, kırıtma (47b/6).
cin (Ar.)	Cin (11a/1), (36a/1).
cism ((Ar.)	Beden, gövde, madde (22b/8), (34b/2).
	-i (38a/12)
	-imi (6a/7)
	-ine (38b/3)
	-ini (6a/12)
	-üm (39a/6)
cismāni (Ar.)	Bedenle ilgili (38a/11).
cism-i Maşūr	Mansurun bedeni (44b/5).
cömerdlık (Far.)	Eli açık, ahi, bonkör (49b/4), (49b/5).
cūd (Ar.)	Cömertlik (13b/11).
cumhūr (Ar.)	Halk, topluluk (8a/8).
cür'a (Ar.)	Yudum (38a/9).
	-sın (7a/12)
	-dan (6b/8)
cüş (Far.)	Coşma (22b/2), (22b/3), (28a/9), (29b/1), (44a/10), (45a/2), (45a/4), (7b/5) (24a/7).

- a (34b/7), (46a/2) (43b/3), (46a/12)
- cübbe (Ar.)** Elbise üstüne giyilen geniş, düğmesiz elbise (49a/1).
- sin (33b/3)
- cüdā (Far.)** Ayrı , ayrı düşmüş (47a/4), (48a/6).
- cümle (Ar.)** 1.Hep beraber. 2. Tümce (10a/11), (13b/3), (15b/6), (17b/11), (17b/9), (18b/7), (19a/11), (21b/2), (23b/12), (2b/4), (2b/4), (30b/11), (31b/5), (32b/8), (34a/1), (34b/10), (38b/7), (42b/11), (42b/2), (43b/6), (44a/1), (46a/1), (46b/1), (47a/11), (8b/10).
- müz (43b/10)
- si (47a/9), (9a/9)
- sine (41a/9)
- cünbüş (Far.)** Şevk, neşe, coşkunluk (28a/11), (2b/5), (2b/5), (39a/10).
- Cüneyd (Ar.)** Özel isim. Ebü'l-Kāsım Cüneyd b. Muhammed el-Hazzâz el-Kavârîrî (ö. 297/909) İlk devir sûfliliğinin en güçlü temsilcilerinden olan meşhur sûfî (19a/1), (19a/3), (21b/8), (22a/3), (18b/6) (43a/12).
- e (18b/1), (18b/12), (18b/8), (46b/4)
- i (18b/10)
- üñ (20a/8)
- cürüm (Ar.)** Suç, kabahat (48b/4).
- cüvân (Far.)** Genç, delikanlı (15b/5), (19a/8), (32a/11), (35a/10), (35a/8), (38b/6), (44b/4), (45b/5) (12b/10), (34a/6).
- ı (40b/9)

çağır-	Çağırmaq.
	-dı (18a/8), (32a/3), (34a/6), (42b/1)
	-uben (10b/2), (7b/6)
	-up (44b/8)
	-ur (26b/11), (33b/11), (8a/10)
çağrış-	Çağrışmaq.
	-up (10b/8)
çāk (Far.)	Yırtık, yarık (32a/3).
çākır (Far.)	Kul, köle.
	-im (5a/10)
	-em (30a/5)
çal-	Çalmak.
	-ar (32a/8)
	-dı (21a/8), (34b/8)
çalap (Far.)	Tanrı (13b/3), (13b/8).
çanak	Topraktan yapılmış yayvan kase.
	-da (29b/2)
çapük	Çabuk (27b/2).
çāre (Far.)	Çıkar yol, ilaç, deva (14b/11), (22a/7), (45a/11), (4a/11).
	-siz (44a/11)
	-ye (8a/4)

çār-nā-çār (Far.)	Çaresiz (45a/8).
çek-	Çekmek, götürmek. -diler (41a/11), (43a/8) -er (28a/12) -erim (5a/10) -medi (27b/8) -mek (13b/4)
çekil-	Çekilmek. -di (46a/9) -üp (46a/8)
çerḥ (Far.)	Çark, felek (18a/2).
çeşme (Far.)	Çeşme (38b/12).
çeşm-i berdār (Far.)	Nazar değmesin anlamında bir dilek sözü (23b/10).
çevgān (Far.)	Cirit oyunu (48a/4) (32b/1).
çevir-	Çevirmek. -ür (20a/3)
çevre	Çevre (42b/10).
cezim it- (Ar.+ et-)	Karar vermek. -di (20b/1)
çık-	Çıkmak. -dı (12b/6), (17a/5), (42a/5), (45b/5)

	-dılar (44b/6)
	-madı (36b/4)
	-mağ (14a/11)
	-mışdı (11b/5)
	-sun (15a/5)
	-uben (13b/9)
çıkār-	Çıkarmak (36b/2), (39b/12).
	-dı (40a/2)
	-iñ (39b/7)
	-uñ (34a/11)
çihar (Ar.)	Yüksek sesle, alenen ve açıkça söyleme (28b/11).
çirkin (Far.)	Göze ve kulağa hoş gelmeyen (15b/4).
çok	Fazla, ziyade (41a/11), (47a/1).
	-dur (13b/4), (48a/9)
	-undan (37a/5)
çök-	Çökmek.
	-üp (33b/11)
çöz-	Çözmek.
	-em (34a/10)
çün (Far.)	Çünkü, mademki (10b/8), (11a/10), (11a/8), (11b/1), (11b/3), (11b/6), (12b/11), (12b/4), (12b/5), (12b/7), (13a/9), (13a/9), (13b/1), (13b/10), (13b/5), (14a/7), (14b/5), (17b/5), (18a/7),

(19a/1), (21b/8), (22a/11), (22a/3), (23a/1), (23a/12), (23a/3), (24b/10), (26b/2), (27b/8), (28a/1), (28a/10), (28a/3), (28a/8), (29a/11), (29a/7), (29b/7), (30b/9), (31b/12), (31b/2), (32b/1), (33a/12), (34b/8), (35a/12), (35b/2), (37a/1), (37b/11), (38b/11), (39a/8), (39b/7), (3a/2), (42a/8), (43a/6), (44b/12), (45a/3), (46a/6), (47a/4), (47a/5), (6b/12), (8b/3), (9a/5), (9b/6).

çünkü

Çünkü, çün+ kim ekinin birleşmesiyle oluşmuştur(13b/11), (13b/6), (14a/1), (23a/11), (23a/6), (24a/6), (27b/10), (27b/8), (28a/6), (28b/12), (28b/4), (28b/5), (30a/3), (30b/6), (31a/11), (31a/12), (33b/8), (34a/4), (34b/6), (35a/3), (38b/3), (39a/3), (42a/11), (43a/7), (46a/5), (6b/6), (6b/7), (7b/12), (8a/3), (9b/9), çünküm (41a/1), çünkü (3a/3)

D

da

Bağlaç (41a/10).

dad-

Tatmak.

-mıydı (4b/4)

dahı

Fazla olarak, üstelik, daha, bile, de anlamlarına gelen kuvvetlendirme sözü (12b/8), (15a/2), (15a/9), (20a/1), (35b/6), (35b/7), (36b/2), (36b/8), (36b/8), (37a/7), (38b/11), (38b/12), (40a/2), (40b/1), (41b/5), (41b/7), (48a/10), (50a/1), (5b/11), (11a/2), (13a/6), (15a/2), (18a/6), (22a/8), (22a/8), (26a/1), (26a/12), (26a/8), (27a/3), (34a/12), (35b/7), (5a/7), (5b/5), (5b/5), (6b/6).

dā'ī (Ar.)

Dua eden kimse (28a/7).

dāḥil (Ar.)

İçinde bulunan, iç, içeri (22a/3).

dā'im (Ar.)

Sürekli, devam eden (11b/11) (6b/2), (7b/6).

dā'imā (Ar.)

Sürekli olarak (27b/5) (46b/5).

dāir (Ar.)

Ait, ilgili (47b/3).

dağ	Takmak (28a/10).
dağāyık (Ar.)	Anlaşılması güç olan ve dikkat isteyen ince şeyler (47a/10).
dağīk (Ar.)	Toz haline getirilmiş, inceltilmiş madden un (44a/9).
dālle (Ar.)	Dalalet (34b/11).
dām (Far.)	Tuzak (47b/12).
	-dur (49a/3)
	-ına (40a/8)
dānā (Far.)	Alim, bilgin, bilgili (32b/11).
dāne (Far.)	Tohum, habbe.
	-sin (40a/8)
dār (Ar.)	Yer, mahal, mekan, ev, konak (21b/7), (15b/7), (16a/4), (19b/7), (21b/6), (30b/2), (31b/1).
	-ına (25a/4), (42b/4), (7a/9), (43a/9)
	-ında (37b/10)
	-ını (47b/10)
dār (Far.)	İdam mahkumlarının asıldığı sehba (32a/10), (32a/9), (33b/11), (37b/11), (44b/4).
	-a (28a/10), (31b/6), (34a/1), (34a/8), (38b/1), (41b/5), (42b/3), (42b/5), (43a/8)
	-dan (16b/6), (19b/8)
darende (Far.)	Tutan (17b/7).
dār-ı harf (Ar.)	Söz kapısı.

	-inden (34a/7)
da' vā (Ar.)	Hakkını elde etmek için mahkemeye başvurma (14b/3), (32b/7).
	-muz (36a/3)
	-ya (33a/8), (9b/3)
	-yı (32b/6)
da' vācī (Ar.+ -cī)	Davacı (35a/7).
da' vet (Ar.)	Çağırma, çağrı (7a/8).
	-üm (42a/8)
	-ün (38a/5)
def' (Ar.)	Öteye itme, savma, savuşturma (18b/11), (46b/1).
deg-	Değmek.
	-er (11a/1)
değil	Değil (olumsuzluk bildiren edat) (12a/7), (12a/7), (15a/6), (15a/6), (15b/3), (20b/5), (20b/5), (21b/4), (25a/10), (36a/3), (39b/8), (40a/6), (45a/1), (9b/3), (9b/3).
	-dür (20b/2), (39b/10), (40b/2), (40b/5), (48a/8)
	-em (15b/9), (23b/8)
	-sün (37b/1)
	-üz (36a/4)
dek	- e kadar, - e değin anlamında bir işin sona erdiği yeri ve zamanı bildirir (16b/1), (18a/10), (47a/5).
deli	Deli, mecnun (8a/10).

delīl (Ar.)	Yol gösteren, kılavuz (34b/6).
delim	Çok (32b/10).
dem (Far.)	Nefes, soluk, zaman (10a/7), (13a/11), (13a/6), (16a/3), (18a/12), (18b/6), (19a/3), (22a/10), (22a/11) , (22a/6), (22b/8), (27a/7), (27b/2), (29a/9), (29b/1), (29b/1), (31b/7), (32a/11), (32a/13), (32b/4), (32b/5), (33a/6), (34a/5), (37b/6), (42b/7), (43b/5), (43b/5), (44b/6), (5b/11), (6b/10), (6b/11), (7a/11), (7b/1), (7b/2), (7b/5).
	-den (32b/3)
dem (Ar.)	Kan.
	-i (38b/11)
demīdem (Far.)	Zaman zaman (32a/8), (33b/11).
demür	Demir (12a/12).
denī (Ar.)	Soysuz, alçak (47b/11).
de-	Demek, söylemek.
	-r (11a/4) , (24a/1), (32b/6), (40a/2)
	-rleridi (22a/10)
	-yüp (44b/3)
derc ol- (Ar.+ ol-)	Toplamak (14a/1).
derd (Far.)	Sıkıntı, zorluk, üzüntü (30a/10).
	-e (45a/8)
	-i (28b/10)
	-iñ (22a/5)

	-ine (44b/1)
derd-i mend (Far.)	Dertli (7a/3), (7a/2).
dergāh (Far.)	Tekke, bir büyüğün kapısı (49a/6).
	-a (40b/11), (48a/3)
	-da (3a/9)
	-iña (41a/4), (42a/8)
	-uñ (5a/1)
derle-	Derlemek.
	-yüben (12b/9)
dermān (Far.)	İlaç, şifa, çare (44b/1).
dermiyān (Far.)	Ortada (33b/1), (38a/3).
derün (Far.)	İç, iç taraf, dahil.
	-ımdan (39b/7)
	-uñ (3a/1)
deryā (Far.)	Deniz (20a/11), (20b/1), (20b/1), (24a/7), (27a/10), (28a/12), (45a/2) (22b/3) (23a/3).
	-da (11a/9), (20a/11)
	-dur (20b/2), (22b/4)
	-nuñ (20a/12), (22b/4), (22b/9), (29b/3), (29b/4)
	-sı (22b/2), (28a/11)
	-sına (9b/12)

	-sından (21b/11)
	-sını (27b/7)
	-sinuñ (29a/4)
	-ya (22b/10)
	-yile (29b/6)
	-yla (28a/11)
destār (Far.)	Sarık.
	-ı (49a/1)
dest (Far.)	El (15a/7), (34b/5), (28b/5).
destūr (Far.)	İzin.
	-uñ (35a/5)
	-uñla (22a/1)
devlet (Ar.)	Devlet, ululuk, büyük rütbe (33a/10) (25b/5).
devir (Ar.)	Dönme, devir (2b/11), (2b/11).
	-idür (48b/6)
dey-	Deymek.
	-erdi (10a/7)
deyü	Diye (18a/8), (18a/8), (21b/5), (32a/12), (32a/3), (33a/3), (40b/3), (47a/8).
di-	Demek (36b/11).
	-di (10a/10), (10a/11), (10b/2), (11b/6), (11b/6), (12a/10), (12b/12), (12b/6), (12b/7), (13b/7), (14a/11), (14b/10), (14b/11),

(14b/12), (14b/6), (15a/1), (15a/11), (15a/9), (15b/5), (16b/7), (17a/11), (17a/4), (18a/5), (18b/2), (19a/5), (20a/9), (21a/6), (21a/8), (22a/12), (22a/2), (22a/5), (22b/7), (24a/9), (24a/9), (24b/12), (25a/2), (25b/1), (26a/7), (27a/3), (29a/2), (29a/9), (29a/9), (30a/2), (30b/8), (31a/8), (31b/7), (31b/8), (32a/5), (32b/9), (33a/9), (34b/11), (35a/12), (35a/4), (35a/8), (36a/11), (36a/5), (37b/10), (37b/6), (38a/3), (38a/6), (38b/11), (38b/6), (39a/11), (39a/2), (3a/5), (40a/1), (40a/3), (40a/6), (40b/12), (40b/7), (42a/12), (42b/10), (42b/3), (43a/3), (44a/1), (44b/8), (44b/9), (45a/1), (47b/8), (5a/5), (5a/9), (5b/1), (5b/11), (5b/4), (5b/6), (6a/8), (6b/4), (6b/4), (7b/5), (8b/9), (9a/11), (9a/8), (9b/5), (44b/9)

-digim (37b/8)

-diler (8b/5), (10a/2), (10b/1), (10b/9), (11b/2), (12a/9), (12b/5), (13b/11), (14b/1), (14b/2), (18b/12), (26a/10), (26b/8), (27a/5), (27b/5), (31a/3), (31b/5), (31b/6), (31b/9), (32a/6), (32b/13), (32b/5), (33a/7), (34a/2), (34a/2), (34b/5), (35b/11), (39a/10), (40b/10), (42b/9), (43b/2), (43b/8), (45a/10), (47a/11), (47a/12), (47a/3), (47a/3), (47a/4), (47a/9), (8a/4), (8a/9), (8b/3), (8b/5), (11a/10)

-düm (15a/12)

-dürüp (42a/3)

-ki (18b/3), (30a/12)

-mege (12a/5), (12a/8)

-mek (12a/7), (12a/7), (15b/9), (47a/10)

-mekden (8a/12)

-meñ (13b/2)

-mese (11b/10)

-miş (26b/4)

-mesi (26b/12)

-r (32a/7), (34b/4), (35b/6), (37b/7), (48b/11), (7b/6), (8a/10), (8b/11)

-rdi (28b/10)

-rdiler (44b/5)

-rem (12a/11), (15b/11), (6b/1)

-riz (35b/12)

-rsem (34a/11)

-rseñ (34b/6)

-rsiñ (5b/2)

-sem (12a/11)

-seydi (32b/2)

-yelim (47a/11)

-yen (12a/10), (12a/6), (12a/9), (20b/2), (20b/3), (47b/4), (48b/12), (7b/11)

-yiñ (44a/6)

-dikim (13b/2), (15b/2), (27a/12), (32a/13), (33a/2)

dib

Dip.

-ine (32a/9)

Dicle

Dicle Nehri (44b/12), (45a/2), (45a/4), (46a/3).

-ye (45a/3), (45a/3)

didār (Far.) Yüz güzelliği (41a/5) (48a/2) (27b/7), (30a/9).

-ı (40a/6)

-ına (43a/9)

-ını (24b/10), (35a/2)

dil Dil (12a/8).

-de (20b/10)

-i (12a/7), (18b/9)

-imde (41a/1), (41a/12)

-imden (37b/1)

-iñde (4a/10)

-iñden (4a/9)

-iñe (49b/1)

-iyle (9a/2)

dīl (Far.) Gönül (29a/5), (5b/10).

-de (25a/6)

-den (20b/4)

-e (29b/1)

-ine (25b/10)

dīldār Gönül alan (29b/12).

dile- Dilemek.

-digim (12b/2)

	-dũñ (17b/3)
	-erem (38a/4), (40b/7), (5a/3)
	-rler (41b/3)
	-rsem (37a/12), (37a/9)
	-rseñ (17b/3), (38b/1), (6b/4)
	-rüz (37b/9)
	-yen (4a/1)
dileg	Dilek.
	e (44a/5)
	-ini (49b/2), (49b/2), (49b/3), (49b/4), (49b/4), (49b/5), (49b/5), (49b/6), (49b/7), (49b/7), (49b/8)
dilek	Dilek (10b/7), (44a/4), (44a/5), (29b/8), (31a/2), (9a/3).
dīn (Ar.)	Din (8b/6) (39b/1), (40a/11), (8b/5) (22a/5) (22a/10).
dinil-	Denilmek.
	-mişidi (4b/6)
diñle-	Dinlemek (10a/3), (10a/4), (11a/4), (13b/5), (14a/3), (14b/8), (18a/6), (19a/1), (20a/10), (25b/6), (27a/11), (29a/1), (29a/6), (31a/10), (33b/7), (34b/8), (36b/8), (3a/1), (44b/10), (45b/8), (45b/9), (46b/9), (48a/10), (48b/8), (4a/10), (4b/11), (4b/3), (6a/4), (7a/1), (8a/2).
	-di (20a/8), (21b/8)
	-düm (20a/9)
	-ñ (12b/6), (25b/1)

	-yen (45b/10)
	-yeni (49a/15)
	-yüp (25a/1)
dir-	Dirmek.
	-ür (6b/2)
diri	Diri (18a/4), (32a/1).
	-dür (44a/6)
diril-	Dirilmek.
	-üp (46b/3)
dirlik	Dirlik, düzen (32b/10).
ditre-	Titremek.
	-di (32b/2)
divān (Far.)	Büyük meclis.
	-ımki (23b/6)
divid (Ar.)	Yazı takımı (10a/4), (10a/7).
	-i (10a/6)
dīvler (Fsr.)	Devler (10b/1).
diyār (Ar.)	Memleket, ülke, belde.
	-uñ (46b/12)
diyet (Ar.)	Kan parası (6b/2), (6b/1).
diz	Diz (33b/11).

	-lerimden (38b/7)
doğrı	Doğru (41a/4).
dol-	Dolmak.
	-dı (9b/6)
dost (Far.)	Dost, arkadaş (11a/7), (38a/9), (39b/3), (3b/6), (4b/10), (7a/12), (7b/9) (39b/4).
	-a (17a/10)
	-ı (30b/7)
	-ıla (32a/13)
	-ları (43a/1)
	-uñ (7a/12)
	-una (30b/7)
	-uñı (28b/4)
dök-	Dökmek.
	-eriz (10a/2)
	-erüz (33a/1)
	-sünler (6a/5)
	-üñ (8b/8)
dön-	Dönmek (26a/10), (3b/5).
	-di (15b/5)
	-diler (47a/9)

-en (15b/8)

-medi (32a/7)

-mek (16a/8)

-mezem (11a/10), (15a/12), (15b/8), (24a/10), (24a/11)

-mezseñ (26a/11)

-müş (11a/3), (16b/6)

-sün (15b/8)

döndür -

Döndürmek (4a/12).

-em (34a/7), (6a/6)

-mek (49b/1)

-meye (20b/7)

-duğınca (35b/5)

du‘ā (Ar.)

Dua, yakarış (14a/5), (40b/10), (42a/11), (49a/14).

-dan (42a/11), (42a/12)

-kim (14a/6)

-mı (42a/10)

-muz (47a/7)

-sın (14a/5)

dūr (Far.)

Uzak (48a/11).

dūr ol-

Uzaklaşmak (23b/5), (23b/6).

-rını (19a/6)

dur-	Durmak. -masun (31a/4) -ur (21b/3), (21b/6), (23b/3) -urdu (28b/7)
dūş (Far.)	Omuz (14b/7), (39a/7).
dut-	Tutmak. -dı (40b/9), (9a/9) -madı (3b/11) -mazam (39b/1) -uben (14a/9), (32a/9)
dü-cihān (Far.)	İki cihan (2b/6), (2b/6). -uñ (23a/9)
dükeli	Çok (41b/12).
dün	Dün (7b/7).
dünyā (Ar.)	Dünya. -da (16b/12), (30a/7), (32a/1), (40b/8) -dan (22a/9)
dür (Ar.)	İnci (4a/8).
dürdāne (Ar.+Far.)	İnci tanesi. -dür (21b/11) -si (25a/2)

dürlü	Türlü (31a/12), (31a/12).
dürüst (Far.)	Dürüst (50a/1).
düstür (Ar.)	Temel kaide, ana kural. -uñla (25a/9)
düş-	Düşmek. -di (19a/7), (31a/9), (40a/8), (44b/8), (45a/6), (45b/7) -diler (10a/12), (27a/10), (32a/11) -dügi (45a/1) -düm (20a/10), (22b/10) -en (36b/10) -meysesin (4a/11) -mişidi (44b/12) -üp (14b/2)
düşman (Far.)	Hasım, düşman (28a/3).
düşünce	Düşünce (46a/2).
düşvār (Far.)	Zor, güç. -dur (36a/8)
dütün	Tütün. -i (12b/8)
düzaḥ (Far.)	Cehennem (21b/3).
düz-	Düzmek.

	-düğü (12a/2)
	-mesi (12a/1)
düzel-	Düzelmek.
	-di (16a/5)
E	
ebed (Ar.)	Sonu olmayan (11b/8), (19b/12), (19b/6), (22b/10), (23b/10), (23b/11), (23b/2), (28b/3), (28b/7), (29b/2), (5a/5), (3a/8).
ebedi (Ar.)	Sonsuz (13b/2).
ecel (Ar.)	Ölüm zamanı (9a/4).
eczām (Ar.)	Miskinlik illetine uğramış kimse (23b/7).
edeb (Ar.)	Edep, güzel huy (8b/3), (49b/2).
ef'āl (Ar.)	Fiiler.
	-den (37b/5)
	-ine (46a/9)
efendi (Yun.)	Sahip.
	-le (6b/12)
	-me (30a/5)
efgān (Far.)	Haykırma (42b/2), (43a/10), (43b/1).
efkār (Ar.)	Fikirler.
	-ı (44a/9)
eger (Far.)	Şayet, eğer (12b/3), (12b/3), (6a/8).

egri	Eğri (15a/5).
eḥad (Ar.)	Bir, birinci (36a/2).
ehil (Ar.)	Sahip, malik (18a/11), (18b/7), (33b/6), (43a/8) (34a/5) (8a/3) (22a/1), (26a/9), (40b/7), (42b/1), (45a/6), (45a/9), (46a/6), (46a/7), (46b/10), (8b/10), (39a/2), (40a/6), (13b/11), (48a/2).
ehl (Ar.)	Sahip, malik. -e (18a/10) -in (46a/2)
ehvā (Ar.)	Arzular. -nımdandur (10b/4)
eksik	Eksik (49b/11).
el	El (21a/5), (22b/11), (37a/1), (37a/3), (41b/6), (49a/11), (4a/4), (4a/5), (5a/10). -den (49a/11) -i (39b/3) -im (36a/12), (36b/1) -imi (34a/10) -imüzde (21b/9) -iñ (35a/12) -inden (23a/1), (46b/4), (4a/9) -ini (19b/7), (35b/1) -lerim (35a/10)

	-lerini (12a/4), (36b/10)
	-üm (33a/9), (35a/9), (35b/6), (36a/11), (36a/12), (36b/1)
	-ümi (34b/12)
	-üñ (13b/12), (39a/7)
	-üñi (35a/5)
elān (Ar.)	Şimdi, şimdik (23a/5).
elbetde (Ar.)	Mutlaka (25b/11), (18b/8).
elçi	Elçi. -si (27b/2)
elem (Ar.)	Izdırap (33a/9), (13b/4).
elhāk (Ar.)	Doğrusu (7b/3).
emān (Ar.)	İmdat dileme (11b/2), (38b/6), (39b/7), (8b/8).
emīn (Ar.)	Emin olan (14b/5), (41a/3), (19b/9), (6b/7), (19b/9).
emir (Ar.)	Söz, buyruk (14a/10), (14a/12), (15b/7), (24b/4), (25a/5) (30b/5), (46a/10), (6a/7), (7a/2). -iyle (44a/4), (26a/8) -üñ (6a/6)
emr-i Hāk	Allah'ın emri (7a/10), (15b/1), (24b/6).
emr-i Huda	Allah'ın emri (46a/8).
emir it-	Emretmek. -di (14a/12) (24b/4)

emşāl (Ar.)	Benzer olan (37a/3).
emvāc (Ar.)	Dalgalar (20b/2), (22b/3), (28b/1). -ıdur (29b/4) -ını (28a/12)
enāniyet (Ar.)	Kibir, gurur. -den (49a/12)
enbiyā (Ar.)	Nebiler (19a/11). -dan (8a/7)
ender (Ar.)	Çok seyrek, çok az (5a/9) , (34a/4), (35a/4).
enel'-Hak (Ar.)	Hallac-ı Mansur'un söylediği “ ben Allah'ım” manasında meşhur bir söz (19b/5), (10a/10), (10a/10), (10a/11) (10a/8), (10a/9), (10a/9), (11a/10), (12b/2), (15b/11), (18a/8), (18b/3), (18b/9), (19a/6), (19a/9), (20a/1), (20b/2), (20b/3), (21a/8), (21b/4), (22b/4), (23a/2), (24a/8), (24a/9), (25a/4), (25a/6), (25b/9), (26a/7), (26b/12), (28a/10), (28a/4) (28a/6), (29b/1), (29b/9), (31b/10), (32a/2), (32a/3), (32a/4), (32a/7), (32a/8), (32b/2), (32b/6), (33b/11), (33b/3), (34a/6), (34b/10), (34b/7), (34b/8), (35a/11), (35b/10), (35b/3), (35b/5), (35b/8), (39a/1), (39a/2), (41a/12), (42a/12), (42a/3), (42b/4), (43a/9), (44b/7), (44b/8), (45a/1), (45a/3), (45a/3), (4a/9), (7a/1), (7a/9), (7b/11), (8a/10) (8a/12), (8a/5), (8a/7), (9b/1), (9b/8), (29a/6), (9b/6), (16b/8), (35b/2).
envār (Ar.)	Nurlar (4a/10). -dan (33a/4), (36a/9) -ı (39b/6) -ına (19a/2)

	-ını (44a/12)
er	Er, kul (24b/3), (11b/6), (24b/7), (26b/6), (26b/7), (27b/10), (31a/1), (4b/4) (43a/3), (26b/4).
	-e (22a/8), (25b/4), (25b/4)
	-inden (31a/11)
	-leriyle (27b/1)
	-üñ (24b/11)
eren	Ermiş.
	-ler (3b/4), (42b/8)
	-lere (34a/5)
	-lerinden (24b/3)
	-i (22b/12), (22b/12), (26b/5), (27a/11), (27a/3), (29a/1), (31a/2), (31a/5), (31a/8), (31b/9), (32b/13), (39b/5), (39b/5)
eri-	Erimek.
	-yüben (12b/7)
erid-	Eritmek (12b/5).
	-irem (12a/11)
erkān (Ar.)	Esaslar, direkler (37b/11).
	-ıyla (37b/6), (47b/7)
esās-ı şer'î (Ar.)	Şeriatın esasları (10b/12).
eşer (Ar.)	Yapıt, iz, nişan (19b/5), (23b/11), (36a/9).
esir (Ar.)	Tutsak (20b/6), (21a/1).

	-di (11a/6)
esirge	Esirgemek (47a/6).
esrār (Ar.)	Gizli olan (19b/1), (28a/1) (19a/7) (27b/6) (19a/12).
	-ı (44a/9), (4b/2), (9a/12), (9b/4)
	-ına (19a/2), (48a/5), (4b/2)
	-ını (18b/4), (44a/12)
	-uñ (35b/12)
esrār-ı ‘aşk (Ar.)	Aşkın sırrı (4a/10).
esrār-ı fen (Ar.)	Fenin sırrı (38a/12).
esrār-ı Hāk (Ar.)	Allah’ın sırrı (39a/8).
esrār-ı hatīm (Ar.)	Mührün sırrı (19b/10).
eşyā (Ar.)	Nesneler (24a/2) (17b/9).
	-da (5b/3)
et-	Etmek.
	-diler (32a/9)
	-düm (33a/10)
	-mek (16a/8), (4a/7)
eṭvār (Ar.)	Tavırlar (21a/12).
ev	Ev.
	-de (17a/7)
	-idür (15a/6)

	-inde (45b/5), (47a/3), (5a/8), (6a/9)
	-ine (48a/4), (48a/4)
evliyā (Ar.)	Ermışler, veliler (19a/11).
	-dan (42b/12)
	-ya (45b/12)
evvel (Ar.)	Önce, ilk (16b/9), (20a/12), (2b/1), (2b/1), (34b/12), (35a/7), (45b/1), (9a/2).
	-ki (23b/8), (47a/12), (46a/8)
evvelīn (Ar.)	Önce olan (23b/9).
eya (Far.)	Ey, hey (7b/5).
eyder	Söylemek (30b/3), (5a/1), (18b/10), (30b/3) (49a/1), (49a/1).
eyid-	Eyit-, söylemek.
	-elim (2b/1), (2b/1)
	-di (18a/6), (18a/7), (24a/4), (25a/10), (25b/1), (26a/3), (47b/8)
eyle-	Eylemek (11a/2), (18b/12), (20a/1), (20a/6), (25a/11), (33b/7), (35a/6), (37b/10), (38a/5), (38b/2), (40b/11), (41a/10), (49a/9), (4b/1), (4b/3), (5a/12), (7a/6), (9a/12) (4b/3).
	-di (10b/8), (14a/7), (14a/7), (15b/7), (16a/9), (16b/4), (17a/3), (17a/3), (18a/10), (23a/3), (25a/12), (26a/8), (30a/9), (30a/9), (32a/2), (32a/2), (33b/8), (40a/10), (41a/3), (43b/10), (43b/10), (45a/4), (45a/4), (46a/12), (7a/2), (7b/12), (8a/5), (8a/5)
	-diler (27b/6), (31a/12), (32b/5)
	-dim (27b/7)
	-dügi (26a/9)

-düm (15b/6), (16a/10), (16a/7), (16a/7), (18a/5), (18a/5), (33b/3), (34a/8)

-dün (19a/6), (19a/7), (19a/9), (30b/7), (42a/1), (6a/10)

-gil (41a/5), (45b/2)

-me (21a/2), (21a/2), (47b/12), (47b/12), (9b/1), (9b/1)

-medi (20a/8)

-meñ (21b/6)

-mez (11a/12), (11a/12), (11a/9), (48b/1)

-miş (22b/2), (22b/2)

-ñ (12b/1), (14b/6)

-n (33b/5)

-ñüz (14a/10), (27a/3)

-r (11a/7), (28a/9), (39b/2), (3a/1)

-rem (23b/10), (23b/10), (30a/4)

-rüz (10b/9)

-se (22b/3)

-señ (30b/5)

-sün (32b/1), (35a/12)

-sünler (29b/11), (30b/1)

-yem (24b/10), (30b/12), (5a/11),

-yen (15b/10), (15b/10), (5b/6)

-yesin (30b/10)

-yüben (3a/7)

-yüp (18b/3), (40a/11), (44a/10), (7b/5)

-yüpdür (39b/2)

ezān (Ar.) Ezan, davet (11b/5), (12b/6).

ezel (Ar.) Başlangıcı olmayan zaman (13a/6), (22b/10), (25b/11), (26a/2), (5a/5) (25b/9).

-de (25b/12)

F

fā'ide (Ar.) Yarar, fayda (44b/2).

faẖr-i 'ālem (Ar.) Hz. Muhammed (7a/4).

faẖr-i Muhammed (Ar.) Hz. Muhammed (2b/7).

faḵr (Ar.) Fakirlik, yoksulluk (26a/1).

fāl (Ar.) Gaipten haber verme.

-ımı (15b/6)

fānī (Ar.) Sonlu, fani (30b/2), (33b/2), (5b/8).

-ye (11a/10)

fā' il (Ar.) Yapan, işleyen kimse (47b/5).

-üñ (46a/9)

farḵ (Ar.) Başkalık, farklılık (11a/9), (22b/8), (33b/7), (45b/4).

fāş (Far.) Meydana çıkmış (8a/5), (9b/1).

fażl (Ar.)	Cömertlik. -ıda (17a/1) -uñ (41b/11), (47a/6)
fedā (Ar.)	Vaz geçme (3b/12).
fehim (Ar.)	Anlama, idrak (21a/7), (24b/8), (25b/7), (16a/9), (21a/4), (35a/1), (37b/10), (3a/10), (44a/12), (4b/3).
feh̄m it-	Anlamak, idrak etmek (3a/10).
feh̄m-i esrār	Esrarı anlama (35b/8).
felek (Ar.)	Gökyüzü, sema (33a/2) (18a/2). -ler (43b/4)
fenā (Ar.)	Kötü, bet (20b/11), (21a/2), (32b/3), (33a/11), (33a/6), (48b/1). -dan (28b/5), (30a/1) -yı (23a/4), (33b/6), (42a/6)
ferah̄ (Ar.)	Sevinç, sevinme. -iñ (31b/6)
ferāş (Far.)	Pervane. -ını (23a/11)
ferāmuş (Far.)	Unutmak (43a/4), (6b/10).
ferīd (Ar.)	Eşsiz, tek (45b/11).
fermān (Far.)	Emir, buyruk (21b/12), (25a/5), (27a/5), (30b/5), (40b/10), (6a/7).
feryād (Far.)	Çığlık, figan (17a/3), (7b/1), (5a/1).

feth- fetih (Ar.)	Açma, açılma (16a/10), (27a/9), (16a/7), (39b/7).
fetvā (Ar.)	Müsaade, izin (18b/8), (26b/10), (29b/10), (30a/11), (30a/12), (30a/5), (31a/3), (31a/6), (33a/8), (47a/8).
	-ya (8b/3)
	-yıla (31a/4)
fevci (Ar.)	Bölük, takım.
	-dür (22b/4)
feyz (Ar.)	Bolluk, bereket (25b/10), (33a/4).
	-indedür (41a/2)
fidā (Ar.)	Feda (11a/7), (27b/9), (41b/6), (4b/9), (5b/2), (7b/9).
figān (Far.)	Haykırma, feryat (32b/5), (45a/6), (45b/5), (45b/7), (7b/5)
	-dan (45a/6)
fi' il (Ar.)	Eylem.
	-e (45b/3)
	-ine (11a/1)
	-ini (45b/4)
	-ünden (36b/11)
	-ini (26a/5)
firāk (Ar.)	Ayrılık (47a/5) (46b/5).
fırkat (Ar.)	Ayrılık (9b/9).
	-a (44a/11)

fitne (Ar.)	Fesat, kargaşalık (32b/11). -den (8b/2)
fütūḥ (Ar.)	Fetihler (30b/9).
G	
ġāfil (Ar.)	Dalgın, dikkatsiz (26a/9), (32b/9). -ler (21a/9)
Ġafūr (Ar.)	Çok bağışlayan, Allah'ın güzel isimlerinden (15b/12), (26a/3), (40b/8), (6a/4), (6b/4).
ġāib (Ar.)	Göz önünde olmayan (29a/1).
ġālib (Ar.)	Üstün gelmek (27b/1).
ġam (Ar.)	Kaygı, tasa, keder (31b/7), (39b/8). -ın (19b/9)
ġani (Ar.)	Zengin, Allah'ın güzel isimlerinden (17b/5), (49a/15), (5b/4).
ġarḳ (Ar.)	Boğulma, batma (11a/9), (14b/11), (20a/11), (22b/10), (22b/8), (23a/3), (30b/12), (43b/10), (45b/6), (46a/2), (46a/4), (45b/4). -a (28a/9) -dan (46a/6) -dır (7b/2)
ġarḳ it-	Boğulmak. -di (20b/1) , (29a/7)
ġaş (Ar.)	Kendinden geçme (ġaşı) (18a/9).
ġavġa (Far.)	Kavga (31a/7), (32b/11).

	-sına (9b/12)
ġavġabelik (Far.)	Karışıklık (18b/5).
ġavr (Ar.)	Dip.
	-ına (19a/10)
	-ını (24b/8)
ġavvāş (Ar.)	Dalgıç (12a/3).
	-ısın (29a/4)
	-ıyam (7b/8)
ġayb (Ar.)	Göz önünde olmayan (24b/3), (27a/11), (31a/11), (31a/2), (31a/5), (31a/8), (31a/8), (34a/5), (37a/7), (33b/12), (27a/3).
ġayb-ı ricāl (Ar.)	Sufilerin başlarında Kutb'un bulunduğu ve evrendeki bazı şeylerin sevk ve idaresinden sorumlu olduğuna inanılan evliyalar için kullanılan tabir (43a/6), (27b/4).
ġāyet (Ar.)	Pek çok (9a/3).
	-de (48a/9)
ġayrı (Ar.)	Ayrı, başka (11b/11), (21a/9), (37a/7), (40a/9), (41b/9), (42a/5), (42b/12), (43a/2), (9b/5), (29a/10), (49a/8), (49a/9), (21a/9).
	-da (5a/10)
	-dan (11a/6), (17b/7), (28b/11)
	-sı (9b/10)
	-sın (24a/10)
	-ya (28b/11)
ġazab (Ar.)	Aşırı hiddet.

	-dan (46b/1)
gece	Gece (20b/12).
geç-	Geçmek (49a/12).
	-düm (6b/5)
	-e (9a/4)
	-en (32b/11), (4a/6)
	-enler (36a/6)
	-medi (20b/9), (28b/6)
	-meye (28a/5)
	-meyen (4a/3)
	-meyince (48a/3)
	-mez (9a/4)
	-mezem (9b/5)
	-mişem (13a/6), (24a/3), (29a/11)
	-üp (25b/7), (26b/1), (36a/7), (39b/9)
gedā (Far.)	Dilenci (5a/2).
geḥ (Far.)	Bazı zaman (4a/12).
gehi (Far.)	Ara sıra (29b/7), (29b/7).
gel-	Gelmek (10a/5), (12b/5), (16b/7), (20a/1), (20a/1), (25b/2), (26a/10), (29a/9), (31a/3), (33b/7), (35a/11), (35b/6), (36b/2), (36b/5), (38b/1), (38b/1), (39b/11), (39b/12), (3a/11), (3a/6), (3a/7), (43a/4), (46a/9), (47b/12), (4a/11), (9b/1), (46a/8).

-di (14b/9), (16b/6), (19a/1), (19a/11), (22a/11), (22a/5), (25a/12), (26a/3), (26a/8), (27a/11), (29b/1), (30b/9), (31b/4), (31b/6), (33a/3), (34a/6), (34b/7), (35a/4), (37b/8), (38b/8), (3b/3), (40a/1), (42a/12), (42b/7), (43b/3), (44b/12), (45a/2), (47b/7)

-diler (8a/8), (14a/9), (26b/3), (31b/2), (43b/7), (44b/4), (46b/3), (46b/4), (8a/4), (9a/10)

-diñ (48b/2)

-diñiz (14b/6)

-düm (21b/5), (27b/8), (34a/8), (42b/4), (7a/10)

-ecek (24b/3), (24b/7), (26b/6), (26b/4)

-eceedür (24b/6)

-en (46a/12)

-ince (24b/12), (26b/7), (28b/7), (28b/8)

-iserdür (24b/10), (24b/4), (24b/9), (25b/3), (26b/5)

-me (16b/8)

-medi (8a/7)

-meñüze (26b/9)

-miş (16a/9)

-mişdüm (37a/10)

-mişem (23b/1), (23b/12), (23b/12), (24a/2), (24a/2)

-sün (25b/5), (31b/3)

-ün (34b/12), (42b/3), (42b/5), (42b/6)

-üp (22a/3), (16b/7), (24b/5), (26a/4), (32a/2), (39a/11)

	-ür (16b/10), (18b/7), (26b/6)
	-ürse (15a/10)
genc (Far.)	Hazine.
	-inde (3b/11)
genc-i mahfî	Saklı hazine (28a/1).
gencük	Gencecik (42a/1).
genüzüm	Kendi özüm (16a/7).
ger (Far.)	Eğer (11b/9), (13a/2), (14a/2), (19b/7), (20a/2), (20/10), (20b/11), (22b/9), (25b/11), (28a/5), (34b/4), (38a/11), (39a/5), (40b/10), (43b/11), (45b/8), (48a/2), (4a/2), (4a/2), (5a/11), (6a/10), (6a/8), (8b/7).
gerçek	Gerçek (43b/9).
gerçi (Far.)	Aslında (10a/10), (21b/4), (3a/12), (46a/11), (5b/7).
gerek	Lazım (49b/1), (12a/8), (14a/11), (17a/10), (17a/9), (18a/3), (25b/12), (25b/12), (26b/5), (28a/1), (39b/5), (49b/11), (6b/12), (7a/9), (7a/9).
	-dür (19b/9), (48a/6), (9b/4)
	-se (17a/9)
geriftâr (Far.)	Tutku (45a/8).
gerü	Geri (27b/10).
getür-	Getirmek (38b/8).
	-ürdi (46a/6)
	-ürdiler (12b/5) (32a/10)

	-ürdim (46a/6)
	-ürüp (13a/9)
gevher (Far.)	Cevher (23a/10).
	-i (11a/7), (19a/9), (32b/13)
gez-	Gezmek.
	-er (3b/2), (43a/1)
gılman (Ar.)	Gençler (43b/4).
ğına (Far.)	Zenginlik (26a/1).
gibi	Gibi, benzer (15a/9), (16b/9), (24a/7), (38b/1), (38b/12), (42b/6), (45a/2), (46a/8).
	-dür (50a/2)
gice	Gece (18a/7), (18a/7), (18a/8), (26b/1), (26b/11), (46b/12).
gid-	Gitmek.
	-elüm (14a/10), (25a/8)
	-en (39b/3)
	-er (16a/11), (16b/1), (16b/10), (16b/10), (39b/3), (48b/4)
	-erem (21b/5), (23a/4), (42a/6)
	-eyim (15a/2)
	-icek (37a/7)
	-üñ (14b/7)
gir-	Girmek.

	-di (14b/10), (19a/4), (22a/11), (47b/10)
	-dük (43b/9)
	-miş (18a/2)
girdigār (Far.)	Allah, Tanrı (30a/4).
giri	Geri (29b/10).
giriŧār (Far.)	Tutulmuş, tutkun (21a/2).
giriş-	Girişmek.
	-dügi (44a/7)
	-meye (44a/7)
giryān (Far.)	Ağlayan (46b/8).
git-	Gitmek (15a/9).
	-di (14b/8), (23a/12), (26b/10), (31a/1), (31a/8), (37a/1), (37a/1), (38b/4), (43a/6), (8b/3), (9b/9)
	-diler (11b/3), (12b/4), (13a/10), (13a/12), (13a/9), (32a/9)
	-megi (45a/12)
	-mesün (22a/9)
	-meyince (3b/7)
	-mezem (9b/8)
	-se (37a/4)
	-sün (13a/8)
giy-	Giymek.

	-di (33b/10)
	-diler (43b/1)
gizlü	Gizli (42a/1).
	-ler (5a/9)
	-yi (27b/10)
gizlilü	Gizliler.
	-ler(40a/7)
gök	Gök (18a/8), (43a/8), (44b/9).
	-de (44b/9)
	-den (48a/12)
	-e (44b/11)
	-lere (45b/5)
gönder-	Göndermek.
	-di (26a/6)
	-ipdür (24a/5)
göñli	Gönül.
	-ñ (5a/8), (6a/9)
göñlü	Gönül.
	-m (5a/4), (9b/7)
	-mde (5a/11), (5a/3)
	-me (35a/5)

	-müz (44b/1)
	-ümüz (14a/2)
gönül	Gönül (9a/2).
	-ler (2b/3), (2b/3)
gör-	Görmek (10a/6), (14a/4), (23b/6), (25a/12), (25b/6), (26a/12), (26b/1), (29a/6) (32b/8), (34b/8), (38b/9), (44b/10), (44b/7), (45a/9), (46a/12), (46a/8), (47b/1), (47b/2), (49a/1), (49a/1), (49a/4), (6b/6), (6b/7), (7a/10), (7b/1), (8a/9), (8a/9).
	-di (14b/1), (14b/10), (14b/11), (14b/9), (15a/8), (18b/1), (31b/5), (33a/10), (7b/2), (20a/12)
	-diki (9a/6)
	-diler (11a/12), (12b/10), (14a/9), (35b/3), (39a/9), (44b/5)
	-düğüm den (42a/2)
	-dük (43a/4)
	-düm (24b/10), (29a/5), (40a/7), (9b/7)
	-e (38b/5), (4a/10)
	-elim (25b/5)
	-en (21a/8), (32a/12), (40b/2), (40b/2), (40b/5)
	-enler (32a/11)
	-esin (32a/6), (45b/9) (39b/12)
	-esiz (12b/3), (35a/2)
	-eyim (22a/1), (27a/3), (5b/10)
	-icek (40b/9)

-ilür (40b/3)

-ince (44b/9), (48b/8), (48b/8)

-incedür (48b/2)

-indi (18b/1)

-ine (20b/11), (35b/2)

-inen (41b/12)

-inür (15a/3), (37b/2), (9b/10), (9b/10)

-me (5b/3)

-medi (42b/12)

-medin (47b/9)

-medük (44a/12)

-medüñ (43a/3)

-mesün (14b/7)

-meye (20b/7)

-meyen (40a/12), (40a/5)

-mez (16a/12), (16b/12), (19b/9), (34a/11), (36b/2), (40a/12),
(42b/12), (48b/7)

-mezsın (3a/8)

-mezsıñüz (37a/7)

-sün (38b/7)

-üñ (36b/9), (36b/9)

-üncedür (14a/3)

-ünder (44a/8)

-ündüm (24a/1)

-ündün (5b/8)

-ünen (20b/2), (2b/5), (2b/5), (5b/3), (5b/9)

-ünmeyem (5a/6)

-ünmez (29a/10), (3b/7)

-üp (10a/12), (18b/8)

-ür (11b/11), (16a/12), (18b/7), (21a/8), (36b/4), (40a/5), (40a/6),
(40b/3), (40b/4), (4b/12)

görki

Görki (13b/6).

görklü

Görkemli (47a/5).

görül-

Görölmek.

-mez (40b/6)

göster-

Göstermek (15a/1).

-di (16b/3)

-dim (37a/8)

-dün (41b/6), (42a/2)

-ir (10a/6)

-irem (24a/1)

-irler (4a/8)

	-ür (26a/5)
götür-	Götürmek.
	-diler (46b/6)
göz	Göz (37a/1) , (37a/3), (40a/6), (40b/2), (40b/2), (40b/5), (47b/9), (6a/8).
	-i (13b/3), (14b/7), (20b/10), (36b/4), (39b/10), (39b/10), (39b/8), (39b/8), (40a/5), (40b/1), (40b/1), (40b/2), (40b/5), (4a/10), (4a/11) (18b/6)
	-idür (39b/10), (40b/2)
	-in (10a/6), (10a/6), (13b/1), (30a/2), (45b/8), (45b/8)
	-ine (3a/4)
	-ini (40a/4)
	-iyle (40a/12), (40a/4), (40b/3), (40b/6), (45b/9), (47b/2)
	-ler (15a/5)
	-leri (25a/1)
	-lerim (36b/2)
	-lerimi (39b/12), (41b/7)
	-lerin (40a/2)
	-lerinden (25a/12), (43a/12), (43b/5), (45b/7), (46b/5)
	-lerümi (34a/11)
	-üm (39b/7)
	-üme (29a/10)

	-üñ (21a/5)
	-üyle (9a/9)
gözed-	Gözetmek.
	-eñ (26b/5)
	-ün (26b/6)
gözü	Ayna.
	-mi (16a/10)
gözlü	Gözlü (16a/12).
gū (Far.)	Söyleyen (43b/4).
ġulām (Ar.)	Genç, delikanlı, köle (27a/8), (6b/12).
ġulġule (Ar.)	Gürültü (31a/9).
ġulūv (Ar.)	Taşkınlık, aşırılık (18b/8) (11b/1).
	-de (9a/6)
ġurre (Ar.)	Parlaklık (43b/3).
ġuşşa (Ar.)	Gam, keder.
	-dan (14a/8), (40a/3)
	-m (23b/7)
gūş (Far.)	Kulak (24b/10), (38a/4).
gūşiş (Far.)	Çalışma, çabalama (19a/11).
gūy (Far.)	Küre, yuvarlak, ay (28b/5).
güç	Güç, kuvvet (40a/10).

güft (Far.)	Söylemek (28b/5).
güftār (Far.)	Söz, kelam (19b/12).
	-ını (24b/10)
gül (Far.)	Gül, çiçek (14a/2), (22a/9), (31a/9).
güldür-	Güldürmek.
	-diler (41a/6)
	-mesün (18b/4)
gülistān (Far.)	Gül bahçesi (15a/5).
gümān (Far.)	Zan, şüphe (13b/7), (17b/4), (43a/8).
gün	Gün (18a/2), (23b/1), (23b/10), (24b/9), (25b/2), (25b/7), (26a/12), (26b/1), (35a/6), (46b/12), (4a/11).
	-e (16a/11)
	-licek (25a/10)
	-üdür (7a/5)
günāh (Far.)	Günah.
	-ım (5b/7)
günahkār (Far.)	Günah işleyen.
	-ız (45a/11)
güncegez	Güncük (24b/2).
güneş	Güneş (26b/2), (48b/5), (48b/6).
güyā (Far.)	Sözde (27a/8), (35b/4), (37a/2), (45a/5), (45a/6), (4a/7).

güzār (Far.) İleri geçmek (3a/9).

güzin (Far.) Seçkin (44a/1) (38b/9).

H

haber (Ar.) Haber (11b/4), (14b/12), (16b/6), (23b/11), (24b/3), (27a/9), (28a/5), (28b/11), (28b/9), (31a/2), (36a/9), (37a/6), (37b/2), (37b/9), (43b/12), (48a/2), (5b/8).

-e (43b/10)

-i (39a/7)

-ler (8b/10)

haberdār (Ar.+ Far. dār)Haberi olan (20b/8), (37b/1).

habersüz (Ar.) Habersiz (45b/10).

habīb (Ar.) Sevgili, Hz. Muhammed (29a/8).

-ini (26a/6)

-üm (6b/9), (7a/2)

habl (Ar.) İp, urgan.

-ini (28a/10), (43a/7)

-iyle (7a/9)

hācat (Ar.) Hacetler (40b/7).

-iñı (6a/3)

-um (34a/12)

-uñ (18a/5)

hācet (Ar.) Gerekli duyulan (47a/2).

	-in (18a/6)
	-ler (34a/12)
	-üm (5a/2)
ḥad (Ar.)	Sınır (13b/12).
	-den (42b/6)
ḥadīd (Ar.)	Öfkeli, kızgın (12a/11).
ḥadīṣ (Ar.)	Hiz. Muhammed'in sözleri.
	-de (21a/7)
Ḥaḳ Ta'ālā (Ar.)	Yüce Allah (24b/4), (49b/8).
Ḥaḳḳ - Ḥaḳ (Ar.)	Allah, Tanrı (10b/2), (10b/3), (10b/3), (10b/5), (10b/6), (11a/6), (11b/9), (12a/2), (12a/3), (13a/1), (13a/5), (13b/3), (13b/7), (14a/1), (14a/12), (14a/5), (14b/3), (14b/3), (14b/4), (14b/5), (15a/12), (15b/10), (15b/11), (15b/11), (15b/6), (15b/9), (16a/1), (16a/10), (16b/10), (17a/2), (17a/4), (17a/7), (18a/5), (18a/6), (18a/8), (19a/11), (21a/3), (21a/7), (21b/10), (21b/5), (21b/5), (22b/6), (23a/12), (25a/10), (25a/8), (26b/11), (27b/9), (29a/4), (30b/3), (30b/4), (30b/4), (33a/11), (35a/12), (35a/8), (35b/4), (36a/5), (36a/6), (36a/7), (36b/8), (39a/12), (39a/5), (39a/6), (39a/6), (39a/7), (39a/7), (39a/9), (39b/12), (39b/4), (3a/11), (3a/12), (3a/2), (3a/5), (3b/12), (3b/5), (3b/7), (40a/4), (40b/4), (43b/9), (46b/2), (47a/9), (47a/9), (47b/1), (47b/4), (47b/4), (47b/7), (48b/5), (48b/7), (49b/8), (4a/4), (4b/12), (5b/1), (5b/11), (6a/5), (6a/8), (6b/6), (7a/1), (7a/2), (7b/10), (7b/11), (7b/11), (7b/5), (7b/6), (7b/7), (7b/7), (7b/7), (8a/10), (9b/10), (9b/11), (20b/9), (44b/7), (27a/7), (47b/3), (21b/12), (24a/9), (30a/3), (24a/1), (49b/1), (20b/9), (13b/12), (4b/7), (17a/1), (11b/12), (22b/1), (4b/7), (4a/1), (3b/9), (49a/7), (49a/13), (15a/2), (3b/2), (14b/3), (32b/7), (12a/2), (28b/8), (25b/7), (41b/2).

-a (15a/2), (11b/12), (11b/8), (13a/4), (20b/10), (21a/5), (24a/8), (33a/9), (33b/2), (33b/3), (36b/12), (38a/12), (3a/7), (3a/7), (47a/9), (47b/7), (48a/11), (7a/7), (7b/10)

-am (10b/6), (24a/3)

-da (15a/4)

-dan (11a/10), (15a/10), (15a/12), (16b/9), (20b/7), (24b/3), (28a/5), (28a/8), (28b/12), (29a/10), (29a/7), (34a/4), (34b/4), (38b/2), (39a/1), (39a/11), (39b/10), (3b/9), (45b/11), (4b/8), (7a/10), (7a/5), (9b/6), (9b/9)

-dandurur (39a/3), (45a/1)

-dur (12b/11), (20b/2), (21b/10), (21b/2), (24b/11), (2b/1), (2b/1), (30a/2), (32b/7), (39a/6), (39a/6), (46a/4), (7b/11), (7b/11)

-durur (20b/3), (37a/3)

-ı (11b/7), (12a/5), (15b/9), (16a/10), (16b/12), (21a/8), (21b/2), (23a/2), (23b/1), (28a/4), (28b/10), (35b/9), (38b/2), (3a/11), (3a/8), (40a/12), (40a/12), (40a/5), (40a/5), (40a/7), (40b/2), (40b/5), (47b/2), (47b/4), (49a/11), (4a/3), (7b/10), (9b/7)

-ıla (47b/8), (49a/12)

-ıyyla (13a/3)

-lığımdan (39a/7)

-um (39a/12)

-uñ (11a/6), (11b/11), (12b/9), (13b/12), (14b/1), (16b/12), (21a/9), (28a/1), (3b/2), (40a/4), (43a/1), (43a/9), (8a/11)

-sın (14b/2), (14b/4)

hāk (Ar.)

Toprak (33b/6).

ḥaḳāret (Ar.)	Küçük düşürme, horlama (15a/10).
ḥak-ı pāy (Far.)	Temiz toprak (27a/6).
ḥākī (Far.)	Toprağa mensup (13a/3).
ḥaḳīkat (Ar.)	Asıl, gerçek (13a/1), (13a/5), (20b/11), (20b/3), (36a/4), (47b/3), (9b/2).
	-den (21a/3), (32b/9)
	-i (41b/1)
	-in (12a/4), (6a/2)
	-üm (16a/3), (16a/5), (36b/4), (37a/3)
	-ümdürur (16a/4)
ḥākīm (Ar.)	Hakimiyet kurmuş (12b/12), (30a/3).
	-iyem (37a/12)
ḥaḳḳ (Ar.)	Doğru, gerçek.
	-ıyla (11b/12) (13a/1), (13a/3), (13a/5), (15b/9), (16a/3), (16b/10), (16b/12), (16b/9), (24a/11), (33b/4), (34a/4), (40a/7), (48b/11), (4a/4), (4b/10), (6b/12), (7a/7)
	-ına (49a/14)
	-ile (14b/2), (14b/4), (7b/10)
ḥaḳsız (Ar.)	Haksız (44a/5).
ḥāl (Ar.)	Durum, hal (17b/6), (26a/2), (29a/7), (35b/11), (43a/6).
	-de (23b/8), (33b/12), (37b/5), (9a/2)
	-den (10a/5), (23b/11), (26a/9)

-dür (10a/11), (32a/12)

-e (36a/10), (36a/4), (43b/8), (46a/5)

-ını (34b/12)

-i (12b/10), (18b/1), (24a/4), (24a/5), (25a/3), (26a/8), (35b/3), (36a/3), (8a/9)

-idür (36a/10), (36a/10)

-ile (11b/10)

-im (12b/3), (12b/3), (29a/6), (35a/7), (36a/10), (36a/11), (41a/8)

-imden (37b/1)

-ime (15b/5)

-imi (24b/1), (24b/2)

-imüz (31a/3)

-in (25a/11), (38a/7), (38b/5), (38b/7), (46b/2), (46b/2), (8a/3)

-inden (14b/12)

-ine (15a/1), (44a/7), (46a/9), (47a/8)

-iñi (24b/5) , (27b/3)

-ini (25b/4), (4b/3), (8a/12), (9a/1), (9a/2)

-iñüz (27a/6)

-üñ (21b/9), (24b/8), (30a/4)

-üñde (14b/5)

hālādlaş (Ar.)

Halleşmek.

	-asın (24b/5)
ḥalāṣ (Ar.)	Kurtulma (10b/11), (14b/6), (20a/9), (34b/1), (36b/5), (46a/4), (46a/6).
ḥalāyık (Ar.)	Mahluklar (33b/8), (34b/11), (40a/3).
ḥālet (Ar.)	Hal, nitelik, keyfiyet (10a/3).
ḥālīk (Ar.)	Yaratıcı (7b/5) (8b/2).
	-dan (24a/12)
	-dur (26a/5)
	-iñ (11b/9)
ḥalīfe (Ar.)	Vekil (3a/2), (43b/7), (43b/8), (44a/1), (8a/9), (8b/11) (9a/11), (9a/3), (9a/3), (9a/6), (9a/7), (9a/9), (9b/5).
	-nüñ (9a/8), (9a/9)
	-ye (10a/3), (8a/8)
	-yle (9a/10)
ḥalk (Ar.)	Millet, halk (10a/12), (10b/8), (13a/9), (25a/12), (25b/6), (26a/4), (26b/7), (30a/3), (31a/9), (31b/3), (32a/9), (39a/9), (40b/9), (43a/1), (45b/5), (45b/6), (46b/1), (46b/3), (46b/6), (46b/7), (8a/2), (8a/8).
	-a (16b/5), (21a/7), (21a/8), (22a/2), (22a/3), (24b/2), (25a/9), (25a/9), (29b/10), (29b/10), (30a/12), (31a/2), (32b/5), (36a/5), (41a/12), (41b/5), (43a/2), (5a/6)
	-dan (42b/12)
	-ı (43a/10), (45a/4), (7b/12)
	-in (18b/4)

	-ına (19a/7), (20b/3)
	-ını (46b/12)
	-uñ (32b/2), (42a/10), (42b/10), (45a/7)
ḥalk-ı cihān (Ar.)	Cihan halkı (31a/5), (36a/5).
ḥalk-ı ‘ām (Ar.)	Halka ait (10a/11).
ḥallāc (Ar.)	1. Pamuk, yatak atan kimse. 2.992 yılında asılmak suretiyle öldürülen ünlü sofî (20b/2), (25b/7), (8b/6).
	-ı (15a/8), (17a/5), (21b/6)
ḥalvet (Ar.)	Tenhaya çekilme, yalnızlık.
	-inden (7b/6)
ḥām (Far.)	Olgunlaşmamış (3b/11).
ḥamd (Ar.)	Allah’a şükran duyma (14b/6).
ḥumḥāne (Far.)	Şarap küpleri konan yer (23b/3).
ḥamr (Ar.)	Şarap.
	-ın (20b/12)
	-ından (20b/9)
ḥān (Far.)	Han (19b/8).
ḥandān (Far.)	Gülen, şen, neşeli (31b/8).
ḥāne (Far.)	Ev (5b/6) (49a/1).
	-sinde (5b/10)
ḥār (Ar.)	Sıcak, hararetli (4a/8).

	-dur (4a/7)
ḥarāb (Ar.)	Yıkık, dökük (20a/3), (39b/8).
	-uñ (39b/9)
ḥarām (Ar.)	Yasak, doğru olmayan (32b/10), (47b/6).
ḥarc eyle- (Ar.+ eyle-)	Karıştırmak (11a/7).
ḥarīm (Ar.)	Mukaddes yer.
	-üñ (48a/1)
ḥāş (Far.)	Özgü, kişiye mahsus (18a/11), (42b/8) (15a/4).
	-ı (42b/7), (27a/9)
	-ısın (29a/4)
	-ıyam (7b/8)
ḥāş-ı'ām (Ar.)	Cümle âlem (42b/7) (27a/9), (18a/11) (10a/11).
ḥāşıl (Ar.)	Meydana gelmek (13a/2), (37b/3), (4b/8), (4b/9).
ḥasret (Ar.)	Özlem.
	-e (44a/11), (47a/3)
ḥāş (Far.)	1. Kırıntı, süprüntü. 2. Şiddet, kızgınlık (38a/11).
ḥāş ol- (Far.+ ol-)	Kızgın olmak (10a/7).
ḥāşā (Ar.)	Asla, katiyen (24a/10), (6a/6).
ḥaṭ (Ar.)	Çizgi, yazı (25b/10).
ḥaṭa (Ar.)	Doğru olmayan (26a/10), (5b/7).
ḥāṭır (Ar.)	Zihin, duygu, itibar.

	-ını (17a/7)
ḥatim (Ar.)	Bitirme, sona erdirmе (9b/4).
ḥavās (Ar.)	Nitelikler, seçkin sınıf (20a/4).
ḥavf (Ar.)	Korku.
	-dan (32b/2)
	-ı (20a/5)
ḥavl (Ar.)	Güç (41b/12).
ḥavz (Ar.)	Havuz (34a/5).
ḥavz-ı kevser (Ar.)	Kevser havuzu (23a/10).
ḥayy (Ar.)	Diri canlı.
	-am (10b/3)
ḥayāt (Ar.)	Canlı olma, dirilik (11a/8) (34b/2).
	-dan (11a/8)
	-dır (24b/11)
ḥayfā (Ar.)	Yazık (43b/2).
ḥayr (Ar.)	Makbul olan hal.
	-a (32a/11)
ḥayrān (Ar.)	Şaşırıp kalmış kimse (32a/12), (34b/11).
ḥayret (Ar.)	Şaşkınlık (35b/10).
	-de (5a/2)
	-e (10a/12)

ḥayvān (Ar.)	Hayvan (18a/9).
ḥayy (Ar.)	Allah'ın adlarından, diri, canlı (32a/5).
ḥayy-i bāḳi(Ar.)	Sonsuz canlı olan (41b/10), (2b/1).
ḥaz̤er (Ar.)	Sakınma (25b/8), (25b/8).
ḥāzık (Ar.)	Usta (21a/3).
	-mıdur (26b/12)
ḥāzır (Ar.)	Hazır (31b/1).
	-dı (42b/11)
	-dur (13b/3)
ḥaz̤īm (Ar.)	Sarhoş (28a/4).
ḥaz̤īnedār (Ar.)	Hazinenin idaresine memur edilen kimse (19b/9) (23b/4).
ḥaz̤ret (Ar.)	Saygı ifadesi (33b/6).
	-e (33b/5), (47b/9), (48b/1), (4a/2)
	-ile (41a/9)
	-in (4b/12)
	-inde (30b/3)
	-inden (6a/6)
	-iñe (17b/5), (42a/6)
	-leriniñ (29a/4)
	-ünden (42a/10)
ḥaz̤ret-i Mañşūr	Mansur hazretleri (47a/10), (47a/11), (47a/12).

ḥayrān (Ar.)	Hayranlık duyan (34b/11).
helāk (Ar.)	Yok olma, mahvolma (10b/11).
ḥelāl (Ar.)	Dinin uygun gördüğü şey (35a/8), (33a/7), (35a/6).
hele (Far.)	Özellikle, bilhassa (26a/12), (26a/12).
hem (Far.)	Üstelik, bir de (2b/3), (2b/3), (10b/4), (12a/4), (12a/5), (12b/2), (12b/8), (12b/8), (12b/9), (13b/4), (14a/12), (15a/4), (17b/8), (19b/10), (19b/8), (21b/5), (29a/10), (2b/11), (2b/11), (2b/7), (2b/7), (2b/7), (2b/7), (32a/2), (34a/1), (34a/3), (36b/7), (3a/4), (3a/4), (41a/5), (41b/7), (42a/3), (44b/9), (4a/10), (4a/12), (4b/5), (5a/4), (5a/7), (8a/1), (9a/11), (9a/8), (9b/3).
hemān (Far.)	Derhal, çabuk (14b/9), (20b/4), (24b/2), (24b/9), (25b/2), (26b/7), (27b/2), (29a/9), (29b/1), (31b/1), (32b/2), (35b/1), (39b/10), (39b/4), (42a/4), (42b/7), (7b/2), (7b/5), (8a/1), (45a/4), (46a/7).
hemçü (Far.)	Gibi (7b/8).
hem-çünān (Far.)	Öyle, onun gibi (35b/8).
hemrāh (Far.)	Yol arkadaşı (49a/6).
henüz (Far.)	Daha şimdi (5b/5).
hep (Far.)	Bütün, tamamıyla (11b/1), (12a/1), (12a/2), (12a/2), (12b/10), (19a/8), (20a/4), (24b/1), (25b/5), (26b/2), (26b/3), (26b/8), (27b/4), (28a/3), (30a/6), (30a/6), (32b/5), (32b/6), (33b/12), (33b/12), (34a/12), (34b/10), (35a/11), (35b/10), (36a/3), (36b/10), (37b/2), (39b/6), (3a/7) (40b/9), (42a/5), (42b/11), (42b/2), (42b/9), (43b/2), (43b/3), (43b/4), (43b/6), (43b/7), (45a/9), (45b/6), (46b/1), (46b/7), (46b/8), (5b/9), (8b/6).
her (Far.)	Hepsi, bütün (10a/7), (10a/8), (10a/9), (10b/1), (10b/8), (11a/9), (12a/3), (12b/11), (12b/2), (13b/10), (14b/5), (14b/8), (15a/10), (15b/5), (16a/11), (16b/3), (16b/9), (19b/11), (19b/3), (19b/5), (20a/8), (20b/9), (21b/1), (21b/11), (21b/12), (22a/6), (22b/3),

(22b/7), (23b/4), (24b/7), (25a/3), (25a/7), (25a/7), (25b/12), (26a/1), (26a/4), (26a/5), (28a/11), (28a/3), (28a/5), (28a/9), (28b/1), (28b/2), (29a/12), (29b/3), (29b/4), (29b/4), (29b/5), (2b/5), (2b/5), (2b/8), (2b/8), (2b/9), (2b/9), (30b/5), (30b/7), (31b/7), (32b/2), (32b/6), (32b/6), (33a/11), (34a/11), (34b/11), (34b/4), (34b/6), (36a/2), (38a/2), (39a/1), (3a/3), (3b/6), (40a/3), (40a/8), (41a/3), (42a/4), (44a/4), (44b/8), (45b/6), (46a/10), (47b/11), (47b/8), (48a/2), (49a/11), (49a/6), (4b/4), (5a/9), (5b/11), (5b/3), (6a/3), (6a/6), (6b/4), (9a/8), (9b/10).

herkes (Far.) Hepsi (33a/11).

-e (25b/12)

herkim Her kim (38a/9).

hergiz (Far.) Asla, katiyen (22a/4), (47b/5), (8b/8), (9b/3).

hesteyle- (Far.+ eyle-)Var eylemek.

-yem (6b/8)

heşyār (Ar.) Keyifli, şen. (23b/4)

hevā (Ar.) İstek, heves.

-dan (4a/12)

heves (Ar.) İstek (38a/11).

hezār (Far.) Bin (22a/10), (4a/6) (4a/6).

himmet (Ar.) Yardım, ihsan (33b/1).

hıfz (Ar.) Koruma, saklama, ezberleme (28b/11).

-ı (19b/12)

hıfzı it- Saklamak.

	-di (19b/12) , (28b/11)
ḥinzır (Ar.)	Domuz, gaddar, hain (19a/12).
ḥırka (Ar.)	Hırka (46a/11), (46a/5), (46a/5), (46a/6) (46b/3).
	-mı (46a/3)
	-nuñ (46a/7)
	-ya (46b/7)
	-yı (46b/4), (46b/6)
ḥicāb (Ar.)	Utanma, sıkılma (3b/9), (49a/10).
	-dur (3b/9)
	-uñ (42a/2)
hiç (Far.)	Hiç (13a/4), (17b/11), (19a/12), (19b/9), (20a/6), (20b/4), (21/7), (23b/4), (23b/7), (26a/10), (26b/12), (28a/5), (29a/10), (29b/2), (31b/10), (32a/1), (32a/10), (32a/7), (33a/4), (33a/4), (35a/8), (35b/12), (35b/8), (36a/1), (40a/9), (41b/3), (43a/2), (48a/9), (48b/7), (48b/7), (49a/5), (4a/1), (8a/7), (9a/6).
	-dür (19a/12)
hiçbir	Hiçbir (11b/9), (38a/10).
hidāyet (Ar.)	Doğru yola ,hakka sevkette (49a/5).
ḥikāye (Ar.)	Hikaye.
	-müz (49a/13)
ḥikmet (Ar.)	Hakimlik, bilgelik (10a/6), (12b/12), (41b/12), (45b/9) (25b/7).
	-dür (39a/10)
	-e (10a/12)

	-i (14a/1)
	-in (2b/3), (2b/3)
	-iyle (2b/4), (2b/4)
	-üm (6b/3)
ḥilāfet (Ar.)	Halife olma durumu.
	-i (3a/3)
ḥil'at (Ar.)	Kıymetli kaftan (24a/12).
hilāl (Ar.)	Hilal (16b/9).
	-e (16b/10), (16b/10)
ḥis (Ar.)	Duygu.(48a/11), (48b/2).
	-sün (48a/10), (48a/12)
ḥisāb (Ar.)	Hesap (43b/11).
ḥişşe (Ar.)	Pay (10a/5), (25b/12).
ḥiṭāb (Ar.)	Hitap (33a/3).
ḥōd (Far.)	Kendi, bizzat, dahi (15b/9), (29b/5), (29b/8), (30a/10), ḥōd (30b/11), (31a/3), (50a/2) (38a/11).
ḥon (Far.)	Sofra (15a/6).
ḥōş (Far.)	Zevk veren (15a/5), (15a/7), (21b/11), (23a/7), (25a/3), (25a/8), (27a/9), (30a/4), (36b/4), (37b/6), (47b/6), (5a/10), (8b/1).
	-dur (15b/3), (30b/7)
ḥōşnūd (Far.)	Razı, memnun olma (34b/3), (6a/10).
ḥūb (Far.)	Güzel (22b/6), (27b/7).

	-ı (9b/1)
ḥubb (Ar.)	Sevgi, tutku (49a/8) (49a/9).
Ḥudā (Far.)	Tanrı (18a/4), (25a/3), (26a/5), (35b/9), (3b/12), (3b/3), (41a/2), (42a/5), (47a/4), (48a/6), (48b/10), (49a/14), (7b/9), (5a/2) (31b/8).
	-dur (37b/1)
	-nuñ (44a/4), (45b/4)
ḥudāvend (Far.)	Tanrı (41b/11), (5a/9).
	-ya (40a/11)
	-yı (17a/11), (5a/5)
ḥulāşa (Ar.)	Bir sözün veya yazının kısaltılmış şekli (13b/3).
ḥulūş (Ar.)	Halis ve saf olma.
	-uñ (14b/8)
ḥūn (Far.)	Kan.
	-ından (44b/2)
	-unda (5a/1)
	-ını (33a/10)
ḥūr (Ar.)	Cennet kızı (23a/10), (43b/4).
ḥurde (Far.)	Ufak, küçük (10a/7).
ḥur (Far.)	Güneş (3b/11).
ḥurrem (Far.)	Sevinçli, şen (32a/13).
ḥurremlig (Far.)	Sevinçli.

	-in (32a/12)
ḥūy (Far.)	Tabiat, mizaç (47a/7).
ḥuẓūr (Ar.)	Hazır bulunma (40b/8) (27a/8).
	-ı (19a/1)
ḥücre (Ar.)	Odacık.
	-si (35a/5)
	-sine (22a/4)
ḥükemā (Ar.)	Hakimler (8b/9).
ḥükḡm- ḥükim (Ar.)	Yargı, karar (30b/7), (30b/6), (36a/12), , (5b/6) (41b/2) (41b/2), (41b/1).
	-üm (35a/10)
	-ün (41b/5)
ḥüküm it-	Hükmetmek.
	-di (31b/1)
ḥümām (Ar.)	Himmeti çok kimse (7a/5), (11a/9), (49a/13).
ḥümā (Far.)	Efsanevi kuş.
	-sı (30a/9)
ḥünkār (Far.)	Sultan, hükümdar.
	-ımuzsın (30a/7)
ḥürmet (Ar.)	Saygı.
	-iyle (46a/6)

hürmetçün (Ar) Hürmet için (42a/9) (41a/8).

I

ırak Uzak (47a/5).

ırmağ (k) Irmak (46a/2).

-ın (45a/2)

-ına (44b/12)

-ında (38a/9), (46b/9)

-dur (37b/4)

ışşı Boş, تنها (11a/3).

ışşı Sıcaklık.

-sı (48a/9)

İ

‘ibādet (Ar.) İbadet.

-in (11b/9)

‘ibret (Ar.) Uyarıcı ders (45b/9).

icād (Ar.) Yeni bir şey bulma (17b/8).

icrā (Ar.) Yürütme, uygulama (41b/3).

-sını (41b/4)

iç Bir şeyin içi.

-i (10a/5), (15b/3), (15b/3)

-im (33b/4), (9b/6)

	-inde (14a/7), (14a/8), (15a/3), (20b/8), (22a/12), (25a/3), (30b/5), (31a/9), (31b/10), (33a/12), (35a/1), (37b/4), (42a/3), (43a/1), (43a/5), (6a/9), (9b/2)
	-inden (13b/9), (16b/6)
	-ine (12b/4), (25a/12)
iç-	İçmek.
	-di (23b/4), (7a/12)
	-e (20b/12), (9a/4)
	-irdi (11a/5)
	-medi (20b/9)
	-mezem (9b/5)
	-mişem (13a/6), (23a/1), (24a/3), (29a/11)
içdüğü	İçtiği (7b/1).
içeri	İçeri (28a/12), (14b/10).
içerü	İçeri (19a/4).
içre	İçinde (2b/3), (2b/3), (11a/8), (13a/11), (16a/2), (21b/4), (35b/10), (3a/2), (41b/12), (45a/6), (46a/2).
içün	İçin, sebep (11a/7), (11a/7), (11b/5), (14a/5), (15b/11), (15b/7), (16a/9), (16b/4), (16b/5), (17a/11), (17b/12), (17b/9), (18a/1), (19b/4), (23a/4), (25a/4), (26a/3), (26a/4), (26a/6), (26b/9), (27b/12), (27b/4), (27b/9), (28a/1), (28a/7), (29b/10), (30a/8), (31a/5), (31b/1), (31b/11), (31b/3), (31b/4), (32a/1), (35a/9), (37a/8), (38b/5), (39a/4), (41a/11), (41b/5), (41b/6), (42a/6), (43a/10), (44a/6), (45a/7), (45a/9), (46a/2), (46a/6), (47a/3), (47a/7), (47b/11), (49b/8), (4b/9), (5a/6), (5a/8), (5a/8), (8b/3), (9a/12).

iddi' ā-yı haḳ (Ar.)	Hakkın iddiası (20a/4), (20a/5), (16a/1).
iḏḥāl (Ar.)	Dahil etme (4b/1).
idi	Ek eylem (11b/4), (13a/13), (16a/2), (19b/10), (19b/10), (19b/11), (25b/9), (26a/9), (26b/4), (39a/1), (42b/9), (46a/1), (46a/11), (47b/4), (47b/4), (47b/6), (4b/5), (4b/7), (5b/8), (9a/8).
iḏüm	Ek eylem (16a/9), (20a/12), (23b/1), (27b/1), (27b/1) (37a/2).
ifnā (Ar.)	Yok etmek (16b/11), (16b/11) (16a/1).
ifṣā (Ar.)	Açığa çıkarmak (25a/4), (25a/6), (39a/8).
iḥānet (Ar.)	Hainlik etme (19b/7).
iḥrāc (Ar.)	Dışarıya çıkarmak (19b/8), (40a/10).
iḥraḳ (Ar.)	Yakma (19a/8), (32a/8), (43b/10).
iḥlāṣ (Ar.)	Tam doğruluk. -ıyla (18b/5)
iḥsān (Ar.)	Bağışlama (13b/11), (20a/6), (40b/10), (40b/11), (41a/5), (17b/1).
iḥtirām (Ar.)	Hürmette bulunmak (43a/5), (46b/7).
iḥtiyār (Ar.)	Tercih etme (27b/6), (38a/12), (47b/10), (47b/5).
iken	Ek eylem. (15b/9), (40b/4), (40b/6), (4a/8)
iki	İki sayısı (18b/6), (25a/1), (27a/10), (2b/9), (2b/9), (31a/1), (36b/6), (38b/6), (49b/9), (4b/5).
ikilik	İkilik (12a/2), (12a/6) , (9b/12). -de (47b/12)
ikrār it- (Ar.+ et-)	İtiraf etmek.

	-di (22a/6)
ilā (Ar.)	Yükseltme (3b/3).
İlāh (Ar.)	Allah, Tanrı (30a/6).
ilāhi (Ar.)	Allahla ilgili (21a/4), (41a/11), (41b/11), (45a/10), (45a/11), (45a/12), (47a/7).
i‘lām (Ar.)	Bildirme, anlatma (25a/3), (27a/6).
ile	Bağlaç, edat (10b/1), (12a/10), (12a/11), (12a/6), (12a/6), (21a/11), (23a/8), (24a/4), (29b/3), (2b/6), (2b/6), (31a/11), (35a/5), (35a/5), (36b/2), (3a/8), (41a/6), (41b/11), (41b/7), (45b/9), (46a/12), (46a/5), (46a/5), (46a/7), (46a/8), (47a/6), (47a/9), (48a/6), (48a/7), (48b/4), (49a/8), (5a/12), (6b/11), (7b/4), (8a/8), (8b/7), (9a/3), (7b/12), (17b/5), (20a/11).
ileri	İleri (32a/13), (35a/4).
ilerü	İleri (37b/8), (38b/8).
	-ye (40a/1)
ilet-	İletmek.
	-düm (33b/2)
‘ilīm (Ar.)	Bilme, biliş (49b/5), (49b/5).
	-ile (8b/12)
illā (Ar.)	Muhakkak (3a/12), (41b/9).
‘ilm (Ar.)	Bilme, biliş (25b/11), (9b/2) (17a/1) (4b/8).
	-e (4b/5)
	-i (25b/12)
	-inüñ (4b/5), (9b/2)

	-iyle (4b/6)
ilzām it- (Ar.)	Susturmak. -di (22a/7)
imām (Ar.)	İmam (46b/11).
imān (Ar.)	Allah’a inanma, dini inanç (14b/4), (49b/10), (49b/7), (49b/7), (8b/7).
iman it-	İman etmek. -di (15a/1)
imdi	Bu sebepten, o halde (12a/12), (12a/12), (13b/5), (14a/3), (14b/8), (18a/6), (18b/3), (19b/6), (20b/11), (22a/1), (22a/2), (22a/8), (25b/6), (27a/11), (29a/1), (29b/10), (30b/1), (31a/10), (31a/3), (32a/1), (32a/6), (32b/8), (33b/5), (34a/10), (34b/12), (34b/8), (35a/12), (35a/6), (36b/5), (36b/5), (36b/8), (36b/9), (37b/3), (38a/10), (38b/6), (38b/8), (39b/12), (3a/1), (3b/12) (42a/9), (42b/3), (42b/4), (42b/5), (43a/10), (43b/12), (45a/2), (46a/8), (46b/9), (47b/1), (48a/10), (48b/2), (48b/8), (49a/4), (49b/1), (49b/11), (4b/11), (4b/3), (50a/2), (5b/11), (7a/1), (7a/10), (7a/6), (8a/2), (8b/2).
imiş	Ek eylem (10b/1), (12b/3), (12b/3), (21b/12), (25a/8), (26a/1), (26a/4), (32b/11), (35b/9), (36a/1), (47a/10), (47a/10). -sin (27a/5)
imzā (Ar.)	İmza (8b/4).
in-	İnmek. -üp (46a/3)
inan-	İnanmak. -duğ (14b/3)

	-mañuz (11b/7)
‘Īnāyet (Ar.)	İyilik, lutuf (45a/10), (47a/6).
‘ind (Ar.)	Yan, taraf (12a/2).
	-imde (6a/2)
	-e (15a/4)
indir-	İndirmek.
	-em (6a/6)
	-mezem (11a/10)
inkār (Ar.)	Kabul ve tasdik etmeme (11a/12), (15b/10), (22a/6).
	-dan (15b/9), (47a/9)
	-ımız (27a/1)
iñle-	İnlemek.
	-di (32a/4)
	-yü (34a/1)
insān (Ar.)	İnsan.
	-ı(14a/3) (3a/5) (37a/8)
iñşār (Ar.)	Ölüyü diriltme (31b/11).
intizām (Ar.)	Düzen (28b/10).
intizār (Ar.)	Beddua, bekleme (26b/9), (30a/8), (42b/5).
	-da (28b/4)
	-ım (42b/6)

ir-

Ermek, ulaşmak.

-di (13b/6), (17a/6), (17b/9), (19a/10), (19a/3), (24b/3), (27b/2),
(28b/12), (29a/2), (30b/9), (34a/4), (38b/3), (3a/7), (3b/4),
(40b/12) (42a/5), (45a/3), (46a/7), (7a/4), (9b/9), (9b/9)

-diyse (44b/7)

-dükce (37a/6)

-düm (23a/6), (23a/8), (24a/8), (7b/10)

-e (19a/2), (48b/5)

-en (45b/12)

-enler (32b/3), (3a/7)

-er (16b/9), (17b/10)

-ilmez (48b/7)

-me (49a/14)

-medi (10a/12), (11b/12), (33a/4), (47b/11)

-medin (47b/9)

-meyen (49a/5)

-mez (3b/1), (45b/1), (48a/5)

-miş (27a/12)

-mişidi (4b/8)

-mişler (36a/10)

-se (21b/1)

-sin (25b/4)

	-üp (7a/7)
irgür-	Ulaştırmak, eriştirmek.
	-di (7a/5)
	-gürdüm (42a/7)
	-gürür (13a/1), (36b/6)
i' rāz (Ar.)	Yüz çevirme (9a/4).
ip	İp (32a/9), (42b/3).
	-i (11b/3)
	-in (11b/2), (13a/10), (34b/1)
	-ini (42b/6), (42b/8)
irci' Ī (Ar.)	Ölüm, dönmek (3b/3), (21b/1).
iriş-	Erişmek.
	-di (13b/8), (24a/6), (27a/7), (29a/3), (30b/10), (33b/12), (34a/3)
	-düm (27b/6)
	-e (6b/9)
	-eler (30b/12)
	-mesün (26a/10)
	-meye (44a/7)
	-ür (13b/4)
irşād (Ar.)	Doğru yolu gösterme (39a/2).
	-ıyla (24a/8)

irte	Sabah, sabah vakti (26b/11). -si (25b/7)
işār (Ar.)	İkram etmek (30a/4).
ise	İse (25b/10), (44b/8), (45b/1), (9a/4).
isem	Ek eylem şart (34b/4). -ñ (10a/5), (18a/6), (20b/11), (6a/10), (6a/2), (6b/3)
işñineyyet (Ar.)	İkilik (48a/7).
işniyyet (Ar.)	bk. işñineyyet (48a/8).
ism-i aşār (Ar.)	Eserin ismi (23b/10).
ismi (Ar.)	İsim. -ni (6a/12)
isrāf (Ar.)	Boşuna sarfetme (19a/9), (19b/8).
issi	Sahip, malik (30a/8).
issilik	Sıcaklık. -de (12b/8)
iste-	İstemek. -mez (33b/6), (33b/6) -r (20b/11), (29b/6), (35a/2), (8b/1) -rem (23a/7), (37b/12) -riseñ (3a/11) -rsem (36b/1), (36b/6)

	-rseñ (38b/2), (3b/10)
iş	İş, çalışma (12b/12), (14b/12), (26a/3), (26a/5), (2b/4), (2b/4), (38a/4), (39a/10), (42a/3), (42a/3), (45b/1), (46a/10), (9b/1).
	-den (37b/3)
	-e (36a/1), (46a/10)
	-i (25b/3), (10b/1), (25a/10), (30b/1), (32b/7), (37b/9), (6a/11)
	-im (10b/2)
	-imden (37b/3)
	-in (46a/11)
	-ine (13a/12), (25b/6), (25b/6)
	-lerine (42b/2), (43b/2), (43b/6), (46b/8)
işāret (Ar.)	Bir şeyi gösterme (14a/7), (28b/12), (36b/11).
işbu	Bu, şu (10b/7), (15b/4), (18b/5), (18b/6), (20b/4), (23b/6), (28b/5), (30b/2), (33b/8), (34a/9), (34b/5), (36a/10), (42a/10), (43b/10), (44b/1), (8a/9), (23a/3).
işid-	İşitmek (43a/10).
	-e (12a/10), (18a/9), (43a/6)
	-em (27a/4)
	-en (32a/3)
	-enler (13a/9)
	-enüñ (32a/8)
	-i (42b/6)

	-üben (34a/5)
	-üñüz (44a/1)
işit-	İşitmek (10a/4), (11a/4), (38b/5), (44b/11), (45a/2), (11a/4)
	-di (10b/8), (13b/10), (18b/6), (8a/2), (8b/1).
	-diler (12b/4)
işle-	İşlemek.
	-di (45a/9)
	-nen (35a/1)
	-r (46a/11)
	-rmiş (10b/1)
	-ye (13b/8)
işlü	İşli (13a/12).
işrāk (Ar.)	Parlatma (14a/4).
it-	Etmek (11a/3), (24b/2), (41a/9), (5b/1).
it (d)-	Etmek.
	-di (16b/4) (29a/1) (33a/6), (38b/5), (3a/2), (3b/8), (43a/8), (7a/12), (7b/5), (8a/1), (9a/3), (9b/11), (13b/5), (19a/11), (21a/7), (25a/4), (29a/8),
	-dikleri (45b/3)
	-diler (11b/1), (11b/1), (18b/8), (19a/8), (27a/9), (43a/10), (46b/10), (46b/7), (47a/2), (43b/1), (47a/2)
	-diñ (26b/9)

-diñüz (39b/1)

-dire (41a/12)

-dügiçün (19b/8)

-dük (14b/4) , (17b/1), (47a/6)

-düm (15a/11), (16b/5), (24b/1), (5b/7)

-dün (17a/8), (18a/1), (28a/10), (41a/12), (41b/1)

-dünüz (44a/2)

-e (14a/4), (29b/8), (40b/8), (45b/4), (45b/4)

-eler (30b/2), (30b/2)

-elüm (27a/2), (31a/4), (43b/8), (44a/11)

-em (23a/7), (23a/7), (23b/1), (35a/5), (38a/4), (38a/4), (6a/3)

-emez (11b/12)

-en (17b/7), (17b/8), (17b/8), (41b/5), (42a/3), (42a/3)

-eni (12a/3)

-enler (35b/10)

-er (7b/1), (20a/4), (22b/8), (22b/8), (28a/11), (28a/2), (28a/2), (30a/8), (30b/6), (31a/6), (31a/7), (32a/8), (32b/6), (35a/3), (36b/9), (37a/7), (3a/9), (3b/8), (40a/9), (45a/2), (48b/10), (48b/11), (48b/12), (48b/12), (48b/9), (49a/2), (49a/2), (49a/3), (49a/3), (4a/8), (7a/8)

-erdüm (17b/1)

-erem (21b/5), (6b/5)

-erise (19b/7)

-erisen (10b/10)

-erki (48b/10)

-erler (19b/8)

-erse (8b/7)

-ersen (48b/9)

-erseñ (6a/7)

-erüz (31b/11), (31b/11)

-esin (14a/2), (14a/2), (30b/11), (5a/4), (5a/4), (6b/10), (6b/10),
(9b/4), (9b/4)

-esiz (35a/1)

-eydi (18b/11)

-eyim (48a/10)

-ipde (24a/9)

-iserler (19a/8)

-iserlerdür (7a/8)

-me (20a/7), (39b/11), (40a/1), (43a/4), (19a/12)

-medi (19b/12), (21a/7), (22a/6), (22a/6), (32a/10), (35b/8),
(40a/2), (9a/6), (44b/2), (44a/12), (31b/10)

-mek (41b/3)

-mekdür (16b/11)

-mem (20a/9)

-memedür (29b/9)

-memişdür (11b/7)

-meñ (40b/3), (40b/3)

-meñüz (13b/7), (37b/3)

-mese (11b/9)

-mesün (22a/9)

-mesünler (30b/1)

-meyenler (16b/11)

-mez (11a/3), (21b/7), (25b/8)

-mezem (15b/1)

-miş (25a/3), (25a/6), (32b/11)

-mişdür (24b/8)

-mişem (24a/7), (24a/7)

-sünler (28a/4)

-üben (43a/11), (43b/4), (46b/6)

-üñ (11a/11), (13a/7), (34b/1), (34b/1), (8b/6)

-ün (13a/7), (33a/3)

-üp (15b/4), (18b/12), (30b/12), (34b/1), (41a/6), (42a/2), (43b/1),
(44b/5), (45b/2), (5a/12), (5a/3), (9a/4) , (12a/1)

‘itāb (Ar.)

Azarlama (22a/2).

i‘timād (Ar.)

Güvenme (40b/3).

ittifāk (Ar.)

Uyuşma (19a/8), (46b/10).

iy	Ey (ünlem) (10b/8), (10b/9), (11a/2), (11a/9), (13a/2), (13a/4), (13b/12), (13b/5), (13b/6), (13b/7), (14a/11), (14a/3), (15a/11), (15a/4), (15a/5), (15b/2), (15b/5), (16b/1), (16b/9), (17a/11), (17a/2), (17b/6), (18a/2), (18a/4), (18b/2), (18b/9), (20a/10), (20a/7), (21b/10), (21b/11), (21b/12), (22a/12), (22a/2), (22a/7), (22a/7), (22b/1), (22b/12), (22b/7), (23b/8), (25a/11), (25a/2), (25b/7), (26b/10), (27a/11), (27a/12), (27a/5), (27b/4), (28a/8), (29a/2), (29a/5), (30a/4), (30a/8), (30b/3), (30b/8), (30b/8), (30b/9), (31a/5), (32b/13), (32b/9), (33b/7), (34b/11), (34b/5), (34b/7), (34b/8), (35a/10), (35a/12), (35a/4), (35a/8), (35b/10), (35b/11), (35b/12), (35b/6), (35b/6), (36a/11), (36a/5), (36b/8), (37b/10), (37b/8), (37b/9), (38a/3), (38a/6), (38b/11), (38b/6), (39a/2) (39b/11), (3b/5), (3b/7), (40a/3), (41a/2), (41a/8), (41b/10), (41b/11), (41b/9), (42a/4), (42a/8), (42a/9), (43b/12), (43b/12), (43b/7), (44b/11), (44b/6), (45a/10), (45b/5), (46b/9), (47a/4), (48a/3), (48b/1), (49a/13), (49a/14), (4b/9), (5a/1), (5a/2), (5a/9), (5b/4), (6a/5), (6a/8), (7a/5), (8a/9), (8b/1), (8b/6), (9a/11), (9a/12), (9b/5), (43a/3).
iyit-	Söylemek, eyitmek. -di (27a/6) -digim (16a/4)
iyle-	Eylemek. -r (42b/7)
iylet-	Eyletmek. -em (29b/12)
izāle (Ar.)	Yok etme, ortadan kaldırma (36a/4).
izhār (Ar.)	Meydana çıkarma (26a/3) , (2b/8) , (37a/5) , (16a/9).
izhār eyle-	Meydana çıkarmak.

-dũñ (17b/12) , (41a/1), (42a/1)

-yen (20b/3)

-di (2b/2)

izhār it- (Ar.+ it-) Aşıkâr etmek.

-di (16b/7)

-medi (19b/12)

-meyince (16b/8)

-düm (16b/8) , (16a/4) , (16b/5)

izhār kıl- (Ar.+kıl-) Açığa çıkarmak.

-dı (26a/4)

-maz (43a/2)

i'zāz (Ar.) Ağırlama, saygı gösterme (19a/5).

izin (Ar.) Müsaade (35a/9) (28b/8).

-i (44a/5)

‘izzet (Ar.) Hürmet, saygı (41b/12).

J

jeng (Far.) Pas, küf.

-ine (4a/11)

K

kā'ināt (Ar.) Alem, evren.

-uñ (7b/8)

ķābil (Ar.)	Kabul eden, alıcı (48b/4).
ķabūl (Ar.)	Razı olma (11b/9), (14a/6), (15a/11), (18a/6) (6a/3). -ūñ (34b/4)
ķabūl it- (Ar.+it-)	Kabul etmek (5a/2), (5a/12).
ķabẓ (Ar.)	Teslim alma (17b/11).
ķabẓa (Ar.)	Kabza, tutulacak yer. -ndadur (17b/6)
ķaç-	Kaçmak. -mış (14b/10)
ķaçan	Ne zaman, ne vakit (22b/3), (22b/7), (32b/2), (36a/9), (48a/1), (49a/10), (8a/6).
ķaçankim	Ne zaman ki (28a/9), (49a/11).
ķadem (Ar.)	Ayak (15b/4), (19a/10), (7b/6). -de (36b/7)
ķādir (Ar.)	Kudret sabihi (12a/5), (36a/12), (46a/10). -dür (13b/3)
ķādir-i mutlak (Ar.)	Allah (36a/7).
ķadri (Ar.)	Değer, itibar (48b/2).
ķafes (Ar.)	Kafes (38a/11). -den (23a/7), (40a/9)
ķāfir (Ar.)	Allah'a ve Hz. Muhammed'e inanmayanlar, inkar eden (35b/12), (47a/8).

	-dür (8b/6), (8b/5)
ḳahır -ḳahır (Ar.)	Keder (33b/4), (34b/5), (44a/8).
ḳāim (Ar.)	Ayakta duran, kıyamda bulunan (43b/9).
ḳāināt (Ar.)	Alem, evren (29b/3).
ḳakı-	Öfkelenmek, kızmak.
	-mayup (8b/11)
ḳāl (Ar.)	Söz, laf.
	-ı (30b/11), (8a/9)
	-m (12b/3)
	-n (46b/2)
ḳal-	Kalmak.
	-añ (44a/5)
	-anı (50a/1), (6a/1)
	-asız (39a/5)
	-dı (13a/11), (17a/6), (20b/1), (23a/12), (32a/11), (35b/10), (37a/2), (37a/4), (45b/4), (45b/5)
	-dık (13b/2), (44a/11)
	-ma (3a/6), (3a/6)
	-madı (24a/11), (20b/4), (23b/7), (30a/10)
	-mamışdı (47b/5)
	-mışam (5a/2)

	-mıslara (5a/1)
	-up (47b/12)
	-ur (40a/8)
kalb (Ar.)	Değiştirme, çevirme (39a/9).
kalb (Ar.)	Kalp, yürek (40b/6).
	-e (25b/11)
	-ine (25b/10)
kaldır-	Kaldırmak.
	-sunlar (29b/12)
	-uñ (42b/3)
	-uz (26a/11)
kalem (Ar.)	Kalem.
	-i (17b/8), (36b/3), (36b/7)
kalk-	Kalkmak (7a/5).
	-ar (3b/9)
	-dı (8b/10), (9a/10)
	-uñ (8b/11)
kāmiyāb (Far.)	Meramını bulan (22a/2).
kāmil (Ar.)	Noksansız, tam, bütün (32b/11), (45b/11).
kāmīrān (Far.)	Bahtiyar (27a/5).

ķamu

Halk, btn (10a/9), (10b/2), (11a/6), (11b/1), (11b/3), (12a/1), 8), (17a/12), (17b/10), (23b/7), (24a/5), (26a/1), (27b/4), (28b/1), (30a/3), (39a/4), (40a/7), (43a/10), (43a/7), (43b/1), (43b/7), (44b/6), (45a/1), (45a/4), (45a/5), (45b/3), (45b/6), (46b/9), (5b/9), (8a/2), (9a/10), (9a/5).

-dan (39b/6), (49a/7)

-nu (31b/2), (32b/7)

-uzu (40b/8)

-sı (12b/4) (33b/9), (41b/9), (43b/2), (44b/3), (47a/12)

-sın (42a/5)

-sına (41a/5)

-sını (41a/10)

-sundan (5a/10)

kāmurān (Ar.)

bk. kāmīrān, bahtiyar (19a/4), (30b/8).

ķamu' uşşāk

Aşıkların hepsi (30a/6).

ķan

Kan (25a/1), (35b/2), (35b/5), (35b/7), (35b/8), (38b/10), (38b/12), (39a/1), (39a/9), (43a/12), (6b/2), (45b/7) (29b/4).

-dan (35b/3), (35b/4), (37b/12), (39a/10), (39a/7), (39a/8)

-ım (35a/11), (35a/8), (37b/4)

-ıma (30b/12)

-ımı (6a/5)

-ın (8a/5), (8b/8)

-ına (43b/9)

	-iñi (10a/2), (33a/1), (35a/6)
	-ını (6b/1)
	-ıyla (36b/10), (36b/12), (37b/11), (37b/4), (37b/6), (37b/7), (37b/8), (38a/1), (38a/1)
	-lar (46b/5)
	-um (30b/12), (39a/11), (39a/6), (39a/6)
ķanda	Nerede (36b/1), (36b/6), (40a/8), (44b/7), (5b/2), (5b/4), (5b/9).
ķandur-	Kandırmak.
	-uñ (34b/2)
ķanı	Hani (12a/8).
kāni (Ar.)	Kanaat eden, inanmış (15a/4), (2b/10), (2b/10), (2b/7), (2b/7), (47a/4), (49a/8), (49a/8), (5b/4) (25a/4), (40b/11).
kān-i kerem (Ar.)	Bağış kaynağı (21b/10).
ķanlı	Kanlı. (18b/6), (45b/6)
ķa' r (Ar.)	Deniz, kuyu dibi.
	-ını (22b/9)
ķapla-	Kaplamak.
	-yupdur (2b/9), (2b/9)
ķapu	Kapı (14a/10), (14a/12).
	-dan (14a/11)
	-ñda (17b/11), (30a/5), (5a/10)
	-sına (13a/10)

	-sını (13a/12)
	-ya (14a/11), (14b/9)
	-yı (14a/9), (14b/9)
kār (Far.)	Maddi kazanç (11a/12), (21b/7), (22a/6), (30a/9).
	-ı (48a/5)
	-ındur (35a/1)
ķara	Siyah (43b/1).
	-lar (33b/10)
ķarīb (Ar.)	Yakın (29a/8), (41a/10), (48a/11).
kār-saz (Far.)	Uygunluk (sāz-kāri) (17b/6).
ķarşu	Karşı (10a/3), (34a/1), (34b/3), (42b/9).
ķaşd (Ar.)	Niyet (41a/3).
ķaşd it- (Ar.+it-)	Niyet etmek (38b/1), (13a/9) .
ķaşd id-	Niyet etmek.
	-enler (40b/11)
ķāşır (Ar.)	Köşk, küçük saray.
	-dur (36a/1)
ķat	Huzur, makam (31a/12), (31a/12).
	-dan (11a/2)
	-ına (22a/5), (43b/7), (46a/7)
	-ından (33a/11), (40a/9)

ḳatī (Ar.)	Kesin (34b/8), (34b/8).
ḳātīb (Ar.)	Yazan (35b/4).
ḳātil (Ar.)	Öldüren (41b/8).
ḳatī (Ar.)	Öldürme (27a/4) , (31a/4), (31a/10), (31a/6).
	-i (8b/3)
	-iñe (33a/8)
	-üm (29b/10), (35a/9)
	-üñ (10b/11)
	-ün (33a/7)
	-üñe (34b/6)
	-içün (8b/4)
ḳatı it (d)-	Yol almak (35b/6).
	-er (16b/1)
	-em (35a/5)
	-meyen (36b/8)
ḳatı ol-	Sona ermek.
	-du (36a/11)
ḳatre (Ar.)	Damla.
	-dür (29b/5)
	-nüñ (29b/5)
	-sin (22b/11)

ķavĩ (Ar.)	Güçlü (9a/1).
ķavl (Ar.)	Söz. -i (36a/3), (3a/1) (3a/1)
ķavm (Ar.)	Aynı soydan gelen insan topluluğu (7b/7).
ķavuŗdır-	Kavuŗturmak. -alar (27a/10) -maķ (30b/7)
ķayd (Ar.)	Kaydetme iŗi. -ına (21a/1)
ķayd-ı ŗuret (Ar.)	Suretin kaydı (32b/10).
ķayęu	Kayęı, keder (13b/2). -mañ (44a/6) -mayıñ (13b/2)
ķayķu	Kayęı. -dan (13b/9)
ķāyim (Ar.)-ķāim	Kıyamda durma. -durur (29b/3)
ķāyināt (Ar.)	bk. Kāināt. -uñ (30b/4)
ķayna-	Kaynamak. -yamaz (44a/10)

kaẓ-	Kazmak. -dı (2b/3), (2b/3)
kaẓā (Ar.)	Allah tarafından takdir edilen olayların yerine gelmesi (44a/3).
kaẓıl-	Kazılmak. -ur (35b/5)
kāẓib (Ar.)	Yalancı (11b/8), (21b/4).
kebāb (Ar.)	Ateşte pişirilen et (25b/1).
kebīr (Ar.)	Büyük, ulu (43a/11) (18b/2) (15a/9).
kelām (Ar.)	Söz (7b/2), (9a/6). -ı (44b/9), (47b/9) -uñ (5b/1)
kemā-kān (Ar.)	Eskisi gibi (25a/7), (38b/4).
kemāl (Ar.)	Olgunluk (16b/4), (16b/7), (16b/9), (2b/3) (42b/9). -e (16b/3) -i (16b/11), (16b/3) -im (16b/5), (16b/8) -imi (16b/4) -iñi (16b/7) -iyle (16b/7) -üñ (16b/8)
kendöz	Kendi özü, kendisi.

	-in (38b/9), (42b/1)
	-ñden (38a/7)
	-nden (38a/8)
kendi	Kendi, dönüşlülük zamiri (26a/7), (27a/4), (30a/12), (30a/12), (31a/6), (33a/11), (35a/3), (4a/5), (4b/11), (6b/10).
	-mi (16a/9)
	-n (31a/6), (43a/2)
kendü	bk. Kendi (29a/11), (30b/12), (31a/6), (4a/12), (8a/5).
	-den (23b/5)
	-nüñ (44a/2)
	-si (31a/6), (31a/6)
	-sinden (44a/3)
	-tim (21b/5)
	-ye (44a/3), (8a/5)
kenüziñ	Kendi özün (28b/6).
kerāmet (Ar.)	Akıl sınırlarını aşan tabiat üstü iş (14a/4), (14b/1), (3a/4).
kerem (Ar.)	Cömertlik (47a/4), (5b/4), (15a/4) (25a/4), (40b/11).
kerīm (Ar.)	Kerem sahibi (15b/12), (17b/6), (45a/11), (47a/6).
	-e (40b/9)
kerre (Ar.)	Defa, kez, sefer (20a/8).
kes-	Kesmek (35a/10), (35a/9), (36b/5), (38b/11), (38b/6), (38b/7).

-di (35b/1), (35b/7), (38b/10), (38b/12)

-erler (19b/7)

-mege (36a/12), (36a/12)

-üñ (34a/10), (34b/12)

kesād (Ar.) Kıtlık, yokluk (8b/1).

keşer Keser (19b/5).

kesil- Kesilmek.

-di (11a/6)

-lüp (37a/2)

keşf (Ar.) Ortaya çıkarma (27b/9) (38a/12) (19a/12).

keşfi id- (Ar.+et-) Keşfetmek.

-en (19b/1)

keşf it- Keşfetmek.

-di (21a/7)

keşşāf (Ar.) Bilinmeyenleri meydana çıkaran kimse (29a/3), (19a/3).

kethudā (Far.) Kahya (48b/10).

ketim (Ar.) Sırrı saklı tutma (19b/10).

kez Defa, kere (12b/7), (42a/12).

-in (42b/1)

kıl- Kılmak (18a/4) , (33a/7), (35b/9), (3b/12), (41a/11), (41a/3), (41a/7), (41a/9), (41b/11), (42a/10), (42a/8), (42b/8), (46a/9), (47a/6), (47a/7), (4a/11), (4b/9), (6a/3), (6b/4), (9a/12).

-a (25b/2), (29b/2)

-am (5b/2), (6b/6)

-an (3a/9)

-ar (6a/10)

-arsañ (6a/8)

-aruz (31b/12)

-asın (5a/8)

-asız (34a/12)

-dı (26a/4), (13b/11), (14a/5), (14a/5), (18a/10), (19a/1), (27b/3), (29b/1), (30a/10), (34a/5), (34b/5), (34b/7), (42a/11), (43a/5), (43b/7), (46b/10), (47a/11), (47b/10), (47b/6), (4b/9), (6a/7), (6b/12), (7b/3)

-dılar (31b/1), (42b/2), (43a/5), (43b/5), (45b/3), (46b/12), (46b/7), (47a/1), (8a/8), (8b/3)

-duğuñ (25b/8)

-duķ (26b/9)

-dum (16a/1), (16a/6), (33b/1), (41b/6), (42a/8)

-duñ (14b/5), (27b/10), (27b/12), (27b/9), (6b/7)

-iñ (8b/7)

-ıram (6b/3)

-ma (41a/4), (42a/9), (45a/12)

-madı (19b/3), (36a/5), (3b/12), (48a/3)

-maduñ (38a/6)

-mak (37b/12), (8b/1)

-mañ (13b/3)

-masun (18b/3)

-maya (35a/8)

-maz (11b/9) (43a/2)

-mazlar (43a/1)

-miş (15a/7), (21b/10), (4b/5)

-mıñıdı (45b/12)

-sa (49a/14)

-salar (15a/12)

-sunlar (22a/2)

-up (32a/7), (38a/4), (47a/2)

-updur (10b/2)

-ur (20a/5), (22b/12), (31a/9), (37a/5), (38b/9)

-urlar (18b/2), (22a/1)

-ursa (38a/11)

-ursañ (40b/10)

-uruz (27a/1)

kıldır-

Kıldırmaq.

-alum (27a/2)

-duñ (41b/4)

	-uña (14b/3)
kırklar	Alemlerin manen idarecici durumunda olan kır ermiş kişi (42b/11).
kıyāmet (Ar.)	Kıyamet (45a/7).
	-de (40b/5)
	-e (47a/5)
	-ile (17b/9)
kıyam (Ar.)	Ayakta durma.
	-ı (30b/11)
kıyās (Ar.)	Karşılaştırma (17b/1), (40b/3), (41a/7).
kız-	Kızmak.
	-madı (12b/9)
ki (Far.)	Bağlaç (10b/1), (10b/6), (10b/9), (14a/4), (14b/1), (16a/5), (17a/7), (18b/11), (19a/2), (19a/3), (20b/8), (21a/10), (22b/2), (22b/4), (23a/12), (24b/9), (25b/2), (26b/11), (27a/1), (30a/9), (31a/10), (31b/5), (32b/8), (33a/5), (33b/1), (34a/10), (34a/12), (34b/12), (34b/3), (35a/11), (35b/12), (36a/1), (36a/8), (38a/10), (39b/12), (39b/9), (40a/5), (40a/8), (42b/9), (44a/3), (44a/9), (44b/11), (45a/9), (45b/7), (47a/4), (47b/2), (48b/12), (48b/12), (48b/9), (49a/1), (49a/1), (49a/2), (49b/11), (6a/6), (7a/7), (7b/9), (8a/10), (8a/11), (8b/2), (9a/2)
kibār (Ar.)	Zarif kimse (35b/3) (34b/7) (33b/9).
kim	Edat (10b/6), (11a/5), (11a/9), (11b/12), (12a/9), (12b/10), (12b/3), (13a/1), (15a/5), (20b/12), (20b/9), (21b/1), (21b/12), (22a/6), (22b/8), (23b/4), (26b/10), (27a/1), (28a/3), (29b/8), (2b/1), (2b/1), (2b/2), (2b/2), (30a/10), (31a/7), (32b/13), (33a/11), (33a/9), (34a/6), (34a/7), (34b/5), (35a/2), (35b/11),

(37b/9), (38a/2), (38a/3), (38a/4), (38a/7), (38a/8), (3a/12), (3a/6), (3b/8), (40a/5), (40a/6), (41a/3), (42a/4), (44b/3), (44b/8), (45a/5), (45b/9), (46a/3), (48a/2), (48a/2), (48b/6), (49a/14), (49a/3), (49a/6), (49b/11), (50a/1), (6a/9), (6b/4), (7b/7), (8a/4), (8a/9), (8b/1), (9b/4).

kim Kim, hangi kimse (12a/12), (14b/10), (16b/10), (16b/12), (19a/10), (19a/10), (20b/8), (21a/12), (22a/12).

-dür (4b/11)

-ler (21a/10), (45b/4)

kime Her kime (17a/9), (21b/1), (38a/2).

kimi Her kimse (48a/11), (48a/11).

kimiñ Her kimin (11a/6).

kimiñkim Her kimin ki (5a/7).

kimki Her kimki (28a/5).

kimse Kişi, fert (12b/9), (14b/7), (17b/11), (21a/7), (26b/11), (28b/6), (28b/6), (28b/7), (3b/11), (41b/8), (41b/8), (41b/9), (42b/12), (44a/10), (44a/7), (44a/7), (47b/9), (48a/3), (48a/7), (6b/3).

-den (19b/1)

-ler (8b/4)

-ye (18b/4), (22a/4)

kimüñ Kimin (29a/12), (40b/1).

kin (Far.) Garaz, gizli düşmanlık (39b/1).

-i (31b/2)

kirāmet (Ar.) Akıl sınırlarını aşan tabiat üstü iş (10a/3).

kişi	Kişi (10b/1), (17a/2), (18b/11), (20b/6), (25b/3), (35b/6), (35b/6), (40a/6), (49a/6), (6a/11), (8a/11).
kitāb (Ar.)	Kitap (9a/7). -ı (12a/1) -ında (4b/7)
kizip (Ar.)	Yalan. -dür (8a/6)
ko-	Koymak (3a/10), (3b/10). -dı (17a/5), (19a/10) -dılar (13a/11), (13b/10) -dum (22b/11) -duñ (17a/8), (28a/6), (49a/11) -ma (28b/4) -mağ (23b/11) -mazuz (32a/1) -muşam (6a/5) -ram (23a/4) -rsun (10b/12) -ruz (10b/10) -yup (40a /10), (42b/3), (43a/5), (45a/9)
koğulı	Kokulu (15b/4).

kolay	Kolay. -dur (4a/7)
kol	Kol, organ. -ıyla (36b/10)
koñ-	Konmak (12b/1). -dıysa (25b/11)
kop-	Kopmak. -dı (33b/10), (43b/3)
kopar-	Koparmak. -duñ (10b/12) -ır (45a/7)
korķu	Korku (49b/2), (49b/2).
kör	Kör, ama (40b/1). -dür (40b/1)
köy	Köy. -ler (44b/9)
ķudret (Ar.)	Güç, kuvvet (12b/12), (38a/9), (46a/10), (46a/10), (4b/10) (15a/7) (2b/3) (44b/7). -i (2b/3), (2b/3), (13b/12), (14a/1), (14b/1), (34b/8) -in (2b/2), (2b/2), (41a/2) -inden (2b/4), (2b/4)

	-ini (12b/9)
	-üñ (17b/6), (25b/6), (41a/1)
	-üñle (18a/2)
kul	Kul, köle (11b/9), (18a/6), (18a/6), (26b/12), (2b/5), (2b/5).
	-a (25b/12), (40b/12)
	-da (17a/12)
	-iñi (27b/6)
	-larını (37b/6)
	-laruñ (37b/8)
	-uñ (41b/11), (5a/10)
	-uz (20a/7), (22b/5), (30a/7)
kuḷağ	Kulak.
	-ın (11b/4)
	-ın (19a/2), (30a/11), (4b/2)
	-uñ (10a/4), (11a/4), (4b/1)
kulluk	Kulluk (11b/12).
kuḷūb (Ar.)	Kalpler.
	-lerden (46b/1)
Ḳur'ān (Ar.)	Hız. Muhammed'e inen kutsal kitap.
	-uñ (12a/4)
ḳurb -u viṣāl (Ar.)	Vuslatın yakınlığı (4b/10), (33b/12).

ķurb-ı Hık (Ar.)	Allah'ın yakınlığı (29a/9), (14a/3), (44b/10).
ķurbān (Ar.)	Yakın olmak, Allah'a kesilen hayvan (17a/9), (28a/2).
ķur' a (Ar.)	Kura (42a/7).
ķurtar-	Kurtarmak. -ur (13b/7), (6b/8)
ķurtıl-	Kurtulmak. -uben (14a/8)
ķurtul-	Kurtulmak. -maġa (15b/1) -maya (8b/2) -up (30a/1)
ķuru	Kuru (31a/4), (31a/7).
ķuř	Kuş. -inuñ (40a/8)
ķuřb(Ar.)	Yön, kutup. -ıdur (26b/6)
ķutlula-	Kutlamak. -yam (27b/8)
ķuřub (Ar.)	bk. ķuřb. Yön, kutup (30b/3) (27a/5) (24b/12) (24b/7).
ķuvvet (Ar.)	Güç (41b/4), (41b/5), (48b/3) (41b/12). -üñle (41a/6)

küfr (Ar.)	Çirkin söz. -inden (8b/7) -ine (8b/8)
küfür (Ar.)	bk. küfr. Çirkin söz (37b/2), (48b/12).
kül	Kül (16b/6), (44b/12), (44b/5), (45a/1). -den (44b/11), (44b/8) -üm (46a/2), (34b/3) -i (44b/6), (44b/7) -ün (44b/5)
küllî (Ar.)	Hepsi (15b/5), (29b/8).
külliyet (Ar.)	Bütünlük. -ile (6b/1) -le (15b/11)
kün (Ar.)	Ol (23a/9).
kürsi (Ar.)	Kürsü (34b/9), (36b/7).
L	
lā-büd (Ar.)	Lazım, gerek (28a/8).
lā cereme (Ar.)	Şüphesiz (24a/2) (23b/12), (49a/6).
lāf (Far.)	Lakırdı, söz (12a/9).
lāf-ı güzāf (Far.)	Boş lakırdı (31a/12).
lāḥūt (Ar.)	Uluhiyet alemi (22b/9), (23a/7), (29b/7).

	-e (23a/6)
lā-mekān (Ar.)	Mekansız (28a/11), (28a/8), (7a/6).
lāşe (Far.)	Leş.
	-sin (24b/5)
lā yezāl (Ar.)	Zevalsiz (42a/4), (11a/5), (39a/12).
lāyık (Ar.)	Yakışan (12a/5), (12a/7), (12a/7), (15a/6), (17b/5), (47a/10), (8a/11), (9b/3).
lāzım (Ar.)	Gerekli (21a/11), (48b/5).
	-dur (31a/5)
ledün (Ar.)	Allah yanı (4b/8).
lem yezel (Ar.)	Baki, kalıcı (17b/6), (5a/5).
levḥ (Ar.)	Yassı, düz (17b/8) (36b/3) (36b/7).
	-ine (23b/1)
levḥa (Ar.)	Bir yere asılmak üzere yapılmış yazı, resim (35b/4).
līkā (Ar.)	Mürekkep hokkalarına konulan ipek (15a/5), (27a/12), (41b/6) (29a/2).
	-ñ (41b/6)
libās (Ar.)	Esvap.
	-dan (34a/9)
lisān (Ar.)	Dil (25a/7) (47b/4).
	-ından (7b/3)
	-ıyladur (6a/4)

luṭf (Ar.)	İyilik, hoşluk. -ıyla (38a/5) -uñ (45b/1) -uña (13b/12), (17b/10) -uñdan (29a/3) -uñla (41a/7)
luṭf it- (Ar.+et-)	İyilik etmek.
luṭfī (Ar.)	Lutfa ait (44b/2).
luṭīf (Ar.)	İyilik, hoşluk (13b/8), (15b/4), (18b/12), (18b/3), (20a/1) (33b/4), (22a/8), (29b/10), (5a/12), (30a/11), (35a/6), (30a/8) (44a/8) (30b/12), (35a/6), (39b/1), (41a/5), (45b/2).
M	
mā (Far.)	Biz (21b/12), (23a/12).
ma'ā (Ar.)	İle, beraber (36a/2).
ma'ād (Ar.)	Dönüp gidilecek yer. -dan (48a/6)
ma'ān (Ar.)	Mekan (9a/10).
ma'āş (Ar.)	Ücret, aylık (48a/6). -dan (48a/6)
ma'būd (Ar.)	Allah, ilah. -un (4a/8)
ma'dā (Ar.)	Başka, fazla (9a/7).

ma‘denī (Ar.)	Madenle ilgili (7a/4).
mācera (Ar.)	Baştan geçen olay. -ñı (27b/3)
mademki (Ar.)	Bağlaç, değil mi,-diği için anlamı verir (18b/9), (23b/5). -madı (21a/10), (28b/6)
mağbūn (Ar.)	Alışverişte aldanmış, gabune uğramış (22a/9).
mağfiret (Ar.)	Cenabıhakkın günahları af buyurması (40b/8).
māh (Far.)	Ay (27a/12).
maḥāl (Ar.)	Yer, mekan, makam (10b/11).
maḥbūb (Ar.)	Sevilen, sevgili (27b/11). -um (39b/2)
maḥbūs (Ar.)	Hapsedilmiş (10b/9). -lar (14b/10), (14b/8), (15a/9)
maḥfil (Ar.)	Konuşup görüşmek için bir araya gelinen yer. -in (3b/4)
maḥkūm (Ar.)	Hüküm verilmiş, hükümlü. -dur (30a/3) -ı (9b/3)
maḥlūk (Ar.)	Allah tarafından yaratılmış, yok iken var edilmiş (34b/10), (13a/12), (13a/2), (13a/4), (13a/4), (26a/4), (26b/8), (28b/1), (30b/6), (31a/11), (31b/3), (31b/5), (36a/11), (43a/7), (43b/5), (46a/4).

-a (17b/10), (28b/9), (34a/7)

-dan (26a/5), (2b/5), (2b/5)

-dur (26a/5)

-uñ (32a/3)

maḥlūt (Ar.) Karıştırılmış, karışık (39b/6).

maḥrem (Ar.) Gizli, mahrem (5b/11).

-i (48a/1)

maḥrūm (Ar.) Bahtsız, nasipsiz (41a/4).

maḥşer (Ar.) Haşrolunacak, toplanılacak yer.

-im (23a/5)

maḥv id- (Ar.+et-) Yok etmek.

-üp (39a/5)

-erem (6a/12)

maḥv it (Ar.+et-) Yok etmek (21a/4).

maḥv ol- (Ar.+ol-) Yok olmak, harap olmak.

-updur (23b/7)

-an (20b/5)

maḥzūn (Ar.) Üzüntülü, gamlı (43a/6), (9a/9).

mā'i (Ar.) Suyla ilgili (3b/7), (48a/3).

mā'ide (Ar.) Hazırlanmış sofrası (44b/2).

maḥāl (Ar.) Söz, laf (26a/2).

	-im (16b/4)
maḳām (Ar.)	Mekan, durak (22a/11), (26b/10), (3b/11).
	-ı (47b/2), (49a/4)
	-ını (15b/10)
	-lar (50a/1), (50a/2)
maḳbūl (Ar.)	Kabul edilen, reddeilmeyen. (48a/8)
	-dur (37b/4)
maḳşūd (Ar.)	Kastedilen, amaç, gaye (8a/12).
	-iñi (25a/9)
	-um (5b/8)
maḳtūl (Ar.)	Öldürülmüş (41b/8).
māl-a māl (Ar.)	Çok dolu (10a/5).
ma' lūm (Ar.)	Bilinen, belli (31a/3), (36a/3), (44a/9).
	-dur (30a/4)
ma' mūr (Ar.)	Bayındır (16a/5), (18a/5), (28b/9), (39b/9), (4b/6), (9a/8) (23b/6).
ma' mūre (Ar.)	Mamur olan yer (16a/6).
ma' nā (Ar.)	Anlam, mana (21a/9).
	-sına (32b/12)
ma' nī (Ar.)	Anlam, mana (20b/7), (20b/7).
	-den (20b/6), (20b/8)
	-dur (20b/5)

-sine (32b/12)

māni' (Ar.)

Alıkoyan, engel olan (44a/5) .

Manşūr (Ar.)

Özel isim. Ebü'l-Mugīs el-Hüseyn b. Mansūr el-Beyzâvî (ö. 309/922). Tasavvufun gelişmesine önemli katkılarda bulunan ünlü mutasavvıf (10a/10), (10b/12), (10b/2), (11b/6), (12a/10), (12b/12), (12b/5), (12b/6), (13b/2), (13b/5), (13b/7), (14a/11), (14a/5), (14b/4), (14b/6), (15a/8), (15b/12), (15b/5), (17a/11), (17a/6), (18a/7), (18b/9), (19a/1), (19a/5), (20a/1), (20a/8), (20a/9), (21b/9), (22a/2), (22a/7), (22b/5), (22b/7), (23b/8), (25b/1), (26a/3), (26a/7), (26b/4), (26b/9), (27a/6), (28b/4), (29a/1), (29a/2), (30a/12), (30a/8), (30b/8), (31a/5), (31b/7), (32a/11), (32a/2), (32a/7), (33a/8), (33a/9), (33b/11), (33b/8), (34a/5), (34b/11), (34b/7), (35a/3), (35a/8), (35b/12), (35b/6), (36a/11), (36b/11), (37b/10), (38a/6), (38b/1), (39a/11), (39a/2), (40a/3), (40b/10), (40b/7), (42a/11), (42a/12), (42b/3), (42b/8), (43a/10), (43a/5), (43a/9), (43b/10), (44a/6), (45a/7), (45a/9), (45b/12), (46a/1), (46a/11), (47a/3), (47a/9), (4b/6), (5a/9), (5b/1), (5b/2), (5b/3), (5b/4), (5b/5), (5b/6), (6a/2), (6a/4), (6a/8), (6b/4), (7a/11), (7b/12), (8a/9), (8b/5), (9a/8), (9a/8), (9b/5), (11a/4), (46b/5) (15a/11) (46b/3) (47b/4).

-a (10b/9), (11a/12), (13a/9), (14a/9), (17a/7), (18b/2), (18b/3), (19a/1), (19a/5), (22a/11), (25b/2), (25b/9), (26a/10), (26a/2), (26a/6), (26a/8), (27a/12), (27a/7), (27a/8), (30a/2), (30b/3), (31b/9), (32b/13), (33a/7), (33b/12), (34b/5), (35a/4), (43a/3), (43b/2), (47b/3), (47b/4), (5a/5), (7a/1), (7a/5), (8b/11), (8b/2), (9a/10), (9a/11)

-da (27a/8)

-dan (14a/4), (17a/3), (31a/1), (40b/9), (47a/4), (9a/7)

-ı (11b/1), (13a/11), (13a/9), (13b/1), (23a/4), (27a/3), (30b/2), (31a/10), (31a/2), (31b/3), (31b/5), (32a/10), (36b/9), (42b/10), (43a/8)

-iki (14b/11)

-ıyla (9b/7)

-uñ (10a/4), (12b/11), (15a/1), (18a/6), (25b/3), (26a/7), (32a/12), (36a/3), (38b/5), (39b/11), (44a/1), (44a/10), (44a/7), (45b/11), (46b/2), (47a/10), (8a/2), (8a/3), (8b/4), (9a/5)

-uñdur (14b/12)

manzūr (Ar.) Bakılan, görülen (37b/7).

-ı (42b/10)

maʿrifet (Ar.) Herkesin yapamadığı ustalık (29a/4), (49b/6), (49b/6).

maʿrifetsiz (Ar.) Marifeti olmayan (32b/12).

maʿşūk (Ar.) Sevilen.

-a (3b/1), (17a/9)

-uñ (35a/2)

maʿzūr (Ar.) Özü olan (5b/2), (6a/2).

maʿzūr kıl (Ar.+kıl) Affetmek (18a/4).

mātem (Ar.) Yas (43a/8), (43b/1).

maṭlūb (Ar.) Talep edilen.

-ı (27b/11)

māyil (Ar.) Meyletmiş (3b/10).

maẓhar (Ar.) Tecelli yeri (18a/1).

-ı (2b/7)

meʿān (Ar.) Manalar (9a/10).

me‘āl (Ar.)	Anlam (37b/3).
me‘ānī (Ar.)	Manalar. (43b/12)
mebde‘ (Ar.)	Başlangıç. -yi (19b/11)
mecīd (Ar.)	Şanı ve şerefi büyük olan (17b/7).
mecnūn (Ar.)	Çıldırılmış (8a/11).
meded (Ar.)	Yardım (13b/4), (17b/10).
medḥ (Ar.)	Övme (33b/6).
medḥal (Ar.)	Girişi yeri. -üñ (25a/5)
meğer (Far.)	Oysa ki, halbuki (11a/1), (11b/4), (44b/12), (44b/12), (40a/9).
mekrūh (Ar.)	Tiksinti veren, iğrenç (37b/5). -dur (38a/1)
mekşūf (Ar.)	Açığa çıkmak, aşık (21a/12).
melce‘ (Ar.)	Sığınılacak yer. -im (21b/2)
melek (Ar.)	Melek. -ler (43b/4)
melik (Ar.)	Hükümdar (5b/6).
memlü (Ar.)	Dolmuş, dolu (2b/6).
memur (Ar.)	Memur.

men (Ar.)	O kimse ki (21a/12), (21a/6), (23b/12), (3b/7)
men (Far.)	Ben.
	-em (15b/12)
	- den (48a/3)
men' (Ar.)	Yasaklama (21b/6).
	-inden (38a/5)
menām (Ar.)	Uyku.
	-ından (7b/1)
menāzil (Ar.)	Konaklama yerleri (16b/1).
menzil (Ar.)	Konak.
	-i (39b/5)
	-iñ (35a/12)
	-in (3b/10), (3b/10), (3b/4)
	-üñ (25a/3)
merci' (Ar.)	Müracaat edilecek makam.
	-i (21b/1)
merd (Far.)	Yiğit, adam (22a/5) (13b/12), (4b/7).
	-edür (4a/6)
	-i (3b/12)
merdān (Far.)	Mertler, yiğitler (31b/8).
merdāne (Far.)	Mertçe (24a/11), (47b/10) (48a/4).

merdimān (Far.)	Mert olan (13b/7).
merhem (Ar.)	Merhem, ilaç. -in (22a/5)
mermer (Yun.)	Billurlaşmış kireç taşı (35b/5).
mesken (Ar.)	Ev, konut (15b/3). -i (10b/10)
meşām (Ar.)	Burun (17b/1).
mest (Far.)	Kendinden geçmiş, sarhoş (11a/7), (49a/8).
mest eyle-	Sarhoş olmak (22b/1) , (4b/7) (24a/3) (11a/5) (34b/5) (23a/2). -yem (6b/8)
mestūr (Ar.)	Örtülü, gizli. -dur (48a/12)
meşreb (Ar.)	Huy, karakter. -i (29a/12)
meşkūr (Ar.)	Övülmüş (41a/9).
me'vā (Ar.)	Makam, yurt (28a/8).
mevc (Ar.)	Dalga (20a/11), (20a/12), (20b/1), (22b/7), (28a/11), (28a/11), (28b/2). -den (29b/4) -e (45a/2) -i (29b/1)

	-idür (22b/4), (28b/1), (29b/3)
	-in (20b/1)
mevcūd (Ar.)	Var olan, mevcut (29b/4).
	-da (36a/2)
mevcūdād (Ar.)	Var olan şeyler (17b/11).
mevlā (Ar.)	Allah, efendi (38b/5).
mey (Far.)	Şarap, bade (11a/5).
meydān (Ar.)	Düz, açık alan (21b/4) (32b/1).
	-a (31b/4)
	-da (26b/3), (9b/8)
	-ıma (30b/12)
	-ına (47b/10), (47b/7)
	-ında (27b/12), (34a/3)
	-uñ (31a/11)
meyil (Ar.)	Eğim, eğiklik (15b/1).
meyl (Ar.)	Eğim, eğiklik (26a/6).
mezheb (Ar.)	Bir dinde belirli görüş ve anlayış farklılıklarından doğan kollardan her biri (48a/4).
mı-mi	Soru eki (13a/4), (19a/5), (21a/10), (29b/2), (29b/2), (41a/9), (10b/7), (20b/10), (31b/7), (42a/7).
	-dur (29a/6), (26b/12)
	-dür (5b/1)

mihmān (Far.) Misafir (5a/11), (5a/3), (5a/8), (5b/10), (6a/9).

-iñı (6a/10), (17a/8)

-iñüñ (17a/7)

-kim (5a/5)

-sın (5b/6)

-uñ (27b/5)

mihmān lık Misafirlik (48b/11).

mihr (Ar.) Nikah bedeli.

-inüñ (44a/12)

milk (Ar.) Mülk (32b/11).

-e (12b/12), (48b/10)

mināre (Ar.) Minare (11b/5).

mi' rāc Ar.) Hz. Muhammed'in yedi kat semayı aşp Allah'ın huzuruna yükselerek O'nunla görüşmesi (21b/6), (27b/10), (47b/10), (31b/8).

-da (21b/6)

-dur (24a/12)

-ıdı (47b/3)

-ımdur (21b/7)

-ına (33a/6)

-iñı (27b/8), (43a/4)

-uñ (27b/5), (34a/2)

mirār (Ar.)	Defalar, kezler (21a/12).
mir'at (Ar.)	Ayna. -im (37a/8)
mīr-i muḥterem (Far.+Ar.)	Saygı değer amir (13a/11).
milši (Ar.)	Misli ile ilgili, fiyatta büyük bir fark olmadan benzeri bulunabilen (37a/4). -m (16a/11), (37a/6)
mu' āf (Ar.)	Bağışlanmış (12a/10), (12a/9).
mu' cizāt (Ar.)	Peygamberlerin Allah'ın izniyle peygamberliklerini ispat için yaptıkları, akılla açıklanamayan hal ve davranışlar (3a/4).
mu' ĩn (Ar.)	Yardım eden, destek olan (30a/2), (41a/3).
muğlaḳ (Ar.)	Anlaşılmaz, karışık (44b/9).
muḥabbet (Ar.)	Sevgi (9a/3), (15b/7), (29b/9), (31b/11), (35b/9), (4a/4), (8b/12), (8b/5).
muḥalled (Ar.)	Sürekli, edebi, kalıcı (39a/5).
muḥammed (Ar.)	Övülmeye değer olan, Peygamberlerin sonuncusu ve en "büyüğü olan İslam peygamberinin adıdır (11a/5), (2b/7), (2b/7), (7a/4).
muḥarrik (Ar.)	Hareket ettiren, harekete geçiren (25a/7).
muḥīṭ (Ar.)	Çepeçevre kuşatan. -i (22b/8)
muḥkem (Ar.)	Sağlamlaştırılmış (13a/12).
muḥtāc (Ar.)	Bir şeye, bir kimseye ihtiyaç duyan (33a/6). -iñi (27b/8), (43a/4)

muhtar (Ar.)	İstedigini yapmakta serbest olan (47b/5).
muhtefî (Ar.)	Saklanan, gizlenen. -ken (16a/2)
muhterem (Ar.)	Saygı gösterilen, saygı değer (21b/10), (27a/11), (15a/4).
muḳadder (Ar.)	Allah tarafından ezelde belirlenip takdir edilen (13b/6), (26a/2), (44a/3), (44a/4), (9a/10). -den (25b/8)
muḳaddes (Ar.)	Kutsal. -i (49a/2)
muḳarrer (Ar.)	Karar verilmiş, kararlaştırılmış (11b/10), (14a/6), (14b/12), (26b/6), (31a/10).
munḥaşır (Ar.)	Bir şeye mahsus olan (3a/3).
muntazır (Ar.)	Bekleyen (27b/1).
murād (Ar.)	İstek, dilek (21a/6), (21b/11), (36b/11), (45a/12), (45b/12) (25a/6). -ı (44a/2) -ımdur (23b/11)
murādullah (Ar.)	Allah'ın muradı (25a/8).
muşalli (Ar.)	Namaz kılan (27a/2).
muşḥaf (Ar.)	Kur'an-ı Kerim. -ları (47a/1)
Muṣṭafā (Ar.)	Maddi ve manevi yönden arıtılıp saf ve seçkin duruma getirilmiş, cinsi içinden en temiz, en iyisi ve en halisi olarak seçilmiş kişi,

Hız. Muhammed'in isimlerinden (7a/4), (11a/5), (24a/6), (2b/10), (2b/7), (38a/2), (6b/9) (15a/3).

-dur (2b/9), (2b/9)

-y1 (7a/11)

mu' teber (Ar.) Saygı gören, itibarlı (31a/10), (3a/1), (4b/4).

muṭlak (Ar.) Kayıtsız, şartsız (10b/3), (13b/12), (15a/7), (26b/11), (30b/4), (9b/11) (2b/1), (36a/7) (39a/12) (9b/10).

-am (10b/6)

-dur (21b/2), (2b/1)

muṭlaka (Ar.) Ne olursa olsun (24a/8), (33b/2).

muṭṭali' ol- (Ar.+ ol-) Bilmek, öğrenmek.

-up (47a/8)

muṣmahil (Ar.) Çökmüş, yıkılmış, perişan olmuş (5a/7).

muṣur (Ar.) Zarar veren, zararlı (8b/8).

mübārek (Ar.) Bereketli (14a/11), (27b/5), (34a/2), (35a/12), (40a/2).

mübîn (Ar.) İyiyi, kötüyü ayırt eden (14b/5).

mücerred (Ar.) Madde ve cisim halinde olmayan (22b/12), (38a/7), (38a/8), (39b/6).

müctebā (Ar.) Seçilmiş (2b/10), (2b/10).

mü'ellif (Ar.) Eser sahibi (49a/14).

mü'ezzīn (Ar.) Ezan okuyan (11b/11), (11b/5), (11b/6).

müflis (Ar.) İflas eden (5a/2).

müftî (Ar.)	Dini husularda fetva verme yetkisine sahip bulunan. -ler (32b/5), (33a/8)
müheyyā (Ar.)	Hazır, amade (26b/9).
mühlet (Ar.)	Süre, vade (25a/10), (25b/5).
mükerrer (Ar.)	Tekrarlanmış (32a/2).
mülâzım (Ar.)	Bir işte sürekli çalışan kimse (21b/2).
mülk (Ar.)	Taşınmaz mal, memleket (2b/5), (2b/5).
mülzem Ar.)	Susturulmuş (12b/11).
mümkın (Ar.)	Olabılır, kabil (43b/11), (8a/6) (10b/4).
münâcât (Ar.)	Allah’a yalvarıp yakarma (18a/10), (47a/2). -îñı (6a/3)
münevver (Ar.)	Işıklı, nurlu (3a/1).
münfek (Ar.)	Ayrılmış, kopmuş (22b/3).
mürd (Far.)	Ölmüş (30a/2).
mürde (Far.)	Ölmüş kimse (24b/11).
mürdikâr (Far.)	Ölümlü, ölecek (10b/9).
mürebbî (Ar.)	Terbiye eden (29a/12).
mürekkeb (Ar.)	Birden fazla şeyin bir araya gelmesinden meydana gelmiş, birleşik (10a/8). -dür (10a/5) -îñı (10a/7)

mürîd (Ar.)	Emreden, bir şeyhe bağlı kimse (46a/5), (46a/7), (46b/4). -i (45b/11)
mürşid (Ar.)	Kılavuz, önder (24a/6), (38a/2). -i (4a/9) -lere (4a/7)
mürûr (Ar.)	Geçme, geçiş (20a/8).
mürüvvet (Ar.)	Yiğit, insanlık (15a/4).
müsāvī (Ar.)	Eşit (20a/4).
müsebbeb (Ar.)	Sebep olunan (46a/11), (46a/12).
müstağrak (Ar.)	İçine batmış, garkolmuş (7b/3).
müstaḥik (Ar.)	Layık (16a/4).
müstecāb (Ar.)	Olumlu, kabul edilen (38a/5), (42a/10), (42a/8), (47a/7).
müste‘ān (Ar.)	Kendisinden yardım istenen, Allah (25b/2), (34b/3), (41a/7).
müşāvir (Ar.)	Bilgisinden ve fikrinden faydanılan kişi. -e (47a/11)
müşkil (Ar.)	Zor, güç. -üñ (36a/8) -i (33b/7)
müşkilāt (Ar.)	Güçlükler, zorluklar (46b/1) (29a/3).
müşrik (Ar.)	Allah’a ortak koşan (11b/10).
müşriklik (Ar.)	Müşrik olma durumu (12a/6).

müte' āl (Ar.) Çok yüce, ulu (17a/11).

müvekkel (Ar.) Vekil.

-dür (49b/9)

N

nādān (Far.) Cahil, bilgisi (48b/9).

-a (19a/9)

nādim ol- (Ar.) Pişman olmak.

-dılar (45b/3), (47a/12)

nāgehān (Far.) Ansızın (18b/2), (33b/10), (43b/3), (45a/8).

naķış (Ar.) Nakış, işleme (20b/8).

naķil (Ar.) Aktarma, taşıma (16a/6), (16a/7), (16b/4), (48b/3)

naķķāş (Ar.) Süsleme ustası.

-ı (20b/8)

-ını (23a/11)

naķş (Ar.) İşleme (23b/12).

-ımuñ (23a/11)

-ını (39a/1)

nāliş (Far.) İnleme, inilti (18a/7), (8a/1).

nām (Far.) İsim, ad, ün, şöhret (41b/9).

-dur (49a/3)

-ımı (29b/12)

	-ıyla (49a/3)
nā-mahrem (Far.)	Mahrem olmayan.
	-e (19a/7)
namāz (Far.)	Namaz (37b/10), (37b/12).
nā-murād (Far.+ Ar.)	Muradına erememiş (45a/12), (45b/12).
nār (Ar.)	Ateş, odun (40a/6), (23b/5).
	-ı (30a/9), (43b/10)
na' rā (Ar.)	Haykırma.
	-sından (18a/11), (32a/4)
na' rā ur- (Ar.)	Haykırmak.
	-dı (11a/4)
	-ırdı (18a/9)
	-ur (33b/11), (8a/10)
	-up (42a/12)
nās (Ar.)	İnsanlar (20a/4), (38b/7), (9a/9) (20a/5).
	-ı (9a/6)
naşīb (Ar.)	Hisse (32b/1), (41a/10).
nasīḥat (Ar.)	Öğüt (18b/10), (18b/12), (18b/5), (21b/7), (22a/8).
	-le (38b/4)
	-lerümle (17a/2)
nāsūt (Ar.)	İnsanlık alemi (22b/9).

	-e (23a/6)
nāṭīk (Ar.)	Konuşan (46a/4).
nāz (Far.)	Cilve (34a/3), (5b/10).
nazar (Ar.)	Bakma, bakış (35b/10), (3a/9), (42b/8), (43a/1), (46a/9) (45b/10) (26b/7).
	-da (36b/3), (3b/6)
nāzır (Ar.)	Bakan, nazar eden (20b/10).
nāzik (Far.)	Ölçülü, zarif (31b/12), (31b/6).
ne	Ne, hangi, soru zamiri (10a/11), (10a/6), (12b/3), (12b/3), (15a/10), (15a/10), (21b/12), (21b/9), (22a/1), (23b/6), (24b/6), (25b/10), (26b/1), (26b/12), (30a/10), (31a/5), (32a/12), (33a/2), (33a/6), (35b/11), (35b/11), (35b/11), (36b/11), (36b/11), (36b/9), (37a/12), (37a/9), (38b/9), (39a/10), (44a/11), (44a/5), (45a/9), (47b/11), (48a/5), (4a/1), (5a/8), (5a/8), (6a/2), (6a/6), (6a/7), (6b/4), (7a/1), (8a/6), (4b/2).
	-dir (21a/6)
	-dür (25a/5), (25b/1), (25b/7), (25b/8), (31b/5), (31b/6), (34b/12), (35a/1), (37b/8), (3a/5), (45b/9), (45b/9), (4b/2), (9a/1), (3a/5)
	-ler (19a/1), (31a/9), (44b/11), (6b/6)
nebī (Ar.)	Haberci, peygamber.
	-de (19b/10)
necāt (Ar.)	Kurtulma (29a/3), (46b/1).
nedāmet (Ar.)	Pişmanlık (11a/3), (43b/2).
neder	Ne eder (17a/4).

nefes (Ar.)	Suluk (5a/4).
nefs (Ar.)	Bir kimsenin öz benliği (4a/11).
	-imi (13a/5)
	-ün (6a/2)
nekim	Ne kim (30b/5), (30b/7), (34b/4), (34b/6).
nem	Neyim (16a/10), (17a/11).
nenk (Far.)	Ün, şöhret (49a/3).
nereye	Soru zamiri (10a/8).
nesne	Nesne, şey, husu, iş.
	-m (5a/12)
neşir (Ar.)	Yayma, dağıtma (21a/7)
neşr (Ar.)	Yayma, dağıtma (19a/6), (8b/10).
nevāl (Ar.)	Talih, kısmet (34a/4), (4b/10).
neydügin	Neydiki, neydi (8a/12), (8a/12).
neye	Neye, soru zamirinin yönelme hal eki almış biçimi (43a/6).
neyle-	Ne eylemek.
	-di (25a/12), (44b/7), (46a/12), (7a/1)
	-diler (46b/9)
	-dün (49a/9)
	-r (23a/11), (36b/9)
	-rem (23a/2), (7b/10)

	-rüz (26a/12)
	-sün (40a/1)
	-sünler (45a/8)
	-yelüm (25a/5)
nice	Pek çok, birçok (11b/11), (13a/13), (13a/13), (13b/6), (14a/10), (25b/3), (28a/4), (29b/6), (30a/5), (35a/3), (37a/5), (3a/4, (3b/9), (43b/11), (43b/8), (8a/2).
nicedür	Ne zamandır, nasıldır (44b/10), (47b/2), (49a/4).
niçe	Nice, pek çok (22a/6), (33a/7), (33a/8), (35a/2), (42b/5), (47b/1), (9a/7).
niçün	Niçin (31b/9), (49a/8).
nidā (Ar.)	Bağırma, seslenme (3b/3), (4b/8), (39a/3), (39a/3) (21b/1).
nit (d)-	Ne etmek.
	-der (30b/6), (39b/3), (43a/10), (45a/2), (7b/1)
	-e (21a/1)
	-em (13a/8), (6b/5)
	-düp (14a/10)
nihād (Far.)	Huy, yaratılış (8b/1).
nihān (Far.)	Gizli, saklı (2b/8), (19b/3), (20a/10), (21b/11), (31a/8), (37a/12), (37a/9), (9a/12).
	-a (37a/10)
	-dan (37a/10)
nihāyet (Ar.)	Son (49a/5).

niḳāb (Ar.)	Yüz örtüsü, peçe (3b/9), (20a/1), (20a/2), (49a/10).
nistilik (Far.+ -lik)	Yokluk. -den (6b/8)
niṣān (Far.)	İşaret (10a/1), (10a/7), (17a/10), (23b/2), (28a/3), (28a/6), (28a/7), (28a/8), (39a/11), (39b/10), (7a/10). -dan (28a/7) -ıyla (23b/2)
n'işle-	Ne işlemek. -di (45a/3) (43a/10) -düñüz (44a/2)
nitekim	Gerçekten, nasıl ki (30b/4).
niyāz (Far.)	Yalvarma (34a/3), (42a/8) (37b/12). -a (45a/9)
niydelim	Ne edelim (36a/2).
niydelüm	Ne edelim (14a/10), (25a/8), (43b/8), (44a/11).
niylüresin	Neyleyesin (30a/10).
nizām (Ar.)	Sıra, dizi (19a/5), (26b/10).
noḳṣan (Ar.)	Eksiklik. -da (16b/2) -um (29a/6)

n'ol-

Ne olmak.

-dı (46a/8)

-duñuz (34b/11)

-diki (8a/4)

-iserdür (13b/5)

nur (Ar.)

Nur, aydınlık (23b/5), (39b/9) (27a/7), (47b/3) (15a/3) (7b/3).

-a (14b/11)

-dan (14a/4)

-dur (48a/11), (48a/11), (48a/11)

-ı (2b/9), (2b/9), (41a/8), (48a/12), (48b/2), (48b/3), (48b/5), (48b/6), (48b/7)

-ıdur (48a/12), (48b/6)

-ın (16a/12), (36b/9) (16b/1)

-ına (48b/3), (7b/2)

-ından (48b/2)

-ıyla (9b/7)

-lar (14a/12)

-uñ (35a/5)

-uñda (15a/3)

nuşh (Ar.)

Nasihah verme (22a/12).

nūş (Far.)

Tatlı, içki (24a/7).

nuṭṭ (Ar.)	Söz. -u (21a/11) -undan (39a/2)
nuṭṭ it- (Ar.+ et-)	Konuşmak. -di (26a/2) -me (20a/6)
nuṭṭuk (Ar.)	Söz (12a/3), (4b/9). -da (12a/3)
nüzül (Ar.)	Aşağı inme, konaklama (19b/11).
O	
o	İşaret sıfatı, 3. kişi zamiri (25b/5), (31a/1), (40a/6), (43b/5), (44b/4), (44b/6) (21a/1). -dur (15b/10)
od	Ateş (44b/4), (49b/4), (49b/4).
okı-	Okumak. -dı (10a/11) -dılar (27b/4), (34b/10)
oku-	bk. okı- -dılar (10a/9) -duğu (11a/12) -duñ (28a/6)

-ması (12a/1)

-mışdı (9a/7)

-mışıdı (4b/7)

-yanı (49a/15)

-yanlar (10a/9)

-yup (3b/1)

-yupdur (10a/10)

okun-

Okunmak.

-dı (10a/8)

ol

O (zamir, sıfat) (2b/1), (2b/1), (10a/1), (10a/1), (10a/6), (10a/8), (10b/6), (11a/3), (11a/6), (11a/9), (11b/10), (11b/11), (11b/12), (11b/3), (11b/4), (11b/5), (11b/6), (11b/8), (12a/4), (12b/6), (12b/7), (12b/7), (13a/6), (13a/7), (13b/11), (13b/8), (14a/4), (14b/4), (14b/9), (15a/1), (15a/2), (15a/3), (15a/5), (15a/9), (16b/12), (17a/2), (17a/6), (17b/7), (17b/8), (18a/10), (18a/12), (18a/7), (18a/9), (18b/1), (18b/11), (19a/3), (19a/4), (19b/12), (19b/3), (19b/4), (19b/8), (19b/8), (20a/11), (20a/12), (20a/12), (20a/3), (20b/11), (20b/9), (21a/11), (21a/6), (21a/8), (21a/8), (21a/9), (21b/6), (22a/11), (22a/3), (22a/4), (22a/5), (22a/8), (22a/8), (22b/10), (22b/4), (22b/8), (22b/8), (22b/9), (23a/5), (23b/2), (23b/3), (23b/5), (24a/5), (24a/5), (24a/9), (24b/1), (24b/11), (24b/12), (24b/6), (24b/7), (24b/7), (24b/8), (24b/8), (24b/9), (24b/9), (25a/2), (25a/4), (25a/7), (25b/10), (25b/4), (25b/4), (25b/7), (25b/9), (26a/4), (26a/6), (26b/1), (26b/1), (26b/5), (26b/6), (26b/6), (26b/7), (26b/7), (27a/11), (27a/3), (27a/7), (27b/9), (28a/1), (28b/10), (28b/10), (29a/12), (29a/3), (29a/8), (29b/1), (29b/3), (29b/3), (29b/4), (29b/5), (29b/6), (2b/1), (2b/1), (2b/10), (2b/10), (2b/2), (2b/2), (2b/3), (2b/3), (30a/2), (30a/6), (30b/3), (31a/2), (31a/4), (31a/8), (31b/1), (31b/2), (32a/10), (32a/11), (32a/13), (32a/13), (32b/2), (32b/3),

(32b/4), (32b/5), (32b/8), (33a/11), (33b/1), (33b/12), (33b/2), (33b/5), (33b/8), (34b/10), (34b/9), (35a/3), (35a/4), (35b/1), (35b/3), (35b/7), (36a/7), (36b/1), (36b/9), (37a/5), (38b/5), (38b/9), (39a/11), (39a/12), (39b/10), (3a/10), (3a/11), (3a/6), (3a/9), (3b/4), (40a/12), (40b/11), (42a/4), (43a/8), (43a/9), (43a/9), (44a/5), (44a/6), (44a/7), (44b/12), (44b/7), (44b/8), (44b/9), (45a/6), (45b/11), (45b/4), (45b/5), (46a/1), (46a/1), (46a/2), (46a/2), (46a/3), (46a/7), (46a/8), (46b/12), (47a/8), (47b/11), (48a/1), (48a/3), (48b/10), (49a/10), (49a/12), (49a/12), (49a/6), (49a/6), (49a/8), (49a/9), (4a/4), (4b/10), (4b/12), (4b/6), (4b/7), (5a/7), (5a/7), (5b/10), (7a/1), (7a/12), (7a/2), (7b/12), (7b/2), (7b/4), (7b/6),m (8a/11), (9a/4), (9a/4), (9b/11).

ol-

Olmak.

-a (8a/6), (11a/3), (12b/2), (12b/2), (18b/11), (23b/2), (26b/12), (28a/7), (29b/2), (34b/3), (38a/12), (39a/5), (3a/12), (3b/6), (46a/4), (49a/6), (49a/6), (4a/1), (4a/2), (4a/2), (5a/7), (8a/6)

-acağın (46a/1)

-acağdur (24b/6)

-am (30a/1), (30a/1), (36b/5), (37a/11), (42b/5), (5a/7), (5a/7), (5b/11), (6a/9), (6a/9), (6b/11), (6b/7)

-asın (38a/7), (5a/3), (5a/3), (6b/11), (7a/7), (7a/7)

-asın (3b/6)

-asız (13b/9), (13b/9), (39a/5)

-dı (10a/7), (10b/11), (11a/9), (12b/7), (18a/11), (18a/11), (18a/12), (18b/9), (19b/6), (22a/3), (22a/3), (22b/10), (24a/6), (24a/8), (25a/11), (25b/10), (25b/7), (26a/2), (26a/4), (26b/1), (26b/2), (27b/10), (28a/8), (28b/12), (28b/5), (28b/9), (29a/7), (29a/8), (2b/4), (2b/4), (2b/8), (2b/8), (2b/8), (2b/8), (30a/3), (31a/10), (31a/8), (32a/3), (32b/1), (33a/11), (33a/12), (33a/3), (33b/4), (33b/9), (34b/10), (34b/6), (35b/10), (35b/12), (35b/2),

(35b/3), (35b/7), (35b/9), (36a/11), (36a/2), (36a/4), (38a/2), (38a/2), (38b/10), (38b/4), (39a/10), (39a/8), (39b/7), (3a/3), (3b/3), (40a/5), (40a/7), (42b/5), (43a/11), (44a/3), (44b/3), (44b/4), (45a/5), (45b/6), (46a/5), (46a/8), (46b/1), (48b/5) (49a/10), (49a/10), (49a/13), (49a/7), (4a/3), (4a/4), (7a/6), (7b/2), (7b/3), (7b/4), (7b/7), (8a/1), (8a/11), (8a/2), (8b/10), (9a/9), (9b/11)

-dılar (8a/3, (12b/11), (14a/8), (14a/8), (26b/3), (32a/12), (42b/2), (43b/6), (45a/5), (45a/8), (45a/8), (46b/11), (46b/8), (46b/8)

-du (23a/5)

-duğın (21a/7)

-duğum (15b/11)

-duğumı (12a/12)

-duğun (31a/7)

-duğuña (14b/3) (14b/4)

-dığ (39a/7)

-duķ (30b/6), (45b/1), (45b/2), (47a/5)

-dukda (25b/10), (37a/5)

-dum (15a/10), (16a/6), (17b/4), (17b/5), (23a/3), (23a/8), (27b/2), (30a/10), (33a/12), (33a/5), (33b/2), (36a/7), (41b/7), (5b/8), (7b/10), (7b/11)

-duñ (17b/4), (30b/4), (31b/9), (34a/3), (49a/8)

-duñuz (34b/11)

-dur (12a/10), (20b/4), (25a/6), (2b/6), (2b/6), (2b/6) (2b/6), (3a/12), (46a/10)

-ındı (36a/12)

-iñuz (39a/2)

-ıram (15b/7)

-ısar (19b/1)

-ıser (22a/7), (39b/9), (39b/9), (44b/11)

-iserdür (24b/9)

-ma (21a/1), (35a/7), (3b/10)

-madan (46a/4)

-madı (19b/1), (20b/8), (23b/4), (23b/4), (28b/8), (31b/12),
(38a/8), (42b/10), (44b/1), (44b/1), (48a/2), (48a/2), (49a/5),
(4a/1), (4a/1), (9a/5)

-madın (14b/7)

-mağa (15b/1)

-mağıl (48b/9), (48b/9)

-mağ (24a/12)

-mağdur (21a/11)

-mamış (21a/3)

-masan (20b/10)

-masun (35a/6)

-maya (20b/6), (23b/5), (23b/5)

-mayan (48a/8), (6a/1)

-mayıcak (3b/1)

-mayınca (3b/11)

-mayup (19a/9)

-maz (12a/5), (12a/5), (16b/10), (17b/11), (22b/3), (31b/7),
(36a/1), (37b/3), (44a/5), (44a/5), (44a/9), (45b/12), (50a/1)

-mazsın (38a/10)

-mazsız (36a/8)

-mış (14a/1), (14b/11), (15a/8), (15b/2), (16a/2), (18b/7),
(19b/10), (19b/10), (2b/6), (2b/6), (44b/5), (47a/9), (4b/7), (8a/10)

-mişam (16a/4), (22b/12), (23b/6), (23b/6), (23b/9), (23b/9),
(31b/8), (31b/8), (39b/6), (39b/6)

-mişdi (19b/11)

-mişdur (14b/11), (32b/10), (32b/10), (33a/7), (44a/9)

-mişdurur (20a/11), (20a/11), (36a/6), (36a/6)

-mişıdı (45b/11)

-mişsin (22b/1)

-mişuz (47a/4)

-muşam (13a/5)

-muşdur (31a/3)

-muşıdı (44a/8)

-muşıdı (47b/8), (4b/5), (4b/8), (44a/3)

-sa (15b/3), (20b/6), (44a/2), (50a/1), (6a/11)

-sun (14b/5), (15a/10), (21b/9), (24a/9), (27a/12), (27b/5),
(27b/5), (29a/9), (34a/11), (34a/2), (35a/8), (38a/11), (38b/11)

-uben (31b/2)

-uñ (32a/5), (36a/12), (40a/11), (40a/3), (40a/3), (8b/5), (42b/3)

-unca (18a/7), (8a/1)

-unsun (27a/4)

-up (12b/8) (12a/3), (16a/5), (17a/1), (18a/7), (18b/7), (25b/5), (31a/12), (37b/7), (43a/6), (43b/7), (46a/1), (46a/3), (8a/8)

-updur (13b/12), (25b/12), (3a/8), (3b/2), (49a/7), (8a/11)

-ur (11b/11), (12a/9), (13a/2), (13a/2), (13a/4), (14a/6), (16b/2), (16b/2), (20a/3), (20a/4), (20a/5), (20b/10), (22b/9), (22b/9), (25b/10), (26b/1), (29a/12), (29b/8), (31b/7), (33b/6), (36b/12), (36b/12), (37a/11), (40a/10), (43b/11), (44a/4), (44a/4), (45b/10), (48a/1), (48b/4), (6b/2)

-urdı (18a/9)

-urlar (28a/3)

-ursa (15a/10), (17a/1), (17a/1), (24b/6), (39b/8), (40b/1), (4a/2), (6a/6), (8b/8)

-urum (37a/10), (37a/12), (37a/9)

olan

Olan (11b/8), (16a/12), (16a/9), (17a/10), (17a/12), (17a/9), (19b/9), (19b/9), (21a/6), (23b/11), (29b/9), (32b/12), (32b/3), (32b/4), (32b/6), (32b/9), (37a/5), (37b/5), (39a/9), (39b/3), (39b/5), (39b/5), (44a/4), (49a/3), (4a/3).

-anı (26a/2)

-lar (16a/12), (31b/7), (46b/2)

olar

Onlar (14a/9).

ol-dem

O zaman (12b/1), (14a/12), (20a/10), (38a/7), (38b/8), (43b/7).

on	On sayısı (16b/2), (16b/2), (16b/3), (18a/1), (36b/3), (36b/7), (49b/9), (4b/5).
orta	Orta (17a/8), (29b/12).
ot	Ot. -dan (12b/8)
otur-	Oturmak (13a/3). -mış (27b/1) -urken (36b/3)
oyna-	Oynamak. -maz (44a/10)
oynad-	Oynatmak. -ıram (21b/3)
oyun	Oyun. -un (44a/10)
Ö	
öksüz	Öksüz (11b/10).
öl-	Ölmek. - dirdiler (41a/6) - dürdün (42a/2) - dürmege (8b/6) - dürün (31a/2)

	- dörüp (30b/2), (6b/1)
	- dörürem (5b/12)
	- dörürüz (26a/11)
	-di (44a/6)
	-düm (10a/1)
	-dür(6b/1)
	-em (10a/1), (31a/2), (8b/2)
	-mek (15b/9)
	-meye (8b/2)
	-miş (37a/11)
ölü	Ölü (9a/11).
‘ömr (Ar.)	Ömür.
	-üñ (7a/12)
ön	Ön.
	-inde (37b/11)
	-ine (42b/8)
	-ünde (33b/11), (43a/5)
	-üne (32a/10), (44b/4)
örs	Örs, çelik yüzeyli demir alet (12b/6).
	-i (12a/12), (12b/1), (12b/5), (12b/5)
örtül-	Örtülmek.

	-di (19b/4)
öte	Öte (28b/6).
öyle	Öyle (11b/11), (33a/9), (39a/12), (44a/2), (48a/12).
öz	Öz.
	-i (27a/4), (31a/6), (7b/2)
	-in (11b/11), (20a/6)
	-inden (33a/11)
	-ine (30a/12), (30a/12), (35a/3), (31a/6)
	-ini (32a/8)
	-üm (20a/9)
	-ümden (29a/11), (33b/2)
	-üme (30a/11)
	-üñ (4b/1)
	-üñ (6b/10)
	-ünde (11b/7), (4a/5)
	-üñi (4a/12)
özge	Başka, değişik (11a/8), (20a/8), (26b/11), (5a/12).
P	
pā (Far.)	Ayak (22b/12), (5a/12).
pādişāh (Far.)	Hükümdar (30a/6), (45a/10), (5a/12).
	-am (23a/11)

	-uñdur (17a/12)
pāk (Far.)	Temiz (33b/3), (34a/3), (37b/10), (22a/10), (22a/10), (49a/2) (3b/5), (32a/3), (27b/5).
pāre (Far.)	Parça (14b/9), (14b/9), (29b/11), (29b/11), (31b/12), (31b/12), (33b/5), (33b/5), (6a/12), (6a/12), (6a/7).
pārele- (Far.+le)	Parelelemek.
	-ñ (34a/9)
pāy (Far.)	Ayak (39b/4).
pāyān (Far.)	Son (22b/7) (45a/5)
peder (Far.)	Baba (13b/6).
pehlivān (Far.)	Güreşçi, yiğit (27b/12).
pend (Far.)	Öğüt.
	-imi (16a/9)
per (Far.)	Kanat (40a/9).
perde (Far.)	Perde, engel (28a/2), (9a/12).
	-dür (4a/6)
perhīzkārlik (Far.)	Haram ve yasaklardan kaçınma durumu (49b/3), (49b/3).
perişān (Far.)	Dağınık, düzensiz, karmakarışık (48b/9)
pervāne (Far.)	Kelebek.
	-si (25a/2)
perver (Far.)	Besleyen, koruyan, seven (2b/4), (2b/4).

pes (Far.)	Arka, art (15a/6), (22b/12), (33a/6), (36b/5), (44a/2), (48b/5), (49a/10), (49b/1), (2b/4), (2b/4).
peygamber (Far.)	Allah'ın elçisi, nebi (28b/11). -e (28b/9)
peyk (Far.)	Haberci (49a/4), (49a/4).
peymāne (Far.)	Şarap kadehi. -si (23b/3) -sinden (11a/6), (13a/6)
peymān (Far.)	Ant, yemin. -ı (23a/1)
pinhān (Far.)	Gizli (28a/2) (29b/2).
pīr (Far.)	Yaşlı, tarikat kurucusu üstat (12b/10), (19a/8), (32a/11), (40b/9), (44b/4). -i (34a/6)
pişman (Far.)	Pişman (42b/2), (43b/6), (46b/8).
put (Far.)	Kendisine tapınılan bir ilahı temsil eden resim veya heykel. -tur (38/a10)
pür (Far.)	Dolu, çok (39b/9), (5b/10).
pürşafā (Ar.)	Sefa dolu (28a/9).
püser (Far.)	Erkek evlat (35b/10), (44b/11), (48a/3).
R	
Rab-Rabb (Ar.)	Allah. (39a/10), (40b/6), (41b/9), (5b/9)

	-i (5b/7)
	-ime (11a/11)
	-imi (13a/5)
	-inden (21a/12)
	-ümden (40b/7)
rabbāni (Ar.)	Rab'la ilgili (9b/2).
rabbenā (Ar.)	Allah (41b/11).
rabbike (Ar.)	Rabbime (3b/3).
rāci' (Ar.)	Geri dönen, ilgisi olan (29b/8), (37a/11).
	-dur (28b/1)
racul (Ar.)	Erkekler (10b/2).
rāh (Far.)	Yol (15a/2), (3b/2).
	-ı (4a/5)
	-ımı (33b/2)
raḥīm-raḥm (Ar.)	Çok merhametli, Allah (24a/5), (45a/11), (47a/6), (5a/3).
raḥmān (Ar.)	Allah'ın kafir-mümin demeden tüm varlıklara merhamet etmesi (15b/7), (18a/3).
raḥmet (Ar.)	Allah'ın yarattıklarına merhamet etmesi (25b/2), (42a/11), (45b/2), (48b/4).
	-i (13b/4), (41a/11)
	-iñden (49a/14)
	-üm (18a/5)

	-üñ (47a/7)
	-üñden (41a/4)
	-üñle (49a/15)
raḵs (Ar.)	Dans.
	-a (18a/2)
rasūl (Ar.)	Peygamber (19b/11), (26a/8), (26a/9), (29a/12) (29a/8).
	-in (12a/4)
rasūlullah (Ar.)	Allah'ın peygamberi (20a/3), (21a/10), (21a/6).
rāy (Ar.)	Fikir, oy.
	-i (21a/6)
rāzı (Ar.)	Kabul eden (15a/10), (17a/8), (25b/5), (9a/5).
	-mı (34a/8)
	-yam (15b/5)
re'y (Ar.)	Görüş, fikir (8a/8).
	-iyle (26a/7), (26a/7)
recā (Ar.)	Ümit, emel (20a/5).
red (Ar.)	Kabul etmeme (20a/7).
red it-	Kabul etmemek.
	-mez (25b/8)
	-me (39b/11), (40a/1)
red ol-	Kabul olmak.

	-madı (4a/1)
	-a (4a/2)
ref (Ar.)	Yukarı kaldırma (18a/7), (20a/5), (30b/1), (3b/8), (42a/2) (49a/10) (29b/7).
reftār (Far.)	Gidiş, yürüyüş.
	-ıyla (31b/6)
rehber (Far.)	Yol gösteren (3b/1).
	-i (3b/2), (49a/7)
	-üm (23a/5)
rehnümā (Far.)	Kılavuz (24b/9).
reh-nümūn (Far.)	Yol gösteren (7b/7).
remiz (Ar.)	İşaret, sembol (36b/9) (29a/3).
	-i (21a/10), (21a/10), (35a/1), (44b/11)
	-in (28a/10)
	-ini (10b/7), (9b/1)
	-üñ (24b/8)
remz it- (Ar.+ et-)	İşaret etmek.
	-er (36b/9)
resm (Ar.)	Resim, tasvir.
	-e (19b/12), (38b/3), (42a/11), (45b/3), (45b/7), (8a/6)
	-ini (6a/12)

reş (Ar.)	Serpmek (39a/10), (5a/1).
ret (Ar.)	Kabul etmeme (49b/9).
revā (Far.)	Layık, uygun (14a/5), (19b/6).
revān (Far.)	Yürüyen, giden (12b/10), (18b/7), (22a/3), (25a/11), (34b/3), (35b/2), (35b/7), (38b/10), (38b/11) (22b/7).
revnaḵ (Ar.)	Parlaklık (8b/12).
riżā (Ar.)	Hoşnut olma (35a/3), (44a/3).
ricā (Ar.)	Dilek, istek. -ñuz (34b/4)
ricāl (Ar.)	Erkekler, devlet adamları (33b/12), (42b/10). -e (31a/8)
ricāl-i ğayb (Ar.)	Görülmeyen mübarek kimseler (34a/1), (42b/9).
ricālullah (Ar.)	Allah'ın adamları (43a/3).
ric'at (Ar.)	Geri dönme (29b/8).
riyā (Ar.)	Yalan, iki yüzlülük (19a/11). -dur (12a/1)
rū-be-rū (Far.)	Yüz yüze (32a/13).
rūḥ (Ar.)	Ruh, can (22b/7) (22a/10). -ı (22b/8) -una (2b/11), (2b/11)
rumūz (Ar.)	Sembol.

	-ı (23a/9)
	-ın (33a/4), (3a/11)
	-uñ (19a/10)
rūşen (Far.)	Parlak, aydın (8a/1).
rūze (Far.)	Günlük (15a/7) (32b/6) (9b/9).
rūy (Far.)	Çehre (28b/5).
rücū' (Ar.)	Geri dönem (16b/5), (29b/9), (8b/7).
	-ı (29b/5)
	-um (9b/6)
rücū' it (Ar.+ et)	Sözünü geri almak (11a/2).
rū' yā (Ar.)	Düş.
	-dan (4b/12)
S	
sa' ādet (Ar.)	Mutluluk (15a/5), (15b/2), (15b/6), (3b/10) (15a/9)
sa' at (Ar.)	Saat (17a/6), (43b/3), (45a/1), (7a/4).
şabāḥ (Ar.)	Sabah (18a/7), (25b/7) (26b/1).
	-dan (16b/1)
şabır- şabr (Ar.)	Sabır (49b/3), (49b/4), (27a/3).
	-ımı (9b/11)
şaç-	Saçmak.
	-dı (45b/6)

	-ar (43a/12)
	-dılar (43b/6)
	-ıla (35a/11)
saçıl-	Saçılmak.
	-dı (14a/12)
şad (Far.)	Yüz sayısı (6a/7).
şadā (Far.)	Ses, yankı (4a/9).
	-dan (34b/9)
şadak (Ar.)	Tasdik, onaylama (21b/12).
şaddak (Ar.)	bk. şādīk (42b/9)
şādīk (Ar.)	Sadakatli (11b/11), (12a/7), (15a/11).
	-am (21b/4)
	-uñ (43b/9)
şādır (Ar.)	Göğüs, kalp (19b/1), (7b/3).
	-ı (49a/4)
şāf (Ar.)	Temiz (18a/12), (26b/3), (26b/3), (31a/12), (34a/1).
şafā (Ar.)	Gönül şenliği, rahat (14b/6), (17a/4), (17a/4), (18b/2), (24a/6), (29a/2), (29a/5), (33b/4), (37b/6), (38a/2), (38b/1), (6b/9), (7a/11) (7a/4).
	-ya (38b/2)
	-ları (47a/1)
şāf ber-şāf ol-	Temizlenmek, yücelmek (18a/12).

şāğ	Diri, canlı (35b/1), (38b/10), (38b/9).
	-iken (34a/7)
şāğīr (Ar.)	Küçük, ufak (43a/11), (35b/3).
saḥī (Ar.)	Cömert (41b/7), (3a/6).
şāhib (Ar.)	Malik, sahip olan (16a/6) (18b/12) (27b/4) (25b/5) (27b/6) (42b/9) (29a/2) (26b/7) (37b/12) (28a/5) (24b/12).
sāhil (Ar.)	Deniz, göl, nehir kenarı.
	-i (22b/9)
	-indendür (20b/1)
şahra (Ar.)	Geniş yer, kır, ova (34b/9), (45a/5).
sa'id (Ar.)	Kutlu, uğurlu (33a/12).
sakf (Ar.)	Tavan, çatı.
	-a (10a/6)
şakın	Uyarı sözü (39b/11).
şakın-	Sakinmak.
	-an (28a/2)
	-mağ (49b/11)
sākī (Ar.)	İçki koyan kimse (47b/6).
sākin (Ar.)	Yerinde duran, hareketsiz (19a/9), (44b/4).
şalavāt (Ar.)	Namazlar, salatlar.
	-ıyla (2b/11), (2b/11)

şalb (Ar.)	Asarak idam etme (25a/4), (31b/1).
şalın-	Salınmak. -ı (31b/4), (31b/4)
sālik (Ar.)	Bir yol tutup onu takip eden (32b/3) (4a/1).
şan-	Sanmak. -dılar (45a/5), (45a/7) -ma (26a/5) -mak (13a/2) -mañ (13a/4) -mañuz (20b/2) -ursız (31a/7), (37a/11)
saña	Sana (6b/6), (10b/11), (11a/1), (14a/1), (15a/5), (15a/6), (15a/6), (15a/7), (15a/7), (15a/7), (15b/3), (17a/4), (17b/2), (19b/6), (21a/3), (24b/1), (25a/3), (26a/10), (26a/12), (26a/12), (26b/5), (27b/10), (28a/8), (28b/12), (28b/12), (30a/2), (30a/3), (30a/6), (31b/12), (34b/5), (35a/10), (35a/6), (35a/7), (35a/9), (35a/9), (37b/7), (38a/10), (3a/8), (42a/5), (45a/12), (47b/12), (49a/10), (49a/9), (4a/12), (4a/7), (4a/8), (4b/9), (5a/6), (5a/9), (5b/10), (5b/11), (6a/4), (6b/11), (6b/4), (6b/7), (6b/9), (7a/10) (38a/10).
şanki	Sanki (35b/5).
sarāy (Far.)	Saray. -ında (30a/1)
şat-	Satmak. -ma (32b/13)

şavāb (Ar.)	Doğruluk (38b/3), (42a/10).
şavur-	Savurmak (34a/9).
	-uñ (34b/3)
sa'y (Ar.)	Emek sarfetme (3a/10), (40a/11), (8b/6) (41a/9)
	-ını (41a/9)
şayur	Hasta (35b/12).
saz (Far.)	Saz, çalgı aleti.
	-ını (32a/8)
sebağ (Ar.)	Ders (39a/8) (21a/5).
sebeb (Ar.)	Sebeb (29b/9), (46a/11), (46a/12).
	-den (7a/1)
	-iyle (46a/11)
sebğ (Ar.)	Üslup, önde bulunma (4b/7).
sebğlik (Ar.)	Önde bulunma (13a/8).
secde (Ar.)	Secde (32a/7), (33a/3).
sed (Ar.)	Kalın duvar, aşılması zor engel (36a/6), (3a/8), (4a/1), (4a/2).
sefer (Ar.)	Defa (34a/2).
sefer (Ar.)	Yolculuk (48a/3).
seğān (Ar.)	Sıcak (41b/7).
sekiz	Sayı, sekiz (18a/1), (36b/3), (36b/7).
sekte (Ar.)	Kesilme.

	-sin (26a/11)
selām (Ar.)	Selam (19a/5), (22a/11), (2b/11), (2b/11), (43a/5), (7a/5) (27a/8).
	-ımı (30b/10)
selāṭin (Ar.)	Sultanlar (30b/8).
sem^c (Ar.)	İşitme, görme (45b/9) (25a/11).
	-ine (47b/9)
sen	Sen (29b/10), (11a/1) (11a/2), (14a/2), (15a/9), (17a/8), (17b/4), (17b/4), (18a/4), (18a/6), (18b/3), (19a/6), (19b/6), (20a/1), (20a/12), (20a/2), (20a/6), (21a/2), (22a/8), (22a/8), (22b/5), (22b/5), (26b/10), (27a/5), (27b/10), (27b/9), (27b/9), (28a/6), (28a/8), (28b/4), (29b/10), (30a/11), (30a/7), (30b/4), (38a/12), (39b/12), (41a/3), (41b/1), (41b/4), (41b/5), (41b/5), (42b/8), (45a/11).
señ	Sen (45b/8), (47a/6), (49a/11), (4b/3), (5a/2), (5b/3), (5b/8), (6a/10), (6b/11), (6b/11), (6b/7), (7a/7), (7a/9), (9b/1).
	-de (14a/1), (14b/1), (20a/10), (21a/2), (21a/4), (28b/5), (35a/8), (38b/1), (38b/2), (49a/8), (4a/6), (4a/8), (4b/9)
	-dedür (30b/4), (30b/4)
	-den (17b/10), (17b/11), (17b/9), (20a/3), (22a/7), (22b/2), (24a/9), (25a/6), (32b/13), (40b/12), (41b/9), (45a/10), (45a/11), (5b/8), (5b/8), (6b/5), (6b/7)
	-dendür (41b/9)
	-i (25a/4), (10b/10), (10b/9), (19a/8), (21a/2), (21b/10), (22b/2), (26a/11), (31b/11), (32a/1), (32a/1), (42a/2), (49a/11), (49a/9), (4a/8), (5a/11), (5b/3), (6b/3), (6b/5), (6b/8)

-sin (15a/3), (15a/4), (17b/7), (17b/7), (17b/8), (18a/3), (20a/7), (22b/6), (25a/2), (27b/11), (27b/12), (41a/12), (41a/2), (41b/10), (42a/3), (42a/4), (42a/5), (9b/2), (9b/2)

-siñ (29a/3), (30a/3), (30a/6), (30b/3)

-üñ (33a/1), (10a/2), (10a/2), (10b/11), (13b/11), (13b/12), (14b/3), (14b/4), (14b/5), (15b/3), (17a/11), (17b/9), (21b/12), (21b/12), (25a/5), (27a/5), (27b/4), (28b/8), (30a/4), (30a/5), (30b/5), (30b/5), (31b/12), (33a/1), (33a/7), (34a/2), (41b/12), (41b/12), (41b/7), (42a/8), (5b/6), (6a/7), (6a/7), (6a/9), (7a/8), (5b/1)

-üñdür (17b/1), (17b/2), (40b/10), (40b/10), (41b/8), (45b/1), (5b/4), (5b/6)

-ündür (41b/8), (5b/9)

-iñ (4a/7)

senā (Ar.)

Övme.

-yı (33b/6)

sencileyin

Sana göre (43a/3).

seng (Far.)

Taş.

-i (35b/5)

señiçün

Senin için (21a/3).

seniñçün

Senin için (18a/5).

senlig

Senlik.

-i (47b/12)

-ün (21a/4)

señlig	Senlik. -inden (5a/6)
senlik	Senlik. (49a/10), (4a/6), (4a/7) -den (49a/11)
ser (Far.)	Baş (22a/12). -den (13a/6)
serbāz (Far.)	Cesur (4a/3).
sercān (Far.)	Baş ve can (5a/11).
ser-firāz (Ar.)	Başını yukarı kaldıran (49a/2).
sergerdān (Ar.)	Şaşkın. -dur (18a/2)
serseri (Ar.)	Başiboş, avare (3b/2).
ser-te-ser (Far.)	Baştan başa (34b/9).
server (Far.)	Başkan, ileri gelen (31a/1). -e (22a/8) -i (23a/9), (2b/9), (2b/9) -leri (49b/10)
settar (Ar.)	Örten; Allah (17a/6).
sev-	Sevmek. -dügiçün (9a/3) -düyüñi (12a/2)

	-enleri (5b/12)
	-er (49b/2), (49b/3), (49b/4), (49b/4), (49b/5), (49b/5), (49b/6), (49b/6), (49b/7), (49b/7), (49b/8)
	-mezem (6a/1)
sevda (Ar.)	Aşk, muhabbet.
	-yıla (31a/4)
seyf (Ar.)	Kılıç (19b/5).
seyfullah (Ar.)	Allah'ın kılıcı (19b/6).
seyrān (Ar.)	Gezip, dolaşma (29b/7).
	-uñ (3b/6)
seyr (Ar.)	Gezip, dolaşma, seyretme.
	-imdurur (33a/2)
sez-	Sezmek.
	-medi (12b/9)
şidk (Ar.)	Doğruluk, iç temizlik (7a/4).
	-ıyla (12b/6)
	-ile (11b/12, (14a/6)
	-la (4a/1)
şifāt (Ar.)	Ona ait olan özellik, hal (22b/3), (29b/3).
	-dur (37a/4)
	-ı (41b/10)

	-umdur (37a/8)
	-uñ (38a/5, (38a/7)
şığ-	Sığmak.
	-maz (10b/7, (35b/12), (37a/1)
şıhhat (Ar.)	Sağlık, afiyet (27a/12).
sır (Ar.)	Sır (18a/1), (21a/10), (28a/2), (28b/7), (36a/2) (21b/12), (24a/9), (30a/3), (24a/1) (33b/1) (29a/8).
	-dan (28b/9), (36a/9)
	-dır (21a/10)
	-dur (35b/11)
	-a (36a/8)
sırr (Ar.)	Sır.
	-ı (19b/4), (21a/12), (28a/1), (28b/6), (30b/4), (35b/2), (36a/5), (3a/5), (45a/3), (45a/3), (7b/4), (7b/4)
	-ıma (29a/8)
	-in (19b/3), (25a/4), (28a/6), (33a/5) (25a/6)
	-ına (27b/9), (47b/11), (4b/11), (4b/11)
	-ını (26a/6), (19a/6), (23b/1), (26a/3), (28a/2), (3a/10), (3a/5), (8a/5)
	-yla (25a/7)
	-uñ (13a/8), (19a/10)
sırrullah (Ar.)	Allah'ın sırrı (21a/6).

simurg (Far.)	Efsanevi masal kuşu, anka (40a/9). -ı (40a/11)
sin (Ar.)	Yaş, süre (25a/10).
sîret (Ar.)	Ahlak, dışa akseden davranış (20b/5). -de (15b/12) -i (13a/8), (3a/10) -imi (18a/4) -üm (16a/1), (16a/2)
sitr (Ar.)	Perde (20a/1).
siz	Siz (12a/12), (12a/7), (12b/1), (13a/2), (13a/4), (13a/4), (13a/4), (13a/7), (13b/2), (21b/6), (23b/8), (25b/2), (31a/7), (34a/12), (34b/4), (36a/8), (36a/9), (37a/11), (39a/5), (39b/1), (40b/4), (44a/2), (44a/6), (44a/6). -den (39a/4) -e (13b/4), (14b/7), (25a/10), (25b/2), (28b/7), (31a/3), (36a/5), (36a/6), (36a/9), (37b/2), (37b/2), (37b/3), (37b/5), (39a/3), (39a/4), (44a/9), (9b/3) (33a/4) -i (13b/7), (14b/7) -iñdür (26b/8) -ler (37b/5), (46a/6) -lere (12b/2) -üñ (26b/9), (37a/1)
siziñiçün	Sizin için (40b/7).

sizlig	Sizlik. -iñüz (39a/4)
şohbet (Ar.)	Sohbet. -inden (44b/2)
şol	Sol (35b/6), (38b/12). -ın (35b/7), (38b/11)
şoñ	Son (11a/3).
şoñra	Sonra (10b/11), (16b/2), (16b/6), (21b/5), (21b/7), (24b/6), (28b/10), (34b/1), (42a/12), (42a/2), (43a/6), (47a/8), (5b/12).
şor-	Sormak (17a/7). -arsañ (17a/2) -dılar (36b/11) -maduķ (8a/12) -mañ (37b/5) -sañ (22b/9)
şoy	Soy. -ı (49b/10)
söyle-	Söylemek (22a/2), (22a/9), (42b/1). -di (7a/1) (11b/6), (18b/9), (25b/9), (26a/7), (32a/4), (33b/8), (44b/7) -digi (11b/8) -dügi (8a/9)

-dügüm (41b/2)

-düm (22a/6), (33b/3), (5b/7)

-dün (19a/9)

-medün (5b/5)

-mezem (24a/10)

-r (25a/7), (27a/1), (6a/2)

-rem (10b/3), (10b/3), (23a/2), (7b/10)

-rseñ (21b/12)

-ye (24b/10)

-yen (20b/4), (20b/5), (25a/6), (37b/1)

-yeni (19b/5)

söyled-

Söyletmek.

-en (41a/2), (47b/4)

-üben (42a/1)

söylen-

Söylenmek.

-medi (8a/7)

söyleş-

Söyleşmek.

-ecek (26b/4)

söz

Söz (8a/6), (11a/12), (11a/7), (16a/8), (20a/8), (22a/6), (26b/12), (31b/11), (32a/1), (37a/1), (41a/2), (45b/8), (4b/2), (8a/7).

-de (11b/8)

-den (26a/10), (26a/11)

-e (11b/4), (27a/1), (27a/11)

-i (10b/8), (12b/11), (12b/4), (13b/10), (20a/6), (20b/10),
(24b/11), (24b/11), (27a/4), (30a/11), (31a/10), (31a/11), (33b/8),
(45b/10), (7b/2), (8b/1) (18b/6),

-imi (16a/10), (40a/1)

-imüz (9b/4)

-imüzi (20a/7)

-in (20a/8), (8a/2), (9a/9), (44a/1)

-iñ (21b/11)

-inde (11b/7)

-inden (32a/10)

-ini (29a/1), (29a/1)

-inüñ (24a/10)

-lerden (47a/12)

-leri (25a/1), (27a/1), (32b/6), (47a/10)

-lerim (12b/2), (37b/2)

-lerin (40a/2)

-lerinden (29a/2), (29a/5)

-lerümi (34a/11)

-üm (18b/11), (21b/2), (21b/9), (25b/1), (6a/4), (7b/11)

-üme (46a/4)

-üñ (11a/1), (19a/2), (20a/9), (21b/10), (34b/6), (4b/2), (9b/3)

-ünden (11a/3), (32a/7), (9a/4)

-üñi (38a/4)

-üni (39b/11)

-ünü (11a/12)

şu

Su (12b/7), (12b/8), (46a/7), (46a/8), (46a/9).

-ya (46a/3)

-yı (45a/4)

su'āl (Ar.)

Sual, soru (35a/8), (35a/9), (37b/3).

-e (43b/11)

şubḥ (Ar.)

Sabah vakti (8a/1).

-a (18a/10)

şuç

Suç (47a/6).

-larına (42a/10)

-umuz (45a/10)

-umuzu (45b/2)

-uñuz (13b/8)

şuçlular

Suçlular (13a/13).

sultān (Ar.)

Sultan, hükümdar (29a/5), (30b/6).

-a (21a/11)

-ı (21a/9)

-im (15a/1)

-ımızsın (22b/5), (30a/7)

-imuz (20a/7)

-sın (5b/6)

-um (26b/8), (29a/6)

şun-

Sunmak (35a/12), (39b/9).

-dı (35b/7), (38b/9), (7a/11)

-dum (33a/9)

-ı (35b/1)

-maya (38a/9)

-mış (47b/6)

-muşıdı (4b/10)

şüret (Ar.)

Dış görünüş, şekil (16a/2), (20b/11), (20b/5), (20b/7), (21a/1), (21a/1), (33a/10), (3a/6), (40a/8) (49b/1) (16a/1) (20b/9), (22b/11).

-de (15b/12), (20b/6), (33a/6), (37a/9)

-den (13a/7), (18a/4), (29b/7)

-durur (20b/5)

-i (11a/10), (13a/8), (13a/8), (23a/4), (30b/2), (3a/10), (9b/7)

-imdi (16a/5)

-in (31b/10), (9b/8) (32b/11)

-ine (3a/9)

	-le (43b/11)
	-tünki (23b/6)
	-ün (32b/12), (32b/12)
şūr-u isrāfīl (Ar.)	İsrafil'in suru (10b/4).
sübḥān (Ar.)	Allah'ın isimlerinden, her türlü noksandan uzak olan (42a/4).
sücūd (Ar.)	Secde etme (13b/11), (17b/9), (34a/5).
sükker (Ar.)	Şeker (12a/8), (38a/4).
sükūt (Ar.)	Susma, sessizlik.
	-a (9a/6)
sülūk (Ar.)	Bir yola girme (49b/9).
sūr-	Sürmek.
	-di (15a/8)
	-diler (14b/2), (26b/8), (46b/3), (46b/6)
	-dügi (41b/2)
	-üp (46b/7)
	-üsünler (29b/11)
sūrūr (Ar.)	Sevinç.
	-ı (31b/5)
	-ıyla (6b/9)
süvār (Far.)	Ata binmiş kimse (27b/2).

şāb (Ar.)	Delikanlı, civan (25b/1).
şād (Far.)	Sevinçli (13b/5), (13b/9), (14a/2), (14a/8, (23b/7), (30a/1), (32a/12), (39a/11), (3b/6), (40a/3), (41a/6), (49a/12), (5a/4).
şadān (Far.)	Sevinçli (13a/7).
şādīmān (Far.)	Sevinçli (41a/7).
şāfi (Ar.)	Şifa veren (24b/3).
şāh (Far.)	Padişah (22b/1), (35a/12), (38b/2) (35a/4) (38b/9) (24b/7). -ı (10a/6), (11b/3) -ile (18a/10), (23a/8), (7b/4) -iñuz (40a/10) -uñdur (17a/12)
şakı-	Şakımak. -dı (45a/7)
şakī (Ar.)	Bahtsız, haylaz (4a/3), (40a/5).
şāñ (Ar.)	Şan, şöhret. (26b/2), (49a/3).
şāyed (Far.)	Eğer (18b/5).
şeb (Far.)	Gece (32b/6).
şeb-ḥūn (Far.)	Gece baskını (9b/11).
şehā (Far.)	Ey şah! (17a/4).
şehādet (Ar.)	Allah yolunda ölme, canını feda etme (8b/7).
şehīd (Ar.)	Şehit (33a/12).

şehir (Ar.)	Şehir, namlı, ünlü (12b/4).
	-i (4b/4)
	-ine (38a/6)
şek (Ar.)	Şüphe (48b/12).
şeksiz	Şüphesiz (14b/4).
şeksüz	Şüphesiz.
	-in (42a/11)
şeker (Far.)	Şeker (12a/8).
şekil (Ar.)	Dış görünüş, biçim (37a/8).
şen (Far.)	Bayındır, naz, eda (39a/10).
şer' (Ar.)	Dini kaideler (31b/10), (8b/1), (2b/9) (28a/3), (9a/10)
	-iyle (8b/3)
şer' an (Ar.)	Şeriat hükmünce (36a/4).
şerh (Ar.)	Açma, açıklama (30b/11), (48a/10.)
şerha (Ar.)	Kesilmiş şey, dilimlenmiş (34a/9), (34a/9), (7a/8), (7a/8).
şerī (Ar.)	Şeraitle ilgili (28a/12).
şerī' at (Ar.)	Şeriat, doğru yol, Allah'ın emri (16a/5), (19b/5), (26b/10), (41b/4), (41b/2), (41b/1).
	-dan (20a/6)
	-i (41b/3)
	-ile (28b/9), (19b/4)

	-üñ (36a/3)
şeş (Far.)	Altı, sayı (23a/8).
şevk (Ar.)	Neşe.
	-e (32a/2)
şey - şey' (Ar.)	Şey. (45a/1), (44a/4), (29b/8)
şeyd'ullah (Ar.)	Allahı'ın sevdalısı (38b/2).
şeyb (Ar.)	Kocama, ihtiyarlık (47a/3).
şeydalillah	Allah'ın sevdalısı (6b/5).
şeyh (Ar.)	Müritleri bulunan kimse, ihtiyar (18a/12), (18b/1), (18b/1), (18b/10), (19a/3), (20a/9), (21b/7), (21b/8), (22a/10), (22a/3), (22a/4), (25a/1), (25a/11), (25a/12), (25b/1), (26b/2), (32b/6), (37b/7), (38a/3), (43a/12), (43a/12), (46b/11), (46b/4), (18b/6) (18b/2) şeyhi (33b/9) (15b/2) (24b/1) (15a/9).
	-i (19a/4)
	-ler (32b/8)
	-lere (32b/7), (46b/6)
	-leri (32b/5)
şeytān (Ar.)	Şeytan (3a/9).
Şiblî	Özel isim. Ebû Bekr Dülef b. Cahder (Ca'fer b. Yûnus) eş-Şiblî (ö. 334/949). İlk sûfilerden. Hakkında çok az bilgi vardır (18b/1), (22a/10), (22a/4), (22a/5), (24b/12), (25a/1), (37b/12), (37b/7), (38a/3), (38b/3), (38b/4), (43a/12), (46b/4).
	-yle (18a/12)
şikār (Far.)	Avlama, avlanan hayvan (28a/10).

şimden	Şimdiden (10b/11), (16b/6), (21b/5), (21b/7), (27b/10), (43a/6).
şimdi	Şimdi (16b/5), (5b/5).
şimdicek	Şimdi, hemen (37a/7).
şîr-i hüner (Far.)	Hünerli aslan (37b/9).
şol	Şu, o 1. işaret zamiri (17a/6), (19a/3), (22a/10), (22a/11), (24b/4), (27a/7), (34a/5), (34a/6), (37b/6), (38b/12), (38b/4), (39a/11), (40a/6), (42b/7), (44b/4), (46a/9), (4b/4), (6b/10), (7a/11), (7a/4).
şoldem	Şu zaman (12b/11) (31a/9), (43a/11).
şöyle	Böyle, öyle (10b/10), (11a/5), (12b/10), (12b/7), (27b/2), (32a/3), (34a/12), (34a/6), (38b/12), (38b/7), (42b/7), (43b/5), (44b/3), (45b/5), (6a/9), (6b/3), (7a/6), (7a/6), (7b/4), (9b/12). -mişidi (46a/1)
şöylekim	Şöyle ki, öyle ki (18a/9)
şu	Şu (13a/11), (18a/12), (33b/10), (43b/3), (43b/9), (45b/7), (6b/11). -ki (32a/6)
şuhūd (Ar.)	Bir yerde hazır bulunup görme (11b/7), (11b/9).
şükrâne (Ar.)	Teşekkür alameti (28a/1), (42a/7).
şu‘lî (Ar.)	Ateş alevi, alev. -yla (48b/5)
şümar (Far.)	Sayı. -ınla (17b/10)
şüm (Far.)	Uğursuz. -uñ (4a/11)

şüphe (Ar.)	Şüphe (14a/6).
T	
tā (Far.)	Dek, değin, beri (16b/1), (19a/2), (23b/10), (23b/11), (23b/2), (25b/2), (28b/7), (28b/8), (34a/10), (34b/3), (35a/10), (35a/11), (39b/12), (4a/10), (5a/5), (5a/5).
Ta' ālā (Ar.)	Şanı tüce olsun (14a/1), (14a/5), (17a/7), (18a/6), (21b/10), (29a/4), (6a/8), (7a/2), (3a/2), (4b/12).
tāb (Far.)	Güç, kuvvet (26b/2).
tabaḳ (Ar.)	Tabak. (23a/12).
tābān (Far.)	Parlak, ışıklı. -dur (18a/2)
ṭabl (Ar.)	Davul (4a/9). -ını (21a/8), (34b/8)
tāc (Far.)	Taç. -dur (24a/12) -ıdı (47b/3)
ta' cīl (Ar.)	Acele ettirme (30b/1).
ṭağ	Dağ. -a (8b/10) -ı (34b/9)
ṭāğıl-	Dağılmak. -dı (25b/6)

tağla-	Dağlamak. -dılar (13b/1)
taḥkīk (Ar.)	Soruşturma (12b/2), (17a/8), (21b/1), (3b/8), (40b/5), (47b/3), (5b/1), (8a/6).
taḥrīr (Ar.)	Yazı yazma, kitabet (23b/1).
taḥsīn (Ar.)	Takdir etme, övme (27b/4).
taḥt (Far.)	Taht (30b/8). -ı (43b/12), (9a/11) -ın (40a/10)
tāk (Ar.)	Bina kemeri, kubbe (9b/11).
taḳ-	Takmak. -dı (42b/8) -dılar (43a/7) -madı (19a/12) -uñ (42b/6) -up (11b/3), (13a/10), (34b/1) -ur (11b/2)
tākāt (Ar.)	Kuvvet derman. -üm (30a/10), (9b/11)
taḳarrüb (Ar.)	Yaklaşma (36b/12).
takdīr (Ar.)	Beğenme, kıymet biçme (24b/1), (26a/2), (27b/3), (25b/9).

	-iyledür (26a/1)
taḳdīrullah (Ar.)	Allah'ın takdiri (26b/1).
taḳrīr (Ar.)	Anlatma (23b/1).
ṭal-	Dalmak.
	-mayan (12a/3)
	-mışam (11a/8)
ṭaleb (Ar.)	İsteme (39b/2), (39b/2), (8b/3).
ṭālī' (Ar.)	Talih.
	-im (33a/12)
ṭālib (Ar.)	İsteyen (32b/12), (39a/8), (39a/9) (4b/1).
ta'lim (Ar.)	Öğretme (24b/2), (26a/6), (26a/8), (26a/9), (29a/8).
	-ler (28a/7)
	-lere (16a/7)
tamām (Ar.)	Tamam (11a/9), (12b/1), (18a/11), (29a/1), (2b/11), (2b/11), (46b/11), (46b/7), (49a/13), (6b/12).
ta'mīr (Ar.)	Onarma (2b/8), (2b/8).
ṭamu	Cehennem (39a/4).
tañrı	Tanrı, Allah (45a/7), (45a/9).
	-nuñ (26a/1), (27b/11)
	-ya (4a/5)
ṭapu	Huzur.

	-ña (22a/12), (27b/6)
tarık (Ar.)	Sabah yıldızı.
	-ları (48a/9)
taşdīk (Ar.)	Doğrulama (11b/7), (12b/2), (28b/5).
	-i (8a/6)
taş	Taş (10b/12).
	-ı (10b/12), (32a/4), (32b/7)
	-lar (32b/8)
taş-	Taşmak.
	-a (46a/2)
	-uben (24a/7), (45a/4)
taş	Dış.
	-ım (33b/4), (9b/6)
taş-	Taşımak.
	-mayup (29b/2)
taşra	Dışarı (15b/4), (17a/5), (22a/1), (7b/6).
tatlı	Tatlı (31b/9), (9a/2).
tavr (Ar.)	Davranış, durum.
	-ından (48a/5)
	-ını (24b/8)
tay (Ar.)	Dürüp, bükme.

	-ı (28a/12)
ṭayrān (Ar.)	Kuş (ṭayr) (23a/7).
taʿẓīm (Ar.)	Saygı gösterme (46a/5), (46b/7).
	-iyle (27a/8)
taẓarruʿ (Ar.)	Yalvarma, yakarma.
	-uñı (15a/11)
teʿlif (Ar.)	Uzlaştırma, eser yazma (12a/1).
teʿṣīr (Ar.)	Etki (16a/8).
tebdīl (Ar.)	Değiştirme (4a/7).
teblīğ (Ar.)	Ulaştırma (30b/10).
tecelli (Ar.)	Görünür olma (3b/8) (29a/7).
	-si (48b/6)
tedbīr (Ar.)	Önlem (43b/8), (44a/11), (8a/8).
	-ini (4b/3)
tefhīm (Ar.)	Bildirme (24a/5).
teftiṣ (Ar.)	İnceden inceye yapılan araştırma (42a/3).
tekye	Tekke.
	-sinden (21a/5)
telkīn (Ar.)	Bir kimseye bir fikri aşılama. (24a/9) (8b/7) (24a/4)
	-inden (24a/10)
temāṣā (Ar.)	Bakıp seyretme. (12b/1)

ten	Ten (13a/3), (39b/10), (39b/8), (3b/11), (40a/4), (40a/9), (40a/9), (40b/2), (40b/3), (40b/5), (40b/6) (41a/2).
	-den (40a/10)
	-i (29b/11), (34a/9), (47b/11)
	-üm (33b/5)
	-üme (11a/11)
	-üñ (31b/12), (7a/8)
	-üñi (10a/2), (33a/1)
	-üz (22b/5)
tercimān (Ar.)	Tercüman (10b/7).
terk eyle-	Terk eylemek.
	-di (32b/4), (32b/4), (47b/11)
	-düm (33a/5)
terk id- (Ar.+ et-)	Terk etmek.
	-ersin (22b/1)
	-erem (23a/4), (42a/6)
	-medüñ (31b/10)
terk it- (Ar.+ et-)	Terk etmek.
	-mezem (9b/8)
	-sün (17a/9)
terk-i cān itmek	Canı terk etmek (6a/11).

terk-i sercān eyle-	Canı ve başı terk eylemek (5a/11).
terk ur-	Terk etmek. -duñ (27b/11)
tesbīh (Ar.)	Allah'ı takdis ve tenzih etme (47a/2).
teskīn (Ar.)	Yatıştırma (46a/12), (46a/3).
teslīm (Ar.)	Emaneti yerine verme. -im (6b/4) -iseñ (6b/6)
teşhīş (Ar.)	Tanıma (15b/6).
teşvīş (Ar.)	Karıştırma. -i (18b/11), (30b/1)
tevbe (Ar.)	Pişmanlık duyma (46b/9), (47a/2).
tevbe eyle-	Tövbe eylemek. -düm (5b/7)
tezcek- tīzcek (Far.+ -cek)	Çabucak (11a/11), (7a/3).
tılsım (Ar.)	Sihir, büyü (3b/11). -ı (28b/7)
tilāvet (Ar.)	Kur'an'ı güzel sesle ve kurallara göre okuma (47a/1).
tiryāk (Ar.)	Panzehir (47b/8).
tīz (Far.)	Tez, çabuk (42b/3), (7a/2).
toğ-	Doğmak.

	-ar (16a/11), (16b/9) (14a/6)
	-dı (26b/2)
toğra-	Doğramak.
	-ñ (33b/5)
toğrad-	Doğratmak.
	-ıram (6a/12)
toğru	Doğru (21a/5), (32a/9), (33b/2), (48b/1).
toğun-	Dokunmak.
	-an (10a/8)
	-dı (10a/8)
tol-	Dolmak.
	-dı (18b/6), (25a/1), (31a/11), (33b/4), (34b/9), (35a/5), (45a/6), (9b/7)
	-muşıdı (4b/11)
tolı	Dolu (10a/5).
	-dur (23a/8)
ton	Giysi.
	-ını (33a/10)
top eyle-	Top eylemek.
	-sün (32b/1)
top id-	Top etmek.

	-üp (48a/4)
toprag	Toprak.
	-a (33a/1), (6a/5)
	-ı (32a/4)
toprak	Toprak (33a/2), (35b/10), (43b/6), (45b/6).
toyur-	Doyurmak.
	-dılar (46b/12)
toz	Toz (15a/8).
töhmet (Ar.)	Suçlama.
	-i (41b/3)
tökülü	Dökülü (32a/10)
tuhfe (Ar.)	Hediye (29b/12)
	-sin (18a/4)
tur-	Durmak (11a/4), (7a/6).
	-a (29b/6), (46a/3)
	-an (43b/9)
	-asın (32a/6)
	-dı (18b/7), (22a/10), (23a/5), (32a/7) (39a/11)
	-dılar (34a/1)
	-dum (9b/8)
	-ma (28b/4), (7a/5)

-mağıl (39b/11)

-masun (22b/6)

-mış (27b/1), (42b/9)

-mışdı (37b/7), (42b/7), (31b/3)

-uñ (15b/4)

-ur (36b/4)

tura Tuğra (16a/6).

türāb (Ar.) Toprak (35b/4).

-a (33a/3) (13b/10)

turağ Durak.

-uñ (7a/6)

-ına (19a/10), (48b/7)

tüş id- Rastlama, müptela olma.

-esin (6b/10)

tüş it- (4a/9) Rastlamak.

tut- Tutmak (10a/4), (11b/4), (19a/2), (30a/11), (4b/1) (4b/2).

-avuz (34b/6)

-aydı (18b/11)

-dı (22a/4), (36b/10), (40a/2), (40b/11), (45a/12), (47b/9)

-madı (33a/4)

-maz (40a/9)

	-uben (11b/1), (47a/1)
	-uñ (11b/2)
	-uñuz (34a/11)
tutıl-	Tutulmak.
	-ağıl (41a/5)
tuti (Far.)	Papağan.
	-yādur (27a/6)
tuy-	Duymak (3a/11).
	-arsın (45b/8)
	-maz (27a/9)
tüt-	Tütmek.
	-er (12b/8)
U	
u (Far.)	Ve bağlacı (34a/3), (34b/9), (42b/11).
‘ubūdet (Ar.)	Kulluk.
	-iyle (6a/3)
‘ubūdiyyet (Ar.)	Kulluk, aşırı bağlılık (6a/4).
	-üm (16a/2), (16a/3)
uc	Uc.
	-a (33a/2)
	-dan (33a/2)

	-u (22b/10)
uğra-	Uğramak.
	-mişsin (11a/1)
uğurla-	Uğurlamak.
	-yavuz (9a/2)
‘uḳbā (Ar.)	Öbür dünya.
	-da (16b/12), (30a/7), (40b/8)
ulaş-	Ulaşmak.
	-asın (24b/5)
ulaştır-	Ulaştırmak.
	-uñ (11a/11)
‘ulemā (Ar.)	Alimler (47a/11), (8b/9) (4b/6).
	-dan (8b/4)
	-dur (9a/1)
ulu	Ulu, yüce (10b/8), (18b/9), (22a/7), (26b/3), (30b/3), (43b/12), (49a/10) (15b/2).
	-sı (26b/3)
‘ulūm (Ar.)	İlimler.
	-dan (4b/4)
	-uñ (19b/11)
‘ūmmān (Ar.)	Çok büyük engin deniz (45a/5).

	-ı (9b/2)
umūr (Ar.)	İşler (3a/3).
unut-	Unutmak.
	-dılar (42b/1)
	-durdı (49a/9)
	-ma (17a/4)
ur-	Vur, vurmak (20a/1).
	-dı (10a/6), (7b/6)
	-dılar (8b/4)
	-duğı (10a/7)
	-mağıl (12a/9)
	-mazsañ (20a/2)
	-sa (22b/7)
	-uben (38b/4)
	-uñ (32b/5), (32b/7)
‘urūc (Ar.)	Yükselme.(33a/6).
uş	İşte (12b/12), (29b/1), (30a/5), (30a/9), (33a/9), (33b/3), (35a/7), (40a/4), (41a/6), (43a/4), (45b/2), (6b/8), (9b/11), (21b/2).
‘uşşāk (Ar.)	Aşıklar (15a/3), (22a/12), (25a/3) (33b/1).
utan-	Utanmak.
	-a (33a/11)

uy- Uymak (3a/11).

-anlar (3b/3)

-mağdur (21a/11)

-mayan (3b/2)

uyan- Uyanmak (3b/4), (49a/7).

-dı (39b/8)

-up (7b/1)

uyku Uyku.

-sundan (7b/12)

uzad- Uzatmak.

-ıram (36b/1)

Ü

ü (Far.) Ve bağlacı (17b/6), (19a/8), (25b/1), (28b/5), (32a/11), (33b/6), (43b/4), (44b/4).

üç Üç (46b/12), (46b/12), (8b/4), (8b/9).

ülfet (Ar.) Alışma, kaynaşma.

-ini (38a/8)

üstād (Far.) Üstad.

-ı (9a/8)

üst Üst.

-ine (12b/6), (30b/7), (35b/4)

	-üme (29b/11)
	-üne (35b/4)
üşen-	Üşenmek.
	-mezem (15a/12)
üzere	Üzere (11b/5), (30b/8), (35b/5), (43b/12), (44a/2), (9a/11).
	-ne (32b/8)
üzre	Üzere (15a/2), (37a/8), (45b/3), (49b/9).
	-dür (12a/2)
V	
vācib (Ar.)	Yapılması gerekli olan (36a/4) (10b/4).
	-dür (39a/4)
va' de (Ar.)	Mühlet, zaman (30b/9).
vāh (Ar.)	Acıma, yakınma bildirir (44a/11), (44a/11), (47a/3).
	-ıyla (29b/6)
vaḥdet (Ar.)	Birlik, bütünlük (38a/9), (7b/8) (19a/6), (11a/8), (29b/1) (7b/3).
	-üñ (9b/12)
vaḥīd (Ar.)	Tek, bir (22b/8), (23a/8), (7b/4) (2b/1), (36a/7).
vāḳıf (Ar.)	Bilici, bilen kimse (33a/5), (36a/1), (36a/4), (36a/8), (46a/5).
vāḳit (Ar.)	Zaman (13b/8), (25b/10), (30b/10), (4a/2).
	-i (11b/4)
	-idür (32a/6)

	-iñi (11b/4)
vaḳtā (Ar.)	Ne vakit (47a/3).
vālā (Far.)	Yüksek. (42b/7)
vallahi (Ar.)	Yemin söz, Allah hakkı için (12b/7), (35b/9), (40a/12), (40b/6).
var	Var (13a/13), (15b/1), (17a/11), (18b/12), (19b/5), (21a/3), (21b/9), (22a/8), (24a/11), (27a/1), (29a/6), (30a/8), (41a/9), (47b/10), (5a/2), (5a/8), (6a/4).
	-dur (16b/3), (16b/5), (25b/3), (31b/2), (48a/10)
	-durur (36b/6)
	-ıdı (10a/4), (45b/11), (4b/4)
	-ını (16b/11)
	-ısa (14b/8), (34b/4), (11a/4), (16a/10)
var-	Varmak (11a/2), (15a/9) , (18b/3), (21a/1), (22a/2), (24b/2), (28a/10), (29b/10).
	-a (32a/13), (41a/4), (42b/4)
	-alum (8b/11)
	-asın (30b/10)
	-ayım (22a/1), (25a/9)
	-ayın (18b/10)
	-dı (18b/1), (32a/13), (3b/4), (4a/5), (9a/6)
	-ılğıl (38a/6)
	-iñ (14b/7)

	-in (15b/11), (4a/4)
	-ınca (16b/2), (16b/3), (37b/7)
	-ma (11a/2)
	-mağa (9a/5)
	-mağ (9a/3)
	-uñ (12a/12), (14b/6), (15b/4), (17b/5), (44a/6)
	-up (13a/10), (27a/3), (30a/1), (31a/2), (46a/3)
	-ur (28a/9), (43a/6)
var eyle-	Var eylemek, yaratmak.
	-di (2b/2)
	-dũñ (17b/12), (17b/5), (41a/1)
var id-	Var etmek.
	-ũñ (34b/1)
varıd (Ar.)	Ulaşan, gelen.
	-den (15b/8)
varlıg	Varlık.
	-dan (17b/4)
	-ı (5a/7)
	-ım (5b/11)
	-in (15a/7), (30a/6), (32b/4), (47b/5)
	-iña (6b/7)

	-ından (4a/3), (4a/4)
	-iñi (5b/10)
	-uñ (3a/7), (3a/8)
varlık	Varlık (17a/12), (17b/1), (3a/8), (5a/6), (5b/3), (5b/9).
	-dan (24a/3), (28a/5)
	-dur (17b/3)
varṭa (Ar.)	Uçurum.
	-dan (14b/5)
vāṣil (Ar.)	Ulaşma, birleşme (49a/6).
	-ı (3b/3)
vāṣıl (Ar.)	Ulaşan (27a/7).
vāṣıl ol- (Ar.+ ol-)	Ulaşmak.
	-mış (15b/2)
	-dı (19a/3), (43a/9), (4a/5)
	-madı (28b/2)
	-dum (33b/3)
	-a (33b/5)
	-mayınca (48a/1)
	-mamışdur (48a/7)
	-sun (7a/3)
vaṣl (Ar.)	Ulaşma, kavuşma (47b/6) (20b/9) (31b/8).

-a (32b/3)

-uñ (18a/3), (41a/6)

-uña (42a/7)

-uñdan (30b/9)

važ' (Ar.)

Koyma (19a/7).

ve

Ve bağlacı (10b/5), (11a/7), (11a/9), (12a/8), (13a/5), (13a/6), (15b/12), (17a/8), (17b/2), (17b/6), (17b/8), (19a/11), (19b/11), (20a/12), (20a/2), (20a/4), (20a/5), (21a/4), (22a/12), (22b/8), (23a/10), (23a/10), (23a/2), (23b/7), (23b/9), (23b/9), (24a/12), (25a/11), (25b/12), (26a/1), (26b/2), (27a/9), (27b/11), (29a/5), (2b/10), (2b/10), (2b/11), (2b/11), (30b/11), (32a/12), (32a/5), (32a/5), (32b/11), (32b/11), (32b/3), (32b/9), (33a/5), (33a/7), (33b/10), (33b/4), (33b/9), (34a/10), (34a/6), (34b/9), (34b/9), (35b/3), (35b/9), (36a/7), (36b/7), (37a/12), (38a/2), (38a/3), (39b/4), (3b/5), (3b/7), (41a/5), (41b/8) (42a/4), (43a/12), (44a/8), (46b/11), (46b/2), (46b/4), (46b/8), (47a/1), (47a/2), (47a/2), (47a/3), (48b/12), (49a/1), (49a/3), (4a/2), (4b/12), (5b/2) (6a/12), (6a/5) (6a/8), (6b/1), (6b/2), (7b/10), (7b/8), (8a/1), (8b/10), (8b/9), (8b/9).

vebāl (Ar.)

Ağır sorumluluk (35a/6).

vecd (Ar.)

Hayranlıkla kendinden geçme durumu (35b/11).

-e (34a/6), (42a/12)

-ile (42b/1)

vech (Ar.)

Yüz, çehre, biçim, sebep (3b/9) , (49a/7).

-i (3b/6), (3b/7)

-ile (9a/8)

-iñden (22b/6)

	-ine (20a/2), (40a/4)
	-ini (20a/1)
vefā (Ar.)	Sözünde durma (2b/10), (2b/10), (2b/7), (2b/7).
velākin (Ar.)	Lakin, ama (15a/12).
velī	Seçkin kul (43a/2), (43a/2).
	-den (8a/7)
	-nüñ (43a/2)
	-sidür (8b/12)
ver-	Vermek.
	-diler (21a/9)
	-üp (14a/2)
veril-	Verilmek.
	-medi (37b/2)
ve's-selām (Ar.)	“İşte o kadar, son söz bu” anlamında kullanılır (12b/1), (41b/9).
veş (Far.)	Gibi.
	-dür (3a/9)
vezn (Ar.)	Tartma.
	-ini (20a/2)
vidalaş- (Ar.+laş-)	Vedalaşmak.
	-dı (31a/1)
	-up (17a/5)

vilāyet (Ar.)	İl (30b/8), (9a/11).
vir-	Vermek (18b/5), (22a/8), (26b/10), (31a/3), (38a/12), (38a/5), (41a/10), (42a/10), (43b/12), (5b/11), (7a/3). -di (15b/11), (19a/5), (22a/11), (23b/4), (26b/2), (28a/3), (29a/10), (2b/3), (2b/3), (30a/12), (31a/2), (31a/6), (33a/8), (35a/3), (35b/1), (39a/11), (3a/3), (3a/4), (47b/7), (4a/4), (27a/8) -digüñ (17b/2), (17b/3) -diler (18b/8), (25b/5), (44b/6), (47a/8) -dir (48b/3) -düm (35a/9), (40a/4), (41b/7), (42a/7) -düñ (17b/3), (17b/4), (18a/1), (28a/8), (41b/1), (41b/4) -e (11b/5), (4a/9) -ebilür (22a/12) -em (30a/5), (6b/1), (39b/10), (41b/5) -esin (37b/9) -eyim (5b/10) -me (38b/6) -medi (22a/4), (28b/11), (28b/9) -mek (17a/10), (31b/4) -meñ (11b/2), (39b/7) -meñüz (8b/8) -mezseñ (30a/11)

	-miş (14a/1), (15a/7), (17a/4), (30a/6)
	-mişdün (17b/2)
	-sünler (24b/12), (24b/2), (25a/10)
	-üben (18b/10), (23a/1)
	-ün (25b/2), (25b/4), (29b/10)
	-üp (25b/6), (41b/4)
	-ür (12a/6), (47b/1)
virān (Far.)	Yıkık, harap (14a/2), (5a/4).
virāne (Far.)	Yıkılmış.
	-den (16a/6)
vişāl (Ar.)	Sevdiğine kavuşma (13a/1), (34a/4) (30a/8).
	-i (17a/10), (34a/4)
vuşlat (Ar.)	Sevdiğine kavuşma (29b/6), (38b/2), (7a/5), (7b/4) (30b/5) (9b/9).
	-ıyla (3b/6)
	-uñdan (41a/10)
vužū' (Ar.)	Abdest (36b/12), (37b/11), (38a/1), (38a/1).
	-m (37b/4)
vü (Far.)	Ve bağlacı (5a/5).
vücūd (Ar.)	Beden (29b/4), (6b/11) (39a/12) (17b/9) (28a/5).
	-da (25a/7)
	-dan (19b/5)

-ı (10b/6)

-um (22b/11), (29a/7), (29b/5), (33b/3)

-uñ (26a/11), (4a/8)

Y

yā (Ar.) Ey! Hey! (10b/12), (10b/2), (12b/5), (13b/11), (14a/10), (14b/4), (17b/5), (18a/3), (18b/2), (19a/10), (19a/5), (20a/1), (20a/9), (21b/7), (21b/9), (22b/5), (22b/8), (24b/12), (25b/1), (28b/4), (29b/6), (31b/9), (33a/8), (36a/2), (36b/11), (36b/2), (36b/5), (37b/12), (39a/10), (39a/10), (39b/1), (3b/9), (40a/11), (40b/10), (40b/12), (40b/12), (40b/7), (41a/11), (41a/3), (41a/7), (41a/8), (42b/9), (43b/8), (45a/10), (45a/11), (45a/12), (45b/1), (47a/6), (47a/6), (47a/7), (49a/15), (5b/1), (5b/2), (5b/2), (5b/3), (5b/5), (5b/9), (6a/4), (6b/4), (7b/7), (8b/5), (5b/7).

yād Yabancı.

-a (34b/3)

yağ- Yağmak.

-dı (45a/7)

yaḥşı Güzel.

-yı (39a/1)

yağ- Yakmak (21a/5).

-ar (47a/5)

-aruz (10a/2), (33a/1)

yağa Kıyı , sahil (13a/3).

yakın Yakın (39b/11), (40a/11).

yaķın (Ar.)	Bir Şeyi Şüphesiz olarak tam ve doğru Şekilde bilme (48b/12), (6b/7), (8b/6) (38a/6).
yaķınlık	Yakınlık (40b/12).
yalan	Yalan (11b/6), (32b/10), (33a/8).
yalıñuz	Yalnız (17a/5).
yalvar-	Yalvarmak. -alum (8b/11) -ayım (18b/10) -mağa (9a/5)
yañ	Yan, bir Şeyin sağ veya sol tarafı. -a (13a/1), (14b/8), (9b/10)
yan-	Yanmak. -an (44b/4) -ların (46a/7) -mayan (23b/5) -uben (47a/3)
yandır-	Yandırmak. -uñ (34b/2)
ya'ni (Ar.)	Demek ki (22b/11), (40a/10), (48b/6).
yap-	Yapmak. -dılar (13a/12)

yār (Far.) Sevgili (31b/12), (40a/6), (7a/7), (9a/7) (30a/8) (43a/3), (30a/10).

-dan (28b/11)

-e (38b/1)

-ı (42b/4)

-ına (42b/4)

-ın (24a/7), (25b/3), (26a/12), (40b/5), (43b/11)

-i (15b/8)

-imden (15b/8)

-inden (6b/10)

-in (39b/12), (7a/11)

-inüñ (7a/3)

yar- Yarmak.

-an (45a/7)

yarad- Yaratmak.

-an (3b/8), (42a/5)

-ır (4b/9)

yarag Savaş aleti, silah.

-uñ (7a/6)

yarar Yarar.

-ını (35a/2)

yarat- Yaratmak.

	-dı (3a/2)
yāren (Far.)	Arkadaş.
	-lere (27b/3), (30b/10)
yarın	Yarın (17a/4), (24b/12), (24b/9), (25b/4), (33a/11).
	-ı (16b/11)
yarınki	Yarınki (35a/6).
yarlığ	Bağışlama.
	-a (49a/15)
yāsin (Ar.)	Kur'an'ın otuz altıncı suresinin ismi (43b/4).
yaş	Yaş, nemli, ıslak (43a/12), (43b/5), (45b/7).
	-ın (25a/12)
	-ına (45b/6)
	-ile (18b/6)
	-inuñ (49b/10)
yatur-	Yatırmak.
	-dı (13a/13)
yayık	Yayılmış (9b/3).
yaz	Yaz, mevsim (34a/3) (49a/2).
yaz-	Yazmak.
	-ar (39a/6), (39a/7)
	-dı (39a/1)

	-anı (49a/15)
	-mağıla (3b/1)
	-ması (12a/1)
	-mış (35b/4)
yazık	Yazık (21a/3).
yazıl-	Yazılmak.
	-ana (10a/10)
	-dı (10a/9), (35b/4), (35b/8)
	-ur (35b/5), (39a/9), (39a/9)
yazu	Yazı, kader.
	-sın (32a/6)
ye-	Yemek.
	-diler (43b/2)
	-medük (44b/2)
	-mege (12a/8)
yed-	Yetmek, ulaşmak, erişmek.
	-üp (32a/9)
yediler	Yediler, - ler çokluk eki (42b/11).
yed-i kudret (Ar.)	Kudertin eli (36b/1).
yeg	Daha iyi, daha üstün.
	-dür (15b/9)

yeksān (Far.)	Aynı seviyede (44a/8), (48b/12).
yektā (Far.)	Tek, eşsiz (39b/5) (38a/8).
yeni	Yeni (34a/7).
	-de (10a/8), (17a/8)
	-den (18b/11), (35b/2)
	-e (39a/6), (45a/9), (46b/11), (46b/3), (8a/3)
	-i (2b/9), (2b/9), (26b/3), (49a/7)
	-inden (18b/7), (32a/7)
	-ine (10b/12), (30b/9), (43a/12), (43b/5), (45b/7)
	-üñ (15b/3)
ye's (Ar.)	Şiddetli üzüntü (43a/11).
yet-	Yetmek , ulaşmak.
	-diler (11b/2), (11b/3)
yetiş	Yetişmek (7a/2).
yetmiş	Yetmiş sayısı (3b/9).
yıl	Yıl (13a/13).
yıldırım	Yıldırım.
	-lar (45a/7)
yıldız	Yıldız (48a/12).
yıldur-	Yıldırımak.
	-ur (4a/12)

yigrek	Yeğ olan (50a/2).
yine	Gene, tekrar (10a/3), (11a/4), (13a/12), (13a/3), (14a/4), (14a/9), (16a/11), (17b/3), (17b/3), (18a/11), (19b/10), (19b/7), (26b/2), (28a/12), (28b/1), (33b/7), (34a/5), (34a/6), (34b/7), (35b/6), (36b/9), (37a/10), (38b/5), (38b/8), (44b/10), (45b/8), (48a/10), (5b/10).
yir	Yer (28b/1). -de (10a/7), (10a/9), (25a/5), (33b/10) -den (15b/4), (26a/10), (29b/12), (30b/1) -e (27a/10), (38b/12), (44a/7), (44b/5), (44b/6), (44b/8) -leri (39a/7)
yit-	Yetmek, ulaşmak, yetişmek (29a/9). -diler (13a/10)
yoğiken	Yokken (17b/12), (2b/2), (2b/2), (41a/1).
yok	Yok (13b/12), (16a/8), (26b/11), (35a/9), (41b/8), (41b/8). -dur (11b/7), (14a/6), (16a/8), (16b/6), (17b/10), (21b/9), (32b/13), (33a/9), (35b/9), (41a/7), (41b/9), (48a/9), (5a/12), (9b/10), (9b/6) -durur (36a/9)
yokluğ (yokluk)	Yokluk (13a/2), (23a/5). -ımdan (34b/1)
yol	Yol (11b/8), (15a/1), (15a/2), (19b/4), (22a/4), (48b/1). -a (26b/7), (31b/3), (38a/11) -da (21a/4), (24a/11)

-ı (17a/2), (49a/13)

-ına (3b/12), (40a/4), (4b/1)

-ında (19a/11), (39b/4), (43b/9), (47b/1), (7a/7)

-iñi (3b/5)

-ını (48b/1)

-lar (48b/4)

-ları (48a/10), (48a/12)

-umdan (16a/8)

-una (25a/8)

-una (5a/11), (7b/9)

-uñda (30a/4), (6a/5)

-unda (38a/3)

yolcu

Yolcu.

-yam (16a/8)

yönel-

Yönelmek.

-düm (42a/6)

yu-

Yumak, yıkamak.

-dı (37b/6), (37b/7)

-dum (22b/11)

-duñ (28b/5), (49a/11)

-mağ (37b/8)

	-yanlar (4a/4), (4a/5)
yun-	Yunmak, yıkanmak.
	-dılar (46b/9)
	-ma (38a/9)
yüce	Yüce (44b/6).
	-dür (47b/2), (48b/2), (49a/4)
yüklü	Yüklü (39b/5).
yükün	Eğilmek, diz çökmek (33a/12).
yüreyin	Yüreğini (32a/11).
yüri	Yürümek (49a/12), (49a/12).
yürü-	Yürümek.
	-r (3b/2)
yüz	Yüz sayısı (15a/12), (28b/12), (2b/11), (38b/3), (40b/11), (8b/4), (8b/9), (9a/7).
yüz	Yüz, çehre (20a/3), (20b/7), (26b/8), (34a/7), (45a/12), (6a/6).
	-den (26b/1), (36b/9), (37a/12), (37a/9), (49a/10), (6a/7)
	-e (27a/7), (46b/7), (48b/5)
	-i (13b/10), (31a/11)
	-in (20b/7), (47b/9)
	-inden (20b/11)
	-ine (35b/2), (38b/10), (38b/11)

-ini (36b/10)

-ler (14b/2), (46b/3)

-lerin (45a/9)

-lerini (46b/6)

-üm (29b/11), (34a/7)

-üñ (15a/8), (29a/5)

-ünden (47a/5)

-üne (12b/10), (35a/11)

-üñi (4a/12)

Z

zā'il ol- (Ar.+ ol-) Yok olmak.

-dı (16a/3)

zāhid (Ar.) Takva sahibi (32b/4)

-i (43b/1)

zāhidān (Ar.) Takva sahibi olan (32a/5), (32b/9), (33b/9), (46b/11), (8b/9).

zāhide (Ar.) Takva sahibi kadın (38a/1).

zāhir (Ar.) Aşık olma (19b/11), (20b/10), (2b/6), (30a/2), (36a/12), (37a/12), (38a/2), (39b/7), (41b/8), (42a/4) (17a/1).

-de (9a/1)

-e (17a/12)

zāhir ol- (Ar.+ ol-) Görünmek, aşık olmak.

	-dı (10a/3), (23a/12), (23a/5), (26b/7), (2b/4), (39a/3)
	-dum (37a/9)
	-mıydı (19b/3)
ẓāhirīn (Ar.)	Görünen (23b/9).
ẓāhir it- (Ar.+ et-)	Aşkar etmek.
	-dün (19a/6)
ẓahmet (Ar.)	Sıkıntı.
	-i (41a/11)
ẓa'if (Ar.)	Zayıf (45b/2)
zamān (Ar.)	Zaman, vakit (11b/5), (12b/6), (13b/11), (14b/9), (17b/4), (18a/9), (31a/8), (33a/5) (34a/6), (34b/10), (35a/4), (35b/7), (37a/9), (38b/12), (38b/4), (39a/11), (43a/8), (44b/4), (46a/1), (46a/1), (46a/3), (46a/7), (7b/12) (19a/3) (24b/12).
	-da (20a/12)
zār (Far.)	Ağlayan, inleyen (46b/8), (7b/12).
	-ı (13b/3), (21b/8), (21b/8), (42b/2), (42b/2), (43a/11), (43a/11), (44b/3), (44b/3), (45b/3), (43b/5)
	-ın (3b/8)
	-ıyla (13b/1), (25a/11)
	-lığı (31a/9)
zarār (Ar.)	Zarar, ziyan.
	-ı (11a/1)

zāt (Ar.)	Kendi, saygı değer kimse, malik (21a/12), (29b/3), (37a/4), (37a/4), (37a/5) (23a/10) (17a/1), (11b/12) (10b/3) (21b/1) (9b/10) (27b/5) (38a/8) (20a/10), (28a/9) (39a/5) (22b/3). -ı (2b/6), (2b/6) -ım (37a/7), (37a/8), (37a/8) -ımdadur (10b/4) -ımı (5b/12) -iñ (41a/8) -ına (7a/8) -ını (16b/12), (20b/3) -ıyla (39b/6), (41a/10) -um (6b/2) -uñ (18a/1), (36a/2)
Zātiyullāh (Ar.)	Allah (2b/7).
zebān (Far.)	Dil, lisan (10b/5).
zehir (Far.)	Zehir (44a/8).
zehre (Far.)	Safra, öd. -si (32a/3)
zelīl (Ar.)	Aşağılanan (42a/9), (45b/1).
zemīn (Far.)	Yer, taban (8a/1) (43b/3) (33b/10).
zemzeme (Far.)	Nağmalı ses, ezgi (19a/7).
zerre (Ar.)	Parçacık (44b/12).

	-sin (7a/3)
	-sinden (27a/9)
zevāl (Ar.)	Yok olma (13a/1), (13a/4), (16b/3).
	-e (16b/10)
	-im (16b/5) (16b/4)
zihn (Ar.)	Zihin.
	-iñe (48b/3)
zikir (Ar.)	Anma (47a/2).
zīkrūñ it-	Anmak (29a/9).
zindān (Far.)	Zindan (13a/10), (13a/11), (13a/12), (15b/3), (22a/11), (32a/4) (13b/10), (14b/1), (14a/12), (14a/7) (15a/6) (19a/4).
	-a (10b/10), (13a/11), (31b/2), (19a/3)
	-da (13a/13), (13b/2), (17a/3), (17a/5)
zindāncı	Zindancı (14b/7), (14b/9), (15a/8), (15b/2), (17a/3), (17a/5).
	-ya (15a/11)
zirā (Far.)	Çünkü anlamında bağlaç (27b/11), (28b/8), (33a/10), (37b/5), (39a/1), (49b/2), (50a/1), (6a/11), (8b/12), (9a/1).
ziyā (Ar.)	Işık.
	-da (16b/2)
ziyāde (Ar.)	Fazla, çok (21b/9).
ziyāfet (Ar.)	Ziyafet (46b/12), (5a/8), (6a/10).
zuhır (Ar.)	Meydana çıkma (11b/5), (11b/4).

	-ın (16a/12)
ẓuhūr id-	Meydana çıkmak.
	-üpde (15b/10)
	-er (25b/11)
ẓuhūr it-	Meydana çıkmak.
	-di (13b/6) , (16a/3) (10a/3)
ẓuhūrāt (Ar.)	Ortaya çıkan.
	-ı (19b/12)
ẓulmāt (Ar.)	Karanlıklar, zulmetler.
	-dan (39b/9)
zübde (Ar.)	Bir şeyin en değerli kısmı.
	-si (7b/8)
zühhd (Ar.)	Takva.
	-ini (32b/4)

3.1. Arpça ve Farsça ibareler

- Allah'üş-şamed** Allah sameddir. İhlas suresinin 2. ayeti (41b/10).
- Allah-u ekber** Tanrı uluların ulusudur (11b/10) (11b/6) (12a/6) (12a/8) (12b/7).
- ‘arş-ı ‘azîm (Ar.)** Allah’ın katı (33a/3).
- ‘avām’il-nās** İnsanların aşağısı (20a/5).
- ‘ayni ve ‘inā** Metinde “gerçeği görmek” anlamında kullanılmıştır (32b/3).
- ba‘de’l-visāl (Ar.)** Kavuşmadan sonra (17b/2).
- Bedelā nücebā evtād u akṭāb** Sufilere göre ricalülgayba bağlı evliyalar. Bunlar Nüceba, Būdela, Evtad, İmameyn ve Kutb-u Azam olan Gays’dır. Nüceba denilen veliler kırk tanedir. Būdela denilen veliler yedi kişidir. Evtad denilen Allah dostları dört tanedir (42b/11).
- berāy-ı cümle (Far.+Ar.)** Cümle içinde (23b/12), (24a/2).
- bi’l-ittifāk(Ar.)** Beraberce (32b/7).
- bi-ḥamdillah (Ar.)** Allah’a şükür olsun (14b/12), (29a/5), (43a/4).
- bi‘at -ı şubḥ** Sabahın tasdiki (18a/10).
- bismillāhi’r-raḥmani’r-raḥīm(Ar.)** Besmele (2a/1).
- der-‘ayn-ı taṣdīk** Aynen tasdik etmek (24a/2).
- ez-berāy-ı ḥameltān** Doğrulamak için (24a/1).
- faẓl-ı ‘izzūñ** İkramının cömertliği (42a/9).
- fi’l-cümle (Ar.)** Nihayette (13b/9), (20a/4).
- ḥaḳḳ’el-yakīn** Her şeyi bilmek, vakıf olmak. Kesinlik açısından en ileri derecede bulunan doğru bilgi (24a/4).
- kāḍiyū’l-ḥacāt (Ar.)** Herkesin dileklerini yerine getiren Allah (18a/3).

- kalū-belā (Ar.)** Allah Te'ala, dünyayı ve varlıkları yaratmadan önce dünyaya gelecek bütün insanların ruhlarını yarattı. Onları ilahi huzurda topladı ve kendilerine “ Ben sizin Rabbiniz değil miyim?” diye sordu. Ruhlar da, “ evet, bizim Rabbimiz Sen'sin!” dediler. Bu zamana Kalu Bela denir (49a/9).
- kemāl-i zū'l-celāl** Allah'ın olgunluğu (35b/11).
- keşşāf-ı esrār-ı Hūdā** Allah'ın esrarını keşfeden (27b/9).
- kul hüvallahu ehad (Ar.)** İhlas suresinin 1. ayeti (41b/10).
- kerīmullah'ur-raḥman'ür-raḥīm** Rahman ve Rahim olan Allah'ın şanı(şerefi, yüceliği) (41a/8).
- Lī me'allah** Allah'la beraber olmak (21a/5).
- pīşvā-yı evvelin ve āḥīrin ol ḥabīb-i raḥmetenlil-‘ālemīn** Başı ve sonu alemlere rahmet olan sevgili (19b/2).
- Ve naḥnū akrabū ḥükminin** Biz hükümlerin en yakınıyız. Ayrıca Vakıa suresi 85. ayetinin ilk kısmı. Ayetin tamamı “Ve nahnu akrabu ileyhi minkum ve lakin la tubsirun” Biz ona sizden daha yakınız fakat siz göremezsiniz (21a/4).
- rabb'ül-‘allām** Alemin efendisi, Allah (40b/12).
- rāh-ı ‘ibādullah** Allah'ın yolu (20a/3).
- şadr'ül-emīn** Kalbi emin (2b/10)
- şarāb-ı āb-ı cām-ı Aḥmed** Ahmet'in kadehindeki şarap suyu (24a/3).
- şeff' 'ül-müznibīn (Ar.)** Kıyamet günü günahlıların şefaatchisi, Hz. Muhammet (2b/10).
- vācibü'l-ḳatl** Katli vacip olan (18b/9).

IV. BÖLÜM

4. SONUÇ

Risāle-i Tasavvuf olarak kaydedilmiş olan eserin adı Risāle-i Tevhīd ve Sırruhū Müte‘ allık ve Menākıb-ı Manşūr olarak geçmektedir.

Eser Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait olmakla birlikte Arapça ve Farsça kelime ve tamlamaların fazla olması, ikili şekillere sıkça rastlanması vb. özellikler Eski Anadolu Türkçesinin son dönemlerine ait olduğunu göstermektedir.

Harekeli nesihle yazılmış olan metin mensur olmasına rağmen secili bir anlatıma sahiptir. Metinde Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait olan -UbAn, -IsAr ekleri çok sık yer alır. -IsAr ekinin genellikle aynı fiillerde görülmesi dikkat çekmektedir. Metinde bugün kullanılan gelecek zaman kip eki olan -AcAk eki de vardır.

Metinde ikili kullanımlar oldukça fazladır. Aynı kelimenin hem düz hem yuvarlak ünlülü şekilleri kullanılmıştır: yūri-, yūrū-; dökeriz, dökerüz; ileri, ilerü, kayğu, kayqu, kırtıl-, kırtul-; öldir-, öldür- ; şeksiz, şeksüz, anıñcün, anuñcün vb.

Metinde kalınlık incelik uyumu genellikle tamdır. Arapça ve Farsça kelimelere gelen Türkçe eklerle beraber bazı alıntı kelimelerin de uyuma girdiği söylenebilir.

İsimden isim yapan -IU ekinin ünlüsü metinde hem yuvarlak hem de düz ünlülü biçimde bulunmaktadır. işlü, suçlılar, қоғуlı, қанлу. Ayrıca istisnai bir durum olarak ekin hem düz hem yuvarlak ünlülü hali üst üste gelmiştir: gizlilüler.

Eski Anadolu Türkçesi döneminde ünlüsü düz olan -IIķ ekinin yuvarlak ünlülü şekline de (-IUķ) rastlanmıştır. Bu durum eki düzlük yuvarlaklık uyumuna girdiğini gösterir: yokluk, kılluk, dirlik, ikilik, varlık, yakınlık vb.

Metinde kelime başında t’ nin korunduğu örnekler olduğu gibi d’ ye dönen örnekler de vardır: tağladılar, talmışam, tıy- , diñle, diril-, doğru.

KAYNAKLAR

Akar, Ali (2014). *Eski Anadolu Türkçesi Ders Notları*. Muğla: (<https://aves.ktu.edu.tr/ImageOfByte.aspx.Resim=8&SSNO=13&USER=4925>)

Devellioğlu, Ferit (2003). *Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat*. Ankara: Aydın Kitabevi Yayınları.

Dilçin, Cem (1983). *Yeni Tarama Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.

Ercilasun, Ahmet Bican (2006). *Başlangıçtan Yirminci Yüzyıla Türk Dili Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Ergin, Muharrem (2009). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.

Gülsevin, Gürer (1997). *Eski Anadolu Türkçesinde Ekler*. Ankara: TDK Yayınları.

Kanar, Mehmet (2011). *Eski Anadolu Türkçesi Sözlüğü*. İstanbul: Say Yayınları.

Karahan, Leyla (2000). *Eski Anadolu Türkçesinin Kuruluşunda Yazı Dili- Ağız İlişkisi*. Çeşme: Türk Dili Kurultayı.

Korkmaz, Zeynep (2013). *Türkiye Türkçesinin Temeli Oğuz Türkçesinin Gelişimi*. Ankara: TDK Yayınları.

Korkmaz, Zeynep (2009). *Anadolu'da Oğuz Türkçesi Temelinde İlk Yazı Dilinin Kuruluşu*. Belleten-II.

Korkmaz, Zeynep (2005). *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*. c.1. Ankara: TDK Yayınları.

Kuzubaş, Muhammet (2009). Mustafa TATÇI, Niyâzî-i Kadîm, Hallâc-ı Mansûr Menâkıbnâmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. Sayı. 6 s.752-754

Levend, Agah Sırrı (1988). *Türk Edebiyatı Tarihi*. c.1. Ankara: TTK Yayınları.

Naci, Muallim (2009). *Lügat-ı Naci*. Ankara: TDK Yayınları.

Özkan, Mustafa (2009). *Türk Dilinin Gelişme Alanları ve Eski Anadolu Türkçesi*. İstanbul: Filiz Kitabevi.

Öztürk, Erol (2008). *Âdab-ı Nebî*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Öztürk, Erol (2017). *Eski Anadolu Türkçesi El Kitabı*. Ankara: Akçağ Yayınları.

Sami, Şemsettin (2007). *Kamus-ı Türki*. İstanbul: Çağrı Yayınları.

Tatcı, Mustafa (2018). *Hallac-ı Mansur'un Menakıpnamesi*. Ankara: H Yayınları.

TDK (2005). *Türkçe Sözlük*. 10. Baskı, Ankara: TDK Yayınları.

TDK (2005). *Yazım Kılavuzu*. 24. Baskı, Ankara: TDK Yayınları.

Timurtaş, Faruk Kadri (1976). Küçük Eski Anadolu Türkçesi Grameri. *Türkiyat Mecmuası* 18: 331-368. İstanbul.

Timurtaş, Faruk Kadri (1992). *Eski Anadolu Türkçesi Türk Dünyası El Kitabı*. 2. Baskı, C.2. Ankara.

Timurtaş, Faruk Kadri (1994). *Eski Türkiye Türkçesi (XV. Yüzyıl)*. İstanbul: Enderun Kitabevi.

Uludağ, Süleyman (1997). TDV *İslam Ansiklopedisi*. c.15.s.377-381.